

**T.C
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**AVRUPA BİRLİĞİ'NE TAM ÜYELİK SÜRECİNDE
“AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK
PROGRAMLARI” NİN İNCELENMESİ VE TÜRK
EĞİTİM SİSTEMİNİN BU PROGRAMLARDAN
YARARLANMA DÜZEYİNİN ANALİZİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

BERRİN AŞAR

İSTANBUL – 2006

**T.C
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**AVRUPA BİRLİĞİ'NE TAM ÜYELİK SÜRECİNDE
“AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK
PROGRAMLARI” NIN İNCELENMESİ VE TÜRK
EĞİTİM SİSTEMİNİN BU PROGRAMLARDAN
YARARLANMA DÜZEYİNİN ANALİZİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

BERRİN AŞAR

İSTANBUL – 2006

ÖNSÖZ

Ulu önder ATATÜRK'ün gelecek nesillere gösterdiği “ Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma” hedefi günümüzde, yine O'nun Genç Türkiye Cumhuriyeti'ne çizdiği batılılaşma ideali ile paralellik arz etmektedir. Avrupa'yı Avrupa yapan değerler sisteminin başında eğitim ve bilim alanında ortaya koydukları başarıların geldiği kaçınılmaz bir gerçektir. Demokrasi ve barış ilkelerini esas alan Avrupa Birliği'nin Avrupalılık ideallerini tüm kıtaya yayma gayretleri, son gelişme süreci ile ülkemizi de içine alabilecek bir yapıya kavuşmuştur.

Eğitim Sistemi'nde iyileştirme ve entegrasyon sürecinde olan Türkiye de AB'nin en önemli eğitim politikalarından birisi olan “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları”na katılmıştır. Yediden yetmişe her yaşta insan ; AB tarafından yürütülen en büyük parasal kaynaklı 2. Program olan bu programlarla 2010 yılına kadar “Bilgi Avrupa'sı”nı oluşturma çabasında olan üye ülkelerden insanlarla beraber projeler üretmektedir. Türk Eğitim Sistemi de kaliteyi arttırıp yenilikleri destekleyerek “Eğitimde Avrupa Boyutu”nu geliştirmek için diğer üye ülkelerle işbirliği yoluna gitmiştir.

Bu programlar çerçevesinde elde edilen kazanımların hangi alanlarda ve nasıl olduğunun ortaya çıkarılarak yararlanıcıların faydalanma düzeyi, projelere katılanların görüşleri ve yaşadıkları sorunlar vb. gibi sorulara cevaplar aranarak bir durum değerlendirmesi yapılmıştır. Türk Eğitim Sistemi'nin bu programlardan yararlanma düzeyi analiz edilmiştir.

Elde edilen bulguların Türk Eğitim Sistemi'ni yönlendirenler ve Eğitim politikacıları açısından faydalı olacağını düşündüğüm bu araştırmanın ortaya çıkış sürecinde beni cesatereleyen, yönlendiren ve her zaman desteğini gördüğüm sonsuz sabrı, hoşgörüsü ve düşünceleriyle katkılar sağlayan saygıdeğer danışmanım Sayın Prof. Dr. Asuman Türkel' e; düşünceleriyle teze değerli katkılar sağlayan tez jürisi üyeleri Sayın Prof. Dr. Asuman Türkel, Doç.Dr. Nuri Baloğlu ve Yrd. Doç. Dr.Fusun Akdağ'a , bu araştırma süresinde bıkmadan usanmadan tüm sorularıma

yanıt veren ve eğitim teknolojileriyle kaynak sağlanması konusunda yardımcı olan “T.C. Başbakanlık Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans)- Comenius Program Koordinatörü” Sayın Abdullah Şahin’e; desteğini esirgemeyen İTÜ Vakfı Özel Ekrem Elginkan Lisesi Müdürü saygıdeğer eğitimci Sayın Erdoğan Yılmaz’a; kardeşim Yrd. Doç. Dr. Zerrin Erdemgil’e ve beni hoşgören biricik annem, eşim ve oğluma teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, Mart 2006

Berrin AŞAR

ÖZET

Bu çalışmada “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları” ve bu programlardan Türk Eğitim Sistemi’nin yararlanma düzeyi incelenmektedir. Araştırma altı bölümden oluşmaktadır.

Girişte problem, amaç, önem, sınırlılıklar, tanımlar yöntem ve ilgili araştırmalar ortaya konmuştur.

İkinci bölümde Avrupa Birliği’nin gelişimi verilmiştir.

Üçüncü bölümde Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne ve Avrupa Birliği Genel Eğitim Programlarına katılım aşamaları anlatılmıştır.

Dördüncü bölümde sosyo- ekonomik göstergeler yardımıyla Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’nin eğitim açısından karşılaştırılması yapılmıştır.

Beşinci bölümde ise Avrupa Birliği Eğitim Politikaları incelenmiştir.

Altıncı bölümde ise Avrupa Birliği’ne tam üyelik sürecinde “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları” incelenmiş ve Türk Eğitim Sistemi’nin bu programlardan yararlanma düzeyi analiz edilmiştir.

Yedinci bölümde bulgular ve yorum verilmiştir.

Sekizinci bölümde ise Sonuç ve Öneriler bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Eğitim Politikaları, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Türk Eğitim Sistemi.

ABSTRACT

In this study; European Education and Youth Programmes and capability level of the Turkish Education System from this programmes. The research consists of eight parts;

In the introduction part problem, aim, significance, limitation, definitions, method and related research are presented.

In the second part process of European Union is shown.

In the third part, the steps of the process of Turkey in terms of European Union and European Union Education and Youth Programmes are explained.

In the fourth part, the comparison of the Turkish Education System and the members of the European Union in the terms of socio-economical indications.

In the fifth part, education policies of European Union are investigated.

In the sixth part, in the period of complete membership in European Union , “European Education and Youth Programmes” are investigated and capability level of the Turkish Education System from this programmes are also analysed.

In the seventh part, conclusion and comments are given.

In the eighth part, results and suggestions , adds and referances are founded..

Key Words: European Union, Education policies, European Union Education and Youth Programmes, Turkish Education System.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLOLAR LİSTESİ	xii
ŞEKİL LİSTESİ	xiv
RESİM LİSTESİ	xv
KISALTMA LİSTESİ.....	xvii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. PROBLEMİN DURUMU	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ.....	2
1.3. ALT PROBLEMLER.....	2
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	3
1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI	3
1.6. SAYILTIKLAR	4
1.7. SINIRLILIKLAR	4
1.8. TANIMLAR.....	5

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRKİYE

2.1. AB KURUMLARI	12
2.2. AVRUPA KONSEYİ	12
2.3. AVRUPA KOMİSYONU	13
2.4. BAKANLAR KONSEYİ	13
2.5. AVRUPA PARLAMENTOSU	14

2.6.AVRUPA ADALET DİVANI	15
2.7.SAYIŞTAY	16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN AVRUPA BİRLİĞİ’NE VE GENEL EĞİTİM PROGRAMLARINA KATILIM AŞAMALARI

3.1. TÜRKİYE AB İLİŞKİLERİNDE ÖNEMLİ TARİHLER.....	17
3.2.TÜRKİYE’NİN EĞİTİM ALANINDAKİ TOPLULUK PROGRAMLARINA KATILIMI KONUSUNDA GEREKLİ YASAL DÜZENLEMELERİN YAPILANDIRILMASI AŞAMALARI.....	25
3.3.ÖNCELİKLERİN TANIMLARI VE ÖNCELİKLER ÇERÇEVESİNDE AB MEVZUATINA UYUM, UYGULAMAYA YÖNELİK KURUMSAL YAPILANMA VE FİNANSMAN TABLOLARI	27
3.3.1 EĞİTİM ALANINDA AB MEVZUATINA UYUMUN SAĞLANMASI.....	27
3.3.2 ULUSAL AJANSIN KURULMASI VE TOPLULUK PROGRAMLARINA TAM KATILIMIN SAĞLANMASI.....	31
3.3.2.1- Mevzuat Uyum Takvimi	31
3.3.2.2 Mevzuatın Uygulanması İçin Gerekli Kurumsal Yapılanma Takvimi	32
3.3.2.3. Planlanan Finansman İhtiyacı	32
3.3.3 ULUSAL PROGRAMIN ANAHAHLARI	33
3.3.4. AVRUPA BİRLİĞİ’NE ÜYE ADAYLIĞIMIZ	33
3.3.5. AB MEVZUATINA UYUM ÇALIŞMALARI	33
3.3.6.AVRUPA BİRLİĞİNE UYUM SÜRECİNDE YAPILAN VE ÖNGÖRÜLEN ÇALIŞMALAR.....	35
3.3.6.1. Eğitim – Öğretim.....	35
3.3.6.2.Öğretim Materyalleri.....	37
3.3.6.3.Yönetim.....	38
3.3.6.4.Denetim	41
3.3.7. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM FAALİYETLERİ	42
3.3.7.1. Socrates Programı.....	42

3.3.7.2. Leonardo Da Vinci Programı	43
3.3.8. ÜLKEMİZİN AB GENÇLİK VE EĞİTİM PROGRAMLARINA KATILIMI (Hazırlık Dönemi)	43
3.3.9.AVRUPA BİRLİĞİ KREDİSİ İLE YÜRÜTÜLMEK ÜZERE HAZIRLANAN PROJELER.....	45
3.3.9.1. Temel Eğitimin Desteklenmesi Projesi	45
3.3.10.TÜRKİYE'DE MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ	47
3.3.11. MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARININ MODERNİZASYONU PROJESİ.....	48

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ'NİN AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM POLİTİKALARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

4.1. SOSYO- EKONOMİK GÖSTERGELER YARDIMIYLA AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'NİN EĞİTİM AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	50
4.1.1.Türkiye' de Nüfusun Eğitim Durumu	50
4.1.2.Türkiye' de Eğitim Durumuna göre İstihdam Edilenler (000).....	54
4.1.3. Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamalar	55
4.1.4.Öğrenim Dönemleri ve Değerlendirme Süreçleri	59
4.1.5. Eğitim ve Gelir Seviyesi İlişkisi.....	61
4.1.6.Yoksulluk ve Eğitim Seviyesi İlişkisi	62
4.1.7. Halk Sağlığı ve Eğitim Seviyesi İlişkisi.....	63
4.1.8. Teknoloji Kullanımı	66
4.1.9. Genel Seçimlere Katılma ve Eğitim İlişkisi.....	68
4.1.10. Suç Oranı ve Eğitim İlişkisi	68

BEŞİNCİ BÖLÜM

“AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI” NİN İNCELENMESİ

5.1. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM PROGRAMLARI.....	72
5.1.1 SOCRATES PROGRAMLARI	73
5.1.1.1. GİRİŞ.....	73
5.1.1.2. Sokrates Programı	74
5.1.1.3. SOKRATES I (1995 – 1999)	80
5.1.2. ERASMUS	81
5.1.2.1. Kurumsal Anlaşmalar Kapsamındaki Etkinlikler.....	82
5.1.2.2. Tematik Ağ Projeleri	83
5.1.3 COMENIUS	84
5.1.4. YATAY EYLEMLER	86
5.1.4.1.Lingua (Dil Öğreniminin Desteklenmesi).....	86
5.1.4.2.Açık ve Uzaktan Eğitim (ODL) (Merkezi)	88
5.1.4.3.Avrupa Ortaklık ve Gözlem Projeleri	89
5.1.5. SOKRATES II (2000-2006).....	91
5.1.5.1. Comenius.....	92
5.1.5.2. ERASMUS	103
5.1.5.3. Yetişkin Eğitimi :Grundtvig.....	115
5.1.5.4.Lingua (Dil Öğretimi ve Öğrenimi)	124
5.1.5.5. Açık ve Uzaktan Eğitim (ODL), Eğitim Alanında Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı (Minerva).....	127
5.1.5.6. Gözlem ve Yenilikler(Observation and Innovation)	132
5.1.5.7.Ortak Faaliyetler (Joint Actions)	135
5.1.5.8. Destek Faaliyetleri (Accompanying Measures)	137
5.2. LEONARDO DA VINCI PROGRAMI	139
5.3. AVRUPA İÇİN GENÇLİK PROGRAMI (YOUTH)	151
5.3.1. EN İYİ PROJE UYGULAMALARI-EYLEM 1.....	155
5.3.2.En İyi Proje Uygulamaları.....	158

5.3.3.Katılımcıların Görüşleri	161
--------------------------------------	-----

ALTINCI BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ'NE TAM ÜYELİK SÜRECİNDE “AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI” NİN İNCELENMESİ VE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ'NİN BU PROGRAMLARDAN YARARLANMA DÜZEYİNİN ANALİZİ

6.1. AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARINDAN AYRILAN KAYNAKLARIN YILLARA GÖRE DAĞILIMLARI	216
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	226
YÖNTEM.....	234

YEDİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM.....	237
------------------------	-----

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER	244
EKLER LİSTESİ	261
EK 1	261
Ek 2	265
EK 3	268
KAYNAKLAR.....	272
ÖZGEÇMİŞ.....	280

TABLolar LİSTESİ

TABLO 3.1: Mevzuat uyum takvimi	28
TABLO 3.2: Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi-Yapılması Gerekenler – (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)	29
TABLO 3.3: Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi-Yapılması Gerekenler – (Milli Eğitim Bakanlığı).....	29
TABLO 3.4: Planlanan Finansman İhtiyacı (Milli Eğitim Bakanlığı).....	30
TABLO 3.5: Mevzuatın Uygulanması İçin Gerekli Kurumsal Yapılanma Takvimi- Yapılması Gerekenler – (Ulusal Ajans)	32
TABLO 3.6:Planlanan Finansman İhtiyacı (Ulusal Ajans).....	32
TABLO 4.1: Türkiye’de Nüfusun Eğitim Durumu.....	51
TABLO 4.2: Üç Avrupa Ülkesi ile Türkiye’deki Yönlendirme Çalışmaları Açısından Karşılaştırılması	53
TABLO 4.3. Türkiye’de Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler (000).....	54
TABLO 4.4: AB Ülkeleri ve Türkiye’de Eğitim Harcamaları (1998, GSYİH İçinde %).....	55
TABLO 4.5: AB Ülkeleri ve Türkiye’de Kamu Eğitim Harcamaları (1998, GSYİH İçinde %).....	56
TABLO 4.6: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye’de Öğrenci Başına Harcamalar (1997 - ABD \$).....	57
TABLO 4.7: AB Ülkeleri ve Türkiye’de Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamaları (GSYİH İçinde)	58
TABLO 4. 8: Öğrenim Dönemleri (MEB, 1995).....	59
TABLO 4.9: Eğitim-Gelir Seviyesi İlişkisi.....	62
TABLO 4.10:Türkiye’de Eğitim Durumlarına Göre Yoksulluk Oranları (%)	63
TABLO 4.11:Türkiye’de Eğitim- Doğurganlık İlişkisi	64
TABLO 4.12: Seçilmiş Ülkelerde Bazı Sağlık Göstergeleri.....	66
TABLO 4.13: Teknoloji Kullanımı.....	67
TABLO 4.14:Genel Seçimlere Katılma Oranları.....	68
TABLO 4.15: Eğitim Durumuna Göre Cezaevine Giren Hükümlüler	69

TABLO 5.1: Comenius 1 kapsamındaki projelerin mali desteği	95
TABLO 5.2: Comenius 2.2. A, B ve C faaliyetlerinin özeti	99
TABLO 5.3: 1997/98 Erasmus Programından Yararlanarak Üye Ülkelerden Gönderilen ve Üye Ülkelere Gelen Yükseköğretim Öğrencilerinin Sayıları.....	111
TABLO 5.4: Yerleştirmeler ve karşılıklı değişimlerin koşullarına ilişkin özet	145
TABLO 5.5: Leonardo Da Vinci Programında projenin türüne göre finansal katkı ve mali destek miktarının özeti	150
TABLO 5.6: Gençlik programında yer alan beş eyleminin hepsine katılabilen ülkeler, "Program ülkeleri"nin listesi	212
TABLO 5.7: Dünyanın diğer bölgelerinde bulunan, Gençlik programı çerçevesindeki Eylem 1, 2 ve 5'e katılabilen ülkeler , "ortak ülkeler" in listesi	213
TABLO 6.1: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Grundtvig, Comenius ve Leonardo Da Vinci kapsamında 2004-2005 yıllarına göre Başvuru sayılarındaki artış (%)	217
TABLO 6.2: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlar Socrates ve Leonardo Da Vinci kapsamında ayrılan ödeneğin yararlanıcılara dağılım analizi (2005 yılı verilerine göre).....	220
TABLO 6.3: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından biri olan Youth- Gençlik Programlarına 01.11 2003- 01.09.2005 tarihleri arasındaki proje başvuru ve kabul sayıları.....	225

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 6.1: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Başvuru sayısındaki artış (%)	218
Şekil 6.2: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Desteklenen Başvuru Sayısı	222
Şekil 6.3: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Ödenek Miktarı (Milyon Euro)	223
Şekil 6.4: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından yararlanacak birey sayısı	224
Şekil 6.5. Avrupa Birliği Gençlik Projelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	226

RESİMLER LİSTESİ

Resim 5.1: Proje kapsamında Eskişehir'de, maddi durumu iyi olmayan ve lületaşı işlemeciliği konusunda yetenekli 16-25 yaş arası 10 gence, 3 ay süre ile bir eğitim verilmiştir. Eğitimleri lületaşı ustaları ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim üyeleri vermiştir	159
Resim 5.2: Proje ile ilgili Bilim ve Teknik dergisinde yayınlanan yazı.....	160
Resim 5.3: Boğsak Koyun'ndaki kıyı temizliğinden bir görüntü	164
Resim 5.4. Gençlerden oluşacak bir çevre timi kurulmuş kıyı temizliğine devam edilmiştir	165
Resim 5.5.: Proje çalışmaları sırasında gençler çevre bilincinin yayılmasına öncülük etmişlerdir	166
Resim 5.6: Bu fotoğraflar web sitesinde de yayınlanmıştır	167
Resim 5.7.Gönüllü gençler yerel yöneticileri ve okulları da ziyaret etmişlerdir	168
Resim 5.8: Projede görev alan gençlerin 20 Mayıs'ta yapılan Silifke Uluslararası Müzik ve Folklor Festivali'nde yetkililerle beraber etkinliklerinden bir kesit	169
Resim 5.9 :Bu etkinlikler sonrasında projeye ilişkin değerlendirme toplantıları yapılmıştır	170
Resim 5.10: Elmadağ Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan görüntüler	172
Resim 5.11: Ankara Elmadağ Çocuk Tutukevi'ndeki çocuk ve gençlerin hareketli , yaratıcı ve düzenli bir programla toplumdaki dışlanmalarını önlemeye yönelik aktiviteler de yapılmıştır.....	173
Resim 5.12: Çocuklara ve gençlere yönelik eğitsel, sosyal ve sanatsal etkinlikler düzenlenmiştir	174
Resim 5.13: Gençlere yönelik sosyal etkinliklerden bir görüntü	174
Resim 5.14: Çalışma programları kesinleştikten sonra tanıtım ve kamuoyu yaratma çalışmaları yapılmıştır	175
Resim 5.15: Projeye katılan gençlerin toplu halde fotoğrafları.....	177
Resim 5.16: Gençler yaptıkları kuş yuvaları ile doğa korumacılığına katkıda bulundular	178

Resim 5.17: Doğa ve Yaban Hayatı Koruma Derneği ve 19 Mayıs Kuş Gözlem Kulübü birlikte gençlere doğa eğitimi vermişlerdir	179
Resim 5.18: Avrupalı gençlerle ortak bir aktivite gerçekleştirilmesine karar verilmiştir	180
Resim 5.19: Proje ile Ankara Çubuk İlçesinin Ağıcık köyünde büyükbaş hayvancılıkla uğraşan genç bireylerin düzenledikleri aktivitelerden görüntüler	182
Resim 5.20: Hayvancılıkta uzmanlık eğitimi verilmiştir	183
Resim 5.21: Karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları konulu bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir	197
Resim 5.22: Dia ve fotoğrafların hazırlık aşamalarındaki çalışmalardan görüntüler	200
Resim 5.23: ANTGED (Antalya Gençlik ve Eğitim Derneği) 20-25 Mart 2005 tarihleri arasında Belek'te düzenlediği; "Eylem 2'de Yeni Yollar ve Yeni Ortaklıklar" konulu CMS'i (Contact Making Seminar)'den görüntüler	200
Resim 5.24: Seminer bitiminde kurulan ortaklıklar ve dostluklar sayesinde yeni projeler ve çalışmalar yapılmaya devam edilecektir	201

KISALTMALAR LİSTESİ

AAET Antlaşması	: Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nu Kuran Antlaşmadır
AB	: Avrupa Birliği
AET Antlaşması	:Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu kuran Antlaşma
AFSAD	: Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği
AGH	: Avrupa Gönüllü Hizmeti
AGSTK	: Avrupa Gençlik Sivil Toplum Kuruluşları
AKÇT Antlaşması	: Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran Antlaşma
AKTS	: Avrupa Kredi Transfer Sistemi (European Credit Transfer System)
ANTGED	:Antalya Gençlik ve Eğitim Derneği
APK	: Araştırma Planlama ve Koordinasyon Birimi
ARION	: Eğitim karar organları ziyaret programı
ATAUM	: Ankara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi
BİT	: Eğitimde bilgi ve iletişim teknolojileri
CEDEFOP	: Avrupa Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Ofisi
CMS	: Contact Making Seminar
COREPER	: AB Daimi Temsilciler Komitesi
DE	:Diploma Eki
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DO	: Karşılıklı Değişimin Organizasyonu
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
EARGED	: Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı
ECP	: Avrupa Birliği Programları
EEA	: Avrupa Ekonomik Alanı (European Economic Area)
EEP	:Avrupa Eğitim Projesi
EFTA	:Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EMIL	:Europaisches Modular Program für Interkulturelles Lernen in der Lehreraus- und Fortbildung

EPP	: Avrupa Halkları Partisi
ETF	: Avrupa Eğitim Vakfı
EURO-MED	: Avrupa-Akdeniz Gençlik Eylem Programı
EUROSTAT	:Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi
EURYDICE	: Avrupa Eğitim Bilgi Ağı
EYDK	: Erasmus Yoğun Dil Kursları
GBOK	: Gümrük Birliği Ortak Komitesi
GKRY	: Güney Kıbrıs Rum Yönetimi
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
İKV	: İktisadi Kalkınma Vakfı
ILO	:Uluslar Arası Çalışma Örgütü
KA	: Konulu Ağlar
LEP	: Dil Eğitiminde Ortak Projeler
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEDA	: Avrupa Akdeniz Ülkeleri İşbirliği
MESS	:Türk Metal Sanayicileri Sendikası
MEKSA	:Milli Eğitim Bakanlığı ile Mesleki Eğitim ve Küçük Ölçekli Sanayi Geliştirme Vakfı
METARGEM	: Mesleki ve Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi
MG	:Ortak Müfredat Geliştirme
MTE	: Mesleki ve teknik eğitim (MTE)
NARIC	: Ulusal akademik tanınma bilgi merkezleri ağı
ODL	: Açık ve Uzaktan Eğitim
OECD	: Avrupa Konseyi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ÖD	:Öğrenci Değişimi
ÖED	:Öğretim Elemanlarının Değişimi
PES	: Avrupa Sosyalist Partisi
STK	: Sosyal Toplum Kuruluşları
TAO	: Teknik Yardım Ofisi (Technical Assistance Office)
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TİSK	: Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu

TNSA	: Türkiye Nüfus ve Sağlığı Araştırması (Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü)
TÜSİAD	: Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
UA	: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans)
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
YÖK	:Yüksek Öğretim Kurulu
YP	:Yoğun Programlar

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. PROBLEMİN DURUMU

Avrupa’da çok geniş, çeşitli ve zengin gelenek ve uygulamalara sahip eğitim sistemleri vardır. Ülkeler kendi özel durumları ve ilgi alanlarına göre diğer ülkelerdeki gelişmelerden faydalanabilir ve kopya etmeden kendi sistemlerini iyileştirmede ve kaliteyi arttırmada kullanabilirler. Avrupa Birliği’ne tam üyelik sürecinde olan Türkiye’de de diğer eğitim sistemlerinin veya programlarının olumlu yönleri incelenerek kendi eğitim sistemimize uyarlanabilir. Çağın gelişmelerine açık, gelişmelere öncülük etme misyonuna sahip ve dinamik bir yapıya sahip olması gereken eğitimin bu programlarla uyumlaştırılması gerekmektedir. Bu amaca yönelik olarak ; “Yeniden yapılandırma” kapsamında “Avrupa Birliği Genel Eğitim Politikaları” içinde yer alan “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” uygun ve zengin bir ortam sunmakta ve aday ülkelerin entegrasyon sürecine etki etmektedir. Türkiye 1 Nisan 2004’te “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” çerçevesinde Avrupa Birliği’ne girmiş bulunmaktadır. Bu programların uygulanması sürecinde eğitimin değişik konularında sıkıntılar yaşanmaktadır. Örneğin: Müfredatların, kültürlerin, dillerin, yaklaşımların farklı oluşları ve farklı yorumlanışları değişik sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu konudaki değişik sonuçların önüne geçmek ve Türkiye’nin bu eğitim programlarına ne derece uyum sağladığının analiz edilip; bu programlar detaylarıyla açıklanmalıdır. Ayrıca bu programlar için ayrılan ödeneğin hangi faaliyetlere ne şekilde dağıtıldığının ortaya çıkarılması ve bu ayrılan kaynakların verimliliğinin ve etkin kullanılıp kullanılmadığının incelenmesi gerekmektedir. Bu araştırmadan ortaya çıkacak verilerin Eğitim Politikalarını oluşturanların doğru kararlar vermesini sağlayarak çalışmalarında katkı sağlaması beklenmektedir.

Bu programların eğitim sistemimize sağlayacağı yararların daha iyi anlaşılması için;

a)Avrupa Birliği’nin gelişim süreci,

b) Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne ve Genel Eğitim Programlarına katılım aşamaları ve bu programlardan Türk Eğitim Sistemi'nin yararlanma düzeyi,

c) Türk Eğitim Sistemi'nin AB'ye üye ülkelerle sosyo ekonomik göstergeler açısından analiz edilmesi konularının araştırılarak mevcut bilgilerin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Bu programlardan Türk Eğitim Sistemi'nin yararlanma düzeyi; özellikle 2000-2006 dönemindeki T.C Devlet Planlama Teşkilatı "AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı (Ulusal Ajans) kaynak ve dökümanlarına dayalı olarak analiz edilerek bir durum değerlendirilmesi yapılmıştır.

1.3. ALT PROBLEMLER

1-Türkiye'de "AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı - Ulusal Ajans" tarafından yürütülen "Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları"nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanaklar nelerdir?

2-Bu programların daha iyi anlaşılması ve değerlendirmelerin yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu anlamda 2004- 2005 yıllarında programlardan Türk Eğitim Sistemi'nin yararlanma düzeyi nedir?

Bu programlarda;

A) Başvuru sayıları nedir?

B) Başvuru sayısındaki artış miktarı nedir? (%)

C) Yararlanacak (Öğretim görevlisi, öğretmen, öğrenci/genç birey, yetişkin , eğitim yöneticisi ve mesleki ve teknik eğitim sektöründeki) kişi sayılarının dağılım analizleri nedir?

D)Bu programlar için ayrılan ödenek miktarı nedir ? Ve ödeneğin tamamı yararlanıcılara dağıtılmış mıdır? Bu sonuçlara ait bir durum değerlendirilmesi yapılmasına ihtiyaç vardır.

3-Bu programlara örnek olarak alınabilecek Gençlik Programlarındaki projelerin; “Bölgelerimize göre” dağılım analizi nasıldır?

4- Bu programlara ait faaliyetlere katılmış olan kişilerin görüşleri nelerdir?

1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışmanın Avrupa Birliği’ne Tam üyelik süreci yolunda bulunan Türk Eğitim Sistemi’nin gelişimine katkı sağlayarak Eğitim Politikalarını oluşturanların doğru kararlar vermesine yardımcı olması beklenmektedir. Türkiye’de “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı-Ulusal Ajans” tarafından yürütülen “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanakların ortaya konması ile 2000-2006 döneminde Türk Eğitim Sistemi’nin bu programlardan yararlanma düzeyi ; T.C Devlet Planlama Teşkilatı “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı (Ulusal Ajans)” kaynak ve dökümanlarına dayalı olarak analiz edilerek bir durum değerlendirilmesi yapılmış olacaktır ve çalışma bu açıdan önemlidir.

1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI

“Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın uygulanması sürecinde eğitimin değişik konularında sıkıntılar yaşanmaktadır. Örneğin: Müfredatların, kültürlerin, dillerin, yaklaşımların farklı oluşları ve farklı yorumlanışları değişik sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu tezin amacı; bu konudaki değişik sonuçların önüne geçmek ve Türkiye’nin bu eğitim programlarına ne derece uyum sağladığının analiz edilip; programların detaylarıyla açıklanmasıdır. Özellikle bu çalışmanın vurgusu, AB’ye tam üyelik sürecinde “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın Türk Eğitim Sistemi’ne katkıları açısından değerlendirilmesi, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik

Programları Socrates ve Leonardo Da Vinci Kapsamında ayrılan ödeneğin hangi faaliyetlere ne şekilde dağıtıldığının ortaya çıkarılması ile bu ayrılan kaynakların verimliliğinin ve etkin kullanılıp kullanılmadığının ölçülmesine olanak sağlamaktır.

1.6. SAYILTILAR

Araştırma sırasında, T.C BAŞBAKANLIK –Devlet Planlama Teşkilatı – Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı(Ulusal Ajans), Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) dökümanlarından alınan tüm verilerin gerçek durumu yansıttığı kabul edilmiştir.

1.7. SINIRLILIKLAR

1- Sadece aşağıda belirtilen ana başlıklar halinde sosyo ekonomik göstergeler açısından Türkiye ile Avrupa Birliği'ne Üye Devletler arasındaki karşılaştırmalı analizler yapılacaktır;

- a- Nüfusun Eğitim Durumu,
- b- Eğitim Durumuna göre İstihdam Edilenler,
- c- Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamalar,
- d-Öğrenim Dönemleri ve Değerlendirme Süreçleri,
- e-Eğitim ve Gelir Seviyesi İlişkisi,
- f- Yoksulluk ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,
- g- Halk Sağlığı ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,
- h-Teknoloji Kullanımı,
- ı-Genel Seçimlere Katılma ve Eğitim İlişkisi,
- i- Suç Oranı ve Eğitim İlişkisi,

ve sadece bu göstergelere bağlı olarak öngörülen eğitimsel önlemler aktarılacaktır.

2-Araştırma, araştırmanın sonuçlandığı ŞUBAT 2006 tarihi sonuna kadarki Avrupa Birliği eğitim politikalarından birisi olan “Avrupa Birliği Genel Eğitim

Programları”na ait verilerle sınırlıdır. Ancak bu politikaların daha iyi ortaya çıkması için Avrupa Birliği süreci kuruluş ve kurumları açısından incelenerek Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin gelişimi de verilecektir.

3- 2000-2006 yıllarına ait İlerleme Raporundaki değerlendirmeler ve “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”na ait T.C.Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı kaynaklarından elde edilen en iyi proje örnekleri göz önünde bulundurulacaktır ve bu projeleri gerçekleştirenlerin kazanımları ve görüşleri aktarılacaktır.

4-Avrupa Birliği eğitim politikalarına üye ve aday ülkelerin ne derece uyum sağladığının incelenmesi ayrı bir çalışma konusu olduğundan çalışma dışı bırakılmıştır.

1.8.TANIMLAR

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramların tanımları şöyledir:

Planlama: Devletin ekonomiye müdahalesidir.Belli sonuçlar elde etmek için, ekonomik yaşamın hangi öğelerine, ne ölçüde müdahale etmek gerektiğini gösteren bir araçtır. Belirli amaçları gerçekleştirmek için bir ekonomik karar merkezinin aldığı önlemlerin tümüdür (Karakütük, K., 2002, **Planlama Teknikleri: 2002-2003 Öğretim Yılı Ders Notları**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Finansman: Parasal kaynak veya mali imkan teminidir. Bir teşebbüse kamu veya yarı kamu kuruluşuna işleyebilmesi, gelişebilmesi için gerekli mali imkanları sağlama (Meydan Larousse, 1985).

Aday ülke (candidate country): Bir topluluk ile yoğun işbirliğine girişme yükümlülüğünde bulunan devlet, üye adayı sayılmaktadır. Gereğinde sınırlı bir içeriği bulunabilecek olan bu işbirliğinin kapsamı özel anlaşmalarla belirlenir.Bu durumda aday üyeliğin kapsamı çok değişik olabilir.Bir aday üyelik, tam üyeliğin % 1’i ile ‘ 99’u arasında değişebilir. Avrupa Ekonomik Topluluğu Antlaşması aday

üyeliği “karşılıklı hak ve borçların denkleştirildiği ilişkiyi öngören ortak bir tutum ve özel bir yöntem” olarak tanımlanmıştır.Bu bakımdan aday üyeliğe, sınırlı bir katılım ya da ortaklığa tam olmayan bir giriş olarak bakılmalıdır (Topsakal, C.,2003, **Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Bu Politikalara Türk Eğitim Sistemi’nin Uyumunu**, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul).

Eğitim politikası (educational policy): Bir toplumun ya da eğitim kurumunun, istenen örgün ve yaygın eğitim amaçlarına ulaşması için alacağı kararlara hukuksal bir temel oluşturacak yargılarını kapsayan temel bir plandır (Öncül; R., 2000, **Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Sayfa: 392 ve 407, Ankara).

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRKİYE

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra, Batı Avrupa devletlerinin liderleri Avrupa'da kalıcı barışın tesis edilmesine yönelik çözüm arayışlarına girmişlerdir. Bu doğrultuda üretilen fikirler, özellikle Almanya ve Fransa'nın birbirleriyle bir daha savaşmasını önleyecek çözümler üzerinde yoğunlaşmış ve barışın yerleştirilmesine ortak ekonomik çıkarlar temelinde atılacak pratik adımlarla başlanması öngörülmüştür.

Bu çerçevede, Fransa Dışişleri Bakanı Robert Schuman, 9 Mayıs 1950 tarihinde yaptığı bir konuşmada, başta Fransa, Almanya ve onlara katılmak isteyen diğer Avrupa devletlerinin kömür ve çelik kaynaklarının tek bir havuzda toplanması teklifinde bulunmuştur.

Bu teklif doğrultusunda, 18 Nisan 1951 tarihinde Paris'te, Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg (Altılar) arasında, Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu Kuran Antlaşma (AKÇT Antlaşması) imzalanmıştır. 23 Temmuz 1952'de yürürlüğe giren ve 50 yıl süreyle akdedilmiş olan sözkonusu Antlaşma ile kurulan Topluluk, üye devletlerin kömür- çelik üretimi ve dağıtımının uluslararası niteliğe sahip bir Yüksek Otoritenin yönetiminde gerçekleştirilmesi ve serbest dolaşımın ve serbest rekabetin temin edildiği bir ortak pazarın kurulmasını amaçlamıştır.

AKÇT ile başladıkları sektörel düzeydeki ekonomik bütünleşme sürecini daha ileriye götürmek isteyen altı üye ülke, 25 Mart 1957 tarihinde Roma'da iki antlaşma daha imzalamışlardır. Bunlardan ilki, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu kuran Antlaşmadır.

(AET Antlaşması). 1 Ocak 1958'de yürürlüğe giren sözkonusu Antlaşma ile kurulan Topluluğun amacı, bir ortak Pazar ve bir ekonomik ve parasal birlik kurmak ve Antlaşmada öngörülen ortak politikaları veya eylemleri uygulamaya koymak

suretiyle, Topluluğun bütününde, ekonomik faaliyetlerin uyumlu, dengeli ve sürdürülebilir şekilde gelişimini, yüksek seviyede bir istihdam ve sosyal korumayı, kadın ve erkek eşitliğini, enflasyonsuz ve sürdürülebilir bir büyümeyi, üst derecede rekabet edebilirliği ve ekonomik performansların birbirine yaklaştırılmasını, çevrenin yüksek seviyede korunmasını ve kalitenin iyileştirilmesini, hayat standardının ve kalitesinin yükseltilmesini ve üye devletler arasında dayanışmayı ve ekonomik ve sosyal uyumu sağlamaktır.

Yine 1 Ocak 1958'de yürürlüğe giren ikinci Antlaşma ise, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nu Kuran Antlaşmadır (AAET Antlaşması). Bu Antlaşma ile kurulan Topluluğun amacı, nükleer enerji endüstrisinin geliştirilmesi ve barışın korunmasına hizmet etmesidir.

1973 yılında Birleşik Krallık, İrlanda ve Danimarka'nın Topluluğu katılımı ile, Topluluk ilk genişlemesini gerçekleştirmiş ve üye sayısı 9'a yükselmiştir. 1981 yılında Yunanistan'ın, 1986 yılında ise Portekiz ve İspanya'nın Topluluğa katılımı ile, Topluluğun üye sayısı 12'ye yükselmiştir.

1986 yılında imzalanan Avrupa Tek Senedi ile, Kurucu Antlaşmalarda ilk geniş kapsamlı değişiklik gerçekleştirilmiştir.

7 Şubat 1992'de Hollanda'nın Maastricht kentinde, Avrupa'nın bütünleşme sürecinde yeni bir aşamayı temsil eden Avrupa Birliği Antlaşması (Maastrich Antlaşması) imzalanmıştır.

Maastricht Antlaşması ile oluşturulmak istenen birliğin hedefleri şöyle özetlenebilir:

1- Sınırsız iç Pazar yaratmak, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmek ve uzun vadede tek parayı kapsayacak bir ekonomik ve parasal birlik oluşturarak, dengeli ve sürekli bir ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak,

2- Ortak bir dış politika ve güvenlik politikası yoluyla uluslararası düzeyde birlik olarak hareket etmek,

3-Avrupa Vatandaşlığı kavramını oluşturarak birliğe üye ülke vatandaşlarının çıkarlarını ve haklarını korumaya daha fazla önem vermek,

4-Hukuk ve içişleri alanlarında daha sıkı işbirliğini geliştirmek,

5-Topluluk kazanımlarını (müktesebatını) korumak ve buna uygun çalışmalar gerçekleştirmek (Tuzcu, 2002).

Maastrich Antlaşması; Avrupa Birliği'nde yeni bir dönem noktası olmuştur. Artık, ülkeleri yakınlaştıran ve birleşme noktasına getiren ekonomik ve ticari politikalarına; mali entegrasyon, kaynakların ve nüfusun serbest dolaşımı, ortak parlamento, dışa karşı tek politik ve savunma hedefleri ve uygulamaları da eklenmiştir (Metinsoy ve Eroğlu, 2004).

1 Kasım 1993'de yürürlüğe giren Antlaşma, Avrupa Topluluklarını Kuran Antlaşmalara getirdiği değişiklikler yanında, üye devlet hükümetleri arasındaki işbirliğinin önem taşıdığı iki yeni eylem alanı daha oluşturulmuştur. Bu yeni eylem alanlarından biri Ortak Dış ve Güvenlik Politikası, diğeri ise Adalet ve İçişlerinde İşbirliğidir. Antlaşma, anılan iki yeni eylem alanını ve bağımsız varlıklarını muhafaza etmek kaydıyla üç Topluluğu (AKÇT, AT, AAET), Avrupa Birliği ortak çatısı altında toplamıştır.

1993 yılında Kopenhag'da gerçekleşen AB üyesi ülkelerin Hükümet ve Devlet Başkanları Zirvesinde, Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinin AB'ye katılabilmesi çerçevesinde, sonradan "Kopenhag Kriterleri" olarak anılacak olan , AB'ye üye olmak isteyen ülkelerin karşılaması gereken şartlar ortaya konulmuştur.

Bu Zirvede AB ile tam üyelik görüşmelerine başlayabilmek için aşağıda belirtilen -3- ölçütü karşılamaları kararı alınmıştır:

1-Demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve azınlık haklarına saygı,

2-İşleyen bir Pazar ekonomisi ve AB içindeki piyasa güçlerine ve rekabet baskısına karşı koyma,

3-Siyasi, ekonomik ve parasal birliğin hedeflerine uyma ve üyelik yükümlülüklerini üstlenme (Tuzcu, G., 2002, “ Avrupa Birliği’ne Geçiş Sürecinde Türk Eğitimi’nin Planlanması”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 155-156, Ankara).

Avusturya, İsveç ve Finlandiya’nın 1995 yılında AB’ye katılımı ile Birliğin üye sayısı 15’e yükselmiştir.

2 Ekim 1997 tarihinde imzalanan ve 1 Mayıs 1999’da yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşması, Avrupa Birliği Antlaşmasına ve Avrupa Topluluklarını Kuran Antlaşmalara değişiklikler getirmiştir. 26 Şubat 2001 tarihinde imzalanarak 1 Şubat 2003’te yürürlüğe giren Nice Antlaşması ise, diğer hususların yanı sıra, 2004 yılında gerçekleşecek genişlemenin gerektirdiği kurumsal düzenlemeleri içermektedir.

16 Nisan 2003 tarihinde Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Letonya, Litvanya, Estonya, Slovenya, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Malta ile AB üyesi devletler arasında Katılım Antlaşması imzalanmıştır. Avrupa Birliği bu Antlaşmanın aday ülkeler ve üye ülkeler tarafından onaylanmasıyla da 1 Mayıs 2004 tarihinde 10 yeni üyeyi kabul ederek üye ülke sayısını 25’e çıkarmıştır. Aralarında Türkiye’nin de bulunduğu 4 üyeyi daha kabul etmeye hazırlanmaktadır. Gittikçe genişleyen yapı sebebiyle, yeni bir çalışma yöntemine ihtiyaç doğmuştur (TC.Başbakanlık, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı- Ankara). Ayrıca, küresel dengeler ve ekonomik koşullar, birliğin kuruluş yıllarındakinden oldukça farklıdır. Bunun sonucu olarak da birlik üyesi ülkelerin vatandaşlarının sosyal hakları, Avrupa kamu hizmetleri, Avrupa sosyal modelinin korunması ve en önemlisi de AB vatandaşlığının benimsenmesi gibi birçok konu yeniden ele alınmakta ve genişleyen Avrupa ekseninde çözümler aranmaktadır.

Üye Devletlerin, aday ülkelerin, Avrupa bölgelerinin, sivil toplum örgütlerinin, işletmelerin, AB kurumlarının ve AB genelinde çeşitli kesimlerin temsilcileri, “Avrupa Konvansiyonu” adı altında düzenlenen toplantılarda bu konuları ele almış ve 2 yıllık bir çalışma sonucunda taslak Avrupa Anayasası’nı hazırlamıştır. Referandum (halkoylaması) sonucu Fransa’da ve Hollanda’da reddedilen taslak Anayasa’nın şimdilik yürürlüğe girmesi söz konusu değildir. Birliğin geleceği ile ilgili tartışmalar devam etmektedir. Bu tartışmalar kapsamında, 2010 sonrasında Norveç, İsviçre, Bosna, Arnavutluk, Makedonya, Moldavya ve Ukrayna’nın AB’ye üyeliği gündeme gelmektedir. Fakat henüz bu ülkeler AB’ye üyelik başvurusu yapmamışlardır. AB’ye üyelik bekleyen ülkelerden Bulgaristan ve Romanya’nın 2007’de üye olması beklenmektedir. Haziran 2004’te adaylık statüsü kazanan Hırvatistan da Türkiye ile birlikte üyelik yolunda ilerleyen ülkeler arasındadır (Thornburn ve Önen, 2005, **Avrupa Ajandası 2005-2006**, Generation Europe Vakfı, Arı Hareketi, Stil Matbaa, Sayfa.15, İstanbul).

Siyasi amaçlar bulunmakla birlikte, başlangıçta ekonomik amaçlar ön planda bulundurulmuş kurulan Avrupa Birliği, dünyada ortaya çıkan ekonomik ve siyasal gelişmeler sonucu, siyasal amaçları da geliştirmiş, ekonomik olduğu kadar siyasal bütünleşmeye gitmeyi de hedeflemiştir.

Ekonomik amaçlar şöyledir :

Üye ülkelerde yaşam standardının yükseltilmesi **(Bu amacı sosyal amaç olarak da değerlendirmek mümkündür – Murat, 2000)**

- 1-Serbest ticareti engelleyen nedenlerin ortadan kaldırılması,
- 2-Üye ülkelerde, bölgelerarası kalkınmışlık düzeyinin dengelenmesi,
- 3-Serbest rekabet şartlarının oluşturulması.

Siyasi amaçlar ise şunlardır:

- 1-Avrupa’da barışın korunması.
- 2-Avrupa’da savaşa neden olabilecek olayların giderilmesi.
- 3- Her yönüyle bütünleşmiş bir Avrupa Birleşik Devletlerinin oluşturulması

4-Birleşmiş Avrupa'nın dünyada en önemli güç haline getirilmesi.

Tam üyelik sürecinde bulunan Türkiye'nin Avrupa Birliği eğitim politikalarına uyum sağlaması için eğitimde yapılması gereken düzenlemelerin belirlenmesi bir sorun olarak görülmektedir. Bu sorunun ortaya çıkarılması aşamasında öncelikle Avrupa Birliği'nin kuruluş aşamaları, bu Birliğe bağlı kurumlar ve çalışmaları hakkında bilgiler gözden geçirilmelidir.

2.1. AB KURUMLARI

Yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmak için Birlik içinde beş kurum bulunmaktadır. Bunlar:

Avrupa Konseyi (Council Of the European Union) , Avrupa Komisyonu (European Commission), Bakanlar Konseyi (Council of Ministers), Avrupa Parlamentosu (European Parliament) , Avrupa Adalet Divanı / Avrupa Topluluğu Mahkemesi (Court of Justice) ve Sayıştay / Denetim Kurumu (Court of Auditors)' dur.AB'nin bu birimlerden oluşan kurumsal yapısı dünyada tektir.Bu sistem, ulusal çıkarlarla "Avrupa"nın çıkarları arasında bir denge kurmak üzere oluşturulmuştur.Birliğin bu organlarını teker teker inceleyelim:

2.2.AVRUPA KONSEYİ

Avrupa Konseyi, üye devletlerin birbirleriyle uyum içerisinde olmasını sağlar.Avrupa Konseyi, AB ülkelerinin Cumhurbaşkanı'ndan ya da Başkanlarından oluşur.Konsey üyeleri yılda iki kez "Avrupa Zirveleri"nde bir araya gelerek Avrupa Birliği'nin gidişatını görüşür ve daha alt düzeyde çözümlenemeyen konuları çözüme kavuştururlar.Konsey Başkanlığı, üye devletler tarafından, 6'şar aylık sürelerle, sırayla üstlenilir. (2000-Portekiz ve Fransa; 2001- İsveç ve Belçika; 2002 İspanya ve Danimarka; 2003- Yunanistan ve İtalya; 2004- İrlanda ve Hollanda; 2004- İrlanda ve Hollanda; 2005- Lüksemburg ve İngiltere; 2006- Avusturya ve Finlandiya; 2007- Almanya ve Portekiz).

2.3.AVRUPA KOMİSYONU

Avrupa Komisyonu yaklaşık 16.000 personelle desteklenen yirmi beş komisyon üyesinden oluşur. Avrupa Komisyonu, AB politikalarının tasarımcısı ve koordinatörü, bir başka deyişle Birliğin yürütme organıdır. Mevzuat önerileri hazırlar, Parlamento ve Konsey'e sunar. Parlamento ve Konsey tarafından hazırlanan bütçe ve programları uygulamakla yükümlüdür; Topluluk antlaşmalarının koruyucusudur ve Adalat Divanı ile birlikte Topluluk hukukunun doğru uygulanmasını sağlar; Uluslararası platformda ve uluslararası antlaşmaların müzakerelerinde özellikle ticaret ve işbirliği alanlarında Birliği temsil eder.

Komisyon üyelerinin her biri farklı bir politika alanından sorumlu bir genel müdürlüğe başkanlık eder. Komisyon üyeleri kendi ulusal hükümetlerinin isteklerinden bağımsız hareket ederler. Çoğu kimse AB'nin çok kalabalık bir idari yapısı olduğunu düşünse de Birliğin tamamında, pek çok Avrupa şehrinin yönetimindekinden daha az görev almaktadır.

Jose Manuel Barroso başkanlığındaki 25 üyeli yeni Avrupa Komisyonu, 5 yıllık görev süresine, 2004 yılının Kasım ayında Avrupa Parlamentosu'nda yapılan güven oylamasının ardından başlamıştır. Başkan ve Komisyon üyeleri üye ülke hükümetleri tarafından ortak uzlaşmayla atanırlar ve ancak Avrupa Parlamentosu tarafından görevden alınırlar.

2.4.BAKANLAR KONSEYİ

Bakanlar Konseyi, Avrupa Birliği'nin "en üst" kanun yapıcı organıdır. Komisyon tarafından teklif edilen yasaları değiştirir, kabul ya da reddeder. Ancak, kanun teklifinde bulunamaz. Bu yetki yalnızca Komisyon'a aittir.

Bakanlar Konseyi Nitelikli Çoğunluk esasına göre karar alır.

Nitelikli çoğunluk: Üye devletlerin nüfuslarına orantılı farklı oy hakları bulunmaktadır. Bu durumda bazı kararlar alınırken üye sayısından oluşan basit çoğunluk sayısına değil, oy toplamına bakılmaktadır. Genişleme sonrası yapılan yeni hesaplamalara göre, herhangi bir önerinin Bakanlar Konseyi'nde kabul edilebilmesi için, toplam 321 oyun % 73'ü olan 232 oy gerekmektedir.

Oy sayısı Ölçüsü: Fransa, Almanya, İtalya, İngiltere: 29'ar oy; İspanya:27 oy; Polonya: 27 oy; Belçika, Yunanistan , Hollanda, Portekiz, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti: 12'şer oy; İsveç ve Avusturya : 10'ar oy; Danimarka, İrlanda, Finlandiya, Slovakya, Litvanya: 7'şer oy; Lüksemburg, Letonya,Slovenya,Estonya ve Kıbrıs: 4'er oy; Malta 3 oy (AB toplamı 321 oy).

Diğer bir deyişle, nitelikli çoğunluk esasına göre, yasalar azınlıkta olan üye devletlerin itirazına rağmen kabul edilebilir.Üye devletlerinin hassas konularda (genişleme gibi) kararların yine de oy birliği ile alınması gerekmektedir. Bu durumda bu tür kararların alınabilemsi daha uzun sürmektedir.Görüşülen konuya bağlı olarak, Konsey "Tarım Konseyi", "Eğitim Konseyi", "Telekomünikasyon Konseyi" vs.gibi isimler altında toplanır ve her bir üye devletten ilgili alanda görev yapan Bakanlar, Konsey toplantılarına katılır.

2.5.AVRUPA PARLAMENTOSU:

Avrupa Parlamentosu tüm üye devletlerden gelen 732 üyeden oluşur. Dünyanın en büyük çok uluslu parlamentosudur.Avrupa Parlamentosu'nun üyeleri milliyetlerine göre değil, siyasi partilerine göre gruplandırılırlar. EPP (Avrupa Halkları Partisi) ve PES (Avrupa Sosyalist Partisi) Avrupa Parlamentosu'ndaki en büyük iki grubu oluşturmaktadır.

Avrupa Parlamentosu, toplantıları ve çalışmaları halka açık olan tek Topluluk kurumudur. Tartışmaları, görüşleri ve kararları Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanmaktadır. Parlamento üyeleri, halk tarafından 5 yıllık sürelerle seçilir. Bu üyelerin bazıları, ülkelerinin AB üyeliğine karşı çıkmaktadır.

Üye devletlerin ulusal parlamentolarıyla benzer yetkilere sahip olan Avrupa Parlamentosu, AB halklarının demokratik siyasi iradesini temsil eder. Avrupa Parlamentosu, Bakanlar Konseyi ile beraber yasama sürecine katılmaktadır. Birliğin kuruluşundan günümüze kadara geçen süre içerisinde Parlamento'nun karar alma sürecindeki ağırlığı gittikçe artmaktadır.

Parlamento üyelerinin üye ülkelere göre sayısı:

Almanya 99, Fransa 88, İtalya 78, İngiltere 78, İspanya 54, Polonya 54, Hollanda 27, Belçika 24, Çek Cumhuriyeti 24, Yunanistan 24, Macaristan 24, Portekiz 24, İsveç 19, Avusturya 18, Danimarka 14, Slovakya 14, Finlandiya 14, İrlanda 13, Letonya 13, Litvanya 9, Slovenya 7, Estonya 6, Kıbrıs 6, Lüksemburg 6, Malta 5.

2.6.AVRUPA ADALET DİVANI

Yasalar her zaman farklı şekillerde yorumlanabilir. Fakat Avrupa Birliği yasalarının her üye devlette aynı şekilde uygulanması gerekmektedir. Aksi takdirde üyeler arasında haksızlık söz konusu olur. Avrupa Adalet Divanı, Birlik kurallarının yorumlanmasında üye devletlerden herhangi birinin çıkarlarının gözetilmemesi ve bu yasaların her üye ülkede aynı şekilde yorumlanmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Merkezi Lüksemburg'da bulunan bu mahkemede, her üye devlet tarafından 6'şar yıllık sürelerle atanan birer hakim görev yapmaktadır. Topluluk yasalarının açık olmayan ya da kesin karara bağlanmamış unsurlarına getirdiği yorum sayesinde Adalet Divanı, Birliğin gelişmesine büyük katkıda bulunmuştur. Örneğin, Topluluk yasalarının üye devletlerin yasalarından her zaman ve her koşulda daha üstün olduğu, Avrupa Adalet Divanı tarafından alınan bir karardır.

2.7.SAYIŞTAY

1975 yılında kurulmuştur (European Union, 2005, How the European Union Works , European Commission- Directorate- General for Press and Communication Publications , Brussels).

Avrupa Birliği bütçesi, üye ülkelerdeki vatandaşlardan toplanan vergilerden oluşmaktadır.Vergi mükelleflerinin, paralarının doğru bir şekilde harcanıp harcanmadığını bilme hakları vardır. Sayıştay, ya da diğer bir adıyla “Denetçiler Mahkemesi”, Avrupa Birliği bütçesinin kurallara va amaca göre kullanılmasını garanti eder.Merkezi Lüksemburg’da bulunan Sayıştay, üye devletler tarafından atanan üyelere oluşmaktadır. Sayıştay üyeleri, Adalet Mahkemesi ve Komisyon üyeleri ile aynı şekilde, vatandaşı olduğu ülkenin değil, “ Avrupa’nın çıkarları” doğrultusunda hareket etmektedirler.

Sayıştay’ın çalışmaları, Birliğin halka güven vermesi açısından çok önemlidir. Mahkemenin hazırladığı, yıllık raporlar, üye devletleri hükümetleri ve basın tarafından dikkatle incelenir ve tespit edilen hatalı yönetimle ilgili yapılan tespitler, kamuoyu tarafından eleştirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE'NİN AVRUPA BİRLİĞİ'NE VE GENEL EĞİTİM
PROGRAMLARINA KATILIM AŞAMALARI

3.1. TÜRKİYE AB İLİŞKİLERİNDE ÖNEMLİ TARİHLER

31 Temmuz 1959 Türkiye (Avrupa Ekonomik Topluluğu) AET'ye ortaklık için başvurdu. 11 Eylül 1959 AET Bakanlar Konseyi, Ankara ve Atina'nın Ortaklık başvurularını kabul etti.

12 Eylül 1963 Türkiye ile AET'yi Gümrük Birliğine götürecek ve tam üyeliği sağlayacak olan Ortaklık Anlaşması (Ankara Anlaşması) imzalandı. 1 Aralık 1964 Türkiye-AET Ankara Anlaşması yürürlüğe girdi. 22 Ocak 1982 Avrupa Topluluğu, Türkiye ile ilişkilerini dondurma kararı aldı. 16 Eylül 1986 Türkiye - AET Ortaklık Konseyi toplandı. Böylece 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren dondurulmuş bulunan Türkiye-AET ilişkilerinin canlandırılması süreci başladı.

14 Nisan 1987 Türkiye, (Avrupa Topluluğu) AT'ye, Roma Antlaşması'nın 237. (Avrupa Kömür Çelik Topluluğu) AKÇT Antlaşması'nın 98. ve (Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu) EURATOM Antlaşması'nın 205. maddelerine istinaden tam üye olmak üzere müracaat etti.

18 Aralık 1989 AT Komisyonu, Türkiye'nin tam üyelik başvurusu konusundaki "Görüş"ünde, Topluluğun, kendi iç pazarını tamamlayabilme sürecinden önce (1992) yeni bir üyeyi kabul edemeyeceği ve Türkiye'nin katılmadan önce, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda gelişmesine ihtiyaç duyulduğu hususlarına yer verdi.

6 Mart 1995 Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği'nin gerçekleştirilmesi ile ilgili ve Gümrük Birliği döneminde uygulanacak usul, esas ve süreleri belirleyen 1/95 ve 2/95 sayılı kararlar Ortaklık Konseyi'nin 36. dönem toplantısında kabul

edildi. 13 Aralık 1995 1/95 Sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı Avrupa Parlamentosu tarafından onaylandı. (343 Kabul, 149 Red, 36 Çekimser)

1 Ocak 1996 Türkiye, AB ile entegrasyonunda 22 yıl süren "Geçiş Dönemi"ni 31 Aralık 1995 tarihinde tamamlayarak, 1.1.1996 tarihi itibarıyla, tam üyelik sürecinde "Son Dönem"e, sanayi ürünlerinde ve işlenmiş tarım ürünlerinde sağlanan Gümrük Birliği ile girmiştir.

25 Temmuz 1996 Türkiye-AB AKÇT Anlaşması Brüksel'de imzalandı. 1 Ağustos 1996 Türkiye-AB AKÇT Anlaşması Türkiye Cumhuriyeti resmi Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe girdi.

12-13 Aralık 1997 Avrupa Birliği'nin Lüksemburg'ta gerçekleştirdiği devlet ve hükümet başkanları zirvesi sonucunda Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Slovenya, Romanya, Bulgaristan, Litvanya, Letonya, Estonya ve Kıbrıs Rum Yönetimi tam üyelik için aday ülkeler olarak belirlenmiştir. Türkiye ise aday ülkeler arasında zikredilmemiş, tam üyeliğe uygun olduğu teyid edilmiştir.

11-12 Aralık 1999 Helsinki'de gerçekleştirilen Avrupa Konseyi Zirve Toplantısında Türkiye'ye adaylık statüsü tanındı. 8 Mart 2001 AB Bakanlar Konseyi Türkiye için Katılım Ortaklığı Belgesini kabul etti. 19 Mart 2001 TBMM "Topluluk Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nı kabul etti.

13 Kasım 2001 Avrupa Komisyonu Türkiye için 4. İlerleme Raporu yayınlandı. 1 Ocak 2002 Avrupa Birliği'nde Euro fiili olarak dolaşıma girdi. 9 Ekim 2002 Avrupa Komisyonu Türkiye için 5. İlerleme Raporu'nu açıkladı. 12-13 Aralık 2002 Kopenhag'da gerçekleştirilen Avrupa Konseyi Zirve Toplantısında "AB Komisyonu'nun raporu ve önerisi temelinde, Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini karşıladığına karar verilmesi halinde, 2004 Aralık ayında toplanacak olan Avrupa Konseyi'nin, Türkiye ile AB arasındaki müzakereleri gecikme olmaksızın başlatacağı" ifadesine yer verilmiştir.

19 Mayıs 2003 AB Bakanlar Konseyi Türkiye için Gözden Geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi'ni kabul etti.

24 Temmuz 2003 AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı Resmi Gazete'de yayımlandı.

5 Kasım 2003 Avrupa Komisyonu Türkiye için 6. İlerleme Raporu'nu açıkladı.

17-18 Kasım 2003 AB dışişleri bakanlarını biraraya getiren Genel İşler Konsey toplantısında bakanlar ilerleme raporlarını değerlendirerek ülkelerin görüşlerini bildirdiler.

12-13 Aralık 2003 AB Zirve toplantısı Brüksel'de gerçekleştirildi. Konsey, Komisyon'un raporu ve tavsiyeleri temelinde, 2004 Aralık ayında yapılacak olan Zirve'de alınacak karar ışığında Türkiye ile birlikte çalışacağı taahhüdünü vurgulamıştır. Ayrıca Konsey, tam üyelik müzakerelerine başlanabilmesi için yapılan hazırlıklar çerçevesinde kaydedilen önemli ilerlemelere dayanarak Türkiye'yi üyelik yolunda teşvik ettiğini vurgulamaktadır.

14 Aralık 2003 KKTC'de genel seçimler düzenlendi. 24 Nisan 2004 Kıbrıs'ta referandum yapıldı. Kıbrıs Türk halkının %64.9'u Annan Planını onaylarken Kıbrıs Rum kesiminde ise halkın %75.83'ü planı reddetti. 1 Mayıs 2004 Avrupa Birliği'nin 10 yeni üyeyi kapsayan (Polonya, Macaristan, Çekya, Slovakya, Slovenya, Litvanya, Letonya, Estonya, Malta, GKRY) beşinci genişlemesi gerçekleşmişti.

10-13 Haziran 2004 Avrupa Parlamentosu seçimleri yapıldı. 17-18 Haziran 2004 Avrupa Anayasası taslak hali Brüksel Zirve'sinde kabul edildi. 15 Temmuz 2004 Türkiye İlerleme Raporu kaleme alınmaya başlandı.

5-9 Eylül 2004 Avrupa Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Günter Verheugen Türkiye'yi ziyaret etti.

6 Eylül 2004 Avrupa politikasında önemli görevlerde bulunmuş kişilerden Mart 2004'te oluşturulan Bağımsız Türkiye Komisyonu "Avrupa'da Türkiye: Bir Sözen Fazlası mı?" isimli raporunu yayınladı.

6 Ekim 2004 Türkiye'nin 7.İlerleme Raporu yayınlandı. Avrupa Komisyonu Türkiye'nin siyasi kriterleri yeterli düzeyde karşıladığını belirterek ve katılım müzakerelerinin açılmasını öneren İlerleme Raporu'nun yanında Etki Raporları'yla Tavsiye Metnini açıkladı.

19-22 Ekim 2004 AP Yeşiller Grubu her yıl Brüksel dışında yaptığı yıllık toplantısını bu yıl "Avrupa Birliği içinde Türkiye-Ortak Bir Gelecek mi?" başlığı altında İstanbul'da düzenlendi.

29 Ekim 2004 Avrupa Anayasası üye devletlerce Roma'da imzalandı. Türkiye, Bulgaristan ve Romanya ile birlikte aday ülke statüsünde Nihai Senet'i imzalandı.

24 Kasım 2004 AB -Türkiye Troyka toplantısı Lahey'de gerçekleştirildi.

15 Aralık 2004 Avrupa Parlamentosu'ndaki oturumunda Hollandalı parlamenter Camiel Eurlings tarafından hazırlanan Türkiye raporu oylandı. Gizli yapılan oylamada 262 red oyuna karşılık 407 kabul oyu kullanıldı.

16-17 Aralık 2004 Türkiye açısından büyük öneme sahip Brüksel Zirvesi'nde, Türkiye'ye 3 Ekim 2005 tarihinde başlamak üzere müzakere tarihi verildi.

2 Ocak 2005 Avrupa Parlamentosu, AB Anayasası'nı onayladı.

23-24 Şubat 2005 53. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Toplantısı Strazburg'da gerçekleştirildi.

28 Şubat 2005 Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin (GBOK) 16. Dönem Toplantısı, Brüksel'de gerçekleştirildi.

2 Mart 2005 Avrupa ülkelerindeki halkların sosyal ve siyasi yaklaşımlarını izlemek üzere 30 yılı aşkın bir süredir raporlar hazırlayan Eurobarometre, Türkiye'ye ilişkin ilk raporunu açıkladı. Türkiye'de 9-26 Ekim 2004 tarihleri arasında toplam 1027 kişiyle görüşülerek hazırlanan Rapor'a göre, Türk halkının AB üyeliğinden en önemli beklentisi ekonomik refah ve işsizlikle mücadele oldu.

7 Mart 2005 AB-Türkiye Troyka toplantısı Ankara'da gerçekleştirildi. Toplantıda siyasi kriterlere uyum öncelikli olmak üzere Türkiye ve AB arasındaki ilişkiler gözden geçirildi.

17 Mart 2005 Türkiye-AB Ortaklık Komitesi toplantısı Brüksel'de yapıldı.

25 Nisan 2005 Romanya Katılım Antlaşması'nı Lüksemburg'da imzaladı. İki ülke ile 2000 yılında açılan üyelik müzakereleri Aralık 2004'te tamamlamıştı. Üyelikleri ise, Bulgaristan ve reform süreçlerini tamamlamaları halinde, 1 Ocak 2007 tarihinde gerçekleşecektir. Katılım Antlaşması'na göre, iki ülkenin reform sürecinde kaydettiği ilerlemeler üyelik tarihlerini belirleyecektir.

26 Nisan 2005 Türkiye-AB Ortaklık Konseyi'nin 44. Toplantısı Lüksemburg'da gerçekleştirildi. 44. Ortaklık Komitesi'nin gündemini, G.Kıbrıs'ın Gümrük Birliği'ne dahil edilmesi ve Türkiye tarafından gerçekleştirilen reformlar oluşturdu. Toplantıda taraflar reform çalışmaları hakkında görüş alışverişlerinde bulunmuş, gerçekleştirilen uyum çalışmalarının memnuniyetle karşılandığını belirten AB, reformların etkin bir şekilde uygulanması gerektiğinin altını çizdi.

3-5 Mayıs 2005 Almanya Başbakanı Gerhard Schröder, gerçekleştirdiği Türkiye gezisinde, AB üyelik sürecine ilişkin değerlendirmelerde bulundu, Türkiye'nin AB üyeliğine verdiği desteği yineleyerek reformların sürdürülmesi gerektiğini ifade etti.

5-6 Mayıs 2005 İstanbul'da düzenlenen "2023 Vizyonu: Türkiye'nin AB Üyeliği ve Rekabetçi Küresel Bilgi Toplumunun Kurulması" konulu Forum İstanbul

2005 toplantısında konuşan AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn, reform sürecinin iç dinamiklere Dayanması sebebiyle artık bu yoldan geri dönülemeyeceğini belirtti.

23 Mayıs 2005 Devlet Bakanı Ali Babacan, Başbakan Erdoğan tarafından AB müzakere sürecini yürütmek amacıyla Başmüzakereci olarak görevlendirildi.

29 Mayıs 2005 Fransa, %75 gibi oldukça yüksek bir katılımın gerçekleştiği referandumundan %55,5 ret ve %44,5 kabul oyuyla AB Anayasası'nı reddetti.

1 Haziran 2005 Hollanda'da gerçekleştirilen ve %62,8 katılım sağlanan referandumda Avrupa Birliği anayasasına %61,6 ret, %38,4 kabul oyu verdi.

1 Haziran 2005 Türk ceza sisteminde köklü değişiklikler getiren Yeni Türk Ceza Kanunu yürürlüğe girerek AB uyum sürecine ilişkin önemli bir adım daha atıldı.

13 Haziran 2005 Lüksemburg'da toplanan AB Dışişleri Bakanları, Ankara Anlaşması'nı G.Kıbrıs'ı da kapsayacak şekilde genişleten Protokolü onayladı. Türkiye, imza aşamasında yayımlayacağı bir deklarasyon ile Protokol'de "Kıbrıs Cumhuriyeti" olarak yer alan Rum Yönetimi'ni tanımadığını ilan edecektir.

16-17 Haziran 2005 AB Hükümet ve Devlet Başkanları Zirvesi, Brüksel'de gerçekleşti. Zirve Sonuç Bildirgesi'nde Türkiye'ye ilişkin doğrudan bir ifade yer almamakla birlikte, önceki Zirve Kararlarına atıfta bulunarak, bu kararların tam olarak uygulanması gerektiğini vurgulandı.

29 Haziran 2005 Avrupa Komisyonu, 2005 yılı içinde Türkiye'ye yönelik olarak hazırlanması öngörülen belgelerden, "Türkiye İçin Katılım Müzakereleri Çerçevesi Taslağı"nı açıkladı. Ayrıca Avrupa Komisyonu'nun, 2005 yılı içinde Türkiye'ye yönelik olarak hazırlanması öngörülen "Sivil Toplumlar Arasındaki Diyaloğa İlişkin Tebliği" de "Müzakere Çerçeve Taslağı" ile birlikte açıklandı. Söz

konusu Tebliğ’de, AB ve Türk toplumlarının birbiri hakkında bilgi düzeyinin düşük olması nedeniyle taraflar arasında diyalogun gerekli olduğu ifade edilmektedir.

6 Temmuz 2005 Avrupa Parlamentosu’nda, raportörlüğünü Avrupa Parlamentosu üyesi Hollanda vatandaşı Emine Bozkurt’un yaptığı “Kadının Türkiye’de Sosyal, Ekonomik ve Siyasi Faaliyetlere Katılımı” konulu rapor Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu’nda kabul edildi.

30 Temmuz 2005 Türkiye, AB ile ilişkilerinin hukuki temelini oluşturan 1963 tarihli Ankara Anlaşması’nı, 1 Mayıs 2004 tarihinde AB üyesi olan 10 ülkeyi kapsayacak şekilde genişleten “Ek Protokol”ü imzaladı. Türkiye ile AB Dönem Başkanı İngiltere arasında mektup teatisiyle yürütülen imza süreci, imzalı metnin, Türkiye’nin Ek Protokol’ü imzalamasının, Protokol’de “Kıbrıs Cumhuriyeti” adıyla ifade edilen G. Kıbrıs’ı tanıdığı anlamına gelmeyeceğine yönelik deklarasyonla birlikte gönderilmesiyle tamamlandı.

21 Eylül 2005 AB Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) toplantısında kabul edilen AB’nin Kıbrıs’a ilişkin Karşı Deklarasyon’u Konsey tarafından onaylandı. Avrupa Komisyonu’nun genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn, Karşı Deklarasyon’un “makul ve dengeli” olduğunu açıklamış, müzakere çerçeve ile ilgili olarak ise belgenin 3 Ekim’de Türkiye ile katılım müzakerelerinin başlamasına zemin oluşturacağını hatırlattı. Karşı Deklarasyon’da Gümrük Birliği’nin uygulanmasının 2006 yılında değerlendirileceği ve müzakerelerin seyrinin bu değerlendirmeden etkileneceği belirtildi.

3 Ekim 2005 AB Dışişleri Bakanları Lüksemburg’da yaptıkları toplantıda Türkiye ile katılım müzakerelerinin başlamasını kararlaştırdı. Dışişleri Bakanları Müzakere Çerçevesi’ne de son halini verdi. Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, Lüksemburg’da gerçekleştirdiği basın toplantısında, Türkiye ile AB arasında müzakerelerin başlamasının, Türkiye’nin yanı sıra AB, bölge ve dünya için tarihi bir olay olduğunu söyledi. Gül, Türkiye-AB ilişkileri sürecinde bundan sonra yükün

büyük bölümünün Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Ali Babacan'ın üzerinde olacağını kaydetti.

20 Ekim 2005 Tarama Süreci "Bilim ve Araştırma" müktesebat başlığının incelenmesi ile başladı.

9 Kasım 2005 Avrupa Komisyonu Türkiye için 2005 İlerleme Raporu'nu, Katılım Ortaklığı Belgesi'ni ve 2005 Genişleme Strateji Belgesi'ni açıkladı.

Kaynakça: www.dtm.gov.tr

www.ikv.org.tr

3.2.TÜRKİYE’NİN EĞİTİM ALANINDAKİ TOPLULUK PROGRAMLARINA KATILIMI KONUSUNDA GEREKLİ YASAL DÜZENLEMELERİN YAPILANDIRILMASI AŞAMALARI

(24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 Mükerrer sayılı Resmi Gazete)’de yayınlanan Avrupa Birliği Müktesebatının üstlenilmesine ilişkin Ulusal Program aşağıda belirtildiği gibidir;

Göçmen İşçi Çocuklarının Eğitimine İlişkin Yönetmelik, 14 Kasım 2002 tarih ve 24936 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik kapsamında yapılan düzenlemeler Göçmen işçi çocuklarının eğitimi hakkında 25 Temmuz 1977 tarih ve 77/486/EEC sayılı Konsey Direktifi ile örtüşmektedir.

10 Temmuz 2001 tarihinde 24458 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4702 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun ile Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun, özellikle 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu kapsamında yaptığı değişiklikler ortak bir mesleki eğitim politikası uygulaması için genel ilkeleri belirleyen 2 Nisan 1963 tarih ve 63/266/EEC sayılı Konsey Kararı ile örtüşmektedir.

4702 sayılı Kanun ile daha fazla öğrencinin mesleki eğitime yöneltilmesinin sağlanması hedeflenmiş, mesleki eğitim almış öğrencilerin üniversite sınavına girmeden, eğitim aldıkları alanda 2 yıllık meslek yüksekokullarına devam etmeleri sağlanmıştır. Bu Kanun ayrıca, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile meslek yüksek okulu veya yüksek okullarının yer aldığı mesleki ve teknik eğitim bölgelerinin oluşturulmasını öngörmekte olup, vakıflara, kazanç sağlamak amacıyla yönelik olmamak koşuluyla, mesleki eğitim kurumları açma hakkı tanımakta ve bu

Kanun kapsamına alınan işyerlerinde üretimde verimliliği ve kaliteyi artırmak amacıyla, alanında mesleki eğitim almış kişilerin istihdam edilmelerini zorunlu kılmaktadır. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda yapılan değişiklikler çerçevesinde hazırlanan Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği, 3 Temmuz 2002 tarih ve 24804 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

9 Ağustos 2002 tarih ve 24841 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4771 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçeleri öğrenmeleri için özel kurslar açılmasına imkan vermektedir. Bu kanun çerçevesinde Türk Vatandaşlarının Günlük Yaşamlarında Geleneksel Olarak Kullandıkları Farklı Dil ve Lehçelerin Öğrenilmesi Hakkında Yönetmelik 20 Eylül 2002 tarih ve 24882 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

2002/4615 sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu Arasında İmzalanan, Türkiye Cumhuriyetinin Topluluk Programlarına Katılmasının Genel İlkeleri Hakkında Çerçeve Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar 1 Eylül 2002 tarih ve 24863 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kararın yürürlüğe girmesiyle eğitim alanında Topluluk Eylem Programlarını oluşturan;

- Eğitim Alanında Socrates Topluluk Eylem Programının ikinci evresini oluşturan 24 Ocak 2000 tarih ve 2000/253/EC sayılı Kararın,

- Gençlik Topluluk Eylem Programını oluşturan 13 Nisan 2000 tarih ve 2000/1031/EC sayılı Kararın ve

- Mesleki Eğitim Alanında Leonardo da Vinci Topluluk Eylem Programını oluşturan 26 Nisan 1999 tarih ve 1999/382/EC sayılı Kararın

Türkiye’de uygulanması sağlanmış ve Türkiye’nin Topluluk Programlarına katılımı konusunda gerekli yasal düzenleme tamamlanmış bulunmaktadır.

AT Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi (Ulusal Ajans) 29 Ocak 2002 tarihinde, Bakanlar Kurulunun 2002/3547 sayılı Kararı ile Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde bir Daire Başkanlığı olarak kurulmuştur.

3.3.ÖNCELİKLERİN TANIMLARI VE ÖNCELİKLER ÇERÇEVESİNDE AB MEVZUATINA UYUM, UYGULAMAYA YÖNELİK KURUMSAL YAPILANMA VE FİNANSMAN TABLOLARI

3.3.1 EĞİTİM ALANINDA AB MEVZUATINA UYUMUN SAĞLANMASI

Türkiye'nin mesleki eğitim ve diğer alanlarda AB mevzuatına uyum ve mevzuatın etkin biçimde uygulanması hususları 2002 yılı İlerleme Raporunda yer almaktadır. Avrupa Eğitim Vakfını kuran 7 Mayıs 1990 tarih ve 1360/1990 sayılı Konsey Tüzüğü ile oluşturulan Avrupa Eğitim Vakfı kapsamında yürütülen çalışmalara, Milli Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcileri halihazırda katılmakta olup, bu konuda bir mevzuat uyumlaştırma gereksinimi bulunmamaktadır.

Mevcut Türk mevzuatı, çıraklık dahil çalışmaya yönelik eğitim için Avrupa Yollarının geliştirilmesine ilişkin 21 Aralık 1998 tarih ve 99/51/EC sayılı Konsey Kararı ile büyük oranda uyum arz etmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan Kanun Tasarısının yasalaşmasının ardından mevcut eksiklikler de giderilmiş olacaktır.

Tablo 3.1 Mevzuat uyum takvimi

AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
Ortak bir mesleki eğitim politikasının uygulanması için genel prensiplerin ortaya konmasına dair 2 Nisan 1963 tarih ve 63/266/EEC sayılı Konsey Kararı	Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınması Sistemini Oluşturacak Kanun Tasarısı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	2004, IV. Çeyrek	1. 2005, I. Çeyrek 2. 2005, I. Çeyrek
Avrupa Topluluğuna üye ülkeler arasında mesleki eğitim niteliklerinin karşılaştırılabilirliğine dair 16 Temmuz 1985 tarih ve 85/368/EEC sayılı Konsey Kararı	Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınması Sistemini Oluşturacak Kanun Tasarısı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	2004, IV. Çeyrek	1. 2005, I. Çeyrek 2. 2005, I. Çeyrek

Tablo 3.2 Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi – Yapılması Gerekenler (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)

No	Yapılması Gerekenler – (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mesleki yeterliliği tespit etmek üzere yeni bir kurumun yapılandırılması çalışmalarının sonuçlandırılması	2005
2	Bu kurumda istihdam edilecek personelin alınması	2005
3	Personelin eğitimi	2005

Tablo 3.3 Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi – Yapılması Gerekenler (Milli Eğitim Bakanlığı)

No	Yapılması Gerekenler – (Milli Eğitim Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Görevli personelin İstatistiksel Verilerin Kaydı (EURYDICE) çalışmaları, diploma eki uygulaması ve öğretmen – eğitici ağı (TTNET) alanlarında eğitimlerinin tamamlanması	2003 - 2004

Tablo 3. 4 - Planlanan Finansman İhtiyacı (Milli Eğitim Bakanlığı)
(Euro)

İhtiyaçlar – (Milli Eğitim Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
İstatistiksel Verilerin Kaydı (EURYDICE) Biriminin Kurulması					
I- Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması			(Socrates Bütçesinden) 100.000		100.000
Personel Alımı					
Eğitim					
Danışman İhtiyacı					
Tercüme					
İhtiyaçlar – (Milli Eğitim Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Diğer (Ekipman ve Donanım Alımı)					
Ulusal Referans Noktası Biriminin Kurulması					
I- Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı	2003				
Eğitim	2003	60.000			60.000
Danışman İhtiyacı					
Tercüme					
Diğer (Ekipman ve Donanım Alımı)	2003	35.000			35.000
Öğretmen Ve Eğitimciler Ağı (TTNET) Biriminin Kurulması					
I- Yatırım		10.000	10.000		20.000
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı	2003				
Eğitim	2003				
Danışman İhtiyacı	2003				
İhtiyaçlar – (Milli Eğitim Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Tercüme	2003				
Diğer	2003				
Toplam		105.000	110.000		215.000

3.3.2 ULUSAL AJANSIN KURULMASI VE TOPLULUK PROGRAMLARINA TAM KATILIMIN SAĞLANMASI

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde Ulusal Ajans görevini üstlenecek bir birimin oluşturularak, Socrates, Leonardo da Vinci ve Gençlik programlarının tam olarak uygulanması temel bir öncelik olarak yer almaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye'nin Topluluk Programlarına tam katılımının sağlanması, programlarla ilgili ülke çapında tanıtım yapılması ve ilgili olabilecek tüm taraflara ulaşılması, öncelikli faaliyetler olarak öngörülmektedir.

3.3.2.1- Mevzuat Uyum Takvimi

2002/4615 sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu Arasında İmzalanan, Türkiye Cumhuriyetinin Topluluk Programlarına Katılmasının Genel İlkeleri Hakkında Çerçeve Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Kararın 1 Eylül 2002 tarih ve 24863 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmasıyla, Türkiye'nin eğitim alanındaki AB Topluluk Programlarına katılımı konusunda yasal süreç tamamlanmıştır. Eğitim programlarına katılım konusu ile ilgili Mutabakat Zaptının Eylül 2003'te imzalanması beklenmektedir.

Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü yetkilileri ile yürütülen çalışmalar sonucunda hazırlık tedbirlerini içeren iş programları Aralık 2002'de sonuçlandırılarak, programlara ilişkin Hazırlık Tedbirleri Anlaşmaları ile Socrates Pilot Uygulamalar Anlaşması imzalanmış ve 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren Anlaşmalar uygulanmaya başlanmıştır.

Türkiye'nin Topluluk Programlarına tam katılımının 2004 yılı itibarıyla gerçekleşmesi beklenmektedir.

AT Eğitim ve Gençlik Programlarını yürütmek üzere 29 Ocak 2002 tarihli Bakanlar Kurulu Kararıyla, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bünyesinde Avrupa

Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Daire Başkanlığı adı altında ‘‘Ulusal Ajans’’ kurulmuştur. Yeterli sayıda personel görevlendirilmiş, gerekli altyapı hazırlanmış ve birimin faaliyete geçmesi sağlanmıştır. Ulusal Ajansa idari ve mali açıdan özerklik sağlayacak olan Kanun Tasarısı Başbakanlığa gönderilmiştir.

3.3.2.2 Mevzuatın Uygulanması İçin Gerekli Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 3.5 Mevzuatın Uygulanması İçin Gerekli Kurumsal Yapılanma Takvimi – Yapılması Gerekenler (Ulusal Ajans)

No	Yapılması Gerekenler – (Ulusal Ajans)	Uygulama Tarihi
1	Görevli personelin Topluluk Programları alanında eğitimlerinin tamamlanması	2003
2	Türkiye genelinde bilgilendirme toplantılarının yapılması	2003– 2004, I. eyrek

3.3.2.3. Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 3.6 Planlanan Finansman İhtiyacı – İhtiyaçlar (Ulusal Ajans)

(Euro)

İhtiyaçlar – (Ulusal Ajans)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Hazırlık Tedbirleri	2002 - 2003	960.000	3.840.000		4.800.000
	2004 - 2006	Bu dönemde kullanılacak bütçe Mutabakat Zaptının imzalanması ile belirlenecektir			
Toplam		960.000	3.840.000		4.800.000

Kaynak: http://www.euturkey.org.tr/up2003/up_files/doc/IV-18.doc

3.3.3 ULUSAL PROGRAMIN ANAHATLARI

Eğitim, Öğretim ve Gençlik konusunda

- Devlet Planlama Teşkilatı bünyesinde kurulan, AB eğitim ve gençlik programlarını yürütmekten sorumlu olan Ulusal Ajans'a idari ve mali açıdan özerklik sağlayacak kanun çıkartılacak ve söz konusu programların tanıtımı amacıyla ülke genelinde bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir.

3.3.4. AVRUPA BİRLİĞİ'NE ÜYE ADAYLIĞIMIZ

Türkiye-AB ilişkilerinin hukuki temeli, nihai hedef olarak Türkiye'nin tam üyeliğinin gerçekleşmesini öngören 1963 tarihli Ankara Ortaklık Antlaşması ile 1973 yılında yürürlüğe giren ve ortaklık antlaşmasının ayrılmaz parçasını oluşturan katma protokole dayanmaktadır. Türkiye, 10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki'de yapılan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nde oy birliği ile Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak kabul edilmiştir.

3.3.5. AB MEVZUATINA UYUM ÇALIŞMALARI

Türkiye AB ilişkileri bağlamında yürütölen "Mevzuat Uyum Çalışmaları" uzun bir süre, Türkiye'nin Gümrük Birliği ile ilgili alanlarda, AB politika ve düzenlemelerine uyum sağlanması amacına dayalı olmuştur. Bu çerçevede çıkarılan iki Başbakanlık Genelgesi ile 1998-2000 yıllarını kapsayan bir uyum çalışması programı tespit edilmiştir.

Söz konusu genelgelerle Türkiye-AB ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla, programı belirlenen mevzuat uyum çalışmaları, eğitim alanını da kapsamaktadır. Bu dönemdeki çalışmalar MEB açısından, AB ve MEB mevzuatının taranarak birbiri ile uyumlu olanlar ile uyum sağlanması gereken mevzuatın tespit edilmesi şeklinde olmuştur. Ülkemizin aday üye sıfatını kazanmasıyla bu konudaki çalışmalar derinlik kazanmış, MEB'de detaylı bir çalışma başlatılmıştır.

Makam Onayı ile Avrupa Birliği ve Avrupa Birliği ile yapılan projeler ve birlik faaliyet programları konularında MEB bünyesinde;

- Müsteşarın başkanlığında üst düzey yöneticilerinden oluşan Danışma Kurulu,
- Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün başkanlığında genel müdürlüklerden ilgili daire başkanlarından oluşan Yürütme Kurulu,
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde APK, METARGEM, EARGED temsilcilerinden oluşan Avrupa Birliği Eğitimini Araştırma-Geliştirme Kurulu oluşturulmuştur. Avrupa Birliği Eğitimini Araştırma-Geliştirme Kurulunun görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen ortak bir yönerge hazırlanmıştır.

MEB personelinin eğitimi ile ilgili çalışmalar;

Avrupa Birliği ile ilgili faaliyetleri yurt içinde ve yurt dışında ehliyetle yürütecek personelin yetiştirilmesi amacıyla, Devlet Planlama Müsteşarlığı Avrupa Birliği ile İlişkiler Genel Müdürlüğü koordinesinde Ankara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde (ATAUM) AB Temel Eğitim ve Uzmanlık Eğitimi programları ile Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Eğitim Merkezi'nde de yabancı dil programları uygulanmaktadır.

Bu programlar, 1988 yılından bu yana 3 aylık sürelerle yılda iki kez düzenlenmektedir. Masrafların yüzde 60'ını MEB geri kalan kısmı ise DPT tarafından karşılanmaktadır. Programlara, MEB'den toplam 72 kişi katılmış, bu yıl sonbahar dönemi uzmanlık eğitime 8, temel eğitime 8, yabancı dil eğitime ise 7 personel katılmaktadır.

Türkiye'nin Avrupa ile uyum sürecine, AB ile ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunmak, eğitim ve araştırmalarına yarar sağlamak amacıyla, AB tarafından ülkemiz için sağlanan Jean Monnet Bursları'ndan MEB personeli de yararlanmaktadır. Adayların seçimi, yazılı ve sözlü iki sınavla gerçekleştirilmektedir. Bursu kazanan adayların tüm masrafları Avrupa Birliği'nce karşılanmakta, burs

süresi 1 akademik yıldır. Halen MEB'den iki kişi Jean Monnet Bursları çerçevesinde AB ülkelerinde öğrenim görmektedir.

3.3.6.AVRUPA BİRLİĞİNE UYUM SÜRECİNDE YAPILAN VE ÖNGÖRÜLEN ÇALIŞMALAR

3.3.6.1. Eğitim – Öğretim

Eğitim sisteminin AB ülkeleri eğitim sistem ve standartlarına uyumunu sağlamak amacıyla; MEB bünyesinde Avrupa Birliği Masası oluşturulmuş ve çalışmalarını aşağıdaki başlıklar altında sürdürmektedir:

- Ülkemiz vatandaşlarına ve çocuklarına en iyi eğitim koşullarını sağlamak,
- Avrupa ülkeleri ile ülkemiz arasındaki eğitim alanında bilgi alış verişini geliştirmek,

- Avrupa ülkeleri eğitim sistemlerine ilişkin doküman ve istatistikler toplamak,
- AB ile yüksek öğretimde iş birliği sağlamak,
- Yabancı Dil öğretimini etkin bir şekilde gerçekleştirmek,
- Tüm eğitim kurumlarına girişte eşitliği sağlamak,
- Çocukları iş hayatına hazırlamak,
- Sürekli eğitim uygulamasıyla işsizliğin önüne geçmek.

Her tür ve kademedeki eğitim kurumları için;

- Okul tür ve kademeleri,
- Başlama ve tamamlama yaşları,
- Öğretim yılı süresi,
- Zorunlu öğrenim süresi,
- Öğretim programları ve ders kitaplarının hazırlanması,
- Okutulan derslerin türü ve ders saati sayıları,
- Ölçme ve değerlendirme sistemi,
- Öğrenci kişilik ve yönlendirme hizmetleri,
- Üniversiteye giriş sistemi,

- Öğretmen yetiştirilmesi, atanması ve zorunlu olarak okutması gereken ders saati sayıları,
- ARGE çalışmaları,
- Yaygın eğitim ve işleyişi vb.

konularında AB ülkelerinin eğitim sistemlerini inceleme çalışmaları devam etmektedir. İnceleme sonuçlarına göre sistemin ihtiyaç duyduğu konularda gerekli düzenlemeler zamanında yapılmaktadır.

Avrupa Birliği (AB) ile ülkemiz arasında uyum sürecinde, eğitim sektöründe belirlenecek ilke ve politikalara uygun yapılan çalışmalara ilişkin alt yapıyı oluşturmak amacıyla, Avrupa Birliği ülkelerinin ilköğretim sistemi amaç, yapı ve süreç bakımından incelenerek Türk eğitim sistemi ile karşılaştırmak üzere bir araştırma başlatılmıştır. Konu ile ilgili literatür taramasına devam edilmektedir.

İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerine kendilerini tanıma; ilgi ve yeteneklerini tespit edebilme, meslekleri tanıma, mesleklerin gerektirdiği nitelikleri tespit edebilme ve bu niteliklere ilişkin öğretim kurumlarını belirleyebilme alanlarında rehberlik etme amacıyla bir çalışma yapılacaktır. Öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerini tanımaları, onların hangi alanlara ve hangi mesleklere yöneceklerini özgürce ve istekle seçme olanağı sağlayacaktır. Böyle bir seçim, istekle yaşam boyu öğrenmeyi gündeme getirecektir. Geniş anlamda öğrenciler hem kendi ilgi ve yeteneklerini sonuna kadar kullanabilecekler hem de kendilerinin ve ailelerinin mutluluğunu sağlayacaklardır.

İlköğretim okullarında yönlendirme sürecini araştırma projesi kapsamında; Almanya, Avusturya, İngiltere vb. AB ülkelerinde yönlendirme sürecini inceleme çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre yeni bir yönlendirme modeli geliştirilecek ve bu model doğrultusunda ölçme araçları hazırlanacaktır.

AB'nin eğitim özellikle yükseköğretim konusunda uygulamaya başladığı projelerle uluslar arası öğrenci yetiştirme eğilimleri bu alanda geleceğin çok dil bilen

ülke kültürlerini tanıyan meslek mensuplarını yetiştirmeye yöneliktir. Yükseköğretimde oluşturulmaya başlanılan Avrupa alanıyla ilgili Sorbon ve Bolonya Deklerasyonlarının ülkemiz tarafından gerekleri yerine getirilerek imzalanması gündemdedir. Böylece gerek akademik personelin gerekse öğrencilerin yoğun olarak ikili iletişimde bulunmalarına katkı sağlanacaktır.

3.3.6.2.Öğretim Materyalleri

Öğretim materyalleri ile ilgili AB standartlarında çalışmalar başlatılarak, ders kitabı ile birlikte aktif öğrenme yöntemine uygun, öğrenci merkezli anlayışla “öğrenci çalışma kitapları” ve “öğretmen kılavuz kitapları” hazırlanması ve uygulamaya konulmasını kısmen sağlanmış ve bu çalışmalar devam etmektedir. Öğretim materyallerinin kullanımını sağlamak amacıyla, 2.300 ilköğretim müfettişine hizmet içi eğitim verilmiş, AB’deki öğretim materyalleri ve yeni bilgi teknolojileri konusunda hizmet içi eğitimin verilmesi planlanmıştır.

Öğrenci merkezli eğitim amacı ile modern ders kitabı hazırlama çalışmalarını yönlendirmek ve rehberlik etmek amacıyla, Avrupa Birliği Ülkelerinde örnek ders kitabı ve öğretim programları getirilmiştir. Başkanlığımız bünyesinde Yabancı Ders Kitapları ve Öğretim Programları İnceleme Bürosu açılarak ilgililerin hizmetine sunulmuştur.

“Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Politikaları” ve “Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Denetimi” adlı iki ayrı doküman hazırlanarak kitap haline getirilmiş ve ilgililerin istifadesine sunulmuştur.

GEORG ECKER Ders Kitapları Enstitüsü ile birlikte ortak yürütülen bir çalışmayla her branşta ders kitaplarının görsel ve eğitsel tasarım yönünden düzenlenmesi, Tarih ve Coğrafya ders kitaplarında yer alan konuların AB eğitim politikalarına uyumunun sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

3.3.6.3.Yönetim

Avrupa Birliğine uyum sürecinde, personel yönetiminin sorumluluk alanlarında bulunan her konu; dünyanın ortak değerleri olarak önem kazanan, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, insan hak ve özgürlükleri gibi kavramlar ölçüt ve gösterge alınmak suretiyle sorgulanmakta, incelenmekte ve değerlendirilmektedir. Bu sorgulama, inceleme ve değerlendirme sonucunda personel yönetiminin sorumluluk alanlarında bulunan konular yeniden tanımlanmakta ve içerikleri, yeni tanımlarına bilgi ve teknolojiyen en üst düzeyde yararlanma koşullarına göre doldurulma sürecinde bulunmaktadır.

Bu anlamda; 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yasanın 4359 sayılı Yasayla değişik 53,56,61 ve 62 nci maddeleri hükümleri doğrultusunda personel yönetiminin sorumluluk alanlarından;

- Yönetici atama,
- Öğretmen atama,
- İlköğretim müfettişi atama,
- Norm Kadro.

konuları yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemelerde hukukun üstünlüğü, demokratikleşme ve insan hakları temel değerler olarak alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığında, eğitim yöneticiliğinin merkez örgütünde şefden müsteşara, taşra örgütünde şefden milli eğitim müdürüne kadar, görev tanımları esas alınarak kurumsallaştırılması yolu açılmıştır. Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim yöneticiliği alanında sahip oldukları profesyonel kadrolara ülkemiz eğitim yönetiminde de sahip olmanın fırsat ve olanağı yaratılmıştır. Bu kadrolara 3797 sayılı Yasa ve yönetmeliklerle getirilen güvenceler de, Avrupa Birliği ülkelerinde, eğitim yönetiminde istikrar yaratan ve verimliliği sağlayan güvencelerle paralel bulunmaktadır.

Merkez ve taşra örgütü yönetim görevlerinin “görev tanımları” yapılarak, yönetim görevine atanacaklarda bulunması gereken nitelik ve özellikler nesnel temellerde saptanmıştır.

Yöneticilerin değerlendirilmesinde; kılavuzlayan değerlendirme ilkeleri ile değerlendirme ölçüt, gösterge ve standartları belirlenmiştir. Merkez ve taşra örgütü yöneticilerine “Yıllık İş Plânı” yapma yükümlülüğü getirilmiştir. Değerlendirmenin “Yıllık İş Plânında” yer alan amaç ve hedeflerinin belirlenen standartlarda yapılıp yapılmadığına göre denetleneceği hüküm altına alınarak, Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi personel değerlendirmesinde subjektiflikten objektifliğe geçen süreç başlatılmıştır.

Yönetici değerlendirme sistemi, süreç odaklı bir niteliğe kavuşturularak, iyi ve kötü iş başarımları durumları personele anında bildirilmektedir. Süreç odaklı değerlendirme yolu ile personelin her hatası bir eğitim fırsatı olarak görülmekte ve sıfır hatalı hizmet üretimine odaklanılmaktadır.

Birinci sicil amiri ile kendi “Yıllık İş Plânını” hazırlayan her yönetici, hangi görevi ne zaman hangi standartta yapacağını sene başında planlamakta ve değerlendirilmesinin de buna göre yapılacağını bilmektedir. Değerlendirilme sürecinde her yönetici, birinci sicil amirince doldurulan ilk değerlendirme raporu I hakkında, yazılı görüşünü vermekte ayrıca da sicil amiri ile değerlendirilme durumu hakkında görüşme ve tartışma hakkına sahip bulunmaktadır. Ayrıca, her yönetici sene sonunda Yönetmelik eki “Öz değerlendirme Formu” ile iş başarımlarını etkileyen konular hakkındaki görüşlerini sicil amirine bildirmektedir. Bu yolla değerlendirme sisteminin objektifliği yanında, demokratik ilişkilerle desteklenme sürecide başlatılmıştır. Böylesi bir değerlendirme sistemi, Avrupa Birliği ülkelerinin büyük çoğunluğunda uygulanan performans değerlendirme sistemine kategorik anlamda yaklaşımı da vurgulamaktadır.

Yöneticilerin görevindeki başarı durumu, yükselmeye uygun olup olmadıkları ve sicil amirlerince verilen karara göre hangi eğitimi almaları gerektiği Yönetmelik

eki “Eğitim ve Geliştirme Plâni” ile belirlenmektedir. Bu şekilde personele verilecek eğitim ihtiyacı, somut veriler üzerinde saptanılmaktadır.

Merkez ve taşra örgütü yöneticilerinin yükselmelerinde olmazsa olmaz koşulların başında, yükselecekleri görevle ilgili alınacak hizmet içi eğitim sonunda yapılacak değerlendirme sınavında başarılı olmaları gelmektedir. Personelin yükselmesi ile eğitim ilişkisinin Avrupa Birliği ülkeleri standartları bağlamında geliştirilmesi süreci başlatılmıştır.

Öğretmen ve ilköğretim müfettişi atamaları ile ilgili hükümlerle de bu olay tamamı ile hukukun üstünlüğüne bağlı kalınarak kurumsallaştırılmıştır.

Norm kadro çalışmaları ile her yurttaşın insan hakları bağlamında eğitim ve öğretim olanağından ve fırsatından eşit koşullarda yararlanması süreci başlatılmıştır. Her okulda branşlar bazında bulunması gereken norm kadro sayısı belirlenerek personel istihdamında, tam kapasite kullanımı gerçekleştirilecektir. Öğretmen bazında saptanan norm, okul ve diğer eğitim kurumlarında eğitim sürecinin diğer girdileri bakımından belirlenecek normun da öncüsü ve itici gücü olmaktadır. Böylelikle Avrupa Birliği ülkelerindeki “Eğitimde Akreditasyon” ölçüt ve göstergelerinden öğretmen akreditasyonuna yönelik çalışma, belirli özellikleri ile başlatılmış bulunmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı alışma hayatında iki taraflı demokratik ilişkinin kurulmasına yönelik, personel yönetiminin sorumluluk alanlarında eğitim iş kolunda kurulan sendikalarla iletişim sürdürölmektedir. Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin sendikal hakları konusundaki mevzuat boşluğuna karşın, sendikal haklara yasağı ve baskıcı olarak yaklaşılmamakta, düzenleyici ve yol gösterici olarak eğitim çalışanları örgütleri ile ilişki kurulmakta ve geliştirilmeye çalışılmaktadır. Eğitim ve personel politikaları ile ilgili olarak eğitim iş kolunda kurulan sendikaların görüş ve önerilerini almaya ilişkin onayın yanında, sendikalara üye personelin üyelik ödentilerinin aylık bordrolarından kesilmesine özen gösterilmekte ve bu ilişkilerin de; Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi Uluslar

Arası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri kapsamında kurumsallaştırılması öngörülmektedir.

Eğitimin toplumsal gündemde önemli ve öncelikli bir yer edinmesi ancak kamuoyu desteği ile olanaklı olabilecektir. Bu desteğin hazırlayıcısı ve temel aktörleri ise eğitim iş kolunda kurulan örgütler olarak görülmekte ve meslek örgütleri bu anlamda da Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi demokratikleşmenin vazgeçilmezleri olarak değerlendirilmektedir.

3.3.6.4.Denetim

Avrupa Birliğine üye ülkelerinin eğitim sistemleri incelenmiş ve buna göre; özel eğitim, özel öğretim, mesleki ve teknik eğitim, okul öncesi eğitim alanlarında konu ve kurum bazlı sistem denetimi esaslarını hazırlama çalışmaları başlatılmış ve 2000-2001 öğretim yılında uygulamaya geçilecektir. Bu çerçevede genel denetimler uzmanlık denetimlerine dönüştürülmüş, Fen liseleri, Anadolu liseleri, Anadolu güzel sanatlar liseleri, Anadolu öğretmen liseleri ile YİBO'ların durum-sorun-öneri temelli verim performans ölçümlü denetim esasları belirlenmiş ve 2000-2001 öğretim yılında yaygın olarak uygulanmasına başlanacaktır.

Denetim sisteminin tümüyle çağdaş yöntem ve tekniklerle geri bildirim işlevinin yerine getirebilmesine dönük çalışmalar başlatılmış, AB ülkeleri ile gelişmiş ülkelerin denetim yöntem ve tekniklerinden esinlenilerek eğitim sisteminin denetimini yeniden şekillendirilmesinde esas olan proje çalışmaları başlatılmıştır.

Uzun yıllar giderek eksilen Teftiş Kurulu kadrosunun tamamlanması, Kurula yeni dinamizm kazandırılması, kadronun gençleştirilmesi süreci başlatılmış ve sınavla hukuk, iktisat, işletme ve eğitim kökenleri müfettiş yardımcısı alınmaya başlanmıştır. Şu anda 20 müfettiş yardımcısının yetiştirilmesi programı sürdürülmektedir.

3.3.7. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Avrupa Birliği'nin Kuruluşu ile ilgili Roma Antlaşması (1957) ve Maastrich Antlaşmasında (1992) Birliğin eğitim konularındaki önceliklerine yer verilmiş ve bu öncelikler paralelinde çeşitli eğitim faaliyetleri yürütülmüştür. Toplumun, mesleki eğitim alanındaki projeleri içeren Leonardo da Vinci ve genel eğitimi ele alan Socrates Programları'nın birinci aşamaları 1995-1999 yılları arasında tamamlanmıştır. Birinci aşamadaki deneyimler ışığında, söz konusu programların amaçları ve eylem alanları yeniden incelenerek, 2000-2006 yıllarını kapsayan ikinci dönem uygulamalarına başlanmıştır.

Leonardo da Vinci programının ikinci aşamasına ilişkin Konsey Kararı 11 Haziran 1999 tarihinde; Socrates programının ise 03 Şubat 2000 tarihinde Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz bu tarihler itibarıyla söz konusu programlara katılmaya hak kazanmıştır.

AB'nin eğitim programları dışında gençlerin hareketliliğine yönelik, "Avrupa İçin Gençlik" konulu programı kapsamındaki gelişmeler ve uygulamalar ise Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne izlenmektedir.

Ülkemiz halihazırda AB'nin Avrupa Akdeniz Ülkeleri İşbirliği (MEDA) programları çerçevesinde "Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarının Modernizasyonu", "Türkiye'de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi" ve "Temel Eğitimin Desteklenmesi" projelerine katılmaktadır.

3.3.7.1. Socrates Programı

Programın amaçları;

Eğitimin her düzeyinde Avrupa Boyutunun desteklenmesi, fırsat eşitliğinin ve eğitsel kaynaklara geniş çaplı erişimin sağlanması,

Avrupa Birliği içinde dil öğretimini geliştirmek suretiyle eğitimin kùltùrlerarası boyutunun ve Avrupa Birliği halkları arasında anlayışın ve dayanışmanın desteklenmesi,

Eğitim alanında kurumlar arası değişimin teşvik edilmesi, açık ve uzaktan eğitim, diploma ve çalışma dònemlerinin tanınması ve bilgi paylaşımının geliştirilmesi,

Eğitim uygulamalarının ve materyallerinin geliştirilmesinde yenilikçi yaklaşımların ve teknolojinin kullanımının desteklenmesi ve eğitim alanında ortak politika alanlarının belirlenmesi.

3.3.7.2. Leonardo Da Vinci Programı

Programın amaçları;

Bùtùn düzeylerdeki meslek öncesi eğitimle bireylerin, özellikle gençlerin, beceri ve yeterliklerinin iyileştirilmesi,

Özellikle teknolojik ve örgùtsel değişimi takviye etmek için sürekli meslek eğitimini ve yaşam boyu beceri kazanımını sağlayacak imkanların artırılması,

Yeni istihdam imkanları, rekabet ve girişimcilik dikkate alınarak, mesleki eğitimin, toplumların yenileşme sürecine katkısının artırılması.

3.3.8. ÙLKEMİZİN AB GENÇLİK VE EĞTİM PROGRAMLARINA KATILIMI (Hazırlık Dònemi)

Bu programlara ùlkemizin aktif katılımını sağlamak amacıyla 18 aylık bir hazırlık dònemine ihtiyaç duyulmaktadır. Hazırlık dònemi, ùlkemizde eğitim ve gençlik programlarının uygulanmasından sorumlu bir Ulusal Ajans kurulması, Ajans sorumlularının eğitilmesi, program hakkında bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri,

tüm belgelerin Türkçe'ye çevrilmesi, bilgi ağı oluşturulması gibi çalışmalarını kapsamaktadır. Hazırlık döneminde ayrıca, Komisyondan ve Türkiye'den ilgililerin karşılıklı olarak inceleme ziyaretlerinde bulunmaları öngörülmektedir.

Ulusal Ajansın, bağımsız bir özelliğe sahip olması ve aşağıdaki görevleri yerine getirmek üzere gerekli maddi, fiziki ve insan gücü imkanlarıyla donatılması gerekmektedir.

Ulusal Ajansın görevleri;

Programların hedeflerine ulaşmasını sağlamak üzere, programlarla ilgili tüm tarafları kapsayacak şekilde uygun yapılar ile etkin yönetim ve izleme araçlarının oluşturulması,

Programları tanıtım amacıyla enformasyon ve danışmanlık hizmetlerinin sağlanması,

Program dahilindeki projelere katılımı ilgili organizasyon ve duyuruların yapılması,

Katılım taleplerinin, objektif kriterlere dayanarak değerlendirilmesi,

Faaliyetlerle ilgili idari ve mali işlemlerin yürütülmesi,

AB organları ile ulusal kurumlar arasındaki bilgi akışının sağlanması ve bu ilişkilerde temas noktası olarak gerekli koordinasyon görevlerinin yerine getirilmesi.

Ulusal Ajansın kurulması ile ilgili olarak görüşmelerde bulunmak üzere Dışişleri Bakanlığı'nın koordinesinde düzenlenen toplantılar sonucunda Ulusal Ajansın kuruluşu için Devlet Plânlama Teşkilatı tarafından ilgili bakanlık ve kurumların görüşleri alınarak bir kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Hazırlık dönemindeki faaliyetlere hemen başlanabilmesi amacıyla MEB'in ilgili birimlerinden Leonardo da Vinci Programı ve Socrates Programı için temas noktası olarak görevlendirilmeler yapılmıştır.

Hazırlık döneminde programlar için bütçe Socrates 1.500.000 Euro, Leonardo da Vinci için 1.100.000 Euro olarak belirlenmiş, yüzde 20'sinin MEB bütçesinden karşılanması öngörülmektedir. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda önerge verilmek suretiyle gerekli bütçenin ayrılması sağlamıştır.

3.3.9.AVRUPA BİRLİĞİ KREDİSİ İLE YÜRÜTÜLMEK ÜZERE HAZIRLANAN PROJELER

3.3.9.1. Temel Eğitimin Desteklenmesi Projesi

Finansmanı Avrupa Birliği Akdeniz Programı (MEDA) çerçevesinden sağlanacak hibe ile karşılanacak olan "Temel Eğitimin Desteklenmesi" projesinin Finansman Anlaşması 03 Kasım 1999 tarihinde Avrupa Komisyonunca, 04 Şubat 2000 tarihinde de MEB tarafından imzalanmıştır.

Projenin toplam maliyeti	: 100.000.000 EURO,
Avrupa Birliği katkısı	: 100.000.000 EURO
Süre	: 6 yıl
Yararlanacak kurum	: Millî Eğitim Bakanlığı

Genel amacı: Kentsel, kırsal ve gecekondü bölgelerinde eğitim düzeyini artırarak yaşam koşullarının iyileştirilmesine katkıda bulunmak ve sekiz yıllık ilköğretim reformunu desteklemektir.

Özel amacı: Başta kadınlar ve kızlar olmak üzere örgün ve yaygın eğitimin ortalama seviyesini artırmaktır. Özellikle İstanbul, Antalya, Bursa, Mersin, Adana ile en dezavantajlı şehir ve gecekondü bölgeleri ve seçilen iller başta olmak üzere tüm ülkeye uygulanacaktır.

Kapsamı : Amaca ulaşmak için 3 aşama belirlenmiştir.

Altı yılda tamamlanması planlanan programın birinci bölümünde, öğretmenler için hizmet öncesi ve hizmet-içi sürekli eğitimin sağlanması yer almaktadır. Bu amaçla yapımına başlanmış olan Milli Eğitim Akademisi tamamlanarak, donatılacak ve mevcut 14 ildeki hizmet içi eğitim merkezleri (Aksaray, Amasya, Balıkesir, Çanakkale, Hatay, İçel, İzmir, Kırklareli, Kırşehir, Manisa, Muğla, Tokat, Van, Yalova) güçlendirilerek eğitimin illere yayılması sağlanacaktır.

İkinci bölümde, program çerçevesinde Seçilen 12 ilde (Adıyaman, Ağrı, Sakarya, Ardahan, Bayburt, Diyarbakır, Erzurum, Kars, Muş, Şanlıurfa ve Siirt) ilköğretim reformunun öngördüğü faaliyetlere (okul öncesi ve ilköğretime katılma oranının ve kalitesinin yükseltilmesi, çok amaçlı eğitim merkezlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması, eğitim araç ve gereçlerin sağlanması, okulların ve öğretmen lojmanlarının iyileştirilmesi vb) destek sağlanacaktır.

Programın üçüncü bölümünü, en yoğun göç alan beş ilde (İstanbul, Antalya, Adana, Bursa, Mersin) eğitim sisteminin dışında kalan çocuklar, gençler ve yetişkinlerin ilköğretimden yararlanmaları ve gecekondü alanlarının eğitim olanaklarına erişiminin artırılması oluşturmaktadır.

Son durum: Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Teknik Danışmanlık İhalesinin iş tanımları ile ilgili olarak MEB görüşleri, AB Türkiye temsilciliğine bildirilmiştir. Projenin bir an önce başlayabilmesi açısından AB Türkiye temsilciliği ile birlikte Temel Eğitim Hazırlık Çalışma Planı hazırlanmıştır. Projenin Teknik Danışmanlık İhalesinin Nisan 2001 tarihinde sonuçlanacağı tahmin edilmektedir. Proje kapsamında yer alan 17 il milli eğitim müdürlüğünce il proje çalışma ekipleri oluşturulmuştur. Projenin hazırlık çalışmaları başlamadan önce, MEB tarafından, proje kapsamına alınan illerin il milli eğitim müdürlerine projenin içeriği, proje uygulamaları ve değerlendirilmesi konularını kapsayan iki günlük çalışma toplantısı planlanmaktadır.

3.3.10.TÜRKİYE'DE MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ

Finansmanı Avrupa Birliği Akdeniz Programı (MEDA) çerçevesinde sağlanacak hibe ile karşılanacak olan "Türkiye'de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi" projesi Finansman Anlaşması, 19 Ocak 2000 tarihinde Avrupa birliğince imzalanmış, Temmuz 2000 tarihinde de Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, ve Mesleki ve Küçük Ölçekli Sanayi Geliştirme Vakfı (MEKSA) tarafından imzalanmıştır.

Projenin toplam maliyeti : 58.190.000 EURO

Avrupa Birliği katkısı 51.000.000 EURO Türk Hükümeti katkısı ise 7.190.000 EURO'dur

Süre : 5 Yıl

Yararlanacak kurum : Milli Eğitim Bakanlığı ile Mesleki Eğitim ve Küçük Ölçekli Sanayi Geliştirme Vakfı (MEKSA)

Amacı: Özel Sektörün talepleri ve katılımı doğrultusunda Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretimin etkinliğini ve kalitesini artırarak, Türk girişimcileri arasında rekabeti artırmak ve onları Avrupa Birliği ile ortak pazara hazırlamaktır.

Kapsamı: Mesleki eğitim ve öğretim ile özel sektörün talep ettiği nitelikli insan gücü arasındaki koordinasyonu sağlayarak, aradaki boşluğu kapatmak için köprü kurmaya çalışan Türk reformlarını desteklemektedir. Program tarafından desteklenen yapısal reformun esas amacı, iş piyasasının ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikteki iş gücünün daha da gelişmesini sağlayarak, girişimciler arasındaki rekabeti artırmayı içermektedir.

Son Durum: Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Teknik Danışmanlık İhalesinin iş tanımları ile ilgili olarak MEB görüşleri Avrupa Birliği Türkiye

Temsilciliğine bildirilmiştir. Proje uygulamalarına 2000 yılında başlanması beklenmektedir.

3.3.11. MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARININ MODERNİZASYONU PROJESİ

Finansmanı Avrupa Birliği Akdeniz Programı (MEDA) çerçevesinden sağlanacak hibe ile karşılanması planlanan Proje, Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmiş, Finansman Anlaşması, 25 Temmuz 1997 tarihinde Avrupa Birliği, Milli Eğitim Bakanlığı ve Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından imzalanmıştır.

Projenin toplam maliyeti : 18.500.000 EURO

Avrupa Birliği katkısı 14.000.000 EURO Türk Hükümeti katkısı ise 4.500.000 EURO'dur

Süre: 4 Yıl

Yararlanacak kurum : Milli Eğitim Bakanlığı

Projenin Amacı: Uygun program ve donatım kullanım yoluyla ara iş gücü (teknisyen) düzeyindeki mesleki ve teknik eğitimin kalitesini, verimini ve uygunluğunu artırmak, öğretmenlerin kalite ve performanslarını geliştirmek, mesleki ve teknik eğitim ve öğretim kurumlarının araştırma ve geliştirme kapasitelerini güçlendirmektir.

Kapsamı:

İşveren kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak ve/veya mevcut işbirliğini geliştirilerek mesleki ve teknik eğitimin sanayinin ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi,

Seçilen teknik liselerde teknisyen eğitimi için daha etkili ve uygun programlar üretilmesi,

Seçilen 11 ildeki 19 pilot okulun (12 Endüstri Meslek Lisesi, 5 Kız Meslek Lisesi, 2 Anadolu İletişim Meslek Lisesi) atölyelerinin yüksek istihdam potansiyeline sahip olan 8 meslek alanında (otomatik kumanda, (CNC), elektronik, elektrik, bilgisayar, uçak bakımı ve elektronik, soğutma ve havalandırma, iletişim ve bilgi teknolojileri ve ağırlama ve gıda teknolojisi) donatılmasıyla bunların etkinliğinin ve eğitim kalitesinin artırılması,

Seçilen okulların 5'inde, öğretmenlerin hizmet içi eğitim alabilmeleri için gereken insan kaynakları, esnek yapılar ve binaların sağlanması,

Teknik yardım ve eğitim yoluyla MEB'in araştırma ve geliştirme kapasitesinin güçlendirilmesi,

Son Durum: Proje uygulamaları, Hazine Müsteşarlığı ile Avrupa Birliği arasında projelerin genel işleyişleri ile ilgili çerçeve anlaşmasının imzalanmasının gecikmesi nedeniyle bugüne kadar başlatılmadığından Avrupa Birliği'nden projenin başlama ve bitiş tarihlerinin uzatılması talebinde bulunulmuş ve talebimiz uygun bulunmuştur.

Finansman Anlaşmasının imzalanmasından bu yana geçen süre dikkate alındığında proje okullarında ve meslek alanlarında değişiklik yapılabileceği gündeme gelmiştir.

Avrupa Birliği proje ile ilgili olarak ek sözleşme hazırlayıp MEB'e göndermiş, incelemeler devam etmektedir.

Proje uygulamalarının 2001 yılı başlarında başlaması beklenmektedir ([Avrupa Birliği Müktesebatı'nın Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı, 24 07. 2003, 18 SK\), Resmi Gazete, Sayı: 25178](#)).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ'NİN AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM POLİTİKALARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ulusal Programı belirlenen ve Topluluk Programlarına katılımı konusunda yasal düzenlemeleri tamamlayan Türkiye'de Eğitim Sistemi sosyo ekonomik göstergeler açısından incelendiğinde AB'ye uyumu nasıldır? Bu konunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bölümde de Türkiye'nin eğitim sektöründeki durumu incelenerek AB'ye üye ülkelerle karşılaştırılıp durum değerlendirilmesi yapılacaktır.

4.1. SOSYO- EKONOMİK GÖSTERGELER YARDIMIYLA AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'NİN EĞİTİM AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

4.1.1. Türkiye' de Nüfusun Eğitim Durumu

Ekonomik büyüme hedeflerine ulaşılabilmesi, nüfusun eğitim düzeyinin yükseltilebilmesi ile sağlanır.

Türkiye'de de Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenen genel amaçlara ulaşabilmek için ; program değişikliği, ders sayısını artırma veya azaltma, okul türlerinin çeşitlendirilmesi ve öğrenim süresinin değiştirilmesi, okul ve öğretmen sayısının artırılması, çeşitli projelerle ilköğretime kız öğrencilerin devamının sağlanması vb. uygulamalar denenmiştir. Günümüzde Türkiye nüfusunun eğitim durumu tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.1: Türkiye’de Nüfusun Eğitim Durumu

Eğitim durumu	25 Yaş ve üstü(%)				6 yaş ve üstü(%)	
	1999		2000		2000	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	13	40	7	27	7.02	27.39
Okuma yazma bilen fakat bir Okul bitirmeyen	5	5	5	8	5.26	7.52
İlkokul	55	42	50	45	50.29	45.27
Ortaokul	8	3	11	5	11.19	5.32
Lise	11	6	16	9	16.01	9.12
Yüksek Öğretim	7	3	10	5	10.23	5.39
Bilinmeyen	1	1	1	1	-	-

Kaynak: DİE,Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005.

Tablo 4.1 incelendiğinde nüfusun eğitim düzeyi yıllara göre yükselmektedir. Kadınların eğitim süresindeki yükseliş, erkeklere oranla daha hızlıdır. Bu sürenin önümüzdeki yıllarda hem erkekler , hem de kadınlar için en az zorunlu eğitim süresi kadar olması beklenmektedir. Fakat Tablo 4.1 değerlendirildiğinde 6 yaş ve üstü grubun tümünün zorunlu ilköğretime devam etmediği anlaşılmaktadır (Ereş, F., 2005, “Eğitimin Sosyal Faydaları: Türkiye –AB Karşılaştırılması, Milli Eğitim Dergisi, Yıl :33, Sayı: 167).

Bu sonuç zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmalarının daha etkin şekilde yürütülmesi gerektiği konusunu gündeme getirmektedir. Bu anlamda,zorunlu eğitimde öğrenim süreci içinde öğrencilerin; ders,sosyal ve eğitsel çalışmalar,kurs,iş ve meslek seçimi kararlarını vermek durumunda kaldıklarında etkili kararlar

verebilmeleri için küçük yaşlardan itibaren bilgi ve farkındalıklarını artırmak gerekmektedir (Arslan ve Kılıç, 2000, “ Bazı Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 148, Ankara). Yönlendirme ; temelde öğrencinin eğitim süreci içinde bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar çerçevesinde yönelmesine yardımcı olmak, kendisini bütünlüğü içerisinde tanımasına, mesleki gelişimine ilişkin davranışları kazanmasına, kararlar vermesine ve geleceğini planlamasına yönelik bilimsel hizmetleri, süreklilik içinde öğrenciye vermek için düzenlenen etkinliklerin tümü olarak tanımlanmaktadır (MEB, Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Geliştirme 1: Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Özel İhtisas Komisyonu Raporu Ankara 1990.s.19).

Eğitim süreci boyunca okullarda yürütülen yönlendirme çalışmaları, eğitimsel yönlendirme ve mesleki yönlendirme olmak üzere iki gruba ayrılır. Eğitimsel sorunlarla ilgili olarak eğitim sisteminde bireye ve bireylere götürülen yardım etkinliklerine eğitimsel yönlendirme, bireye mesleksi tercihler yapmasında, bir meslek alanına yönelmesinde, bu meslek alanı içinde bir meslek seçmesinde ve mesleğe hazırlanmasında götürülecek etkinlikleri içeren yönlendirme çalışmalarına mesleki yönlendirme denilmektedir (Özoğlu,1982).

Eğitimsel ve mesleki yönlendirmenin diğer ülkelerde nasıl gerçekleştirildiğini karşılaştırmalı olarak bir tabloda incelemek ülkemizdeki uygulamaların eksiklerini ve niteliğini anlamak açısından faydalı olacaktır. Aşağıdaki tablo ülkemizdeki ve Almanya, Fransa ve İngiltere’deki yönlendirme çalışmalarını karşılaştırmalı olarak özetlemektedir.

Tablo 4.2: Üç Avrupa Ülkesi ile Türkiye’ deki Yönlendirme Çalışmaları Açısından Karşılaştırılması

Ülke	Yönetim Şekli	Zorunlu Eğitim Süresi	Zorunlu Eğitim Yaş Kümesi	Yönlendirmenin Başladığı Yaş ve Sınıflar	Yönlendirme Kuruluşları
ALMANYA	yerel	12 yıl	6-18	11.Yaş (5.6.sınıflar yönlendirme sınıfı)	*Ortaöğretim kurumları *Eğitimsel yönlendirme servisleri *Merkezi Eyalet Ofisleri *Bölgesel Yönetim Ofisleri *Yerel Yönlendirme Ofisleri *Üniversiteler
FRANSA	merkezi	10 yıl	6-16	11.12 Yaş (5.6.sınıflar yönlendirme sınıfları)	*Ortaöğretim kurumları *Bilgi sağlama ve yönlendirme servisi *Özel sektör kuruluşları *Üniversiteler
İNGİLTERE	merkezi	11 yıl	5-16	11 Yaş (5.sınıf)	*Ortaöğretim kurumları *Kariyer servisleri *Özel sektör kuruluşları *Bağımsız okulların kariyer organizasyonu *Merkez Rehberlik ve Gençlere İş Bulma Kurumu
TÜRKİYE	merkezi	8 yıl	8-14	14 Yaş (8.sınıf 2. yarı)	*Ortaöğretim Kurumları *Okul Rehberlik Hizmetleri *Dershaneler

Kaynak: Arslan ve Kılıç, 2000,”Bazı Avrupa Ülkelerinde Ve Türkiye’de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim Dergisi , Sayı: 148, Ankara .

Tablo 4.2' den elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki uygulamalar önerilebilir;

1- Zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmaları daha erken yaşlara alınıp, Temel Eğitim Okullarının 6. sınıfından itibaren öğrencinin yeteneklerine yönelik zenginleştirilmiş programlar uygulanabilmelidir. Bu programlar arasında yatay geçiş sağlanmalıdır (MEB.15 Milli Eğitim Şurası Genel Sekreterliği.2000'li Yıllarda Türk Milli Eğitimi, Ankara,1996.s.55).

2- Öğrencilerin eğitimsel ve mesleki anlamda yönlendirilmelerinin verimli olabilmesi özel kurum ve kuruluşlar ile resmi kuruluşların ortaklaşa çabalarını gerektirmektedir. Yönlendirme çalışmaları sadece rehber öğretmenlerin görevi gibi algılanmadan, Avrupa'da olduğu gibi, eğitimsel yönlendirme ve iş bulma görevini üstlenecek özel kuruluşlar teşvik edilmelidir.

Türkiye'de okur-yazar oranının düşüklüğü, meslekle ilgili seçimlerde yeterli eğitim şansının olmaması AB sürecinde büyük bir farklılık olarak kendini ortaya koymaktadır.

4.1.2.Türkiye' de Eğitim Durumuna göre İstihdam Edilenler (000) :

Tablo 4.3. Türkiye'de Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler (000)

Yıl	Okur-Yazar Olmayanlar		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite	
1990	2.889		10.587		1.387		1.732		987	
2000	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
	776	2.372	8.735	4.202	2.026	387	3.157	978	1.567	761

Kaynak: DİE-Hane Halkı İş Gücü Anketi Sonuçları 2003

1990 ve 2000 yılı verilerine göre Türkiye' de ilköğretim mezunlarının istihdamı oldukça yüksektir. İlkokul mezunu çalışan işgücünün niteliği ve bu niteliğe dayalı performansının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Nüfusun eğitim düzeyi ile istihdamı verileri karşılaştırıldığında; ilköğretim mezunlarının diğerlerine oranla yüksek

oluşu, ilköğretim mezunlarının istihdamının yükselmesine neden olmaktadır. Bu durum tarım, sanayi ve hizmetler grubunda çalışan nüfusun verimlilik düzeylerine de yansıtacaktır.

4.1.3. Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamalar:

Eğitim için harcanan kaynaklara bakıldığında; AB ülkelerinin tümü Türkiye’den daha çok kaynak kullanmaktadır. AB GSYİH’nın ortalama % 5,5’ini eğitim için harcarken, Türkiye % 3,5’ini harcamaktadır (Tablo 4.4). AB Ülkelerinin ortalama olarak Türkiye’den 3 kat daha yüksek GSMH’a sahip olduğu dikkate alındığında, eğitim için harcanan kaynakların boyutu görülecektir.

Tablo 4.4: AB Ülkeleri ve Türkiye’de Eğitim Harcamaları
(1998, GSYİH içinde %)

Ülke	%	Ülke	%
Danimarka	7,17	İtalya	5,01
İsveç	6,77	Belçika	4,97
Avusturya	6,36	İngiltere	4,80
Fransa	6,24	Yunanistan	4,26
Finlandiya	5,72	İrlanda	4,71
Portekiz	5,65	Hollanda	4,61
Almanya	5,55	Lüksemburg	—
İspanya	5,30	Türkiye	3,48
Kaynak: OECD - Education At A Glance-2001, s.80			

Bilindiği gibi AB Ülkeleri ve Türkiye’de eğitim hizmetleri çok yoğun olarak “kamu” kesimince sunulmaktadır ve bu oran Türkiye’de % 98’dir. Bu nedenle kamu eğitim harcamalarının karşılaştırılması, daha anlamlı olacaktır. Tablo 4.5’de görüldüğü gibi, AB Ülkelerinin GSYİH’den kamu eğitimine ayırdıkları pay, ortalama olarak Türkiye’den 2 kat daha fazladır.

Tablo 4.5: AB Ülkeleri ve Türkiye’de Kamu Eğitim Harcamaları
(1998, GSYİH İçinde %)

Ülke	%	Ülke	%
Danimarka	6,81	İngiltere	4,65
İsveç	6,59	Hollanda	4,49
Avusturya	5,98	İspanya	4,44
Fransa	5,88	Almanya	4,35
Finlandiya	5,75	İrlanda	4,31
Portekiz	5,57	Yunanistan	3,44
Belçika	4,97	Lüksemburg	—
İtalya	4,82	Türkiye	2,94
Kaynak: OECD - Education At A Glance-2001, s.80			

Oysa Türkiye, AB normlarına ulaşmayı hedeflemektedir. Ayrıca, Türkiye’nin çözmekle karşı karşıya bulunduğu eğitim sorunları ile anılan ülkelerin eğitim sorunları hem nicel hem nitel anlamda farklıdır. Örneğin, Türkiye’de 1997 yılında nüfusun % 15’i okuma-yazma bilmezken AB ülkelerinin çoğunluğunda okuma-yazma sorunu bulunmamaktadır. Türkiye’de 25- 64 yaş grubu nüfusun ancak % 6’sı yükseköğretim mezunu iken AB ülkelerinde % 20’si yükseköğretim mezunudur. Öğrenci başına eğitim harcamalarında da Türkiye son sırada yer almaktadır. Görülen AB ülkelerinin öğrenci başına yaptığı harcama, Türkiye’nin;

- okulöncesi eğitimde 11,
- ilköğretimde 10,
- ortaöğretimde 10,
- yükseköğretimde 3 katıdır (Tablo 6).

Tablo 4.6: Bazı AB Ülkeleri ve Türkiye’de Öğrenci Başına Harcamalar
(1997 - ABD \$)

Ülke	Okulöncesi	İlköğretim	Ortaöğretim	Yükseköğretim
Almanya	4.288	3.490	6.149	9.466
Avusturya*	4.867	6.258	8.213	9.993
Fransa	3.462	3.621	6.564	7.177
İngiltere**	5.312	3.206	4.609	8.169
İtalya*	4.462	5.073	6.284	5.972
Yunanistan**	—	2.351	2.581	3.990
Ortalama	4.478	4.000	5.733	7.461
Türkiye*	408	389	564	2.397

* Kamu kurumları,
*Kamu kurumları ve devlete bağlı özel kurumlar.
Kaynak: OECD-Education At A Glance-2000, s.94 ve Türkiye için MEB.

Son yıllardaki veriler göz önüne alınarak AB’ye üye ülkeler ile Türkiye’nin eğitim harcamaları ve öğrenci başına harcamaları (Tablo 4.7) ise yine eğitim göstergeleri açısından Türkiye’nin AB ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Türkiye nüfusunun ortalama eğitim süresi, AB ortalaması olan 11.7 yılın altındadır. Ayrıca eğitime ayrılan bütçe ve öğrenci başına düşen harcamalar da AB ortalamasına ulaşamamıştır. AB ülkelerinde nüfus artış hızının Türkiye’ye oranla düşük olması, kişi başına harcanan miktarı artırmaktadır.

Tablo 4. 7. AB Ülkeleri ve Türkiye’de Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamaları (GSYİH İçinde)

Ülke	Nüfusun Ortalama Eğitim Süresi	Eğitim Harcamaları (GSYİH İçinde) (%)	Öğrenci Başına Harcamalar (%)			
			Okul Öncesi	İlköğretim	Ortaöğretim	Yükseköğretim
Almanya	13.4	4.6	4.956	4.237	6.620	6.370
Avusturya	11.3	5.8	5.713	6.571	8.562	7.388
Belçika	11.2	6.1	4.062	5.321	7.912	8.084
Çek.Cum.	12.4	4.4	2.449	1.871	3.448	vy
Danimarka	13.3	8.5	4.542	7.572	8.113	10.771
Finlandiya	12.4	6.2	3.640	4.708	6.537	6.754
Fransa	10.9	5.7	4.323	4.777	8.100	6.965
Hollanda	13.5	5.0	4.228	4.862	6.400	6.733
İngiltere	12.7	4.7	7.595	4.415	5.933	5.972
İrlanda	12.7	4.3	4.026	3.743	5.245	5.294
İspanya	10.3	4.4	3.606	4.368	5.442	5.385
İsveç	12.4	7.3	3.504	6.295	6.482	7.632
İtalya	9.4	5.0	5.972	6.783	8.258	5.064
Lüksemburg	12.9	3.8	Vy	7.573	12.093	Vy
Macaristan	11.5	5.1	2.882	2.592	2.633	3.254
Polonya	11.9	5.6	2.220	2.322	Vy	2.673
Portekiz	8	5.9	Vy	4.183	5.976	5.092
Slovakya	12.5	4.0	1.740	1.252	1.874	2.170
Yunanistan	20.5	3.9	Vy	3.299	3.768	3.690
AB Ortalaması	11.7	3.2	4.091	4.570	6.244	5.836
Türkiye	9.6	3.7	171	488	962	2.254

Kaynak: Education at a Glance; OECD Indicators 2004; DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005

4.1.4.Öğrenim Dönemleri ve Değerlendirme Süreçleri:

AB ülkelerindeki eğitim sistemleri genel yapı olarak incelendiğinde Tablo 4.8'deki sonuçlar ortaya çıkmaktadır (Avrupa Birliği'ne üye olan ve Avrupa'nın güneydoğusunda bulunan devletlere ait eğitimle ilgili açıklamalar ve tablo ile grafikler için European Integration and South Eastern Europe- Country Profiles, Rafael Biermann-Zentrum für Europäische Integrationsforschung Center for European Integration Studies- Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn-2003 adlı katalog incelenebilir).

Tablo 4. 8. Öğrenim Dönemleri (MEB, 1995)

Ülke	Okul Öncesi Eğitim	İlköğretim	Orta Öğretimin I.Kademesi	Orta Öğretimin II.Kademesi
İspanya	3-6 yaş	6-12 yaş	12-16 yaş	16-18 yaş
Portekiz	3-6 yaş	6-12 yaş	12-15 yaş	15-18 yaş
Türkiye	3-7 yaş	7-15 yaş	15-18 yaş	

Tablo 4.8'e göre İspanya ve Portekiz eğitim sistemlerinin bireyi 18 yaşının sonuna dek ortaöğretim sisteminin içinde tuttuğu görülmektedir. Bu yönüyle Türk Eğitim Sistemi ile farklılıklar görülmektedir. Zorunlu eğitim süresi İspanya'da 10, Portekiz'de 9 yıl iken Türkiye'de bu süre 8 yıldır. Türkiye zorunlu eğitim süresi açısından daha kısa bir süreyi kapsamaktadır .

Değerlendirme süreçleri incelendiğinde ise şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır;

İspanya'da Ortaöğretim II. Kademe eğitimi sonunda **bakalorya** adı verilen bir bitirme sınavına girilmektedir. Bu sınav tüm dersleri kapsamaktadır ve sadece tüm derslerden başarılı olanlara **bakalorya sertifikası** verilir (Abteilung für das Erziehungswesen, 1994, 19).

Portekiz’de ise İlköğretimin ilk kademesinde değerlendirme sınıf öğretmeni tarafından yapılır. İkinci ve üçüncü devrede ise okul müdürü tarafından o sınıfa derse giren öğretmenlerden seçilen sınıf öğretmenin yaptığı; kapsamlı ve uyumlu bir değerlendirme ve ilgili öğrenme alanındaki öğretmenler tarafından verilen bilgilerin yoklanmasını kapsar. Değerlendirme sonuçları her öğretim döneminin sonunda okul kurulunda görüşülür ve gerekli kararlar alınır. Üçüncü devrenin sonunda yapılan değerlendirmeye göre öğrencilere **ilköğretim diploması** verilir. İlköğretim basamağını bitiren öğrencilerin orta öğretim basamağında devam edebilecekleri 4 eğitim programı vardır (Eurydice-Portuqal, 2003). The Information Network on Education in Europe”, 15 Mayıs 2005. Ortaöğretim okullarındaki öğrenciler içinde değerlendirme, hem yıl içinde öğretmenlerin yaptıkları düzenli değerlendirmeler ile hem de belli zamanlarda yapılan **bitirme sınavı** ile gerçekleştirilir. Ortaöğretimin sonunda tüm ülke genelinde aynı olan bitirme sınavı yapılır. Her dersin bitirme notu, öğrencinin üç yıl içerisinde o dersten aldığı notların ortalaması ile bitirme sınavından aldığı notun ortalaması alınarak hesaplanır. Öğrencilerin diploma alabilmesi için her dersten yeterli not almaları zorunludur.

Görüldüğü gibi; İspanya’da **bakalorya**, Portekiz’de ise **bitirme sınavları** ön plana çıkmıştır. Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pek çoğunda aynı yapı göze çarpmaktadır. **Örneğin**, Fransa’da **bakalorya** (Demirel,2000), Avusturya’da **matura** (<http://www.ucas.ac.uk/higher/candq/intquals2000.pdf>, 2000), Hollanda’da ise **olgunluk sınavı** (MEB Şurası,1995) adıyla ortaöğretim sonu bitirme sınavları gerçekleştirilmektedir (Ünal ve Çolak, “AB Ülkelerinden Portekiz ve İspanya Eğitim Sistemleri’nin İncelenmesi ve Türk Eğitim Sistemi ile Karşılaştırılması”, Milli Eğitim, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 33, Sayı: 167).

Bir diğer Avrupa Birliği Üyesi ülke olan Almanya’da eğitimi öğrenim dönemleri ve değerlendirme süreçleri açısından incelediğimizde ise; Federal Almanya’da en az 9 yıl genel eğitim, 3 yıl da zorunlu meslek eğitimini kapsayacak şekilde düzenlenmiş zorunlu eğitim süresi 12 yıldır (Tapan, N., “Alman Eğitim Sisteminin Avrupa’daki Son Gelişmeler Işığında Tanıtılması”, T.C İstanbul Kültür Üniversitesi, 2000’li Yıllarda Lise Eğitimine Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu,

Bildiriler, 08-09 Haziran 2002, İstanbul). Oysa Türkiye’de kesintisiz temel eğitim süresi 8 yıldır (Turan, K., 2005, “Avrupa Birliği’ne Giriş Sürecinde Türk- Alman Eğitim Sistemleri’nin Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim- Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 33, Sayı: 167, Ankara). Ancak bugün Almanya’da öğrenciler, yazılı ve sözlü sınavlarla değerlendirilmektedir. Değerlendirme işlemi, “**Zeugnisse**” adı verilen karnelere kaydedilmektedir (Aytaç,1999). İlköğretim kademesi sonunda öğrencilere herhangi bir sınav yapılmamaktadır (Abalı,Ü.,2000, **Almanya’daki Türk Eğitimcileri için Öğretmen El Kitabı**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları,İstanbul). Ancak, ortaöğretim kademesi sonunda sınavlar yapılmaktadır (**“Almanya’da Eğitim Sistemi” daha fazla bilgi için bkz: Jonen,G., The Education System in the Federal Republic of Germany 2001**, Published by Secretariat of the Standing Conference of the Ministers of Education and Cultural Affairs of the Landerin then Federal Republic of Germany Lennestr, Bonn). Türk Eğitim Sisteminde ise, yazılı ve sözlü sınavlarından geçirilen öğrencilerin durumları değerlendirilerek sonuçlar karnelere işlenmektedir.

4.1.5. Eğitim ve Gelir Seviyesi İlişkisi:

Eğitimin bireye sağladığı faydalardan en önemlisi, bireylerin gelir seviyesindeki artışlardır. Bunun temel nedeni ilave eğitimin, işgücü piyasasında katma değeri daha yüksek bir iş bulmasına sağladığı katkıdır (Türkmen, F.,2002, **Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye’de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması**, Uzmanlık Tezi, DPT Yayınları, No: 2655,Ankara). Eğitim düzeyi ile gelir seviyesi ilişkisinin en önemli özelliği eğitim düzeyinin yüksekliğinin, gelir düzeyinin yükselmesine etkisidir. Türkiye’de istihdam edilmiş iş gücünün eğitim ve gelir seviyesi aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo 4.9).

Tablo 4.9: Eğitim-Gelir Seviyesi İlişkisi

Öğrenim Durumu	Ortalama Gelir (%)
Okuma- yazma bilmeyen	2.91
Okur-yazar olup bir okul bitirmeyen	3.15
İlkokul	38.37
Ortaokul ve dengi	10.32
Lise	16.97
Lise ve dengi meslek lisesi	4.86
Yüksekokul ve fakülte	19.64

Kaynak: DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005

Tablo 4.9 incelendiğinde; eğitim düzeyi yükseldikçe bireyin gelir seviyesinin de yükseldiği anlaşılmaktadır. Bir yükseköğretim kurumunu bitirenlerin gelir seviyesi en yüksek düzeydedir. Tabloda dikkati çeken bir konu ise ilkökul mezunlarının ülke gelirin en çoğunu almalarıdır. Bu durum ilkökul mezunlarının sayıca fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca Türkiye’ de meslek lisesi mezunları ile lise mezunlarının gelir seviyesindeki farklılık da önemli bir diğer bulgudur. Bir meslek eğitimi alarak iş yaşamına başlayanların hiç meslek eğitimi almamış lise mezunlarına oranla daha az gelir elde etmesi dikkat çekmektedir.

4.1.6.Yoksulluk ve Eğitim Seviyesi İlişkisi:

Eğitim seviyesinin düşüklüğü, ortalama gelir düzeyinin düşüklüğünü açıklayan en önemli nedendir. Eğitim düzeyi ile yoksulluk oranları karşılaştırıldığında ise sonuç yine değişmemektedir (Tablo 4.10).

Tablo 4.10:Türkiye’de Eğitim Durumlarına Göre Yoksulluk Oranları (%)

Eğitim Durumu	Nüfus Payı	Yoksulluk Oranı		
		Genel	Kent	Kır
Toplam	100.00	26.96	21.95	34.48
6 yaşından küçük	10.04	33.17	31.18	36.79
Okur-yazar değil	11.27	41.07	35.88	46.42
Okur- yazar/ okul bitirmeyen	19.32	34.60	29.96	41.13
İlkokul	33.57	26.12	21.81	31.08
Ortaokul	6.11	18.77	13.80	30.11
Lise	11.19	9.82	7.06	17.65
Yüksekokul	3.79	1.57	1.07	4.37

Kaynak: DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı, s.376, 2005

Tabloya 4.10’a göre Türkiye nüfusunun yaklaşık % 27’si yoksuldur. Yoksulluk oranları eğitim düzeyine göre incelendiğinde eğitim düzeyi yükseldikçe yoksulluk oranı düşmektedir. Bununla birlikte kırsal kesimde yaşayan nüfusun kentte yaşayanlara göre daha yoksul oldukları da anlaşılmaktadır. Kırsal kesimde yoksulluk oranının yükselmesinde, eğitim hizmetlerinin kırsal kesime yeterince gitmediği ve kentleşmenin bireyin sosyoekonomik düzeyinin gelişmesine etki ettiğini söylemek mümkündür.

4.1.7. Halk Sağlığı ve Eğitim Seviyesi İlişkisi:

Eğitimin, halk sağlığı üzerine faydası, halk sağlığının beklenen düzeyde olması ile ilişkilidir. Bir toplumda sağlık hizmetleri nitelikli insangücü ile sağlık kurumlarının donanımına ve sayısına da bağlıdır.

Türkiye sağlık durumu ve sağlık bakımlarına erişim açısından çoğu orta gelir seviyesindeki ve Avrupa Birliğine giriş aşamasındaki ülkelerin de gerisinde yer

almaktadır. Hayat beklentisi, OECD ortalamasının neredeyse on yıl altındadır ve bebek ve anne ölümleri, orta gelir seviyesindeki ülkeler arasında, en yüksek olanlardan biridir. Türkiye’de sağlık sektörünün performansı yetersiz olup, sosyoekonomik kalkınma seviyesine uygun sağlık sonuçları sağlanmamaktadır (UNICEF, 2004,112).

Aşırı doğurganlık, sağlığı hem doğrudan hem de dolaylı olarak olumsuz etkilemektedir. Ailede çocuk sayısı ve doğumlar arası sürenin çocuk sağlığı üzerine doğrudan etkisi vardır. Ayrıca ailedeki çocuk sayısı arttıkça çocuk ölümleri artmakta, çocukların hastalanma oranı yükselmekte, beslenme durumu bozulmakta ve zeka gelişmesi gerilemektedir. Nüfusun sağlık üzerine dolaylı etkisi ise; bilimsel araştırmalar beslenme, konut durumu, eğitim ve çevre koşulları gibi etmenlerin kişinin sağlık düzeyi üzerine etkisi olduğunu göstermektedir (TNSA, 2003). Türkiye’de eğitim düzeyi ve doğurganlık arasındaki ilişki aşağıdaki tabloda verilmektedir (Tablo 4.11).

Tablo 4.11:Türkiye’de Eğitim- Doğurganlık İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Bir anneye düşen çocuk sayısı	Yaşayan çocuk sayısı	Nüfus dağılımındaki oranı (%)
Okuma- yazma bilmeyen	5.6	29.300.552	57.97
Okur- yazar/ okul bitirmeyen	4.5	4.397.472	8.70
İlkokul mezunu	2.9	15.663.455	30.59
Lise mezunu	1.6	947.824	1.87
Üniversite	1.3	228.219	0.45
Bilinmeyen	-	6.124	0.02
Toplam	4.1	50.543.646	100.00

Kaynak: DİE, Türkiye İstatistik Yılı 2000, Ankara

Tablo 4.11'den anlaşıldığı gibi kadınların eğitim düzeyi yükseldikçe, doğurganlık oranı azalmaktadır. Doğurganlık oranının azalması ise nüfus artış hızı yüksek olan yoksul ülkeler için önemli bir sosyal fayda sayılmaktadır. Ayrıca Türkiye'de kadının eğitim düzeyi ile doğum oranı arasında önemli bir ilişki vardır. Türkiye'de kadın nüfusun eğitim düzeyi yükseldikçe doğum oranı da azalmaktadır. Eğitimsiz ya da yetersiz eğitilmiş annelerin çocuk sayısı yükselmektedir. Bu durum annenin sağlığını etkilemekle birlikte annenin çocuklarını gerektiği şekilde yetiştirememesi, çocuk için harcanan paranın azalması, çocukların eğitimine yeterli ekonomik kaynak sağlanamaması vb. pek çok olumsuzluklara neden olacaktır (Ereş, F.,2005, "Eğitimin Sosyal Faydaları: Türkiye-AB Karşılaştırılması, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 167, Ankara).

Avrupa Birliği üyesi ülkelerden birisi olan Federal Almanya da yaklaşık 82.6 milyon nüfusa sahip bir ülkedir. 2000 - 2005 yılları arasında bu ülkede kadın başına düşen doğurganlık oranı 1.4 olarak kabul edilirken; 67.8 milyon insanın yaşadığı Türkiye'de ise, aynı yıllarda kadın başına düşen ortalama doğurganlık oranı 2.4'tür (<http://www.die.gov.tr>)

AB'ye bağlı ülkelerin sağlık göstergeleri incelendiğinde ise Türkiye'nin ortalama nüfus artış hızı, doğuştan beklenen ölüm oranları oldukça farklıdır. Türkiye ve bazı AB ülkelerinin sağlıkla ilgili göstergeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Tablo 4.12).

Tablo 4.12: Seçilmiş Ülkelerde Bazı Sağlık Göstergeleri

Ülke	Yıllık nüfus artış hızı (%)	Doğuşta beklenen ömür (yıl)	Beş yaş altı ölüm oranı (%)
Almanya	0.3	78	5
Belçika	0.3	79	6
Bulgaristan	- 0.8	72	16
Çek Cumhuriyeti	-0.1	75	5
Danimarka	0.4	77	4
Finlandiya	0.3	78	5
Fransa	0.4	79	6
Hollanda	0.6	78	5
İran	1.5	69	41
Tunus	1.5	73	26
Suudi Arabistan	2.7	73	28
Mısır	1.9	68	39
Türkiye	1.8	70	41

Kaynak: DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005, s.41

Tablo 4.12'deki veriler incelendiğinde; Türkiye verilerinin AB'ye üye ülkelerin tersine Ortadoğu ülkelerinin göstergelerine daha yakın olduğu anlaşılmaktadır. Hızlı nüfus artışı az gelişmiş ülkelerde görülmektedir. Aslında bu ülkelerin geri kalmışlığının nedeni de eğitim düzeylerinin düşüklüğüdür. Bunun aksine Almanya İkinci Dünya Savaşında oldukça zarar görmesine rağmen eğitilmiş insan gücünün etkisiyle çabuk toparlanabilmiş ve bugünkü durumunu almıştır. Bu durumun, gelişmişlik düzeyi ile eğitim arasındaki sıkı ilişkinin kanıtlarından bir olduğu söylenebilir.

4.1.8. Teknoloji Kullanımı

Sanayi hizmetlerinde çalışan nüfusun düşük olmasında teknolojinin gelişimi, üretilmesi ve kullanılmasında yetersizliklerin olması söz konusudur. AB'ye üye

ülkeler ile Türkiye’de teknolojinin üretimi ve kullanılması ile ilgili bazı veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Tablo 4.13).

Tablo 4.13: Teknoloji Kullanımı

Ülke	Üretilen ileri teknoloji ürünlerinin ihracatı	Mobil telefon kullanımı (1000 kişide)	İnternet kullanımı (1000 kişide)
Almanya	16.6	1.378	436.2
Fransa	21.2	1.215	313.8
İngiltere	31.3	1.431	423.1
İspanya	6.9	1.330	193.1
Slovenya	5.2	1.341	375.8
Litvanya	3.6	745.6	144.4
Çek Cum.	13.2	1.211	256.3
Belçika	8.5	1.280	328.3
Yunanistan	11.6	1.336	134.8
Türkiye	1.9	628	61.8

Kaynak: The World Bank Indicators, 2005

Tablo 4.13 incelendiğinde, Türkiye’nin Avrupa ülkelerine oranla oldukça az oranda teknoloji ürünü ürettiği ve ihraç ettiği anlaşılmaktadır. Eğitim düzeyi ile tablodaki ülkelere göre geri kalmış olan Türkiye’nin teknoloji üretiminin bu ülkelere yakın veya daha yüksek olması da beklenmektedir. Mobil telefon kullanımında geri olan Türkiye’nin günümüzde iletişimin ve bilgi edinmenin en önemli aracı olan interneti de diğer ülkelere oranla daha az kullandığı anlaşılmaktadır.

4.1.9. Genel Seçimlere Katılma ve Eğitim İlişkisi

Eğitim ile Demokratikleşme arasındaki ilişkiyi de belirleyen önemli göstergelerden birisi de seçimlere katılma olarak gösterilebilir. Türkiye’de seçime katılım ile ilgili veriler aşağıda gösterilmiştir (Tablo 4.14).

Tablo 4.14:Genel Seçimlere Katılma Oranları

	1987	1991	1995	1999	2002
Seçime katılma oranı	93.3	83.9	85.2	87.1	79.1

Kaynak: DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı, s.125, 2005

Tablo 4.14’den seçime katılım oranları incelendiğinde; seçime katılma veya diğer deyişle oy kullanmanın Türkiye’de her geçen seçim döneminde azalmakta olduğu görülmektedir.

4.1.10. Suç Oranı ve Eğitim İlişkisi:

Türkiye’de de diğer ülkelerde olduğu gibi suç ve suça yönelik eylemler çeşitli yasal düzenlemelerle önlenmeye çalışılmaktadır. Suçun, psikolojik ve sosyolojik temelleri olduğu gibi suça yönelmede eğitimin de etkisi büyüktür.

Eğitim ve suç arasında çeşitli neden-sonuç ilişkilerine rağmen, pek çok kişi tarafından benimsenen bir araştırmada: eğitimin suç miktarını azalttığı kabul edilmektedir (Lott, J.,2005, Eğitim Niçin Devlet Tarafından Sunulmaktadır(Edit: M.Meriç) Kaynak: <http://www.canaktan.org/ekonomi/ozellestirme/kamu-ekonomisi-genisleme/meric-lott-education.htm>).

Türkiye’de eğitim durumuna göre cezaevine giren hükümlülere ait Tablo 4.14’ de aşağıda gösterilmiştir.

(Tablo 4.14). Eğitim Durumuna Göre Cezaevine Giren Hükümlüler

Eğitim düzeyi	1999	2000	2001	2002	2003
Okur yazar olmayan	1968	2241	2555	2764	2976
Okur yazar/Okul bitirmeyen	3293	2653	2614	2405	2442
İlkokul	60899	71265	80562	68819	68150
İlköğretim	-	-	-	-	82
Ortaokul ve dengi	8315	10733	12607	11899	12579
Lise ve dengi	7419	9943	11644	10896	11374
Üniversite	1606	2134	2255	2152	2313

Kaynak: DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı, 2005.

Tablo 4.14 incelendiğinde; eğitim ile suç işleme oranlarının yakın ilişkisi olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi arttıkça suç işleme eğilimi azalmaktadır. Suçun eğitimle ilişkisini, ekonomik gelir, kültür, çevre, akılcılık vb. olarak yorumlamak mümkündür. Çünkü eğitilmiş insanın, yeterli ekonomik gelire sahip, akılcı düşünebilen, belli bir kültür birikimi ve çevreye sahip olduğu düşünülmektedir. Eğitilmiş insanın sorunlarını akılcı yaklaşımlarla çözmeye eğilimli olması suça eğilimi azaltmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

“AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI” NİN İNCELENMESİ

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi'nin son yıllarda eğitim politikaları ile ilgili olarak aldığı kararlar şunlardır:

1- Yabancı dil öğrenimi ve öğretimini geliştirme, 1996 yaşamboyu eğitim öğrenme yılı,yabancı düşmanlığı ve ırkçılık problemlerine eğitim sistemlerinin cevabı, Beyaz Kitap: “Öğretme ve öğrenme: Bilgi toplumuna doğru”, eğitim ve öğretim alanında eğitimsel çoklumedya yazılımı, toplulukta mesleki niteliklerin tanınması ve akademik tanıma arasında sinerji ,yaşamboyu öğrenme stratejileri, uluslar arası hareketlilikte engeller, okulda güvenlik, bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda öğretmenlerin eğitimi, yükseköğretim sisteminde kalite güvencesinde Avrupa işbirliği, yabancı dillerin başlangıç öğretimi, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla savaşıma, yeni eğitim programları: 1- Socrates, 2-Leonardo da Vinci, 3-Youth For Europe, 4-Tempus II, programların yürütülmesi, Eğitim ve öğretim alanında işbirliği için yeni çalışma prosedürleri geliştirme, elektronik öğrenmede öncelikler, okıl eğitiminin niteliği üzerine Avrupa raporu: 16 kalite göstergesi, hareketlilik, 2001 Avrupa diller yılı, eğitim ve öğretim sistemlerinin gelecek amaçları üzerine rapor, istihdam üzerine Lüksemburg süreci, sosyal ajanda, yaşamboyu öğrenme memorandumu, istihdamla ilgili politikalarda eğitim ve öğretimin rolü,hareketlilik üzerine tavsiyeler, elektronik öğrenme, 2002 istihdam kılavuzu, yaşamboyu öğrenme Avrupa alanı, yükseköğretim alanında üçüncü ülkelerde işbirliğini güçlendirme, eğitim ve öğretim sistemlerinin amaçları: çalışma programı, temel beceriler ve hareketlilik üzerine eylem planı. Tempus ve Meda programı (Topsakal, 2003).

Türkiye; AB'ye üyelik için 17 Aralık 2004'te alınan müzakere tarihinden çok önce yani 1 Nisan 2004'te “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” çerçevesinde eğitim alanında Avrupa Birliği'ne girmiş bulunmaktadır. Bu tarihten beri belirtilen programların uygulanması sürecinde eğitimin değişik konularında sıkıntılar yaşanmaktadır. Örneğin: Müfredatların, kültürlerin, dillerin, yaklaşımların farklı

oluşları ve farklı yorumlanışları değişik sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu değişik sonuçların önüne geçmek ve eğitim alanında Birliğin temel yaklaşımını , genel ilkeler ve ölçütlerini tanıtmak gerekmektedir. Birlik, üye ülkeleri bağlayıcı ortak bir eğitim politikası oluşturmamasına rağmen, diğer bir deyişle, ulusal eğitim sistemlerinin bütünleştirilmesini uygun görmemekle birlikte, uyumlaştırılmasını Avrupa'nın geleceği açısından kaçınılmaz görmektedir. Yöntem, içerik ve yapı bakımından “ tek tip” bir eğitim yerine, üye ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarının karşılıklı görüş alışverişleriyle uyumlaştırılmasına çalışılmaktadır.

Birliğin Eğitim Politikalarında yer alan “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” Türkiye’de de “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı - Ulusal Ajans” tarafından yürütülmektedir. Ulusal Ajans; ülke genelinde tüm kamu veya özel kurum ve kuruluşlarımıza ilgili alanda daha iyi hizmet vermek amacıyla hizmet sunan bir kuruluştur. Bu amaca ulaşmak için ülke genelinde yararlanılan bu programlar ile bu programlar kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanakların iyi anlaşılması ve değerlendirmelerin yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Ancak sorunun geniş kapsamlı içeriği; “AB Eğitim ve Gençlik Programları” incelenerek Türk Eğitim Sistemi'nin yararlanma düzeyi öncelikli görülerek bu çalışmada tam olarak ele alınmaktadır. “AB Eğitim ve Gençlik Programları” detaylarıyla incelenmiştir.

Kalkınma, bireylerin gönenc (refah) düzeyini artırmak amacıyla siyasal iktidarın belli ekonomik politikaları izleyerek toplumun yapısını değiştirme girişimidir. Bu tanıma göre kalkınma kavramı; ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel ve eğitsel içeriklidir (Adem, 1988). Eğitimin kalkınma politikası için rolü düşünüldüğünde, ayrılan kaynakların verimli ve yerinde kullanılabilir olması gerekmektedir. Çünkü bilimsel araştırmalar eğitim düzeyi ile kalkınmanın unsurları arasında olan ekonomik anlamda büyüme, siyasal ve toplumsal gelişme arasında doğrudan ilişkiler olduğunu ortaya çıkarmıştır. Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi ve yetişen insangücünün verimli kullanabilmesi de bu ilişkileri kuvvetlendiren en önemli unsurdur. Nitelikli insangücü; nitelikli, sürekli bir eğitim alan, kazandığı bilgi

ve becerileri ile ekonomik büyümeye katma değer katan insanların bulunduğu eğitim kurumları tarafından yetiştirilir. Buna bağlı olarak da eğitime ayrılan kaynaklar ve bunların kullanımı önemlidir. Kamu harcamaları içinde eğitime ayrılacak pay genel bütçenin belirli oranlarında olmaktadır.

Eğitim düzeyi yüksek olan yani kalkınmış olan ülkelerin ekonomik ve sosyal göstergelerinin de yüksek olduğu bildirilmektedir. AB ile tam üyelik sürecine girmiş olan Türkiye’de nüfusun eğitim düzeyi, ekonomik ve toplumsal göstergelerinin AB ülkelerinin verileriyle karşılaştırıldığında, Eğitim düzeyinde; Türkiye’nin ekonomik ve sosyal göstergelerinin AB ortalamasına yakın olmadığı gözlenmiştir.

AB Eğitim Politikalarından birisi olan “AB Eğitim ve Gençlik Programları” eğitimdeki bu farklılıkların giderilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu sebeple ilgili programlar detaylarıyla incelenecektir. Türk Eğitim Sistemi’nin bu programlardan sağlanan katkı paylarından yararlanma düzeyi hakkında bir durum analizi yapılacaktır. Bu kapsamda; T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) yayınlarında yer alan “En İyi Proje Örnekleri”ne de yer verilecektir.

5.1. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM PROGRAMLARI

Ekonomi, para, rekabet, ortak ticaret, ortak tarım, ulaştırma, sanayi, vergi, çevre, tüketici, sosyal güvenlik, enerji, teknolojik araştırma ve geliştirme, balıkçılık, eğitim ve kültür politikaları; Avrupa Birliği’nin ortaya koyduğu ve kavram olarak takip ettiği politikalarıdır.

Bunlardan bir olan Eğitim Politikaları Avrupa Birliği’nde uluslararası düzeyde oluşturulmaya çalışılmakta, eğitim politikaları Avrupa Birliği’ni kuran ve geliştiren Antlaşmalar’da; Avrupa Birliği Zirvesi, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve Adalet Divanı kararlarında yer almaktadır. Eğitim politikaları Birlik düzeyinde eğitimin genel amaçları ve ilkeleri, örgün ve yaygın eğitim konularından oluşmaktadır.

Ortaya konulan bu eğitim politikalarına üye ülkeler uymakta; eğitim sistemlerini bu politikalara göre yeniden şekillendirmektedir. Eğitim politikalarının bir kısmı aday ülkelerle ilgili olmakta, aday ülkeleri kapsamaktadır. Aday ülkeler de kendileriyle ilgili eğitim politikalarına uyum sağlama çabasına girmekte, eğitim sistemlerinde yeni düzenlemeler yapmaktadırlar. Böylece Avrupa Birliği'ne aday ülke olan Türkiye'nin de Avrupa Birliği Eğitim politikalarını tanıması, değerlendirmesi, üzerinde çalışmalar yapması, tam üyelik sürecinde tüm eğitim politikalarına uyum sağlaması kaçınılmaz görülmektedir. Uyum sürecinde, Avrupa Birliği eğitim politikaları ışığındaki Türk Eğitim Sistemi'ndeki eksiklikler tespit edilecek, yeni düzenlemelere gidilerek eğitimde belirli standartlara ulaşılabilecektir (Topsakal , 2003) .

5.1.1 SOCRATES PROGRAMLARI

5.1.1.1. GİRİŞ

Avrupa entegrasyonu sürecinde olan ülkelere sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel katkıda bulunmak amacıyla “Avrupa Birliği Programları” adı altında, değişik alanlarda geliştirilmiş programlar bulunmaktadır. Ülkeler arasındaki işbirliği ile gerçekleşen ya da gerçekleşecek olan bu programlar, aynı zamanda Avrupa vatandaşlığı kavramının Avrupa yelpazesi altında bulunan toplumlarca benimsenmesi, kültür mirasının korunması, kültürler arası etkileşimi kolaylaştırması, farklı toplumlardan gelen insanların bir proje etrafında toplanarak dayanışma bilinci oluşturması gibi amaçları da bulunmaktadır.

Avrupa Birliği Programları;

- Eğitim Programları,
- Kültür Programları,
- Bilim, Araştırma ve Teknolojik Gelişme Programları,
- Enerji Programları,
- Yardım Programları,
- Çevre Programları ve
- İnsan Hakları Konusundaki Programlar

olmak üzere yedi ana programdan oluşmaktadır.

Adı geçen bu programların her biri kendi içinde alt programlardan ve çok sayıda eylemlerden oluşmaktadır. Bu çalışmanın konusunu oluşturan Eğitim Programı da kendi içinde;

- Sokrates Programı,
- Leonarda da Vinci Programı ve
- Avrupa İçin Gençlik Programı

olmak üzere üç ayrı programdan oluşmaktadır. Makalemizin konusu Sokrates Programı olup, bu çalışmada programın kapsamı ve amacı tanıtılmaya çalışılacaktır. Avrupa Birliğine katılma süreci yaşayan, bu konuda adeta bir sınavdan geçen ülkemizde Avrupa Birliği Eğitim Programlarının bilinmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

5.1.1.2. Sokrates Programı

Sokrates Programı her yaştaki ve düzeydeki eğitimi kapsayan, eğitime Avrupa boyutunu getirmeyi, katılımcı ülkeler arasındaki işbirliğini güçlendirerek eğitimin kalitesini arttırmayı amaçlayan bir programdır.

Socrates Programı,Avrupa Topluluğu'nun eğitim alanındaki faaliyet programıdır (European Commission, 2000, **Guide to programmes and actions-Education and Culture**, Office for Official Publications of the European Communities, Luxemburg:).

Avrupa Eylem Programı Sokrates, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin 14 Mart 1995 tarihli 819 / 95 / EC no'lu kararına istinaden, Avrupa Birliğinin Kuruluş Anlaşması'nın 126 ve 127. Maddelerini temel alarak 1995-1999 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır.. Bu programın ikinci aşaması ise 1 Ocak 2000 ile 31 Aralık 2006 arasındaki dönemi kapsamaktadır.

Socrates'in birinci aşamasında gerçekleştirilenler şu şekilde özetlenebilir:

1- 316.000 yüksek öğrenim öğrencisi, tam zamanlı eğitimlerinin belirli bir dönemini diğer katılımcı ülkelerin birinde geçirmiştir,

2- 26.000 öğretmen ve asistan sisteme entegre bir başka ülkeye nakledilmiştir,

3- 80.000 genç başka bir Avrupa dili ile iletişim kurmak için düzenlenen ortak projelere ve değişim programlarına katılmıştır,

4- 5.000 okul arasında 1620 ortaklık anlaşması gerçekleştirilmiştir,

5- 1.800'den fazla yüksek eğitim kurumunun katılımı ile üniversiteler arası 2673 işbirliği programı oluşturulmuştur (Kaynak: Ankara Üniversitesi Avrupa Birliği Eğitim Programları ve ECTS Koordinatörlüğü).

İlk aşamanın deneyimlerini ve başarılı yönlerini temel alarak, program çerçevesindeki birçok faaliyetin geliştirilmesi ile birbirleriyle olan ilişkilerini artırır ve birçok yeniliği ortaya koyar.

Socrates Programı, Avrupa Birliği Antlaşmasınının 149. ve 150. maddelerini temel alır. Madde 149, Topluluğun, Üye Devletlerle işbirliği içerisinde yürütülecek bir dizi etkinlik yoluyla, "eğitimde kalitenin geliştirilmesine katkıda bulunması"ni öngörmektedir. Antlaşma ayrıca Birliğin tüm vatandaşları için yaşam boyu öğrenme ilkesinin desteklenmesi taahhüdünü de taşımaktadır.

Socrates programını başlatmış olan Karar'da (Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 24.1.2000 tarihli ve 253/2000/EC sayılı Kararı. 3.2.2000 tarihli L28 nolu Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi) belirtilen özgün Socrates hedefleri şunlardır.

-Tüm düzeylerde eğitimde Avrupa boyutunun güçlendirilmesi ve bir yandan Avrupa'daki eğitim kaynaklarına geniş anlamda ülkeler arası erişimi kolaylaştırarak diğer yandan eğitimin tüm alanlarında fırsat eşitliği oluşturulmasını desteklemek,

-Avrupa Birliği dillerinde, özellikle de daha az kullanılan ve öğretilen diller konusundaki bilginin kalite ve nicelik açılarından iyileştirilmesini desteklemek,

-Eğitim alanında, özellikle de,

-eğitim kurumları arasında değişimi teşvik ederek,

-açık ve uzaktan öğrenmeyi destekleyerek,

-diploma ve öğrenim sürelerinin tanınmasındaki iyileştirilmesi teşvik ederek,

-bilgi değişimini geliştirmek ve bu yöndeki engellerin kaldırılmasına yardımcı olarak eğitim alanındaki işbirliğini ve öğrenci değişimini teşvik etmek,

-eğitim uygulamaları ve malzemelerinin geliştirilmesi konusundaki yenileştirmeleri desteklemek ve eğitim alanında ortak politika konularını incelemek.

Bu amaçlara ulaşılmasında, program kadın ve erkek arasındaki eşitliğin sağlanmasını ve engellilere eşit fırsat tanınmasını da istemektedir ve toplumsal dışlanma, ırkçılık ve yabancı düşmanlığına karşı aktif olarak mücadele edecektir.

Socrates programı aşağıdaki etkinlik çeşitlerini desteklemektedir:

- Avrupa'da eğitim alanında kişilerin ülkeler arası değişimi,

- Eğitimde yeniliklerin ve kalitenin artırılmasına yönelik olarak tasarlanmış, ülkelerarası ortaklık esasına dayalı projeler ,

-Dil becerilerinin kazanılmasının ve farklı kültürlerin anlaşılmasının teşvik edilmesi,

- Eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) kullanımı,

-Deneyim ve örnek uygulamaların değişimini kolaylaştıran ülkeler arası işbirliği ağları,

- Eğitim sistemleri ve politikalarının izlenmesi ve karşılaştırılması,

- Bilgi değişimi ve örnek uygulamalarla yeniliklerin yaygınlaştırılmasına yönelik etkinlikler.

Programın yönetim ve yürütülmesi ise şu şekilde sağlanmaktadır.

Sokrates Programının yürütülmesini Avrupa Komisyonu (DG 22 Eğitim, Öğretim ve Gençlik) üstlenmiştir. Programın yürütülmesinde Komisyon, Avrupa düzeyinde eğitimle ilgili toplumsal ortaklara ve bağlantılı derneklere danışarak görüşlerin dikkate alınmasını ve program kapsamındaki eylemlerin yürütülmesini sağlamakla sorumludur. Komisyon ayrıca, katılımcı ülkelerle işbirliği yaparak program kapsamında desteklenen eylemler hakkında uygun bilgi, yayın ve izleme etkinliklerinin yürütülmesinden de sorumludur.

Programın yürütülmesinde katılımcı ülkelere de görev düşmektedir.

Socrates Programı ilke olarak aşağıdaki ülkelere açıktır:

-Avrupa Birliği'nin on beş Üye Devleti: Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg, Portekiz ve Yunanistan;

-EFTA/EEA ülkeleri: İzlanda, Liechtenstein, Norveç; (EFTA:Avrupa Serbest Ticaret Birliği,-EEA: Avrupa Ekonomik Alanı.)

-Aday ülkeler:

-Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri: Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Romanya, Slovak Cumhuriyeti ve Slovenya;

- Kıbrıs, Malta ve Türkiye.

Socrates Programı tüm eğitim türlerinde ve biçimlerinde uygulanır. Özellikle şunlar hedeflenmektedir:

-Öğrenciler ve diğer öğrenenler

-Eğitimle doğrudan ilişkili personel

-Her katılan ülkenin belirleyeceği her türden eğitim kurumları

-Yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde eğitim sistemlerinden ve politikalardan sorumlu kişi ve organlar

Diğer kamu ya da özel kurumlar da programın uygun faaliyetlerine katılabilirler. Bunlar:

-Yerel ve bölgesel kurumlar ve kuruluşlar

-Öğrenci, öğretmen ve aile birlikleri de dahil, eğitim alanında çalışan tüm kurum ve kuruluşlar

-Sosyal ortaklar

-Eğitim analizinde uzman olan araştırma merkezleri

-Őirketler, konsorsiyumlar, profesyonel kuruluşlar, ticaret örgütleri ile ticaret ve sanayi odaları (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, Socrates Eğitim Alanında Topluluk Faaliyet Programı 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.11, Ankara).

Katılımcı ölkeler, programın ilgili üye ölkeler düzeyinde ulusal uygulamalarla uyum içinde, ilgili bütün tarafları içerecek şekilde verimli iŐletimi için gerekli önlemlerin alınmasından; program eylemlerinin ölkede düzeyinde koordineli iŐletimini sağlayacak uygun yapıların yani ulusal ajansların oluşturulmasından; bu programa erişimi engelleyecek yasal ve yönetsel engellerin giderilmesi için gerekli işlemlerin yapılmasından ve ölkede düzeyinde diğer topluluk programlarıyla potansiyel enerjinin yaŐama geçirilmesinden sorumludurlar.

Socrates Programının genel sorumluluğu Avrupa Komisyonu'na aittir. Komisyon'a bu görevinde Üye Devletlerin temsilcilerinden oluşan Socrates Program Komitesi yardımcı olur.

Programın işleyiş yönetimi Komisyon tarafından, ulusal yetkililerce yakın işbirliği içerisinde, Ulusal Ajansların ve Topluluk düzeyinde bir Teknik Yardım Bürosunun yardımlarıyla yürütölür.

Socrates Programı kapsamında iki temel Faaliyet türü vardır:

-“**Komisyon Merkezli Faaliyetlerde**”, başvuru, seçme sözleşme iŐlemleri Komisyon tarafından yürütölür. Genel kural olarak, her projede ortak kurumlardan biri koordinatör olarak hareket eder ve Komisyona karşı projeden sorumludur.

-“**Ulusal Ajans Merkezli Faaliyetlerde**”,başvuru, seçme ve sözleşme iŐlemleri katılan ulusal yetkilileri tarafından ve Ulusal Ajansların yardımıyla yürütölür. Genel kural olarak, ilişkili eğitim kurumlarının her birinin buldukları

ülkenin Ulusal Ajansıyla ilişkisi vardır. Bireysel değişimi içeren etkinlikler (öğretmenler, öğrenciler, vs. için) ya Ulusal Ajansın ilgili kişilerle doğrudan teması ya da bu kişilerin çalışmakta olduğu eğitim kurumları vasıtasıyla, dolaylı teması ile yürütülür (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, Socrates Eğitim Alanında Topluluk Faaliyet Programı 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.12, Ankara.)

Katılımcı ülkelerin ulusal yetkilileri Program Faaliyetlerinin ulusal düzeyde koordineli yönetimini kolaylaştırmak üzere Ulusal Ajanslar oluşturmuşlardır.

Ulusal Ajanslar programın uygulanmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu, özellikle Ulusal Ajans Merkezli Faaliyetleri için geçerlidir. Ulusal Ajans Merkezli Faaliyetlerde destek başvurularını almak, ulusal makamlara başvuruların seçimi konusunda tavsiyede bulunmak (ya da bu seçimi ulusal makamlar adına yapmak), başvurulardan başarılı olanlarla sözleşme yapmak, ödenek alacaklara ödemeleri yapmak ve onlardan rapor almakla yükümlüdür. Bunlara ek olarak, Ajanslar, bazı Komisyon Merkezli Faaliyetlerde destek başvuruları konusunda görüş verebilirler ve programın bütününde bir dizi başka önemli görevler yaparlar. Bunların arasında bilgilerin yaygınlaştırılması, uygun proje ortaklarının bulunmasında yardımcı sağlamak, başvuruların yapılması konusunda ve başka konularda rehberlik, projelerdeki ilerlemeyi izlemek ve programın işleyiş biçimi konusunda geri bildirim sağlamak sayılabilir.

5.1.1.3. SOKRATES I (1995 – 1999)

Socrates Programı 1995- 1999 döneminin özel amaçları, programı kuran temel kararın 3. maddesinde şu şekilde sıralanmıştır:

a. Avrupa bilincini güçlendirmek üzere, üye ülkelerin kültürel özelliklerini de koruyarak eğitimde Avrupa boyutunu bütün düzeylerde geliştirmek.

b. Avrupa Birliği dilleri hakkındaki bilginin niteliksel ve niceliksel gelişimini ve eğitimin kültürler arası boyutunu destekleyerek, Avrupa Birliği hakları arasında anlayış ve dayanışma sağlamak.

c. Üye ülkelerde eğitimin her düzeyindeki kuruluşlar arasındaki işbirliğini, aralarındaki entelektüel ve öğretim potansiyellerini geliştirmek üzere desteklemek,

d. Çalışmalarda Avrupa boyutunu desteklemek amacıyla öğretmen değişimini teşvik etmek ve niteliklerini geliştirmek,

e. Öğrenci hareketliliğini, öğrencilerin çalışmalarının bir parçasını bir başka üye ülkede tamamlamalarına olanak sağlayarak teşvik etmek,

f. Her türlü okulun öğrencileri arasında iletişimi teşvik etmek,

g. Eğitimde işbirliği için açık bir Avrupa alanının gelişimini kolaylaştırmak üzere diplomaların, eğitim sürelerinin ve diğer özelliklerin tanınmasını teşvik etmek,

h. Avrupa koşullarında açık ve uzaktan eğitimi teşvik etmek,

i. Eğitim sistemlerindeki bilgi değişimine yardım etmek ve üye ülkelerdeki eğitim politikalarını yönlendirenler arasındaki deneyim değişimini desteklemek.

Bu amaçlarla oluşturulan program kapsamında yer alan eylemler, **Yükseköğrenim (Erasmus), Okul Eğitimi (Comenius) ve Yatay Eylemler** bölümleri altında yapılandırılmıştır.

5.1.2. ERASMUS

Erasmus, Sokrates programının yüksek eğitime tahsis edilmiş bölümü olup, ön lisanstan lisans üstüne her düzey ve tipten yüksek öğretim kurumuna ve her çeşit konuya açıktır. Erasmus iki ana eylem tipini içerir:

Eylem 1: Üniversitelere, öğrenimin Avrupa boyutunu arttırmak için finansal destek verilmesi (merkezi)

5.1.2.1. Kurumsal Anlaşmalar Kapsamındaki Etkinlikler:

Üniversitelere finansal destek, kurumsal anlaşmalar çerçevesinde verilir. Kurumsal anlaşma, üniversite ile Avrupa Komisyonu arasında imzalanan ve bu üniversitedeki Avrupa işbirliğini geliştiren etkinlikler için verilen maddi yardımları detaylandıran bir sözleşmedir. Bir kurumsal anlaşma genelde 3 yıl sürer. Bu kapsamda yer alan ve finansal destek sağlanan etkinlikler şunlardır:

Öğrenci hareketliliğinin organizasyonu: Üniversiteyi, öğrencilerin, derecelerinin veya akademik kazanımlarının bir parçası olarak bir başka katılımcı ülkede tam tanınmış bir çalışma dönemi geçirmeleri için destekler. Bu destek öğrencilerin seçimi, dil öğrenim ücretleri, bilgi, barınma, yerleştirme ve öğretim döneminin tanınmasını içerir.

Öğretim görevlilerinin hareketliliği: Öğretim elemanlarının programa katılımcı diğer ülkelerde kısa (1-8 hafta) veya orta (2-6 aylık) dönem periyotlarla görev almaları desteklenir.

Yoğun, kısa (10 günden 3 aya kadar) dönem programlar: Özellikle daha önce yurtdışında çalışılmamış konularda katılımcı ülkelerin öğrencilerine yönelik, çoğu yaz kursları şeklinde düzenlenen etkinliklerdir.

Hazırlayıcı ziyaretler: Öğretim görevlileri, yöneticiler ve hatta bölümlerince uygun görülen öğrencilere, gelecekte ortak kurumlara gitmeleri sağlanan maksimum 3 haftalık ziyaretlerdir.

Avrupa Kredi Aktarım Sistemine giriş: Bu sistemle üniversite ders kredileri transfer edilebilir. Amacı, benzer kurumlar arasındaki öğrenim periyodunun akademik tanınmasını sağlamaktır.

Başlangıç, orta veya ileri düzeylerde (master tipi), ortak üniversite müfredatının gelişimiyle Avrupa modülü ve bütünleştirilmiş dil kurslarının geliştirilmesi.

Yukarıda sıralanan etkinliklere destek alabilmek için, etkinliklerin sınır ötesi ve üniversiteler arası işbirliğine sahip olması gerekir. Bir sözleşme için başvuran üniversite bir Avrupa stratejisi bildirisi sunmalıdır.

5.1.2.2. Tematik Ağ Projeleri:

Buradaki temel fikir, özel akademik disiplinler içerisindeki Avrupa boyutunu tanımlamak ve geliştirmek amacıyla üniversite ortaklıkları ile fakülteler veya üniversite bölümleri arasındaki işbirliğini desteklemektir. Bu kapsamda tematik ağ projelerinin amacı şunlardır.

İşbirliğinin kalitesinin değerlendirilmesi,

Belirli alanlarda müfredatın yenilenmesinin değerlendirilmesi,

Deneyimin olası en geniş kullanımının ve öğretim metodlarının geliştirilmesine yönelik tartışmaların desteklenmesi,

Ortak programların ve özel kursların gelişiminin güçlendirilmesi.

Proje seçimi yılda bir defa yapılır ve iki aşamayı içerir. Birinci aşama, niyet açıklamasının düzenleyen kurum tarafından gönderilmesi, ikincisi ise, niyet açıklaması Komisyon tarafından onaylanmış ise düzenleyen kurum tarafından uygun olarak doldurulan başvuru formu yoluyla başvurunun yapılmasıdır.

Eylem 2: Diğer bir katılımcı ülkede okumak isteyen öğrenciler için öğrenci hareketliliği ödenekleri (gayri merkezi)

Erasmus programı kapsamındaki öğrenci hareketliliği ödeneği, katılımcı ülke tarafından kurulan Ulusal Ajans tarafından, ya doğrudan öğrenciye ya da eğitim kurumuna verilir. Öğrencinin seyahat, dil eğitimi, geçinme parası gibi masraflarının bir bölümünü karşılamak amacıyla bu ödenek verilirken, yapılan öğretimin 3 ay, bir akademik yıl veya maksimum bir yıl olması, alınan eğitimin öğrencinin kendi üniversitesi tarafından bütünüyle tanınmıyor olması gibi koşullar aranır.

5.1.3 COMENIUS

Sokrates programının ikinci alt bölümü olan Comenius, her seviyedeki (okul öncesi, ilk ve orta öğretim) okul eğitiminde Avrupa boyutunu ve işbirliğini desteklemek amacıyla düzenlenmiştir. Comenius programı bunu başarmak amacıyla aşağıdaki etkinlikleri destekler;

- Okul ortaklıkları çerçevesinde Avrupa eğitim projeleri,
- Kültürler arası eğitim alanındaki etkinlikler,
- Öğretmen ve eğitim kadrosunun yurt dışında hizmet içi eğitimi.

Eylem 1: Okullar arası ortaklık (gayri merkezi)

Birlik, Avrupa Eğitim Projesi (EEP) kapsamındaki çok taraflı okul ortaklıklarına destek sağlar. Çok taraflı ortaklık, en az üç katılımcı üye ülkeden üç okulun meydana getirdiği bir gruptur. Bu okullardan biri koordinasyondan sorumludur.

Bir Avrupa Eğitim Projesi, okul yaşamının parçası olan bir dizi eğitsel etkinlik ve düzenleme yoluyla Avrupa ile ilgili bir veya birden fazla konu geliştirmek üzere tasarlanmıştır. Herhangi bir Avrupa Eğitim Projesine temel oluşturabilecek ana tematik alanlar şunları içermektedir:

- Kültür mirası,
- evre koruma,
- Sanat ve zenaatler,
- Bilim ve teknoloji,
- Yazınsal gelenek,
- Avrupa vatandaşlığı,
- Yerel ve bölgesel kimlik,
- Okul ile iş dünyası arasındaki ilişki,
- Erkek ve kadınlar için eşit fırsatların desteklenmesi,
- Medya alışmaları.

Bu kapsamda yapılan bir etkinliğe şu örnek gösterilebilir. Belçika, Danimarka ve Almanya'da bulunan 3 okul, Avrupa'daki savaşlara tanıklık eden anıtlar ve sanat eserleri konusunda beraber çalıştılar. Bu 3 okulun öğrencileri böylece savaşın evrensel doğası hakkında bilgi sahibi olarak, barışın önemini ve Avrupa'da yeni olduğunu anlamış oldular.

Eylem 2: Göçmen işçilerin, mesleki gezginlerin, göçebelerin ve ingenelerin kültürler arası eğitimi (merkezi)

Eylem 2 kapsamında destek, yenilikçiliğe odaklanan ve aşağıdaki eylem doğrultularından birini ya da ikisini birden destekleyen sınır ötesi projelere verilir.

- Göçmen işçilerin, mesleki gezginlerin, göçebelerin ve ingenelerin eğitimlerini bütünleştiren projeler.

- Okullardaki kültürler arası boyutu ve kültürler arası eğitim için yenilikçi eğitim uygulamalarını destekleyen projeler.

Bu projeler genel olarak, en az üç lkede bulunan en az iki eğitim kurumu veya organizasyonu birleştirmelidir. Avrupa işbirliğinin geliştirilmesi, bu eylemin önemli

bir önceliğidir. Her bir projeye maksimum 3 yıllık bir destek verilebilir. Yardımın miktarı, söz konusu projenin içeriğine bağlı olarak önemli ölçüde değişebilir.

Eylem 3 : Eğitim görevlilerinin hizmet içi eğitimi

Burada, öğretmenlerin ve diğer eğitim görevlilerinin hizmet içi eğitimlerinde Avrupa boyutunun geliştirilmesi üzerine odaklanan projelerle, özellikle okulda katılım düzeyini arttırmak ve mümkün olan her zamanda özel eğitsel ihtiyaçları olan çocukların normal sınıflara devam etmesini sağlayacak etkinliklerle ilgilenen öğretmen ve diğer eğitici personelin bilgi ve beceri düzeylerinin geliştirilmesini ve güncelleştirilmesini sağlayan projeler desteklenmektedir.

5.1.4. YATAY EYLEMLER

5.1.4.1.Lingua (Dil Öğreniminin Desteklenmesi):

Sokrates programının Lingua bölümü, Leonardo da Vinci Programı altında dil öğrenimini destekleyen eylemlerle yakından ilişki içerisinde, katılımcı ülkeler çapında dil öğrenim ve öğretiminin niteliğini ve çapını geliştirmeye yönelik çeşitli etkinlikleri içerir.

Lingua, Avrupa Birliğinin tüm resmi dillerini kapsar (İspanyolca, Danimarkaca, Almanca, Yunanca, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Hollandaca, Portekizce, Fince ve İsveççe). İrlandaca, Lüksemburgca, İzlandaca ve Norveççe de programın bir parçasıdır, fakat bu dört dilde başvuru yapılamaz. Bütün Lingua eylemlerinde özel önceliği, Avrupa Birliği içerisinde en az bilinen ve kullanılan diller alır.

Eylem A: Dil Öğretmeni Yetiştirmek İçin Avrupa Birliği Programları (ECP) (Merkezi)

Bu programların temel amacı, günümüzün ve geleceğin öğretmen ve eğitimcilerinin beceri düzeylerini geliştirmek için müfredat, eğitim materyali ve

modüllerin ortak olarak hazırlanması yoluyla, dil öğretmenleri için eğitim kurumları arasındaki uluslar arası işbirliğini desteklemektir. Program, en az iki katılımcı ülkenin kurumları arasındaki aktif işbirliğine dayanır ve genelde üç yıllık periyotları kapsar.

Bir ECP aşağıda sıralanan bir ya da birden fazla etkinliği kapsar.

Ortak müfredat geliştirilmesi,
Öğretim materyallerinin üretimi,
Eğitim modüllerinin ve projelerinin geliştirilmesi.

Eylem B: Yabancı Dil Eğitiminde Hizmet İçi Eğitim (Gayri merkezi)

Programın temel amacı, öğretmenlerin yabancı dil öğretim yeteneklerinin artırılmasıdır. Etkinlik, açıkça tanımlanmış bir eğitim gerekliliğine karşılık gelmeli ve öğretmenlerin, öğrencileri kadar çalıştıkları veya çalışmak istedikleri kurumlara da net avantajlar sağlamalıdır.

Finansal destek, diğer katılımcı ülkelerde düzenlenen iki ile dört hafta süren kurslar için sağlanabilir.

Eylem C: Gelecekteki Dil Öğretmenleri İçin Asistanlıklar (Gayri merkezi)

Bu eylemin de iki amacı vardır;

Gelecekteki dil öğretmenlerine yabancı diller, diğer Avrupa ülkeleri ve eğitim sistemlerini tanıma şansının verilmesi,

Dil yeteneklerinin geliştirilmesi yanında, onları dil öğrenimi konusunda cesaretlendirme ve diğer bir ülkeye olan ilgilerini de canlandırmak amacıyla başka bir ülkeden gelen birisini tanıma fırsatının sağlanmasıdır.

Maddi yardımlar, gelecekteki dil öğretmenlerinin, ilerde öğretecekleri dillerden birinin resmi olarak konuşulduğu herhangi bir katılımcı ülkede asistan olarak üç aydan sekiz aya kadar çalışmasını sağlar.

Eylem D: Dil Eğitimi ve Öğretimi İçin Gerekli Ekipmanların Geliştirilmesi ve Dil Yeteneğinin Değerlendirilmesi (Merkezi)

Bu eylem kapsamında; öğretim programlarının tesbiti, geliştirilmesi ve değişimi; yenilikçi öğretim araçlarının ve kaynaklarının üretilmesi; dil yeteneğinin değerlendirilmesi için araç ve metodların geliştirilmesi ve üretilmesi yer almaktadır. Finansal destek, bu amaçlarla düzenlenmiş yurt dışı projelere sağlanır. Ayrıca, bu kapsamda üretilen araçlar ve diğer ürünler öğrenci odaklı olmak zorundadır.

Eylem E: Dil Eğitiminde Ortak Projeler (LEP) (Gayri merkezi)

Bu projeler, dil eğitimiyle doğrudan değil, o dilin eğitimle ilgili başka bir konu üzerinde çalışma yoluyla öğrenilmesi yöntemiyle ilgilidir.

5.1.4.2.Açık ve Uzaktan Eğitim (ODL) (Merkezi)

Sokrates programı kapsamında yer alan açık ve uzaktan öğretim; ilk olarak mevcut tüm kaynakların, özellikle multimedya ürünleri ve hizmetlerinin, her çeşit eğitimin verildiği tüm mekanlarda kullanımı yoluyla yeni, açık eğitim ve öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi; ikinci olarak da uzaktan eğitim servislerinin sağlanması ile ilgilidir.

ODL, zaman, mekan, içerik seçimi ve öğretim kaynakları anlamında eğitimde esnekliğin sağlanması, geleneksel eğitimin kalitesinin artırılması, eğitim sistemine uzaktan girişin geliştirilmesi amacıyla teknik veya teknik olmayan yeni kavramların kullanılmasını öngörmektedir. Sokrates'in bu bölümü, Avrupa'daki ODL'nin kalitesini artırmayı amaçlar. Bunu başarmak için de çeşitli adımlar öngörülmektedir.

5.1.4.3.Avrupa Ortaklık ve Gözlem Projeleri:

Yardım desteği şunlar için tahsis edilir:

a) Avrupa ortaklık projeleri

Komisyon, aynı zamanda en az üç katılımcı ülkeden ortakların oluşturduğu, sınır ötesi yenilikçi projelere destek verir. Bu projeler ise şunlara odaklanır:

Yenilikçi uzaktan eğitim metodlarının yayılması ve deneyim alışverişi;

Eğitimde yeni teknolojilerin ve bu teknolojilere dayanan yeni öğretim araçlarının yararı ve kullanımını üzerine bilgi ve deneyim alışverişi.

Bu çerçevede ortaklıklarca; uzaktan eğitim hizmetlerinin kullanıcı ve sağlayıcıları; yeni bilgi ve iletişim teknolojilerini kendi eğitim sistemlerine entegre eden eğitim kurumları; eğitim ile ilgili yazılım ve program tasarımcıları üzerinde çalışılır.

b) Gözlem projeleri

ODL'nin özel bir yönü hakkındaki eğilimlerin ve gelişmelerin veya Sokrates'e katılımcı ülkelerde yeni eğitim tekniklerinin kullanımının bir resmini çizen projelerdir.

Sokrates programının diğer bölümlerinin altında ODL'nin desteklenmesi:

Açık ve uzaktan eğitim, aynı zamanda Sokrates içinde, özellikle eğitimin kalitesinin geliştirilmesini sağlamak amacıyla desteklenir.

Yetişkin Eğitimi (Merkezi)

Bu program, Avrupa bilincinin teşvik edilmesi için Avrupa'daki yetişkinlerin eğitimine yonelik desteği veya Avrupa işbirliği suresince yetişkin eğitim uygulamasının geliştirilmesini sağlar. Sokratesin bu bolumu, bu yolla Leonardo da Vinci programı altında desteklenen mesleki eğitime odaklanmış etkinlikleri tamamlar. Bu kapsamda;

Yetişkin eğitimi için sorumlu olanlar arasında Avrupa konularının onemi hakkında Avrupa ulkelerinin kultur, gelenek ve dilleri hakkındaki bilginin yayılması ve Avrupa birliğinin ekonomik, politik ve yonetsel yapısının anlaşılmayı yoluyla duyarlılık artırma etkinlikleri,

Yetişkin eğitimi kurumları arasındaki Avrupa işbirliğini, ozellikle deneyim aktarımı ve yenilikleri destekleyen projelere oncelik verilir.

Bilgi ve Deneyim Aktarımı

Eğitimin kalitesinin iyileştirilmesi için, katılımcı ulkelerin eğitim politikaları ve sistemlerine ilişkin bilgilerin toplanması, analiz edilmesi, aktarılması ve bu alanda işbirliğinin teşvik edilmesi gerekir. Bu bağlamda Sokrates altında çeşitli olutler ongorulur. Bunların bazıları eğitimdeki gelişmelerin, eğilimlerin ve politik çıkarımların yazılı analizleriyle bağlantılı iken, diğerleri ilgili konularda deneyim, bilgi ve goruşlerin uluslar arası paylaşımları sağlamak için hedef gruplara yonelik konferans, değişim ve ziyaretleri içerir. Bu kapsamda aşağdaki eylemler yer alır:

Eylem 1: Genel eğitim politikalarının analizi (Merkezi)

Burada, konferans, seminer, uzman değişimi, çalışma grupları, pilot projeler gibi etkinliklerle, eğitim politikalarındaki temel konularda bilgi ve deneyim aktarımı desteklenir. Ozellikle eğitim sistem ve politikalarının analizi uzerine uzmanlaşmış tum kurumlarla çalışma ve araştırma ağları hedef alınır.

Eylem 2: Eğitim alanında Avrupa bilgi ağı (EURYDICE) (Merkezi)

Bu bilgi ağı, üye ülkeler tarafından organize edilen ulusal birimlerden oluşur. Bu birimler Avrupa Komisyonu tarafından Brüksel’de kurulmuş olan Avrupa birimi tarafından koordine edilir. Eurydice’nin üç ayrı amacı vardır:

* Karar mekanizmaları arasında bilgi ve deneyim aktarımının desteklenmesi,

* Topluluğu ilgilendiren konular hakkında karşılaştırmalı analizler ve göstergelerin üretilmesi,

* Avrupa’da eğitimle ilgili herkese bilgi sağlanması.

Eylem 3: Eğitim karar organları ziyaret programı (ARION) (Gayri Merkezi)

Katılımcı ülkelere, diğer üye ülkelerin deneyimlerinin ışığı altında kendi çalışmalarını tekrar gözden geçirmek için eğitim uzmanları ve karar organlarına çalışma ziyaretleri imkanı sağlanır. Bu yolla karar organları, eğitimde Avrupa Birliği’nin tamamındaki gelişmeler hakkında güvenli, seçilmiş ve güncel bilgi sahibi olurlar.

Eylem 4: Ulusal akademik tanınma bilgi merkezleri ağı (NARIC)

Bu yapı, kurum ve yurttaşları, diğer katılımcı ülkelerdeki eğitim düzeylerini tanıma imkanları, yüksek öğretim sistemleri ve düzeyleri üzerine bilgilendirmekle sorumlu ulusal merkezler ağıdır.

5.1.5. SOKRATES II (2000-2006)

Sokrates programının ikinci aşamasını oluşturan, 2000-2006 yılları arasında uygulanması planlanan Sokrates II’nin amacı şu şekilde belirlenmiştir:

a) Eğitimin her düzeyinde Avrupa boyutunun desteklenmesi ve Avrupa çapında fırsat eşitliğinin desteklenerek, eğitsel kaynaklara uluslar arası erişimin kolaylaştırılması,

b) Avrupa Birliği içinde dil öğreniminin niteliksel ve niceliksel gelişiminin desteklenmesi yoluyla eğitimin kültürler arası boyutunun ve Avrupa Birliği hakları arasında ortak anlayışın ve dayanışmanın sağlanması,

c) Eğitim alanında kurumlar arası değişimin teşvik edilmesi, açık ve uzaktan eğitim, diploma ve çalışma dönemlerinin tanınması ve bilgi paylaşımının geliştirilmesi yolunda engellerin kaldırılması yoluyla işbirliğinin sağlanması,

d) Eğitsel uygulama ve materyallerin geliştirilmesinde yenilikçi yaklaşımların ve teknolojinin kullanımının desteklenmesi ve eğitim alanında ortak politika ve ilgi alanlarının saptanması.

Birincisine göre amaçların sadeleştirilerek dörde indirildiği Sokrates'in bu ikinci aşamasında, programın başında desteklenecek etkinliklere yer verilmiş, yararlanacak hedef kitle belirtilmiş, Komisyon ile ye ülkeler arası yetki ve sorumluluk paylaşımı belirlenmiştir. Bunlar yapılırken eylemler arası ve diğer programlarla tutarlılık, tamamlayıcılık, izleme ve değerlendirme çalışmalarına özel önem verilmiştir.

5.1.5.1. Comenius

Bugünkü ek Cumhuriyeti topraklarında 1592 yılında dünyaya gelen Johan Amos Comenius bir eğitimci, din bilgini ve filozoftur. Eğitimin, yaşam boyu öğrenmeyi desteklemesi gerektiğini savunmuştur. Comenius'a göre eğitim insanlar için bir görev ve fırsattır ve bireyin yaşamının her aşamasında sürekli olarak teşvik edilmelidir. Comenius'un eğitimle ilgili evrensel prensibi şu şekilde ifade edilebilir: herkese herşeyi mümkün olduğu kadar tam öğretmek (omnes omnia omnino).

Comenius programı, üç ana bölüme ayrılmıştır. Bunlar:

Comenius 1:

Okul Ortaklıkları (School Partnerships)

Comenius 2:

Okul Eğitim/Öğretim Personelinin Eğitimi (Training of School Education Staff)

Comenius 3:

Comenius Ağları (Comenius Networks)

Okul Ortaklıkları (Comenius 1): Bu tür ortaklıklar, ülkeler arası proje çalışmalarını içermektedir. Avrupa ülkelerinden eğitim kurumları, öğretmenler ve öğrenciler bir araya gelerek ortak projeler üretirler ve proje bulgularını uygun bir şekilde sistemlerine aktarırlar. Ayrıca, proje devam ederken gerçekleştirilen ziyaretler kültürlerin karşılıklı olarak tanınmasına ve geleceğe yönelik istikrarlı bir Avrupa'nın oluşmasına katkı sağlar. Bu projelerin aktif uygulayıcıları öğrencilerdir.

Okul ortaklıkları altında üç tür proje yapılmaktadır. Bunlar

Comenius 1.1.: Okul Projeleri (School Projects)

Comenius 1.2.: Dil Projeleri (Language Projects)

Comenius 1.3. : Okul Gelişim Projeleri (School Development Projects)

Comenius 1.1. Okul Projeleri: okullar arasında projeleri teşvik ederek, eğitimde Avrupa Boyutunun geliştirilmesini hedefler. Bu projeler en az üç ülkenin katılımıyla gerçekleştirilir ve bu ülkelerden en az bir tanesinin AB üyesi olması gerekir. Bu projelerde farklı Avrupa ülkelerinden okullar, öğrenciler, öğretmenler birlikte çalışırlar ve karşılıklı olarak birçok konuda kültürlerini, deneyimlerini, bilgi ve becerilerini paylaşırlar. Bu projelere tüm okulun katılımı en ideal olan durumdur. Proje konuları okulun programında yer alan konulardan da seçilebilir ve böylece okullarda uygulanan programlar değişikliğe uğramadan projeler gerçekleştirilebilir.

Comenius 1.2. Dil Projeleri: Dil projeleri gençlerin/öğrencilerin bir başka Avrupa dilinde iletişim kurma konusundaki motivasyon, kapasite ve güvenlerini arttırmaya yönelik projelerdir. Bu projelere, projeye katılan ülkelerden yaşları 12 ve üzeri olan en az on kişilik gruplar katılır. Bu projelerin ana konusu dil öğretmek olmayıp, bir başka ülkeden gelen gençlerin karşılıklı olarak ilgilenilen bir konu aracılığıyla dilleri öğrenmesidir.

Comenius 1.3. Okul gelişim projeleri: Bu projeler okulda yönetim ve pedagojik yaklaşımlar üzerine odaklanır. Bu projelerde, katılan ülkelerden gelen yöneticiler ve öğretmenler arasında bilgi ve deneyimler paylaşılır ve işbirliği içerisinde pedagojik yöntem ve yaklaşımlar geliştirilir(KAYNAK: file://Comenius-Activity supported under Comenius.htm -Ulaşım Tarihi:02.01.2003).

Bu projelerin süreleri bir yıl ile üç yıl arasında değişir. Projeler devam ederken karşılıklı olarak ülkeler arasında öğrenci ve öğretmen dolaşımı (mobility) gerçekleştirilir. Projelerin hazırlık aşamasında, Çalışma Ziyaretlerinde (Study Visits) bulunulur. Bu ziyaretlerde projeler detaylandırılır. Bu projelerle ilgili olarak aşağıdaki tablo projelere verilen mali destek konusunda bir fikir edinilmesine olacaktır:

Tablo 5.1: Comenius 1 kapsamındaki projelerin mali desteği

Mali Destek Süresi	Comenius Okul Projeleri	Comenius Dil Projeleri	ComeniusOkul Gelişim Projeleri	
	3 yıl	1 yıl	3 yıl	
Yıl Başına Projeye Verilecek Standart Miktar				
<ul style="list-style-type: none"> Koordinatör Okul Ortak okul 	2000€ 1500€	1500/2000€ 1500/2000€	2000€ 1500€	
Ülkeler Arası Dolaşıma Yönelik Değişken Miktar				
<ul style="list-style-type: none"> Personel Dolaşımı 	Proje Toplantısı	Proje Toplantısı	Proje Toplantısı	en fazla 1 hafta
	Öğretmen Dolaşımı		Öğretmen Dolaşımı	1-4 hafta 1-4 hafta
	Öğretmen Yerleştirme		Öğretmen Yerleştirme	en fazla 1 hafta
	Müdür Çalışma Ziyareti	Sınıf dolaşımına eşlik eden kişi	Müdür Çalışma Ziyareti	en az 14 gün
<ul style="list-style-type: none"> Öğrenci Dolaşımı 	Proje Toplantısı	Sınıf Dolaşımı	Proje Toplantısı	en fazla 1 hafta en az 14 gün

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, Socrates Eğitim Alanında Topluluk Faaliyet Programı 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.42, Ankara

T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) yayınlarında yer alan “En İyi Proje Örnekleri” aşağıda verilmektedir (Kaynak: www.ua.gov.tr.)

EN İYİ PROJE ÖRNEKLERİ :

COMENIUS 1: OKUL ORTAKLIKLARI

OKUL ORTAKLIKLARI- ÖRNEK 1

Proje Adı	: Towards a Sustainable School- Sürdürülebilir Okul Projesi
Proje Türü	: Comenius 1.1 Okul Projesi
Koordinatör Okul	: Körfez Oruç Reis Anadolu Lisesi (Türkiye)
Ortak Okullar	: Les Sant Adria (İspanya)
Süre	: 3 Yıl

OKUL ORTAKLIKLARI – ÖRNEK 2

Proje Adı	: Different Means Interesting
Proje Türü	: Comenius 1.1 Okul Projesi
Koordinatör Okul	: Tukuma 2. Vidusskola (Letonya)
Ortak Okullar	: Kars Anadolu Lisesi (Türkiye), Hızır Reis İlköğretim Okulu (Türkiye), Gimnazija Kocevje (Slovenya), Escola Secundaria Francisca Simoss (Portekiz), Liceum Ogólnokształcące im Tadeusza Kosciuszkiw Kreszowicach (Polonya)
Süre	: 3 Yıl

OKUL ORTAKLIKLARI – ÖRNEK 3

Proje Adı	: Professional School Project of European Community Schools and Turkish Schools (PROSPECT)
Proje Türü	: Comenius 1.2 Dil Projesi
Koordinatör Okul	: Nicolaus- August- Otto- Berufskolleg Stadt Köln (Almanya)
Ortak Okullar	: Kocaeli Mesleki Eğitim Merkezi
Süre	: 1 Yıl

OKUL ORTAKLIKLARI – ÖRNEK 4

Proje Adı	: Tourism: The Environmental and Cultural İmpact
Proje Türü	: Comenius 1.2 Dil Projesi
Koordinatör Okul	: Aarhus Katedraskole (Danimarka)
Ortak Okullar	: Özel Ege Lisesi
Süre	: 1 Yıl

OKUL ORTAKLIKLARI – ÖRNEK 5

Proje Adı	: Higher Level Teaching by European Colloboration (High Tech)
Proje Türü	: Comenius 1.3 Okul Gelişim Projesi
Koordinatör Okul	: Volksschule Karlshuld (Almanya)
Ortak Okullar	: I.E.S Hermanos Garcia Cabrera (İspanya), İsparta Gazi Lisesi (Türkiye),Scoala Generela Aurel Vlaicu (Romanya), Istituto Magistrale Statale ‘ Maffaeo Vegio’ (İtalya)
Süre	: 3 Yıl

OKUL ORTAKLIKLARI – ÖRNEK 6

Proje Adı	: Improvement of Pupils Habit of Spending Time At Home To Promote Effective Learning
Proje Türü	: Comenius 1.3 Okul Gelişim Projesi
Koordinatör Okul	: Özel Kültür İlköğretim Okulu (Türkiye)
Ortak Okullar	: Szkola Podstawowa Nr. 51.(Polonya), Churchfield Primary School (İngiltere)
Süre	: 3 Yıl

(**Kaynak:** Devlet Planlama Teşkilatı- Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans), 2005, **Eğitimde Diyalog Haber Bülteni**, DPT- Ulusal Ajans Yayınları, Ankara)

Okul Eğitim/Öğretim Personelinin Eğitimi (Comenius 2): Bu başlık altındaki projeler, okul eğitim/öğretim sürecinde yer alan tüm personelin mesleki gelişimlerini gerçekleştirmek üzere tasarlanmış olan ülkeler arası (transnational) eğitim projelerini ve eğitim-öğretim personelinin dolaşım etkinliklerini (mobility activities) destekleyen projelerdir. Bu projeler, temel eğitim/lisans eğitimi (initial training), mesleğe başlama eğitimi (induction training) ve hizmet-içi eğitim (in-service training) gibi mesleki gelişmenin tüm yönlerini kapsayan projelerdir. Comenius 2 altında iki tür proje gerçekleştirilmektedir. Bunlar:

Comenius 2.1.:Okul Eğitim/Öğretim Personelinin Eğitimine Yönelik Avrupa İşbirliği Projeleri

Comenius 2.2.:Bireysel Eğitim Ödenekleri/Bursları

Comenius 2.2.a.: Temel Eğitim Sürecindeki Aday Öğretmenlere(future teachers) Yönelik Bireysel Ödenekler

Comenius 2.2.b.:Comenius Dil Asistanlığı

Comenius 2.2.c.:Hizmet-içi Eğitime Yönelik Bireysel Ödenekler

Comenius 2.1.:Okul Eğitim/Öğretim Personelinin Eğitimine Yönelik Avrupa İşbirliği Projeleri: Avrupa İşbirliği Projeleri okul eğitim-öğretim kadrosunu hedef alan projelerdir. En az bir tanesi AB üyesi olan üç veya daha fazla Avrupa ülkesinden uygun kurum bir araya gelerek ortak proje hazırlarlar. Bu projelerde, okul eğitim-öğretim kadrosunda yer alan öğretmen ve diğer personelin eğitiminin iyileştirilmesi, sınıf içi öğretim ve öğrenme sürecinin kalitesinin artırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesi gibi konular ele alınır. Her bir projede

ölçülebilir sonuçlara ulaşılmasına özen gösterilir. Projeler gerçekleştirilirken, katılan ülkelerin ihtiyaçları ve gerçekleri de dikkate alınarak, çalışılacak konular ortak kararlaştırılır. Program, program geliştirme, metodoloji, öğretim stratejileri, öğretim materyalleri, değerlendirme, toplam kalite, çağdaş yaklaşımlar gibi bir çok alan proje konusu olabilir. Bu projelerde de, projeye katılan kurumlardan personelin karşılıklı dolaşımı önemli bir önemli bir yer tutmaktadır.

Comenius 2.2.:Bireysel Eğitim Ödenekleri/Bursları: Bu ödenekler eğitim-öğretim sürecinde öğretmen olarak veya diğer kademelerde görev yapan personelin, uygulamaya katılan diğer Avrupa ülkelerindeki etkinliklere katılması ile ilgili değişik dolaşım (mobility) faaliyetleriyle ilgilidir. Bu faaliyetler temel eğitim, başlangıç eğitimi, hizmet-içi eğitim ve dil asistanlığı konularını kapsamaktadır.

Aşağıdaki Tablo 5.2: Comenius 2.2. A, B ve C faaliyetlerine ilişkin kısa bir özeti içermektedir:

Tablo 5.2: Comenius 2.2. A, B ve C faaliyetlerinin özeti.

COM 2.2.	Faaliyete Katılacak Kişi(ler)	Faaliyetin Türü	Faaliyet için Kullanılacak Süre	Ödenek Miktarı (Euro)
A	Aday Öğretmenler (Bütün Alanlar)	Temel Eğitim Sürecinde Bulunanlar	1 - 10 hafta	500
B	Yabancı Dil Alanındaki Aday Öğretmenler	Comenius Dil Asistanlığı	3 – 8 ay	Gidilecek ülkeye ve süreye göre değişir
C	Okul Eğitim-Öğretim Sürecinde Görev Yapan Her Alandan Öğretmen ve Diğer Kademelerdeki Personel	Hizmet-içi Eğitim Kursları (Ticaret ve Sanayi Kuruluşlarına Yerleştirme Olabilir)	1 – 4 hafta (dil öğretmenleri için 2-4 hafta)	500 - 1500

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, Socrates Eğitim Alanında Topluluk Faaliyet Programı 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.56, Ankara

EN İYİ PROJE ÖRNEKLERİ:

COMENIUS 2. 1: AVRUPA İŞBİRLİĞİ PROJELERİ-ÖRNEK 1

Bu yıl Türkiye’den dört kuruluş Comenius 2. 1 projelerinde ortak olarak yer almıştır. Almanya’nın Koordinatörlüğü’nde yürütülen “ EMIL: Europaisches Modular Program für Interkulturelles Lernen in der Lehreraus- und Fortbildung” konulu iki yıl sürecek olan bu projeye Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve İletişim Fakültesi ortak olarak katılmışlardır.

“Rebels Race and Ethnicity Based Education: Local Solutions” konulu 3 yıl sürecek olan Hollanda’nın koordinatörlüğünde yürütülen projede ise Selçuk Üniversitesi ve Özel Konya Esentepe İlköğretim Okulu ortak katılmışlardır (Devlet Planlama Teşkilatı-Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans), 2005, **Eğitimde Diyalog Haber Bülteni**, DPT-Ulusal Ajans Yayınları, Sayı: 3 , s. 10)

COMENIUS 2. 2. b: DİL ASİSTANLIĞI- ÖRNEK 1

Adı : Nilgün UZUN
Kurumu : Hacettepe Üniversitesi
Gittiği Ülke : Almanya
Gittiği Okul : VGS Dannenberg Grundschule
Süre : 5 ay

2005 yılında Türkiye’den giden tek dil asistanı olan Nilgün UZUN, Almanya’ya gitmiştir.

COMENIUS 2.2 : HİZMET- İÇİ EĞİTİM KURSLARI- ÖRNEK 1

Yararlanıcı Adı : Salih Sül
İlçesi/ İli : Köyceğiz / Muğla
Okul Adı : Naip Hüseyin Lisesi

Branşı : Tarih
Kurs Adı : Migration and Intercultural, Relations : Challenge For
European School Today
Kursun Yapıldığı Yer : Ceske Budevice / Çek Cumhuriyeti
Kurs Süresi : 18- 22.10.2004

Comenius Ağlarının Oluşturulması (Comenius 3): Bu projelerin amacı, karşılıklı olarak gerçekleştirilen ve birçok alanda okul eğitiminde yeniliği, kaliteyi ve Avrupa işbirliğini hedefleyen Comenius projelerini bir ağ ile birleştirmektir; diğer bir ifadeyle, bir Comenius proje havuzu oluşturmaktır (<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/download.html>). Bu ağ ile, Comenius çalışmalarına katılan kişi ve kurumlar işbirliklerini güçlendirir ve projeleri tamamlandıktan sonra da Avrupa işbirliğine yönelik ortak çalışmalarına devam ederler ve ilgilendikleri alanlarda iyi uygulamaları oluşturmayı ve bunların karşılıklı paylaşımını gerçekleştirmeyi sürdürürler.

EN İYİ PROJE ÖRNEKLERİ:

COMENIUS 3 :COMENIUS AĞLARININ OLUŞTURULMASI

ÖRNEK 1

PROJE KONUSU: “ Comp@ct” Eğitim amaçlı Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)’nin kullanımı (2001 Yılında başlayan bu projeye 500’ün üzerinde okul ve eğitim kurumu üye olmuştur.)

Katılımcı Ülkeler : Finlandiya (Koordinatör), Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, Litvanya, Norveç, Slovak Cumhuriyeti

Proje Hedefleri:

*BİT eğitimde kullanmak suretiyle Comenius programına katılan okulları ve eğitim kurumlarını desteklemek.

*Deneyimlerini ve fikirlerini karşılıklı paylaşarak yenilikler sağlayabilmek için öğretmenlere yönelik bir internet sitesi olutmak.

Hedef Grup: Okullar, eğitim kurumları ve eğitim ile ilgili kurum ve kuruluşlar

Proje Faaliyetleri:

- *Farklı BİT konularında internet grupları oluşturmak,
- *İnternet aracılığıyla bilgi ve eğitim- öğretim araçları sağlamak,
- *Seminer ve konferanslar düzenlemek,
- *BİT'in kullanımı konusunda gerekli ve yayınların geniş ölçekli yayılımını temin etmek,
- *Personelin hizmet içi- eğitimini düzenlemeye yönelik çaba göstermek,

Proje Sonuçları:

İletişim, eğitim ve eğitim- öğretim araç ve gereçleri, Proje kapsamında oluşturulan internet sitesi.

Beşinci bölümde; Comenius faaliyetleri mümkün olduğunca anlaşılır ve düzenli bir kurgu çerçevesinde özetlenmeye çalışılmıştır. Comenius programına örnek teşkil eden “ En İyi Proje Örnekleri”ne yer verilmiştir.

Comenius programı Türkiye açısından çok önemlidir. On yedi milyon öğrencisi ve bir milyona yaklaşan öğretmeni olan Türkiye, bu alanda gerçekleştireceği proje ve faaliyetlerle “Eğitimde Avrupa Boyutu”na büyük katkılar sağlayacak ve kendi eğitim anlayışını da Avrupa açısından değerlendirme fırsatı bulacaktır. Bu programların sağlayacağı karşılıklı etkileşim hem Avrupa hem de Türkiye açısından kritik öneme sahiptir. Eğitim alanında Avrupa standartlarını, anlayışını ve geleceğini kurgulama bilincini yakalayan bir Türkiye'nin AB ile entegrasyonu çok kolay gerçekleşecektir.

Comenius programı ile ilgili konularda her türlü teknik bilgi ve destek, Devlet Planlama Teşkilatı'nda kurulmuş olan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığından (Ulusal Ajans) alınabilir. Ulusal Ajans AB eğitimi konularında her türlü donanımına sahiptir. Programlarla ilgili tüm bilgiler ve personel isimleri, telefonları ve elektronik posta adresleri Ulusal Ajans Web Sayfasında bulunmaktadır. Web Sayfası: <http://www.ua.gov.tr>. Yazıdan da anlaşılacağı üzere, Comenius programı geniş kitleleri ilgilendirmektedir. İlgilenenlerin Ulusal Ajans ile iletişim kurmaları gerekmektedir.

5.1.5.2. ERASMUS

Erasmus, programının amacı yüksek öğretimdeki kalitenin artırılması ve Avrupa boyutunun güçlendirilmesidir. Bunun içinde Avrupa genelinde üniversiteler arasındaki işbirliğini, üniversite öğrencileri ile öğretim görevlerinin karşılıklı değişimini, Topluluk içerisinde elde edilen diploma, diploma ekleri ve sertifika ile yapılan çalışmaların akademik olarak tanınmasını ve şeffaflığın geliştirilmesini teşvik eder.

Bu program kapsamında yer almak isteyen üniversitelerin Komisyon'a Erasmus Üniversite Beyanamesi için başvurması ve Komisyon ile "Kurumsal Sözleşme" yapması gerekmektedir.

Hemen hemen Avrupa'daki tüm üniversitelerin katıldığı bu programa sadece üniversiteler değil, yüksek öğretimde yer alan ileri teknoloji enstitüleri gibi üniversite harici tanınan diğer tanınmış kuruluşlar ile üniversite sonrası çalışmalarda bulunanlar bu programdan yararlanabilirler. Genel olarak iki ana grubu (üniversite öğrencileri ve öğretim görevlileri) hedef alan Erasmus programı aynı zamanda üniversitelerde yönetim kademelerinde bulunan personelin de Avrupa işbirliği içerisinde yer almaları için fırsatlar sunmaktadır.

Erasmus programı kapsamındaki faaliyetler iki ana başlık altında toplanmaktadır. Bunlar:

1-Üniversite öğrencilerine yönelik faaliyetler:

Öğrenci Değişimi(ÖD):

Bu faaliyet kapsamında üniversite öğrenimine başlamış olanlar hariç yüksek lisans ve doktora öğrencileri dahil tüm üniversite öğrencilerine diğer katılımcı ülkedeki bir üniversite veya yüksek öğretimle ilgili bir kuruluşta (3- 12 ay arasındaki bir dönem için) öğrenim görme fırsatı verilmektedir. Bu faaliyetten yararlanan öğrenci, değişim programında yer aldığı süre boyunca üniversiteden aylık Erasmus ödeneği almaya hak kazanır ve gittiği üniversitede öğrenim harcı ödemez. Dil becerilerini ise Yoğun Dil Programlarına katılarak geliştirebilirler.Yoğun Dil Programları gittikleri üniversite tarafından düzenlenmektedir. Erasmus; Avrupa'da öğrenci değişimini destekleyerek üniversite camiasında Avrupa vatandaşlığı bilincinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Bu suretle Erasmus öğrencileri ortak Avrupa kimliği oluşturulmasında önemli rol oynamaktadır.

Bu faaliyetten yararlanan öğrencilerin gittikleri ülkede geçirdikleri zaman ve aldıkları dersler özellikle Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) sayesinde öğrencinin bağlı olduğu üniversite tarafından kabul edilmesi sağlanmaktadır. Ancak bu faaliyetten yararlanmak isteyen öğrencilerin bağlı oldukları üniversitenin kurum olarak bu programa katılmış olması ve karşılıklı öğrenci değişiminin gerçekleştirileceği ilgili üniversiteler arasında karşılıklı anlaşmaların da yapılmış olması gerekmektedir.

2-Öğretim görevlilerine yönelik faaliyetler:

Öğretim Elemanlarının Değişimi (ÖED):

Erasmus programı üniversite öğretim görevlilerini özellikle kısa kurslar şeklinde diğer katılımcı bir Avrupa ülkesinde gidilen üniversitenin resmi müfredatının bir parçası olarak ders vermesi yönünde desteklenmektedir. Bu tür bir deneyim özellikle böyle bir faaliyette hiç bulunmamış öğretim görevlisine hem de üniversite öğrencisine artı bir değer katmaktadır.

Bu faaliyetler sadece akademisyenlerin belli sürede yurt dışındaki ilişkide olunan üniversitelerden birinde ders vermesini (1 haftadan 8 haftaya kadar) kapsamakla kalmayıp Yoğun Programlar veya bir Akademik Uzmanlık Ağları projesini kurma veya katılımını da kapsamaktadır.

Böyle bir faaliyet içerisinde yer alan öğretim elemanları, sadece farklı üniversite sistemlerini ve tabii ki ders vermek üzere yurt dışına gitmekle diğer bir dili öğrenmek ve öğretmenin diğer yollarını öğrenmiş olmakla kalmış olmayacaklar; aynı zamanda misafir olarak bulunulan üniversitenin öğrencilerinin katıldığı derslere ve dolayısı ile de değişim programına doğrudan katılmamış olan kendi üniversitesine bir Avrupa bakış açısı kazandırmış olacaklardır.

Karşılıklı Değişimin Organizasyonu (DO):

Erasmus programı kapsamında değişim programında en uygun şartların oluşturulması için yüksek öğretim kurumlarına destek sağlanmaktadır. Söz konusu şartların ve imkanların oluşturulması ile aşağıdaki sonuçlara ulaşmaya çalışılmaktadır:

a) Öğrencilerin diğer katılımcı ülkelerde, işbirliği yapılan kurumlarda misafir olarak kaldıkları süreleri ve yaptıkları çalışmaların karşılıklı tanınması

b) Öğretim elemanlarının akademik programlara tam olarak bütünleştirilmiş kısa süreli dersleri (veya görevleri) misafir öğretim üyesi sıfatıyla sorunsuz verebilmesi

c) Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) ve Diploma Eki (DE) uygulamalarının gerçekleştirilebilmesi.

Ortak Müfredat Geliştirme (MG):

Müfredat geliştirme desteklerinin amacı, en az 4 katılımcı ülkedeki üniversitelerin özel uzmanlık alanlarını ve birikimlerini bir araya getirerek, yüksek öğrenimin kalitesini ve Avrupa boyutunu artırmaktır.

Bu alanda yapılan üç tür faaliyet;

- * Orta veya ileri düzeyde ortak “ çalışma programları” geliştirme projeleri
- * Özel dil modülleri dahil, ortak “ Avrupa modülleri” geliştirme projeleri
- * Geliştirme aşaması tamamlanmış MG projelerinin uygulanması ve yaygınlaştırılması projeleri, desteklenmektedir.

AB Komisyonu, ortaklığın kabul edilebilir bir coğrafi dağılımına dikkat etmektedir. Şirketleri ve mezun olanların iş imkanlarını artırmayı ilgilendiren müfredat geliştirme faaliyetlerine özel önem verilmektedir.

Bu tür projelerde Avrupa Birliği yatırımının çok yönlü etkisini artırmak için doğrudan proje ile ilgili olan kurumların dışında bölgesel, ulusal ve Avrupa seviyesinde profesyonel dünya içinde işbirliğine özel vurgu yapılmaktadır.

Genel Müfredat Geliştirme projeleri, katılımcı kurumlardan biri tarafından uluslar arası akademik koordinasyonun sağlanmasını gerektirmektedir. Sadece ortaklığın koordinasyonunu yapan kurumun müracaatı ile projelerin bir teklifinin sunulması gerekir. Müfredat Geliştirme projelerine sağlanan parasal destek en fazla üç yıl süre için yapılır.

Yoğun Programlar (YP):

- * Başka türlü öğretilmeyecek veya çok sınırlı sayıda üniversite tarafından öğretilbilecek uzmanlık konularını verimli ve çok uluslu bir ortamda öğretilmesini

* Öğrenci ve öğretim görevlilerinin çok uluslu gruplarla birlikte çalışmasını ve böylece tek bir kuruluştaki mevcut olmayan özel öğrenme ve öğretme koşullarından yararlanarak, üzerinde çalışılan konuda yeni ufuklar kazanmalarını

*Öğretim elemanlarının öğretilen konu hakkında içerik ve yeni müfredat üzerine fikir alışverişi yapmalarını, ayrıca öğretim yöntemlerini uluslararası bir sınıf ortamında denemelerini sağlamayı hedefleyen bir Erasmus faaliyet türüdür.

En fazla 3 yıla kadar desteklenen bu faaliyet kapsamındaki projelerde her yıl yer alan katılımcı grubun ve/ veya konuların farklı olması şartı aranır. Yoğun Programlar bir defalığına veya en fazla 3 yıl süre ile denenen bir faaliyet olabilir. Süre olarak on günlük çalışma süresi (örneğin sadece hafta sonu ile kesilmiş) ile üç ay devam etmek zorundadır. Yoğun Programlar için yapılan ödenekler katılımcı kurumlar ve şahısların sayısı temel alınarak hesaplanmaktadır ve koordine eden kurum üzerinden verilmektedir.

Konulu Ağlar (KA):

Akademik Uzmanlık Ağları şeklinde de bahsedilen bu faaliyetin temel hedefi, belirli bir akademik disiplinde veya çalışma alanında ya da disiplinler arası/çok disiplinli bir yapısı olan herhangi bir konuda veya ortak ilgi alanını oluşturan konularda (örneğin; üniversite yönetimi, kalite, güvence vs.) bir Avrupa boyutunu tanımlamayı, geliştirmeyi ve gerek ulusal gerekse Avrupa düzeyinde yüksek öğretimin kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, müfredat yeniliklerini özel bir alanda karşılaştırmalı olarak değerlendirmek ve Avrupa'da daha geniş bir şekilde yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Böylece ağların ilgili oldukları akademik veya yönetim alanlarında gelişimi, öğretim yöntemlerinde ve materyallerinde yapılacak yenilikleri, bu alanda gerçekleştirilen başarılı örnek uygulamaların yaygınlaştırılmasını, Avrupa'daki ortak programların ve özel kursların geliştirilmesi ve yüksek öğretimin ilgili alanında Avrupa düzeyinde elde edilen deneyimlerin paylaşımı hedeflenmektedir.

Bu faaliyet kapsamında yapılacak projeler en fazla 3 yıllık olabilir ve projeye sağlanacak destek projenin niteliğine ve büyüklüğüne göre değiştirmektedir.

Konulu Ağlar, Erasmus faaliyetinin önemli yeniliklerinden birisidir. Bu programlar ileriye dönük, yüksek öğretimin temel alanlarında bilimsel, eğitimsel ve kurumsal konuların stratejik yansıması ile ilgilenmek üzere ortaya çıkarılmaktadır. Genel olarak, Konulu Ağlar, yüksek öğretimin bölümleri ve diğer ortaklar (örneğin, akademik organizasyonlar veya profesyonel kurumlar) arasında özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılarak işbirliğinin sağlanması anlamına gelmektedir.

Erasmus Konulu Ağlarının yararlanıcıları ve koordine eden organizasyon mutlaka bir üniversite veya Erasmus'ta yer alabilecek, tanınan üniversite olmayan her yüksek öğrenim kurumu veya üniversite sonrası çalışmalar kurumu olmak zorundadır. Ortaklık ise ortakların çoğunluğu yüksek öğrenim kurumu olduğu sürece, Socrates programının genel çerçevesi içinde yararlanabilen tüm Enstitü ve kurumları içermektedir. Bu faaliyet türü kapsamındaki ağlara yönelik projeler;

“Konulu Ağlar”veya **“Konulu Ağları Yaygınlaştırma”** projeleri olarak iki şekilde olabilir.

Konulu Ağlara Yönelik Projeler:

Konulu Ağ projeleri müfredat yeniliklerini özel bir alanda karşılaştırmalı bir perspektiften değerlendirmeyi ve Avrupa'da daha geniş şekilde yayılmasını temin etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca bu program, Ağlar'ın ilgili olduğu akademik veya yönetim alanlarında gelişmek, öğretme metodlarında veya materyallerinde yenilikleri desteklemek ve iyi deneyimleri daha geniş şekilde uygulanmasını teşvik etmek, Avrupa'daki ortak programların ve özel kursların gelişmesine yardımcı olmak , yüksek öğretimin ilgili disiplininin müfredatında Avrupa seviyesinde gerçekleştirilen uzman araştırma sonuçlarının uygulanmasına yardımcı olmak; konu odaklı Avrupa temalı bir çalışmanın sonuçları ve tavsiyelerinin çeşitli üniversitelerin

müfredatlarında göz önünde alınmasına ve ilgili disiplin veya projede kalite kriterlerini ve kalite değerlendirilme metodlarını tespit etmek yardımcı olmaktadır.

Erasmus faaliyeti kapsamındaki Konulu Ağlar, ayrıca diğer Socrates eylemlerine de katkıda bulunmakta ve üniversiteler ve toplumlar arasında diyalog oluşturmaya yardımcı olmaktadır.

Konulu Ağları Yaygınlaştırma Projeleri:

Konulu Ağları Yaygınlaştırma Projeleri, Konulu Ağlar kapsamında yapılan projelerden ortaya çıkan bulguları ve faydaları, özellikle o ana kadar Ağlar'la doğrudan irtibatlı olan kurumlar grubunun dışında da yaymayı araştırmalıdır. Böyle bir ağın yaymayı planladığı ürün ve sonuçlar ispat edilmiş kalitenin nihai sonucu olmak zorundadır. Bu tür projeler tek bir yıllık süre ile sınırlandırılmıştır.

Erasmus programının karşılıklı değişim faaliyetinden yararlanmak isteyen üniversite öğrencileri ve öğretim görevleri doğrudan kendi üniversitelerinin ilgili birimlerine başvurmaları gerekmektedir. Bu faaliyetler için tahsis edilecek ödenek genellikle ilgili üniversite aracılığı ile yapılmaktadır. Konu ile ilgili her yıl sağlanan toplam bütçenin dağılımı ve takibi ise o ülkenin ulusal ajansı tarafından yönetilmektedir.

Erasmus programı kapsamında yürütülen diğer faaliyetler; Yoğun Programlar (YP), Müfredat Geliştirme (MG) ve Konulu Ağlar (KA) ile ilgili proje teklifleri doğrudan Avrupa Komisyonu'na yapılır. Komisyon'a gönderilen proje teklifinin orijinal bir kopyası ile birlikte Türkçe'ye çevrilmiş bir kopyası, bağlı oldukları ülkenin ulusal ajansına gönderilmektedir. Projelere sağlanan mali destek doğrudan Avrupa komisyonu tarafından yapılmaktadır (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT-Ulusal Ajans Yayınları, s.16-19, Ankara)

Avrupa Kredi Transfer Sistemi- AKTS (European Credit Transfer System-ECTS)

Avrupa Kredi Transfer Sistemi akademik kredi belirleme ve transfer sistemidir. AKTS akademik tanınmayı verimli ve genellikle de uygulanabilir sistem ile sağlamayı hedeflemiştir. Akademik çalışma programlarının şeffaflığına ve öğrencilerin başarılarına bağlı olarak akademik tanınmayı organize etmek için en iyi uygulama şartlarını sağlamaktadır. AKTS kendi başına içeriği, yapıyı veya akademik programların eşitliğini düzenlemez, çünkü bunlar eğitim kalitesi ile ilgili konulardır ve üniversitelerin kendi programlarını ve müfredatlarını belirlerken kendi başarılarına karar verme inisiyatifleri bulunmaktadır.

AKTS, ilk olarak Erasmus Programı (1988-1995) altında kurulmuştur. Başlangıçta, AB'ye üye ülkeler ile Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) ülkelerindeki çekirdek kurumlar adı verilen, 145 yükseköğretim kurumunu kapsayan ve sadece 5 programda (İşletme, Kimya, Makine Mühendisliği, Tarih ve Tıp) uygulanmak üzere 6 yıllık bir dönem için proje başlatılmıştır.

1998-1999 döneminde Erasmus Programından 149 kurum yararlanmış, program faaliyetleri, 5.500 öğrenci değişimini ve 2.900 öğretmen değişimini, yoğun programlara 205 katılımı ve bu ülkelerdeki 63 kurumun Avrupa Kredi Transfer Sistemi'ni kabul etmesini kapsamıştır.

1987-1997 yılları arasında bu programdan yararlanan öğrenci sayısı beş yüz binin üzerindedir (Tablo 5.3).

Tablo 5.3: 1997/98 Erasmus Programından Yararlanarak Üye Ülkelerden Gönderilen ve Üye Ülkelere Gelen Yükseköğretim Öğrencilerinin Sayıları

AVRUPA BİRLİĞİ X100															
	Bel.	Dan.	Alm.	Yn.	İsp.	Fran.	İrl.	İtal.	Lük.	Hol.	Avs.	Por.	Fin.	İsv.	Br.Kr.
Giden	7.59	3.96	30.54	4.08	23.16	30.68	3.57	16.56	0.04	10	3.78	4.48	6.34	6.57	26.91
Gelen	8.07	4.26	25.96	4.33	21.23	31.54	4.61	14.72	0.03	10.53	4.03	4.70	5.72	6.64	31.79
EFTA / EEA															
İzl.	Li.	Nor.													
0.25	(:)	2.47													
0.29	(:)	2.53													

Kaynak: European Commission, Key Data EU Member State , Luxembourg: 1999, p. 109.

1999- 2000'den itibaren de AB, Avrupa Ekonomik Alanı (AEA), Kıbrıs, Merkez ve Doğu Avrupa Ülkeleri Topluluklarında 1200 kurum (5000- 6000 bölüm/fakülte) öğrenci değişimleri için AKTS Sistemini kullanmaktadırlar (Kısakürek, M., 2005, **Ankara Üniversitesi Avrupa Birliği Eğitim Programları ve ACTS Koordinatörlüğü Dökümanı**, s.1-15, Ankara).

AKTS'nin bağlı olduğu odak prensipler şunlardır:

*Normal akademik yılın 60 krediye eşit olduğu ilkesine göre derslere verilen kredi miktarı tespit edilmelidir.

*Öğrencilerin alabileceği tüm değişik derslere ilişkin kredi değerinin gösterildiği bir bilgi paketini üniversitelerin hazırlaması gerekir.

* “Üç taraflı bir resmi öğrenme anlaşması” olmalı ve bu anlaşma öğrencinin yurt dışındaki akademik çalışma programını tanımlayan ve öğrencinin daha önceki akademik başarılarının listelendiği “ transkript kaydı” da iliştilererek öğrencinin misafir olarak gideceği ülkeye gitmeden önce öğrencinin kendi üniversitesi, misafir edecek üniversite ve öğrenci tarafından imzalanmaktadır.

*Yurt dışında tamamlanan tüm dersler için öğrenci, derslerin adını ve her bir dersin karşılığında kredilerini gösteren resmi bir “transkript kaydı’ını” misafir üniversiteden alır.

* Bir akademik çalışma süresinde öğrencinin kendi üniversitesinde alacağı derslere karşılık gelecek kredileri alması durumunda öğrenciyi gönderen üniversite, öğrencinin misafir olarak bulunduğu kurumdan aldığı kredileri tanır.

AB Komisyonu, AKTS’nin yaygın olarak kullanımını sağlamak üzere karşılıklı akademik tanınmanın tatmin edici düzeyde uygulanması ile, öğrencilerin Avrupa içinde değişimini düzenlemeye çalışmaktadır. Erasmus çerçevesinde destek için müracaat eden üniversiteler, böylelikle AKTS’i uygulamak için kurumsal çapta planlarını ortaya koymakta veya AKTS’nin kısmen ya da deneme amacıyla halihazırda uygulandığı yerlerde bunun bütün bölümlere ve fakültelere yaygınlaştırılmasına güçlü bir şekilde teşvik edilmektedir. AKTS temsilcilerinin diğer üniversiteleri ziyaretleri gibi, AKTS’nin doğru uygulanmasını sağlamaya yardımcı olmak amacıyla çok önemli faaliyetlere komisyon desteği devam edecektir. (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.20, Ankara)

AKTS’yi gerekli kılan nedenler;

Avrupa’da halen uygulanmakta olan yükseköğretim sistemlerinin sayısı, ülke sayısından fazladır. Ayrıca yükseköğretim sistemleri ve ülkelerin yükseköğretim sistemlerindeki yapısal farklılıklar bulunmaktadır.

Yükseköğretim sistemleri arasındaki bu farklılıkların nedenleri şunlardır;

* Ortaöğretim süresi, türü ve kapsamı,

* Lisans derecesine yönelik yükseköğretim programlarının yanı sıra, ülkemizdeki meslek yüksekokullarına benzer kısa süreli yükseköğretim kurumlarının

mevcut olması, bu tür yükseköğretim kurumları arasında yatay ve dikey geçişlerin çeşitli şekillerde gerçekleştirilmesi,

*Yükseköğretime giriş sistemlerindeki farklılıklar,

*Programlarda, akademik takvimler (derslerin yıllık veya dönemlik olması), derslerin nitelikleri (zorunlu veya seçmeli olması) ve değerlendirme yöntemleri (sürekli değerlendirme veya yıl sonunda tek değerlendirme) arasında farklılıklar,

*Eğitim programlarının yapısı, süresi ve verilen diplomaların türleri arasında farklılıklardır.

Ülkelerin yükseköğretim sistemlerindeki yapısal farklılıklar olmasının nedenlerinden bazıları ise şöyledir;

* Bazı ülkelerde yükseköğretim kurumlarının bir çatı altında toplanmasına karşılık, bazı ülkelerde üniversite ve üniversite dışı kurumlar olarak iki ayrı çatı altında yapılanmış olmaları

*Yükseköğretim sistemlerinin iki aşamalı veya üç aşamalı olması. (Örneğin, Almanya' daki iki aşamalı sistemde diploma veya magister derecesinden sonra doktora derecesi vardır.Anglosakson sistemindeki lisans, yüksek lisans ve doktora dereceleri ise üç aşamalı sisteme bir örnektir.)

* Kullanılan terminolojide farklılıklar olması (Derece yapılarındaki farklılıklar gibi).

* Bazı yükseköğretim sistemlerinin bir alanda genel eğitim vermeye yönelik olmasına karşın bazılarının ilk yıllardan itibaren derinleşmeye yönelmeleri,

*Ulusal yükseköğretim sistemlerindeki çeşitliliklerdir.

Bu yapılar içinde, öğrencilerin yabancı üniversitelerde almış oldukları eğitimlerin, kendi ülkelerindeki yükseköğretim kurumları tarafından tanınması ile ilgili sorunlara çözüm getirmek üzere Avrupa Kredi Transfer Sistemi geliştirilmiştir.

Erasmus Yoğun Dil Kursları (EYDK):

* Erasmus yoğun dil kursu: Erasmus değişim faaliyeti öncesinde bu değişimden önce yararlanacak öğrenciye yönelik akademik öğrenim öncesi misafir olunan ülkedeki üniversite tarafından düzenlenen bir takviye yabancı dil kursudur. Bu kurslar her yıl planlanan ülkelerde düzenlenmektedir (Örneğin; 2003 yılındaki kurslar, Belçika (Flaman), Bulgaristan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya ve İsveç'te düzenlenmiştir). Almanca, Fransızca ve İngilizce için bu kurslar düzenlenmemektedir.

*EYDK dil bilgisi konusunda ve iki seviyede sunulmaktadır (seviye I: yeni başlayanlar; seviye II: orta seviye). 2003/4 akademik yılında yukarıda bahsedilen Avrupa ülkelerinin birinde bir tam yıl veya bir dönem öğretim görmek üzere Socrates/ Erasmus programına kabul edilen 3000 öğrenciye bu imkan verilmiştir

*Müracaatlar, öğrencilerin kendi kurumlarına olmaktadır ve öğrencinin kurumu kendisine ulaşan başvuruları kursu düzenleyen birime sevk etmekten sorumludur.

* EYDK'lar misafir gidilecek ülkedeki akademik yıl başlamadan önce yaz döneminde gerçekleşmektedir. Kurslar ülkeden ülkeye ve öğrencinin dil becerisine göre süre olarak değişmekle beraber, normalde kurs süreleri üç haftadan sekiz haftaya kadar olabilmektedir.

*Katılımcı öğrenciler misafir oldukları ülkede dil kursu ücreti ödemek zorunda değildir. Ulusal Ajans ve/veya kendi kurumu kurs sürecince ek bir maddi destek sağlayabilmektedir. Bunun sonucunda da öğrenciden kursun değerlendirilmesine

katkıda bulunması ve bunun akademik çalışmasına etkisini değerlendirmesi istenebilmektedir.

5.1.5.3. Yetişkin Eğitimi :Grundtvig

Programın bu boyutu, Comenius ve Erasmus programlarını tamamlayıcı olarak yaşam boyu öğrenmenin Avrupa boyutunu destekleme, uluslar arası işbirliği yoluyla yeniliklere ve diğer eğitim etkinliklerine ulaşma, uygulama ve dil öğrenimini destekleme amacı taşımaktadır.

Yetişkin eğitimi, ülkeden ülkeye ve ortama göre önemli farklılıklar göstermektedir. Yetişkinlerin öğrenmeye niçin tekrar başladıkları konusunda birçok neden vardır. Yetişkinler özellikle yeni beceriler kazanmak ve daha kolay iş bulmak amacıyla okula veya üniversiteye dönmek istemektedirler. Diğer taraftan kişisel veya sosyal gelişimlerine yatırım yapmak suretiyle boş zamanlarını üretken ve daha iyi değerlendirmek veya aktif bir yurttaş ve demokratik sürecin bir parçası olmakla ilgili bir adım atmak isteyebilirler. Bu nedenle Grundtvig faaliyeti hangi yaşta olursa olsun öğrenmeyi arzulayan herkes için öğrenmeye ulaşımı sağlamayı, bunu geliştirmeyi ve bunun için eğitim yollarını aramayı amaçlamaktadır.

Topluluk desteği, aşağıdaki amaçları destekleyen uluslar arası proje ve girişimlere sağlanır.

a. Yetişkinlerin, yaşam boyu öğrenme etkinliklerine taleplerinin ve bu etkinliklere katılımlarının artması.

b. Temel eğitim ve niteliklerinden yoksun kişilerin becerilerinin arttırılması ve güncellenmesi.

c. Yenilikçi eğitim yaklaşımlarının ve başarılı uygulamaların, modüllerin ve öğretim materyallerinin geliştirilmesi, aktarılması ve yayılması.

d. Yetişkin öğrenciler ve yetişkinlere yönelik eğitmen, rehber ve danışmanlar için bilgi ve destek hizmetlerinin geliştirilmesi.

e. Yetişkin öğrencilerin kazandığı bilgi ve becerilerin deneyim, kendi kendine veya diğer informal yollarla öğrenmeyi de içerecek şekilde izleme, değerlendirme ve belgelendirmesi için, araç ve metodların geliştirilmesi.

f. Diğer topluluk dillerinde iletişim becerisinin veya uluslar arası duyarlılığın artırılması.

g. Bu sektörde çalışan eğitmenlerin başlangıç veya hizmet içi eğitimlerinin geliştirilmesi.

h. Yetişkin eğitiminde veya eğiticilerin eğitiminde yer alan kişiler için ziyaret ve değişim programları.

i. Özel durumları olan yetişkinlere yönelik eğitim programları.

Grundtvig (Yetişkin Eğitimi) faaliyeti, tüm yetişkinleri hedeflemekle birlikte aynı zamanda, elverişsiz şartlar içerisindeki birçok nedenden dolayı eğitimini ve öğrenimini aksatmış veya yetersiz bilgi tabanı nedeniyle eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında özel zorluklar yaşayanları teşvik etmeye özen göstermektedir. Okul sisteminden dışlanmış olan yetişkinlere (yaşlarına bakmaksızın) temel bilgi seviyesi kazanmalarına yardım ederek, özgüvenlerini yeniden oluşturarak ve okul ortamı dışında edinilen bazı bilgi ve becerileri ile yenilikleri tanımak suretiyle ikinci bir şans edinmeleri konusunda imkanlar sağlamayı hedefler.Kamu veya özel statüdeki gençlik ve toplum teşkilatları, sendikalar, vakıf ve dernek gibi gönüllü kuruluşlar, üniversiteleri de kapsayan yetişkin eğitimi ile ilgili faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşlar programa katılabilir.

25 yaşın üzerindeki herkes ve temel eğitimini tamamlayamamış 16 - 24 yaş bireyler “yetişkin” olarak tanımlanırlar. Özellikle sosyo-ekonomik açıdan

dezavantajlı konumda olanlar ve özürlüler gibi toplum dışında kalma riski olan gruplara yönelik projeler öncelikle desteklenmektedir.

Grundtvig (Yetişkin Eğitimi) faaliyeti;
Grundtvig 1: Avrupa İşbirliği Projeleri
Grundtvig 2: Öğrenme Ortaklıkları ile ilgili projeler
Grundtvig 3: Bireysel Eğitim Destekleri
Grundtvig 4: Grundtvig Ağları
şeklinde 4 çeşit faaliyet türünü desteklemektedir.

Bu faaliyetlerden Grundtvig 1 ve Grundtvig 4 faaliyetleri Komisyon Merkezli faaliyetlerdir ve bunlarla ilgili başvurular doğrudan Komisyona yapılmaktadır (Sunulan projelerin bir kopyasının Türk Ulusal Ajansı'na gönderilmesi gerekir). Bu projeler ile ilgili her türlü sorumluluk Komisyon ile proje koordinatörü arasında paylaşılmıştır. Grundtvig 1 ve Grundtvig 4 faaliyetleri kapsamında yapılacak proje başvuruları Komisyonun Brüksel'deki Teknik Yardım Bürosuna yapılmaktadır (www.socleoyouth.be).

Avrupa İşbirliği Projeleri (Grundtvig 1):

Bu faaliyet türü daha çok Avrupa İşbirliği yolu ile somut bir proje veya ortak bir üretimin üstlenilmesini isteyen yetişkin eğitimi alanındaki her kurum ve kuruluşa yöneliktir. Örneğin, Örgün ve yaygın eğitim sistemleri dışındaki eğitim sistemi vasıtasıyla (usta çırak ilişkilerine dayalı eğitim, yerel veya sosyal yetiştirme kursları vb.) edinilen becerilerin tanınması veya sertifikalandırılmasına yönelik sistemlerin geliştirilmesini amaçlayan projeler veya yetişkin eğitimine ilişkin yeni eğitim modülleri ve yeni öğretim yöntemleri geliştirmeyi amaçlayan projeler, bu faaliyet türünün ilgi alanını oluşturmaktadır.

Diğer taraftan bu faaliyet türüne uygun projeler, Avrupa genelinde uygulanabilecek yeni bir eğitim ürünü geliştirmek gibi projenin asıl amacına yönelik olduğu sürece, karşılıklı değişim faaliyetlerini de içermektedir.

Grundtvig 1 projelerinde;

* Programa katılım hakkı en az üç ülkenin kurum veya kuruluşu (kamu veya özel tüzel kişiliğe sahip) kapsamalıdır. Bu ülkelerden en az bir tanesi AB üyesi olmalıdır.

* Yeni öğretim materyalleri, test yöntemleri ve araçları gibi somut çıktılar üretilmelidir.

* Yetişkin öğrencilerin deneyimleri ve ihtiyaçlarının göz önünde alınmasını sağlamak için yapılacak proje faaliyetlerinde yetişkinler yer almalıdır.

* Projeler genellikle 1 veya 2 yıl süre için desteklenmekle birlikte bu desteğin derecesi bir projeden diğerine değişim göstermektedir. 2000- 2006 dönemi için ortalama yıllık destek miktarı proje başına 20.000 Euro ile 100.000 Euro civarında gerçekleşmiştir. Genellikle proje toplam bütçesinin en fazla % 75'ine kadar olan bölümü desteklenmektedir.

EN İYİ PROJE ÖRNEKLERİ

GRUNTVIG 1. PROJESİ- ÖRNEK 1

DIALOGUE- Ebeveyn Eğitim Programı

Londra Waltham Forest Yerel İdaresi, diğer 7 katılımcı ortak kuruluşla birlikte, ebeveynlerin ebeveynlik becerilerini artırmasına yardımcı olacak öğrenim materyallerini geliştirmiştir. Beş ayrı proje ortağı kuruluşun dilinde, 10 modülden oluşan set üretilmiş ve kurslar süresince her katılımcı ülkeden 100 kadar ebeveyn üzerinde test edilmiştir. Ebeveynler kurslar hakkında çok olumlu düşüncelerini ifade ederken, kursun çok üretken olduğunu ve pozitif ebeveynlik değerini topluma aşılacağını ve ebeveynliğin zorluklarını gösterdiğini söylemişlerdir (Devlet

Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.25, Ankara

Öğrenme Ortaklıkları (Grundtvig 2) :

Ülke merkezli bir faaliyet türü olan Grundtvig 2, yetişkin eğitimi alanında faaliyet gösteren daha çok küçük kuruluşlar ve teşkilatlara yöneliktir ve daha küçük ölçekli bir işbirliği imkanını desteklemektedir. Bu faaliyet türündeki temel amaç ise; ileride daha büyük ve kapsamlı projelerin yapılmasına neden olabilecek farklı ülkelerden ortaklar arasındaki kapsamlı projelerin yapılmasına neden olabilecek farklı ülkelerden ortaklar arasındaki ilk bağlantıların kurulmasının sağlanmasına zemin hazırlamaktır. Grundtvig 2 ile öğrenim ortaklıkları, deneyim, iyi uygulama ve yöntemlerin karşılıklı paylaşımına yönelik, örneğin; konferans, sergi veya ziyaretler düzenlemeye yönelik projelerin teşvik edilmesini amaçlar. Bu da konu ile ilgili karşılıklı değişime yönelik faaliyetler için Grundtvig 2 faaliyet türünün daha önemli bir rol oynadığı anlamına gelmektedir.

Grundtvig 2 projeleri genellikle bir veya iki yıllık destek alırlar, istinai durumlarda üç yıla kadar bu süre artırılabilir. Ortaklığa koordinatörlük yapan kuruluş yıllık en fazla 5.000 Euro destek alırken, katılımcı diğer ortaklar en fazla 4.000 Euro destek alabilirler. Bunlara ilaveten ayrıca proje dahilindeki karşılıklı ziyaretleri kapsayan değişken bir bütçe desteğinin sağlanması da mümkündür (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.103, Ankara).

Öğrenme Ortaklıkları Socrates programına katılım hakkı olan en az üç ülkeden katılımcı ülkeyi içermeli ve bülten veya web sitesi, fuar ve sergi veya yeni bir teknik ürün ve çizimleri gibi ortaklaşa üretilmiş pratik çıktılarının elde edilmesini sağlamalı, ortak konu ve problemler üzerinde farklı ülkelerden öğrenci ve öğretmenlerin birlikte çalışmalarına yoğunlaşmalıdır. Kendi yerel çevrelerindeki girişimlerle bu konuları bağdaştıran projeler özendirilmektedir.

Yetişkin öğrenciler öğrenme ortaklığı projeleri içinde yer alarak şu kazanımları elde edebilir:

- * Kendine güven ve saygı duygusunda yükselme
- * Öğrenmeye devam etme konusunda önemli bir motivasyon
- * Kişilerarası ilişkilerde beceri gelişimi
- * Farklı Avrupa kültürleri, sosyal yapıları ve ekonomik durumları hakkında bilinçlenme.

Kurumlar için şu yararlar kazanılabilir:

- * Öğrenim deneyiminde Avrupa boyutunun geliştirilmesi
- * Ortaklık yapılan kuruluşlarla başarılı uygulamaların paylaşılması fırsatı.

Bireysel Eğitim Destekleri (Grundtvig 3):

Bu faaliyet türü de Ülke Merkezli'dir ve 1 ila 4 hafta süreyle başka program ülkelerinden birinde kurs almaya veya konu ile ilgili bir konferansa aktif olarak (bildiri ve/veya poster sunan) katılmak isteyen yetişkin eğitimi alanındaki profesyonel kişilerin bireysel olarak desteklenmesini içermektedir. Aynı zamanda yetişkin eğitiminde karşılıklı değişim (hareketlilik) olarak da bilinen bu faaliyet türü, öğretmen, yönetici veya idari personel, danışmanlar, rehberler veya usta öğreticiler olsun yetişkin eğitim alanında görevli tüm personel kategorilerini ilgilendirmektedir.

Yetişkin eğitmenlerinin becerilerini güncelleştirmelerine fırsat verecek destekler:

Öğretmenler, diğer eğitimciler, idareciler, danışmanlar, usta öğreticiler ile etnik gruplar, göçmenler ve gezici işçilerle çalışan personel gibi yetişkinlerin eğitimi konusunda çalışanlar için diğer bir Avrupa ülkesinde eğitimle ilgili bir kursa katılım desteklenmektedir. Kursların odak noktası öğretim yöntemleri, idari konular, Avrupa boyutu, kültürlerarası eğitim veya yabancı dil üzerinde olabilmektedir.

Kurslar sayesinde eğitimcilerin fikir ve başarılı uygulamalar alışverişi yanı sıra;

* Programların içeriklerini yenilemek ve gözden geçirmek için yeni bir enerji

* Dönüşte motivasyon ve istek artışı

* Başka ülkelerden meslektaşlarla değişik bir kültürde ve ortamda çalışarak takım çalışması becerisinde artış

* Mesleki kariyere katkıda bulunacak ve kurumsal olarak geçerliliği tanınacak deneyim kazanılmaktadır.

Kurslar için en fazla dört haftaya kadar destek sağlanabilmektedir. (Yabancı dil öğretimi kursları en az 2 hafta sürelidir.) Verilen destek seyahat ve gündelik masraflar ile gerektiğinde hazırlık ve kurs ücretlerini de kapsamaktadır. Ancak sağlanan bu destek her durumda 1500 Euro'yu geçmemektedir (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.26, Ankara).

Grundtvig Ağları (Grundtvig 4):

Komisyon Merkezli bir faaliyet türü olan Grundtvig 4 ile yetişkin eğitimi alanında yer alan tüm personele konu ile ilgili karşılıklı görüşlerin tartışılmasına yönelik sürekli bir temel sağlayan ve bu çerçevede yenilikçi uygulama ve fikirlerin yaygınlaştırılmasını teşvik eden projeler desteklenmektedir. Dolayısıyla bu faaliyet türünde desteklenen iki çeşit ağ projeleri bulunmaktadır. Bunlar;

* Yetişkin eğitimi alanındaki temel konuları ele alan ve bunların tartışılmasını amaçlayan konulu ağlar

*Bir tarafta kendi projesi ile ilgili elde ettiği sonuçları daha geniş bir alana yaygınlaştırırken, diğer tarafta ortak işbirliği içerisinde bulunan kurumların faydalanabileceği proje ağlarıdır.

Grundtvig Ağı, en az altı farklı katılımcı ÷lkeden birer kuruluğu içermeli ve proje süresince yeni örgütlenmelere olanak sağlayacak ortaklıklar kurulmalıdır.

Ağ sayesinde seminerler ve konferanslar, proje sonuçlarının yaygınlaştırılması, karşılaştırmalı çalışmalar ve muhtemel koordinatörlere kılavuzluk ve tavsiye desteğinin sağlanması gibi faaliyetler desteklenmektedir.

Ağlar genellikle bir veya iki yıl için desteklenirken, bazı istisnai durumlarda bu destek üç yıla kadar çıkabilmektedir. Ağlara verilen bütçe desteği değişim göstermekle birlikte, ortalama miktar ağ başına 50.000 ile 150.000 Euro civarında değişmektedir.

Kurum başına 1.000 Euro'ya kadar (istisnalar hariç kurum başına bir kişi) destek bir Grundtvig projesini başlatmak için sağlanabilir. Bu tür ziyaretler projeye katılmayı isteyen tüm ortakların işbirliklerinin esaslarını oluşturmaları için düzenlenmektedir. Ülkemizden bu ziyaretlere katılmayı düşüneni kurumları Türkiye Ulusal Ajansı'na başvurmaları gerekmektedir.

Grundtvig faaliyetleri katılmayı arzulayan yüksek öğrenim kurumları, son başvuru tarihinde Kurumsal Mukavele (University Charter) başvurusunun bir bölümü olan Avrupa Politika Beyannamesi kısmında bunu belirtmesi gerekmektedir.

Ulusal ve Avrupa Birliği düzeyinde yetişkin eğitiminin geliştirilmesinde oldukça önemli ve etkili olabilecek proje konularına özel önem verilmektedir. Bu faaliyet kapsamında yapılacak projeler için belirlenen konulardan bir veya birkaçına odaklanılabilir. Ancak önerilen projenin uygulanılabilirliği ve sonuçlarının ulusal ve AB düzeyinde etkili olması önemli bir konudur.

Avrupa'da yetişkin eğitimi için bazı önemli konular:

*Yaşam boyu eğitim girişimleri için yetişkinlerin teşvik edilmesi

*Başarılı uygulamaların ve yenilikçi yaklaşımların yaygınlaştırılması, değişimi ve geliştirilmesi aracılığı ile bu girişimlere destek sağlanması

*Yetişkin eğitimcileri ya da yetişkin öğrenciler için bilgi, rehberlik ve danışmanlık servislerinin geliştirilmesi

*Örgün ve yaygın eğitim sektörleri arasında ya da eğitim ve iş arasında değişimi artırmak için sertifika ve akreditasyon sistemlerinin teşvik edilmesi

*Avrupa dilleri ve kültürleri hakkında bilgi sağlanması.

Yaygınlaştırma Projeleri:

Önceki projeler sonucunda ortaya çıkan önemli sayıdaki yararlı ürünler düşünülürse ve bu eylemin bütün olarak etkisinin yaygınlaştırılması görüşüyle, yalnızca değerlendirme ve yaygınlaştırılmayı amaçlayan proje önerileri de dikkate alınmaktadır. Bu tür değerlendirme / yaygınlaştırma projeleri normal şartlarda sadece 1 yıl desteklenir.

Bu projelerden transfer edilebilen, yaygınlaştırılabilen veya ticarileştirilebilen sonuçlar elde etmesi beklenmektedir.

Başvuru sahiplerinden projelerinin açık ve uzaktan eğitim boyutunu da içermesi istenir. Bu, geleneksel eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinin entegrasyonunu ve varolan eğitim servislerine girişte y da değişimde karşılaşılan engellere bağlı olarak ortaya çıkan sorunların üstesinden gelinmesinde yardımcı olan uzaktan eğitim sistemlerini tanıtmak için bu teknolojilerin kullanımını içerir. Socrates'in aynı zamanda açık ve uzaktan eğitimin gelişmesi için projelere finansman sağlayan bir program da vardır (Minerva eylemi).

5.1.5.4.Lingua (Dil Öğretimi ve Öğrenimi)

İnsanları Yabancı Dil Öğrenmeye Özendirme:

Ortalama olarak, Avrupalıların neredeyse % 50'si kendi dillerinden farklı bir dili konuşmamaktadırlar ve hatta yapabilseler bile, bunu “üç büyükler” yani, İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinden birinde gerçekleştirebilmektedirler.

Yabancı dillerin bilinmesi, farklılık ve çoğulculukla vasıflandırılan Avrupa'da diğer kültürlerin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu kişisel gelişim ve kendini gerçekleştirme faktörü olmanın yanı sıra istihdam edilebilirliğe de katkıda bulunabilmektedir.

Dil eğitimi ve öğretimi: Topluluğun 11 dili artı İrlandaca ve Lüksemburgca-Socrates programlarının (Erasmus, Comenius ya da Grundtvig olsun) tamamının bir özelliğidir. Lingua ise, dil yeterliliğini teşvik etmek üzere, ister okul ortamının dışında öğretilsin, belirli temel konulara odaklanmak suretiyle “geniş kapsamlı” faaliyet göstermektedir.

Burada amaç, dil öğrenimine ilişkin etkinlikleri desteklemektir. Bu kapsamda program, Topluluk içindeki dilsel çeşitliliği destekleme, dil öğrenim ve öğretiminin niteliğini geliştirme ve bireysel ihtiyaçlara denk düşecek yaşam boyu dil öğrenimine erişimi kolaylaştırmayı amaçlar. Ayrıca, bunlar gerçekleştirilirken, Dil öğretiminde yer alanlar ile bütün eğitim sektörlerinde dil öğretimi politikalarından sorumlu olanlar arasında uluslar arası ilişkilerin yoğunlaştırılmasına özel önem verilecektir. Böylece Lingua, programın diğer alanları içinde yer alan dil öğrenimini destekleyen önlemleri tamamlayıcı ve zenginleştirici bir nitelik taşımaktadır.

Topluluk desteği, aşağıda sıralanan uluslar arası dil öğrenim ve öğretimi proje ve etkinliklerine sağlanacaktır:

a. Dil öğreniminin önemine ve olanaklarına dikkat çekmek amaçlı duyarlılık artırıcı etkinlikler.

b. Yenilikleri ve başarılı uygulamaları desteklemek ve yaymak amaçlı etkinlikler.

c. Müfredat geliştirilmesi ve değişimi, yeni eğitsel materyallerin üretilmesi ve dil becerilerinin tanınması için metod ve araçların geliştirilmesi.

d. Bilgi aktarımı ve uluslar arası kaynak merkezlerinin bilgi alışverişi.

e. Mesleki durumlar dışında kalan özel durumlar ve çerçevelerde ihtiyaç duyulan yabancı dil becerisinin desteklenmesi amaçlı önlemlerin geliştirilmesi.

f. Topluluk genişlemesinin gerektireceği dil öğrenimi ihtiyaçlarının karşılanması.

(Duman, T., 2001, Avrupa Birliği Eğitim Programları-Socrates Programı”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:149, Ankara)

Lingua kapsamında seçilebilir nitelikteki kuruluşlar şunlardır: lisan okulları, üniversiteler, dil öğretmenleri için temel ya da sürekli eğitim sağlayan merkezler, dil öğrenimi üzerine araştırma yapan merkezler; müfredat geliştiren, diploma veren bilgi ölçme ve değerlendirme yöntemleri geliştiren kurumlar; yerel ya da bölgesel makamlar; dil eğitimi ve öğretimi alanında aktif yerel, bölgesel, ulusal ya da Avrupa düzeyinde dernekler; ulusal dernekler de dahil dil ve kültürü destekleyen dernekler; dil öğretim kurumlarının uluslar arası dernekleri; internet erişimli radyo,televizyon ya da medya şirketleri; yayınevleri ve yazılım, üretim ya da dağıtımçıları; yetişkin eğitimi kurumları ve açık öğrenim ve uzaktan eğitim merkezleri.

Lingua 1- Dil öğreniminin geliştirilmesi:

Lingua 1'in amaçları dil eğitim ve öğretimini geliştirmek, Topluluğun dil çeşitliliğini desteklemek ve dil çeşitliliğini desteklemek ve dil sistem ve yapılarının

kalitesini artırma yönündeki gelişmeleri teşvik etmektedir. En azından üç katılımcı ülkeyi (içlerinden en az biri AB üyesi olmalıdır) içeren çok uluslu ortaklıklar (partnerships) aşağıdaki faaliyet alanlarının bir ya da birden fazlasında proje sunabilmektedirler:

Dil öğreniminin faydaları konusunda bilinçlendirme;

*Bireylerin yabancı dilleri öğrenmeye motive edilmeleri (dillerin nasıl öğrenileceğini öğrenme kabiliyeti de dahil olmak üzere)

*Mevcut yöntem ve vasıtalar hakkında bilgi sağlama

*Bireylerin yabancı dil öğrenimine erişimini kolaylaştırma

*Dil öğreniminde amaçlar, strateji ve didaktik araştırma gibi anahtar konular ve yenilikçi yaklaşımlar hakkındaki bilginin politikaları belirleyenler ve karar verenler arasında yayım ve değişimi

Lingua 2- Dil öğrenim materyallerinin geliştirilmesi:

Lingua 2'nin amacı yeterince yüksek kalitede dil öğrenim araçlarının ve kazanılan dil becerilerinin değerlendirilmesine yönelik araçların hazır bulunmasını sağlamaktır. Lingua 2 yeni materyallerin geliştirilmesi kadar mevcut araçların daha geniş ölçüde yaygınlaştırılmasını (ya da diğer uygun lisanların uyarlanmasını) da teşvik etmektedir ki, bu örnek uygulamanın bir örneği olup konuya Avrupa katma değer sağlamaktadır.

Bu program kapsamında uygulanacak projelerde kurulacak ortaklıklarda en azından üç katılımcı ülke olmalı ve bunun da en az biri AB Üyesi olmalıdır. Projelerde hedef lisanların ana dil olarak konuşulduğu ülkelerden seçilen kurumlar yer almalıdır.

Lingua'da iki aşamalı bir seçim uygulanmaktadır.Lingua 1 ve Lingua 2 kapsamında hem ön seçim hem de asıl seçim başvuruları TAO (Teknik Yardım Ofisi)'ya yapılmakta ve bir örneği de projede yer alan ülkenin Ulusal Ajans'larına gönderilmektedir.

5.1.5.5. Açık ve Uzaktan Eğitim (ODL), Eğitim Alanında Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı (Minerva):

Son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerinde çok hızlı ve inanılmaz değişiklikler olmuş ve bunların eğitim alanında ciddi etkileri ortaya çıkmıştır. Yakın zamana kadar eğitim uzmanlarını ve personelini, bilgi-iletişim teknolojilerinin bir ihtiyaç olduğuna ikna etmek oldukça zor olmuştur. Ancak, günümüzde okulların araç-gereçle ve özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkanlarla donatılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Eğitim amaçlı. Yeterli kalite ve sayıda eğitsel çoklu ortam ürününün üretilmesi konusundaki ihtiyaç ise daha yoğun olarak hissedilmeye başlanmıştır.

Günümüzde, Avrupa'daki okulların bir çoğu internete bağlıdır.Baş döndürücü teknolojik ilerleme ve hızla büyüyen internet ile birlikte, bilgi ve iletişim teknolojileri giderek daha çok okul, ev, işyeri ve diğer ortamlarda öğrenme platformlarının temeli haline gelmektedir.

Bu gelişmeler tarihi bir dönüm noktasıdır. Bundan sonra amaç bu gelişimin altını çizerek, öğrenme ortamlarını yeniden yapılandırmak ve bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak eğitim mühendisliğini ortaya çıkarmak olmalıdır. Birinci ve en önde gelen öncelik, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitimde yeniliklere dayanan yeni fırsatları meydana getirmesidir. Bu fırsatlar öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşimin desteklenmesi, öğrenme araç ve yöntemlerinin isteğe uyarlanması ve çok disiplinli yaklaşımların desteklenmesi şeklinde olabilmektedir. Bu süreç ayrıca öğretmen ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetlerin sağlanmasıyla desteklenmelidir. Söz konusu hizmetler bir taraftan kaliteli ürünlerin

geliştirilmesini ve tanıtımını, diğer taraftan da eğitim bakımından değeri düşük vasat ürünlerin piyasaya çıkmasından kaçınmayı gerektirmektedir.

Minerva programı bu gelişmeler ve ihtiyaçların doğurduğu sorulara cevaplar üretmeye çalışmaktadır. Açık ve uzaktan eğitimin geliştirilmesi, çoklu ortam ürünlerinin artırılması ve çeşitlendirilmesi ve eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması konularında yoğunlaşmış bulunmaktadır. Bunu yaparken de bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımının bilgiyi, beceri ve yeteneği kesin olarak ilerlettiği görüşünün vurgulanması noktasından hareket etmektedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Socrates programlarının değişik faaliyetlerinde yer almaktadır. Ancak Minerva programında BİT projelerin özünü oluşturur. Minerva destekli faaliyetler önemli kitlelere ulaşmayı amaçlar ve diğer faaliyetlerden daha geniş ölçeklidir. Söz konusu faaliyetler, Avrupa'nın genel yararına yönelik alanlar ilgili olmak, gerçek anlamda çoğaltan etkisini göstermek ve yüksek yan ürün ve getiri potansiyelini uygulamaya geçirmek zorundadır.

Ayrıca, Minerva okullar, üniversiteler, çoklu ortam (multimedya) üretici sektörü, Bilgi ve İletişim Teknolojisi sektörü, yayıncılar, bakanlıklar, dernekler, okul çevresi dışından uzmanlar gibi çok geniş bir kitleden katılımcıları bir araya getiren ortaklıklarla yürütülen ülkeler arası projelere özel önem vermektedir. Deneyimler bu tür ortak işbirliğine dayalı projelerin daha yaratıcı ve kalıcı sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Minerva Faaliyeti, Avrupa Komisyonu tarafından Eğitimin Açık ve Uzaktan Öğrenim (AUÖ) ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) yoluyla desteklenmesini hedeflemektedir. Programın üç temel amacı vardır :

- Öğretmenler, öğrenciler ve karar organları arasında ve kamuoyunda açık ve uzaktan eğitim ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin, eğitsel amaçlarla kullanılan araç ve metodların, eleştirel ve sorumlu kullanımının eğitimdeki etkilerinin anlaşılabilmesi.

- Teknoloji ve çoklu ortam temelli eğitsel ürünlerin geliştirilmesinde pedagojik kaygılara ağırlık verilmesinin sağlanmasına yönelik duyarlılığın desteklenmesi.

- Geliştirilmiş metod ve eğitsel kaynaklara ve ulaşılan sonuçlara erişimin, özellikle uluslar arası bilgi, deneyim ve başarılı uygulamaların aktarımı yoluyla desteklenmesi.

Topluluk desteği ise şu etkinlikler için sağlanacaktır:

a. Eğitimle ilgili kişilerin, özellikle bilgi iletişim teknolojilerinin eğitim ve öğretimde kullanımı gibi yenilikçi süreçleri anlayarak yararlanmalarını, yenilikçi araç ve yaklaşımların ve teknoloji tabanlı eğitsel ürün ve hizmetlerin niteliksel değerlendirilmesi için kıstasların belirlenmesine yönelik metodların geliştirilmesi amaçlı proje ve çalışmalar.

b. Yeni metod, modül ve kaynakların geliştirilmesini ve denenmesini amaçlayan projeler.

c. Açık ve uzaktan öğretimde kullanılan teknoloji, eğitsel metod ve kaynaklar ile ilgili öğretmen, karar organı ve diğer aktörler için bilgi sağlayacak hizmet ve sistemlerin geliştirilmesi ve birbiriyle bağlantılandırılması amaçlı projeler.

d. Açık ve uzaktan öğretim ve eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili görüş ve deneyimlerin değişimini ve kaynak merkezleri, öğretmen eğitim kurumları, uzmanlar, karar organları ile ortak ilgi alanlarındaki proje koordinatörlerini, bilgi iletişim ağları ile destekleyecek etkinlikler.

Minerva, 6 Mayıs 1996'da kabul edilen ve eğitim amaçlı çoklu ortam bilgisayar yazılımını konu alan Konsey Kararının (Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi, Sayı C 195, 6. 7. 1996, S.8) uygulanmasında önemli bir araçtır. Bu karar, eğitimde BİT kullanımının ve değerlendirilmesinin öğrenme ve öğretme gereksinimlerinin karşılanmasında iyileştirilmiş bir yaklaşıma götürmesi, öğretmen rolünün gelişimini

tam anlamıyla dikkate alan yeni yöntemler getirmesi, öğrencilere daha aktif ve daha katılımcı bir rol vermesi, öğrenmeyi kişileştirmesi, çapraz müfredatlı bir yaklaşımı teşvik etmesi ile işbirliği ve çok disiplinliliği artırması gerektiği vurgulanmıştır.

Minerva temelde dört çeşit faaliyeti desteklemektedir. Bunlar “Anlayışı İyileştirme Projeleri”dir. Bu tür projeler daha çok AUÖ ve BİT alanında öğretim faaliyetinin ve süreçlerinin örgütlenmesi konusunda model geliştirmeyi hedefleyen araştırma eylemleri ve hedef çalışması olarak sayılabilir (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.30, Ankara).

Geliştirici öğrenme ortamlarının oluşturulmasına yönelik kaynaklar ile yeni öğretim metodlarının şekillendirilmesine yönelik aktiviteler, iyi örnek ve başarılı uygulamaların yaygınlaştırılması ve proje sonuçlarının paylaşılmasını amaçlayan ve bu çerçevede iletişim kurmayı hedefleyen faaliyetlerAçık ve Uzaktan Eğitim (ODL) ve Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT) alanında deneyim ve fikirlerin bir ağ ortamına aktararak paylaşılmasını hedefleyen projeler. Eğitim ve Öğretim alanında sorumluluk sahibi ve pozisyonunda olan tasarımcı ve kullanıcılar arasında işbirliği faaliyetleri.

Desteklenen bu faaliyetler aşağıdaki gibi maddeler halinde kısaca özetlenebilir;

***Yenilikleri, yeni fikirleri anlamak ve desteklemek için projeler:** Bunlar, araştırma faaliyetleri, belli hedeflere yönelik çalışmalar ve karşılaştırmalı incelemelerden oluşmaktadır. Bu çalışmaların amacı Bilgi ve İletişim Teknolojileri ile Açık ve Uzaktan Öğrenim modellerinin, öğretim düzenlenmesi ve öğrenme süreci üzerindeki etkilerinin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır.

***Eğitimde yenilikçi ortamları geliştirmek için yeni eğitim yöntemlerini ve kaynaklarını tasarlamak amacıyla hazırlanan projeler**

*** Projelerin sonuçlarına erişim sağlamaya ve bu konuda karşılıklı bilgi akışını sağlamaya yönelik faaliyetler:** Bu faaliyetler aracılığıyla proje sonuçlarının yayımı kolaylaştırılmakta ve iyi (rnek) uygulamalar herkes tarafından paylaşılmaktadır.

*** Eğitimde Bilgi-İletişim Teknolojilerinin kullanımı ile Açık-Uzaktan Eğitime ilişkin tecrübe ve fikirlerin paylaşımını destekleme ve bu konuda ağlar oluşturma amaçlı projeler:** Bu projeler aracılığıyla, eğitim ve beceri geliştirmeden sorumlu şahışlar, kurum ve kuruluşlar ile sistem tasarımcıları ve kullanıcıları arasındaki işbirliği desteklenmektedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Socrates programlarının değişik faaliyetlerinde yer almaktadır. Ancak Minerva programında BİT, projelerin özünü oluşturur. Minerva destekli faaliyetler önemli kitlelere ulaşmayı amaçlar ve diğer faaliyetlerden daha geniş ölçeklidir. Söz konusu faaliyetler, Avrupa'nın genel yararına yönelik yönelik alanlar ile ilgili olmak, gerçek anlamda çoğaltan etkisini göstermek ve yüksek yan ürün ve getiri potansiyelini uygulamaya geçirmek zorundadır.

Ayrıca, Minerva okullar, niversiteler, çoklu ortam (multimedya) retici sektörü, Bilgi ve İletişim Teknolojisi sektörü, yayıncılar, bakanlıklar, dernekler, okul

çevresi dışından uzmanlar gibi çok geniş bir kitleden katılımcıları bir araya getiren ortaklıklara yürütülen ülkelerarası projelere özel önem vermektedir. Deneyimler bu tür ortak işbirliğine dayalı projelerin daha yaratıcı ve kalıcı sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Minerva faaliyetleri alanındaki projelerde ortaklıklar bir tanesi AB ülkesi olmak üzere, en az üç ülke kuruluşlarının birlikteliğiyle oluşmaktadır. Bu tür projelere finansman desteği yıllık 150.000- 200.000 Euro civarındadır ve en fazla üç yıl sürelidir.

Minerva faaliyetleri alanında olabilecek proje başvuruları Komisyon Merkezli projeler kapsamındadır ve başvurular doğrudan Avrupa Komisyonuna yapılmaktadır. Projenin bir kopyası da ülkesindeki Ulusal Ajans'a gönderilmektedir.

5.1.5.6. Gözlem ve Yenilikler(Observation and Innovation):

Bir konuyu bilmek ile bu konuyla ilgili mesajları topluma yaymak ayrı ayrı olgulardır. Yeni fikirler, çalışmalar ve uygulamalar sadece uzmanların kendi aralarında sınırlı kalıp hapsedilmemelidir. Bu nedenle Socrates programı kapsamında yürütülen “ Gözlem ve Yenilikler” faaliyeti, eğitim sektörünün toplumun tüm kesimlerince ele alınıp irdelenmesini sağlayarak sorunların çözümü yönünde çaba harcamakta ve bu süreçte gerekli yardım ve desteği sağlamaktadır.

Bu program, eğitim sistemlerinin niteliğinin ve şeffaflığının artırılmasına, Avrupa'da eğitsel yenilenme sürecine bilgi ve deneyim aktarımı, başarılı uygulamaların saptanması, bu alandaki sistem ve politikaların karşılaştırmalı analizleri ve Konseyce belirlenecek ortak eğitsel politika alanlarındaki konuların analizi ve tartışılması yoluyla, katkıda bulunmayı amaçlar.

Eylem 1: Eğitim sistemlerinin, politikalarının ve yeniliklerin gözlenmesi.

Var olan yapılardan mümkün olduğunca en fazla yararı sağlamayı amaçlayan bu eylem aşağıdaki etkinlikleri içerir:

- a. Tanımlayıcı ve istatistiki verilerin elde edilmesi ve üye ülkelerdeki eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı analizi.
- b. Eğitimin kalitesini değerlendirmek için uygun kriterleri ve göstergeleri de içeren metodların geliştirilmesi.
- c. Yenilikçi deneyler üzerine, veri tabanlarının ve diğer bilgi kaynaklarının oluşturulması ve güncellenmesi.
- d. Topluluk ve üye ülkeler düzeyinde desteklenen bağlantılı etkinliklerin sonuçlarından kaynaklanan deneyimlerin yayılması.
- e. Üye ülkelerdeki bütün eğitim düzeylerinde diploma, nitelik ve öğrenim dönemlerinin tanınmasının kolaylaştırılması.

Bu amaçlarla aşağıdaki etkinlikler için topluluk desteği sağlanmaktadır:

a. Avrupa Eğitim Bilgi Ağı (Eurydice): Komisyonca, Avrupa birliğine üye ülkelerce oluşturulan ulusal birimlerden oluşan ağın amacı, bu eylemin yürütülmesine tam destek olmaktır. Ağın görevi eğitim sistemleri ve politikaları üzerine bilginin toplanması ve değişimi, veri tabanlarının oluşturulması, karşılaştırmalı çalışmalar yapılması ve göstergelerin çıkartılmasıdır. Bunlar yapılırken, gerektiğinde kendisi dışındaki uzmanlardan da destek alacaktır.

b. Arion: Socrates programı kapsamında yer alan faaliyetlerden biri olan “Gözlem ve Yenilikler” kapsamında bulunan Arion faaliyeti, daha çok eğitim alanında uzmanlaşmış nitelikli personele, yöneticilere ve eğitim alanında politika ve siyaset

belirleyicilere yöneliktir. Arion ziyaretlerinin amacı; katılımcı ülkelerin ortak ilgileri dahilindeki alanlarda “karar vericiler” ve eğitim uzmanları arasında, özellikle ilk veya genel, teknik ve mesleki eğitim alanlarında bilgi ve tecrübe değişimini kolaylaştırmaktır. Ziyaretler katılımcıların başka forumlarda benimsenen yaklaşımları göz önünde bulundurmalarına yardımcı olup ve eğitim karar vericilerine Avrupa çapında eğitime ilişkin daha etkin ve daha güncel bilgi sağlamaktadır (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi, DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.38-39, Ankara). Socrates’e katılımcı olan diğer ülkelerin herhangi birinde bir hafta sürecek şekilde organize edilen bu ziyaretlere uygun adayların katılımını temin edecek şekilde AB tarafından destek sağlanmaktadır. Ulusal düzeyde Ulusal Ajanslar ve Avrupa düzeyinde Avrupa Komisyonu tarafından koordine edilen ziyaretler, yerel düzeyde ev sahibi ülkenin ilgili eğitim yetkilileri ve okul yöneticileri tarafından organize edilmektedir. Her ziyarette birkaç farklı ülkeden 10-12 kadar katılımcı bir araya gelmektedir. Ziyaret katılımcısı çoğunlukla izleyen yıllardaki ziyaretlerin başlatılması ve düzenlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Çalışma ziyaretleri programı her yıl aşağıdaki beş genel alandan belli bir dizi konuya yönelik olarak belirlenmektedir:

- * Eğitim sistemleri ve bunlara ait değerler
- * Eğitim sisteminin aktif tarafları: Öğrenciler, öğretmenler ve öğrenci velileri
- * Eğitim alanında kullanılan araç ve gereçler
- * Okul ve çevresi
- * Eğitim ve öğretimle ilgili diğer düzenlemeler

Ziyaretlere katılım için uygun kişiler; yönetim, değerlendirme, eğitim ve danışmanlık görevlerinde bulunan eğitim personelinden oluşmaktadır. Ama özellikle eğitim kurumlarının müdürleri, müfettişler, eğitim danışmanları, yerel ve ulusal düzeyde eğitim alanında çalışan uzmanlar ve idari personel (bakanlıklar ve resmi dahil) , öğretmen eğitimcileri hedeflenmektedir.

c. Eğitim sistemleri ve politikaların analiziyle ve eğitimin kalitesinin değerlendirilmesiyle ilgili kurum ve enstitülerin bilgi, iletişim ağları.

d. Eğitimle ilgili ortak ilgi alanlarındaki konularda Konsey’ce belirlenmiş öncelikli temalar üzerinde çalışma, analiz, pilot projeler, seminerler, uzmanların değişimleri ve uygun görülecek diğer eylemler.

e. Diploma, nitelik ve öğrenim dönemleri ile birlikte, çalışmaların analizlerini, pilot projelerin, bilgi ve deneyim aktarımının tanınmasının desteklenmesini amaçlayan etkinlikler. Komisyon bünyesinde kurulmuş bulunan ulusal akademik tanınma bilgi merkezleri ağı da, bu eyleme tam katkıda bulunacak ve özellikle diplomaların tanınmasındaki sinerjiyi de göz önünde bulundurarak, akademik tanınma üzerine gerekli bilgilerin toplanması ve yayılmasından sorumlu olacaktır.

Bu eylemin yürütülmesinde Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi (EUROSTAT), Avrupa Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Ofisi (CEDEFOP), Avrupa Eğitim Vakfı (ETF) ve Avrupa Konseyi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ve UNESCO gibi uluslararası kurumlar ile işbirliği içinde bulunulacaktır.

Eylem 2: Yeni ihtiyaçlara yönelik yenilikçi girişimler.

Programın diğer bölümlerinde sağlanan işbirliği etkinliklerine ek olarak, Topluluk eğitimin bir ya da birden çok sektöründe, yeniliklerin geliştirilmesini amaçlayan uluslar arası çalışma ve projeleri destekleyebilmektedir. Öncelik verilecek konular konsey tarafından belirlenmekte ve bu programın kapsadığı dönem boyunca ortaya çıkacak yeni ihtiyaçlara da düzenli olarak uyarlanmaktadır.

5.1.5.7.Ortak Faaliyetler (Joint Actions) :

2001 yılı Haziran ayında Avrupa Komisyonu değişik komisyon birimleri arasında ortaklaşa yapılacak olan çalışmaları Leonardo, Socrates ve Gençlik programları arasına almaya karar vermiştir (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB

Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT-Ulusal Ajans Yayınları, s.40, Ankara).

Eğitim insanlığın gelişimi için gerekli en faydalı alanlardandır. Hedeflerini kendisiyle ilgili diğer alanlarla etkileşim içine girerek gerçekleştirir. Bu alanlardan başlıcaları mesleki eğitim, araştırma, geliştirme ve gençlik alanlarıdır. Bu nedenle Socrates programı Leonardo da Vinci, Gençlik ve diğer Avrupa programlarıyla yakın bir işbirliği içinde çalışır. Ortak faaliyetlerin temelinde yatan fikir budur. Eğitim, öğretim ve gençlik programlarına kapsayıcı bir yaklaşım sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Topluluk içinde eğitim, öğretim ve gençlik politikalarının bütüncül ve kapsamlı bir şekilde ele alınıp değerlendirilmesini özendirmek için tasarlanmıştır.

İşbirliği iki yolla sağlanmaktadır:

*** Farklı programlardaki ortak projelere yönelik teklif çağrıları aracılığıyla:** Bu projelerin uygulamaya geçirilebilmesi için üç farklı alandan en az ikisini kapsamaması gerekmektedir.

***Farklı programlarda ortak alanlar olarak tanımlanan konularla ilgili herhangi bir programın ölçütlerine uyan projeler aracılığıyla:** Bunun bir örneği sosyal dışlanmayı ortadan kaldırmaya yönelik olan projelerdir.

Bu kapsamda seçilen proje ne olursa olsun, gençlik, Socrates ve Leonardo programları arasında işbirliğine öncelik verilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, bu işbirliği ırkçılık, uyuşturucu bağımlılığı ve işsizlik gibi olumsuz olgularla mücadeleyi de öngören istihdam, kültür, spor ve diğer alanları içerecek şekilde genişletilmek zorundadır. Bilgi toplumuyla ilgili araştırma ve programlarda da işbirliğine önem verilmesi gerekmektedir.

Ortak Programlar merkezi bir çalışma ve koordinasyon gerektirmesinden dolayı müracaatların Avrupa Komisyonuna yapılması gerekmektedir.

5.1.5.8. Destek Faaliyetleri (Accompanying Measures):

Tutarlılık ve şeffaflık ilkeleri gereğince, Socrates gibi iddialı ve geniş ölçekli programların önceden belirlenmiş ölçütler ve açıkça tanımlanmış faaliyetlere göre yapılandırılması gerekir. Bu önlemler, resmen Socrates'in bir programı veya onun parçası olmamakla birlikte, Socrates programlarının amacına ulaşmasında katkı sağlayan önlemler olup, bu nedenle AB Komisyonu tarafından desteklenmektedir.

Destek önlemleri geniş bir alanda pek çok etkinliği kapsamaktadır:

*Eğitimde işbirliğini teşvik etmek için bilinçlendirici çalışmalar yapmak (konferans ve seminerler gibi),

*Proje sonuçları ve gerçekleşen proje amaçlarıyla ilgili yayım faaliyetlerinde bulunmak,

*Engelleri aşma ve proje yönetimi ile ilgili eğitimler vererek programların uygulama sürecini iyileştirmek,

*Programların farklı faaliyetleri arasında işbirliğini desteklemek,

*Kültürler arası eğitim ve fırsat eşitliğinin teşvik edilip artırılması gibi tüm programlar bakımından öncelikli konulara yer vermek

*Projelerin seçimi ve uygulanması için uluslar arası olmasına, geniş bir katılımı yapılmasına, Avrupa ile ilgili bir konuyu içermesine, somut bir etki ve sonuç ortaya çıkarmasına öncelik verilmelidir.

Avrupa Komisyonu, Socrates Genel Öneri Duyurusu için DG EAC 29/01 dokümanı çerçevesinde ilk Destek Faaliyetler sürecini 2001 yılında başlatmıştır. Destek Faaliyetlerinin amacı, Socrates'in ana programlarından biri olmamakla

birlikte onun amaçlarına erişmede açıkça katkıda bulunabilecek çeşitli faaliyetleri desteklemektir. Aşağıda belirtilen ölçütleri yerine getiren projeler dikkate alınabilmektedir:

* Eğitim alanında Avrupa İşbirliği'ne ilişkin konferans ve seminerlerin organizasyonu

*Bilinçlendirme faaliyetleri, belli bir hedefe yönelik geliştirme ve bilgilendirme kampanyaları, yarışmalar vb.bunlar arasında sayılabilir.

*Dernekler gibi, özellikle eğitimdeki yenilikçi girişimler hakkındaki bilgi ve tecrübe değişim ve yayım vasıtası olabilecek kuruluşların tesis edilmeleri ve birleştirilmeleri

*İşbirliği sonucu ortaya çıkan materyal ve uygulamaların (dokümanlar, yayınlar, organizasyonel önlemler, eğitsel stratejiler vs.) geliştirilmesi, yayınlanması ve özellikle yayımı. Yayımın, söz konusu bilginin iletilmesi potansiyeline sahip alandaki “ taraflar”ı içeren kuruluşlar ağı vasıtasıyla yapılması özellikle teşvik edilmektedir.

*Avrupa eğitsel temalarına ilişkin öğretim materyalleri,

*Eğitim alanında Avrupa işbirliğinden ilgili kurumlarda sorumlu kişiler için eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi

*Avrupa eğitim işbirliğiyle ilgili yayınlar (Bunlara eğitim programı yürütme ve güçlükler için içselleştirme stratejileri analizi de dahildir.);

Socrates çerçevesinde hemen her kuruluş programa uygundur ve genel olarak Destek Faaliyetleri kapsamındaki projelere katılabilir (eğitim kuruluşları; eğitim, öğretim ve gençlik alanında çalışan dernekler; eğitim analizinde uzmanlaşmış araştırma merkezleri; firmalar ve konsorsiyumlar; meslek kuruluşları, vs.)

Destek faaliyetleri, Socrates programı içerisinde “ Komisyon Merkezli” bir faaliyettir. Yani bu projeler Avrupa Komisyon’u tarafından merkezi olarak seçilmektedir (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, AB Genel Eğitim Programı, Socrates II.Aşama 2000-2006 Başvuru Rehberi , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.137, Ankara).

5.2. LEONARDO DA VINCI PROGRAMI

Leonardo da Vinci Programı, Üye Devletlerin faaliyetlerini (Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma, Madde 150 uyarınca) destekleyen ve tamamlayan Topluluk için bir mesleki eğitim politikasının uygulanmasına katkıda bulunmaktadır. Bu programın **birincisi** 1995- 1999 yılları arasında uygulanmıştır. Konsey, 1999/382/EC Numaralı Karar (Official Journal,OJ L 1146,11/06/1999, sayfa 0033-0047, 99/382/EC) ile 2000 - 2006 yılları arasındaki dönem için programın ikinci aşamasının uygulanmaya konulması kabul edilmiştir. Amaç, mesleki eğitim politikalarında uygulamaya yönelik yeni pratik yaklaşımlar geliştirmektir.

Leonardo da Vinci Programı, “Bilgi Avrupa’sının kurulmasına” katkıda bulunarak ve Üye Devletlerin (diğer hususların yanı sıra) hayat boyu öğrenme politikalarını da destekleyerek Avrupa Topluluğu’na ait bir mesleki eğitim politikasının uygulanmasını hedeflemektedir.

Konsey Kararı, ülkelerarası platformda yapılacak işbirliği yoluyla mesleki eğitim sistemleri ve uygulamalarında kalitenin, yenileşmenin ve Avrupa boyutunun geliştirilmesi gereğini dile getirmektedir. Karar, programın bu aşaması için üç hedef belirlemektedir. Bu hedefler;

*Tüm düzeylerde temel mesleki eğitimde insanların, özellikle genç insanların beceri ve yeterliklerinin, işgücü piyasasına bütünleşme ve yeniden bütünleşmeyi kolaylaştırmaya yönelik olarak geliştirilmesi.

*Sürekli mesleki eğitimde ve hayat boyu edinilen beceri ve yeterlikler bağlamında kalitenin artırılması, sürekli mesleki eğitime girişin kolaylaştırılması ve hayat boyu beceri ile yeterlik edinme imkanlarının geliştirilmesi,

*Rekabetçilik ile girişimciliğin geliştirilmesi ve yeni istihdam imkanlarının tesis edilmesi maksadıyla mesleki eğitimin yenileşmeye katkısının artırılması ve güçlendirilmesi.

Komisyon, 2001 yılı Kasım ayında, “Avrupa’da hayat boyu öğrenme sistemi gerçeğe dönüştürülmesi” konusunda bir Tebliği benimsemiştir. Bu tebliğ Avrupa’da hayat boyu öğrenme imkanlarına zemin oluşturmaktadır ve Avrupa düzeyinde süreç, strateji ve planların yalnız eğitim ve öğretimle ilişkili olmakla kalmayıp istihdam, sosyal bütünleşme ve gençlik politikalarını da içeren bir merkezi çerçeve içerisine yerleştirerek gerçekleştirilmesini öngörmektedir.

Komisyon, müteşebbislerin dikkatini mesleki eğitimde daha iyi bir Avrupa İşbirliği sağlanması üzerinde verilen 19 Aralık 2002 tarihli Konsey Kararına (OJ AB Resmi Gazetesi) C 13 18 Ocak 2003 sayfa 2) ve özellikle Leonardo Da Vinci programıyla ilişkili olan öncelikler üzerine çekmektedir. Bu öncelikler,

1- Öğrenmenin değerlendirilmesi (belgelendirilmesi)

2-Öğrenme ve öğretmeye ve mesleki eğitime ve öğretime (MEÖ) yönelik yeni öğrenme biçimleri

3-Rehberlik ve Danışmanlık’tır.

Leonardo Da Vinci kapsamında uygulanmakta olan projeler, Programın uygulandığı 1995-1999 dönemindeki ilk aşamasından farklı olarak bu dönemde (2000- 2006) merkeziyetçilikten uzak bir yapıya kavuşturulmuştur. İlk dönemde projelerin her türlü sorumluluğu ile yürütülmesinin hemen tamamı Avrupa

Komisyonu bünyesinde iken, bu dönemde projelerin yetki ve sorumluluğu büyük oranda üye ve aday ülkelerde kurulmuş bulunan Ulusal Ajanslara verilmiştir.

Bu programın bütçesi 1.150 000. 000-Euro'dur. Bu programla ülkelerin mesleki eğitimle ilgili kurumlarına 2000 yılında toplam 158 Milyon Euro, 2001 yılında ise yaklaşık 162.3 Milyon Euro proje karşılığı yardım yapılmıştır (Şenver, 2003).

Bu programın hedefleri şu şekilde belirlenmiştir (DPT, 2003d, s. 1-6):

*Mesleki eğitim alanında uluslar arası işbirliğinin geliştirilmesi ve farklı mesleki eğitim sistem ve uygulamalarına bir Avrupa boyutu kazandırılması,

*Kişilerin özellikle de gençlerin her düzeydeki iş öncesi mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve böylece bu kişilerin çalışma hayatına entegrasyonlarının kolaylaştırılması,

*Teknolojik ve yapısal değişmeye uyum sağlanabilmesi için yaşam boyu mesleki eğitim sağlanması,

*Girişimcilik ruhunu geliştirmek ve rekabet kapasitesini artırmak amacıyla mesleki eğitimde yeniliklerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi, bu konuda mesleki eğitim kurumları, üniversiteler, işletmeler, ve özellikle küçük ve orta boy işletmeler arasında işbirliğinin desteklenmesi, olarak belirlenmiştir.

Leonardo da Vinci Programı ile sağlanacak imkanlar şöyle özetlenebilir:

*Üye Ülkelerde mesleki eğitim sistemleri ve tedbirlerinin kalitesi ile yenilik kabiliyetinin iyileştirilmesi ve ulusal mesleki eğitim sistemleri için katma değer sağlanması,

*Mesleki eğitim ve meslek danışmanlığında Avrupa boyutunun teşvik edilmesi,

*Ömür boyu öğrenme hususunun güçlendirilmesi, yarının mesleklerine hazırlama ve teknolojik değişime ayarlanmanın teşvik olunması,

*Gençler için ilk mesleki eğitimi destekleme ve uygun yeterliliği olmayan yani, uygun okul eğitimi olmayan yetişkinler için özel mesleki eğitim tedbirlerinin desteklenmesinin sağlanması,

*Engelliler için, özellikle eğitimsiz gençler ve bedensel ya da zihinsel özürlü ya da başka koşullar nedeniyle eğitimden yararlanmış şahıslar ve sosyal ve iktisadi dışlanma tehdidi altında kalan kişiler için ilk mesleki eğitime veya müteakip eğitimlere girişin kolaylaştırılmasının sağlanması,

*Kadınların fırsat eşitliğinin teşvik edilmesi

*Göçmen işçilerin ve çocuklarının durumunun iyileştirilmesinin sağlanması,

*Avrupa iş piyasası üzerinde iç pazarın yeterlik talepleri, eğitim ihtiyacı ve gereksinimleri bakımından işbirliğinin güçlendirilmesinin sağlanması,

*Modern teknolojiler alanında dil bilgilerinin teşvikinin sağlanması,

*Mesleki danışmanlık sistemlerinin kurulmasının temin edilmesi.,

Leonardo Da Vinci Programı dahilinde yürütülen başlıca faaliyetler (DPT, 2003d, 1-10): (Burada Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği tarafından hazırlanan Leonardo Da Vinci AB Mesleki Eğitim ve Eylem Programı 2000- 2006, Proje Sahipleri için Genel Rehber-2004 adlı çalışma titiz bir tercüme olduğundan göz önünde bulundurulmuştur .)

1-Hareketlilik (Mobility)

Mesleki eğitimden geçen insanların, özellikle genç insanların ülkeler arasında hareketliliği için ve eğitimden sorumlu olanlar için destek önlemdir.

Mesleki eğitimden geçen insanlar, özellikle gençler ve eğiticiler için ülkelerarası hareketlilik projelerine destek sağlanır.

Yerleştirme projeleri, karşılıklı değişim projeleri ve eğitim ziyaretleri Topluluk desteği verilen üç proje alanıdır

(a) aşağıda belirtilen üç grup kişilere yönelik uluslar arası projeler hazırlanması ve uygulanması: Başlangıç niteliğinde mesleki eğitimden geçen insanlar (mesleki eğitim kurumlarında ve işletmelerde normal olarak üç hafta- dokuz ay süreli yerleştirmeler; bu yerleştirmeler, ilgili bireyler için mesleki eğitim programının ayrılmaz bir parçasını oluştururlar), öğrenciler (işletmelerde üç-on iki ay süreli yerleştirmeler), genç işçiler ve yeni mezunlar (mesleki eğitim kurumlarında ve işletmelerde iki-on iki ay süreli yerleştirmeler).

(b) Uluslar arası karşılıklı değişim projeleri organizasyonu: İş dünyasındaki insan kaynakları yöneticilerine, mesleki eğitim program planlayıcıları ve yöneticilerine, özellikle eğiticilere ve mesleki rehberlik uzmanlarına yönelik olarak, bir tarafta işletmeler ve diğer tarafta mesleki eğitim kuruluşları ya da üniversiteler arasında, dil becerileri alanında eğiticiler ve danışman/öğretmenler için (bir tarafta iş dünyası ve diğer tarafta, üniversiteler dahil, uzmanlaşmış dil meslek eğitimi kurumları ya da mesleki eğitim organları arasında).Bu hedef gruplar için değişimler, bir hafta ve en fazla altı hafta arasında sürecektir.

(c) Komisyonca teklif edilen konularda mesleki eğitimden sorumlu kişiler için inceleme gezileri: Avrupa Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Ofisi / Merkezi (= CEDEFOP) tarafından sağlanabilir.

Ülkelerarası Yerleştirme ve Karşılıklı Değişim Projeleri, iki yıla kadar sürebilir. Her iki tip projelere Topluluk mali katkısı, bir yerleştirme ya da karşılıklı değişim için faydalanan kişi başına 5000 Euro'yu aşmaz- bu katkının en fazla tutarı, **(a) ve (b)**'de belirtilen en fazla süreye karşılık gelmektedir.

Yerleştirmeler ve Karşılıklı Değişimlerin Uygulama Koşullarına ait bilgiler aşağıdaki tabloda özetlenmektedir.

Tablo 5.4: Yerleştirmeler ve karşılıklı değişimlerin koşullarına ilişkin zet.

FAALİYET TÜRÜ	KİM GİDEBİLİR?	NEREYE?	NE KADAR SÜREYLE ? (Bu sütundaki rakamlar, azami ve asgari kalış sürelerini göstermektedir)	MALİ KATKI NE KADARDIR?
YERLEŞTİRMELER	Temel mesleki eğitim almakta olan kişiiler	Mesleki kuruluşlara veya işletmelere	3-39 hafta	*Kişi başına ayrılacak denek, yerleştirmenin süresine bağlı olarak, her yararlanıcı için azami 5000 Euro olmak üzere değişiklik gösterir. Ayrıca; * KOBİ'lerden proje sahiplerine, Leonardo Da Vinci Programının bu faaliyet alanı kapsamındaki ilk tekliflerini vermelerine yardımcı olmak üzere her proje sahibi için azami 500 Euro verilir. (Bu miktar, her yıl Leonardo Da Vinci Komitesi tarafından belirlenmiştir. Daha fazla bilgi için Ulusal Ajans'la bağlantı kurulacaktır.) * Hedef grubun pedagojik, kültürel ve dil yeterlikleri hazırlıkları için tüm proje sahiplerine bir miktar para verilir. Azami üç aylık yerleştirmeler için her yararlanıcı için 200 Euro, üç aydan fazla süren yerleştirmeler içinse her yararlanıcı için 500 Euro denir. Bu demelerde, her proje sahibi için 25.000 Euro tutarında bir tavan belirlenmiştir. Bu miktarlar, gönderici kuruluşları ülkelerarası yerleştirme projelerinin yönetimi ve izlenmesi için tahsis edilen paraya eklenir. Yararlanıcı başına 200 Euro'yu geçemez. Her proje sahibi başına Programın her yılı için 25.000 Euro tutarında tavan belirlenmiştir.
	Üniversite ğrencileri	İşletmelere	13-39 hafta	
	Genç işiiler ve yeni mezunlar	Mesleki kuruluşlara veya işletmelere	9-52 hafta	
KARŞILIKLI DEğİŞİMLER	İşletmelerdeki insan kaynakları yöneticileri; mesleki eğitim programı planlayıcıları, yöneticileri, eğiticiler ve mesleki rehberlik uzmanları	İşletmeler ve mesleki eğitim kuruluşları ve/veya üniversitelerin bir bileşimi.	1-6 hafta	* Mali yardım, yerleştirmenin süresine göre değişiklik gösterir. Her yararlanıcı için azami 5000 Euro'dur. Yararlanıcı engelli ise bu miktar arttırılabilir. Ek olarak; *KOBİ'lerden proje sahiplerine, Leonardo Da Vinci Programının bu aracı kapsamındaki ilk tekliflerini vermelerine yardımcı olmak üzere azami 500 Euro verilir. Bu miktarlar, gönderici kuruluşlara ülkelerarası yerleştirme projelerinin yönetimi ve izlenmesi için tahsis edilen paraya eklenir. Yararlanıcı başına 100 Euro'yu geçemez. Her proje sahibi başına Programın her yılı için 25.000 Euro tutarında tavan belirlenmiştir.
	Dil yeterlikleri alanındaki eğiticiler ve rehberler	Ticaret sektörü ile niversiteler dahil uzmanlaşmış dil mesleki eğitim organlarının bir bileşimi.	1-6 hafta	

Kaynak: Devlet Planlama Teşkilatı, 2003-2004, Avrupa Birliği Mesleki Eğitim Eylem Programı, Leonardo Da Vinci, İkinci Aşama: 2000-2006, Proje Sahipleri için Genel Rehber- Hareketlilik (Mobility), DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.10, Ankara

2-Pilot Projeler (Pilot Projects)

Mesleki eğitimde yeniliği ve kaliteyi geliştirmek üzere tasarlanmış ülkelerarası ortaklıklara dayalı pilot projeler için destek önlemdir.

Mesleki eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinin (information and communication technology) kullanılmasını amaçlayan eylemler içeren, mesleki eğitimde yenilik ve kaliteyi geliştirmeye ve aktarmaya yönelik uluslararası projelere destek verilmektedir.

Mesleki eğitimde yenilikler geliştirmeye ve/ ya da yaymaya yönelik uluslar arası pilot projelerin tasarlanması, geliştirilmesi, test edilmesi ve değerlendirilmesi için Topluluk desteği bulunmaktadır. Bu türden ülkelerarası pilot projeler, mesleki eğitimde kalitenin desteklenmesiyle, yeni mesleki eğitim yöntemlerinin geliştirilmesiyle ve yaşam boyu öğrenme bağlamında mesleki rehberlikle ilgili olabilir.

Uluslar arası pilot projelerin amaçları ayrıca şunlardır: Mesleki eğitim eylemleri ve ürünlerinde bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının geliştirilmesi, mesleki eğitimden geçen insanların, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanıldığı yeni araçlar, hizmetler ve mesleki eğitim ürünlerine erişim olanaklarının artırılması, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı yoluyla ülkelerarası açık ve uzaktan mesleki eğitim ağları (çoklu medya ürünleri, WEB siteleri, ağ iletim gibi) geliştirilmesinin desteklenmesi, yeni çalışma durumlarından (örneğin, uzaktan çalışma) doğan yeni mesleki eğitim yaklaşımlarının tasarlanması, test edilmesi ve onaylanması. Bu önlem kapsamındaki projeler için Topluluk desteği üç yıla kadar bir süreyle verilebilir.

Tematik Eylemler: Topluluk düzeyinde özel ilgi konusu olan temalarda az sayıda projeye özel destek verilebilecektir. Bu konuda şu örnekler verilebilir; iş üstünde öğrenilen beceriler ve uzmanlıkların belgelenmesi ya da akreditasyonunun yeni biçimleri üzerine vurguyla, şeffaflığı geliştirmenin yeni yöntemlerinin bulunması, işgücü piyasasında dezavantajlı bir konumda olan kişileri, özellikle vasıfsız genç insanları ya da vasıfları güncelleştirme gerektiren insanları, uygun

beceriler ile donatmaya yönelik üye devlet politikaları ve girişimlerini destekleyen eylemler, iş işe bağlantılı hizmetlerde mesleki rehberlik, danışmanlık ve mesleki eğitim için Avrupa çapında düzenlemelerin geliştirilmesi.

Topluluk her proje başına yılda 200.000 Euro tutarında bir tavan ile, ülkelerarası pilot projeler için en uygun harcamaların % 75'ine kadar katkıda bulunabilir. Tematik eylemler için, ilgili projenin kapsamı bunu haklı kılıyorsa, tavan, proje başına yılda 300.000 Euro tutarına yükseltilebilir.

3-Dil Becerileri (Language Competences)

Mesleki eğitim bağlamında dil becerilerinin geliştirilmesi konusunda uluslar arası pilot projelere Topluluk desteği bulunmakta, mesleki eğitimde dilsel ve kültürel yeterliliklerin artırılmasına ilişkin projeler desteklenmektedir. 26 Nisan 1999 tarihli Konsey Kararı ile daha az yaygınlıkta kullanılan ve öğretilen dillere özel önem verilecektir.

Bu projelerin üzerinde durduğu nokta, aynı zamanda dil denetimleri yoluyla, her mesleki alanın ve ekonomik sektörün özel gereksinmelerine göre hazırlanmış öğretim malzemeleri ve yenilikçi pedagojik yöntemlerin ve ayrıca kendi kendine dil öğrenmeye dayalı yeni pedagojik yöntemlerin ve ayrıca kendi kendine dil öğrenmeye dayalı yeni pedagojik yaklaşımların tasarlanması, test edilmesi, doğrulanması, değerlendirilmesi ve yayılması ve bu yöntemlerin ve yaklaşımların sonuçlarının yaygınlaştırılmasıdır. Özellikle, ülkelerarası hareketlilik programlarına katılan insanların pedagojik gözetiminden sorumlu olan eğiticiler ve öğretmenler arasında dil ve kültür becerilerini artırmak amacıyla, başka eylemler ve önlemler kapsamında da dil ve kültür desteği için teklifler sunulabilir. Bir tarafta iş dünyası ve diğer tarafta uzmanlaşmış dil meslek eğitim kuruluşları y da mesleki eğitim organları arasındaki ülkelerarası programlar için de Topluluk desteği mevcuttur. Bu önlem kapsamındaki projeler için Topluluk desteği üç yıla kadar süreyle olabilir.

Topluluk, her proje başına yılda 200.000 Euro tutarında bir tavan ile, uygun harcamaların % 75'e kadarki bölümüne finansman katkısı sağlayabilir .

4-Uluslar arası Ağlar (Transnational Network)

Deneyim ve başarılı uygulamaların karşılıklı değişimini kolaylaştıran uluslar arası işbirliği ağlarının geliştirilmesi için destek önlemidir.

Bir başka deyişle bu önlem ; Avrupa Uzmanlığı ve yaygınlaştırılması ve uluslararası ağlar için desteklenmesi anlamını taşımaktadır. Üye devletlerde, bölgesel ya da sektörel düzeyde, ilgili kamusal ve özel aktörleri bir araya getiren çok aktörlü mesleki eğitim ağlarının etkinlikleri için Topluluk desteği bulunmaktadır. Bu aktörler arasında, doğrulanmış mesleki eğitim yöntemleri ve ürünlerine erişim üzerine hizmet, tavsiye ve bilgi sunucuları olarak, yerel yönetimler, yerel ticaret odaları, işveren ve işçi sendikaları, işletmeler ve- üniversiteler dahil – araştırma ve mesleki eğitim merkezleri vardır. Bu etkinliklerin amaçları şunlardır:

*Avrupalı uzmanlık ve yenilikçi yaklaşımların toplanması, damıtılması ve oluşturulması,

*Beceri ihtiyaçlarının analiz ve tahmin edilmesinin iyileştirilmesi,

*Birlik çapında, ilgili çevrelerde ağ çıktılarının ve proje sonuçlarının yayılması. Ülkelerarası ağlar için Topluluk desteği üç yıla kadar süreyle olabilir.

Topluluk, ağ başına yılda 150.000 Euro tutarında bir tavan ile , ülkelerarası ağların etkinlikleri için uygun harcamaların % 50'sine kadar katkıda bulunabilir.

5-Referans Kaynakları (Reference Material)

İnceleme ve analizler için destek referans malzemesi geliştirilmesi ve güncelleştirilmesi, karşılaştırılabilir veriler oluşturulması ve güncelleştirilmesi, başarılı uygulamaların gözlenmesi ve yayılması ve bilginin karşılıklı değişimi önlemdir. Bir başka deyişle, referans malzemesi oluşturulmasına, güncelleştirilmesine ve yayılmasına yönelik eylemler için destek önlemdir. Ortak ilgi konusu olan öncelikli temalarda ülkelerarası temelde girişilen eylemler için Topluluk desteği mevcuttur.

Bu tür eylemler, üye devletlerdeki mesleki eğitim sistemleri ve düzenlemeleri, uygulamalar ve çeşitli vasıflar/beceriler konusuna yönelik değişik yaklaşımlar üzerine karşılaştırılabilir veriler oluşturulması, başka bir alternatif olarak Eurostat ya da Cedefop tarafından sunulamayan yaşam boyu öğrenme için politikalara ve mesleki eğitim uygulamalarına destek olan en iyi uygulamaların gözlenmesi, nicel ve/ya da nitel bilgiler analizler üretilmesi gibi konulara katkıda bulunacaktır.

Bu önlem kapsamındaki projeler için Topluluk desteği üç yıla kadar bir süre için sağlanabilir. Komisyon ve Üye Devletler, mesleki eğitimde kamusal ve özel kar amacı gütmeyen kuruluşların kullanımına sunulması için, bu referans malzemesinin mümkün olduğu kadar geniş ölçekte yayılmasını sağlayacaklardır.

Topluluk mali katkısı, her proje başına yılda 200.000 Euro tutarında bir tavan ile, uygun harcamaların % 50'si ile %100'ü arasında olacaktır. Teklif edilen projenin kapsamı haklı kılıyorsa, bu tavan 300.000 Euro tutarına yükseltilebilir.

Tablo 5.5'de Leonardo Da Vinci Programında projenin türüne göre finansal katkı ve mali destek miktarı aşağıda özet halinde verilmiştir.

Tablo 5.5: Leonardo Da Vinci Programında projenin türüne göre finansal katkı ve mali destek miktarının özeti.

Faaliyet alanları	Uygun özellikte bulunan maliyetler üzerinden en yüksek finansal katkı- yüzde olarak	Yıllık ve her proje bazında Topluluk mali desteğinin miktarı (Euro)
Hareketlilik (mobility)	İhtiyaca göre	Her yararlanıcı ve yerleştirme veya karşılıklı değişim başına 5000 (Bu katkının maksimum miktarı yerleştirme veya karşılıklı değişimin maksimum süresine tekabül etmektedir. Bu miktar engelli katılımcılar için artırılabilir.)
Pilot projeler *Konulu faaliyetler için	% 75	200 000 300 000
Dil yeterlilikleri	% 75	200 000
Ülkelerarası ağlar	% 50	150 000
Başvuru kaynakları	% 50 - 100	200 000 (300 000'e kadar olabilir)

Kaynak: : Devlet Planlama Teşkilatı, 2003-2004, Avrupa Birliği Mesleki Eğitim Eylem Programı, Leonardo Da Vinci, İkinci Aşama: 2000-2006, Proje Sahipleri için Genel Rehber- Hareketlilik (Mobility), DPT- Ulusal Ajans Yayınları, s.10, Ankara

6-Ortak Eylemler

Bir bilgi Avrupa'sını yaratan diğer Topluluk eylemleri ile, özellikle de eğitim ve gençlik alanlarındaki Topluluk programları ile ortak eylemlere Topluluk desteği sağlanabilir. Bu önlem kapsamındaki projeler için Topluluk desteği, üç yıla kadar bir süre için olabilir.

Topluluk, uygun harcamaların % 75'ine kadar katkı sağlayabilir.

7-Eşlik Edici Önlemler

Amaçlara ulaşmak için, üye devletlerin yönetim, koordinasyon, izleme ve değerlendirme etkinlikleri, üye devletler ve Komisyon tarafından yürütülecek bilgilendirme, izleme, değerlendirme ve yayma faaliyetleri, mesleki rehberlik için ulusal kaynak merkezlerinin ülkelerarası ağları, üçüncü devletler ile ve ilgili uluslar arası organizasyonlar/örgütler ile işbirliği etkinlikleri gibi konularda Topluluk desteği mevcuttur.

5.3. AVRUPA İÇİN GENÇLİK PROGRAMI (YOUTH)

(Kaynak: T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Education and Culture- Youth , Kullanıcı Kılavuzu-1 Ocak 2005 itibariyle geçerlidir).

Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Üye Devletleri, gençler için yaygın eğitimin desteklenmesi amacıyla, yasal çerçeveyi oluşturan GENÇLİK Topluluk Eylem Programını kurmak için ortak bir karara varmışlardır (13 Nisan 2000 tarih ve 103/2000/EC sayılı yasal olarak bağlayıcı Karar).

Gençlik Programının uygulanışı ülke merkezlilik (Program ülkelerinin Ulusal Ajansları tarafından yürütülme) ilkesine dayalıdır; amaç etkinliklerden faydalananlara mümkün olduğunca yakın olması ve gençlik alanında ulusal sistemlerin ve koşulların çeşitliliğine uyum sağlamasıdır. Gençlik Programına katılmakta olan 31 ülkenin her birinde bir Ulusal Ajans kurulmuştur.

Program yalnızca projelerine mali destek sağlamak yoluyla değil, aynı zamanda Avrupa çapında ya da daha geniş bir çerçevede ortaklıklar kurulması için bilgi, eğitim ve fırsatlar sağlayarak, gençlerin ve gençlik çalışanlarının çıkarları için çalışmaktadır.

Gençlik alanında işbirliği politikalarını teşvik etmek amacıyla faaliyet göstermekte olan bu program, resmi eğitim ve öğretimin dışında kalan tüm gençlere (15-25 yaş) yöneliktir (Atabay, 2002).

Aşağıda belirtilen gruplar Gençlik Programına katılabilirler:

*Gençlik değişim programı organize etmek ya da kendi yerel topluluklarında bir girişimi başlatmak isteyen genç grupları

*Avrupa Gönüllü Hizmetine katılmak isteyen gençler

*Edindikleri deneyimi iletmek isteyen eski gönüllüler

*Gençlik kuruluşları

*Gençlik liderleri

*Gençlik çalışanları

*Gençlik ve yaygın eğitim alanında faaliyet gösteren proje yöneticileri ya da düzenleyicileri

*Kar amaçlı olmayan diğer kuruluş, dernek ya da yapılar.

Gençlik Programının amaçları ve öncelikleri nelerdir?

Program, gençlere hareketlilik ve üçüncü bin yılın Avrupa'sının kuruluşuna aktif katılım fırsatları sunar. "Bilgi Avrupası"na ulaşılmasına katkıda bulunmayı ve gençlik politikasının gelişimi için işbirliğine yönelik, yaygın eğitim temelli bir Avrupa düzleminin oluşturulmasını hedefler. Yaşam boyu öğrenme kavramını ve aktif vatandaşlığı özendirilecek niteliklerin ve uzmanların geliştirilmesini teşvik eder.

Program, toplumun bütün kesimlerinde kişisel ve kolektif etkinlik arasında bir dengeye ulaşmayı ve bu dengenin korunmasını amaçlamaktadır. Programın bu doğrultudaki amaçları şöyledir:

*Gençlik bütün toplumla yüksek oranda bütünleşmelerini kolaylaştırmak ve girişimcilik ruhlarını teşvik etmek,

*Gençlere bilgi, beceri ve yeterlilik kazanmalarında yardımcı olmak ve bu deneyimlerin değerinin anlaşılmasını sağlamak,

*Gençlere, dayanışma duygularını Avrupa'da ve daha geniş anlamda dünyada serbestçe ifade etme olanağı tanımının yanı sıra, ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı verilen mücadeleyi desteklemek,

*Ortak Avrupa kültürümüzün çeşitliliğinin, ortak mirasımızın ve ortak temel değerlerimizin daha iyi anlaşılmasını sağlamak,

*Her türlü ayrımcılığın yok edilmesine ve toplumun her düzeyinde eşitliğin sağlanmasına yardımcı olmak,

*Yerel düzeyde gençlik çalışmaları üzerinde olumlu bir etkisi olacak projelere bir Avrupa ögesi katmak.

Avrupa Komisyonu'nun birincil derecede önem verdiği konulardan biri, sosyo-ekonomik, kültürel ya da coğrafi bakımdan daha düşük imkanlara sahip kesimlerden gelen veya engelli gençlere Gençlik Programı çerçevesinde geliştirilmiş olan hareketlilik ya da yaygın eğitim etkinliklerine erişim olanağı vermektir. Avrupa Komisyonu, Gençlik Programı için Ulusal Ajanslar ile işbirliği içinde, imkanları kısıtlı gençlerin de Gençlik'e dahil edilmesi için bir strateji geliştirmiştir.

Belirtilen hedef ve öncelikler çerçevesinde, Avrupa Komisyonu ve Ulusal Ajanslar her yıl spesifik öncelikler belirlemektedir. 2005 yılında GENÇLİK Programının tüm faaliyetlerinde öncelik:

*Kültürel Çeşitlilik (çok kültürlü, çok etnikli ve farklı inançlara sahip gençler arasındaki diyalog ve ortak faaliyetlerin hızlandırılması) ve ırkçılık ile yabancı düşmanlığı ile mücadele,

* İmkanları kısıtlı gençlerin dahil edilmesi konuları ile ilgili proje başvurularına verilecektir.

Gençlik Programının diğer AB programlarıyla ilişkisi nedir?

Gençlik Programı, diğer AB girişimlerinden yalıtılmış bir girişim değildir. SOCRATES ve LEONARDO DA VINCI ile beraber, gerek örgün gerekse yaygın eğitim ve mesleki eğitim alanında bir Avrupa eğitim düzlemi yaratmak için geliştirilmiş birçok programlardan biridir. Yaygın eğitim deneyimine odaklanmış etkinlikler sunan Gençlik programı, diğer iki temel programı tamamlayıcı niteliktedir.

Gençlik Programının yapısı nasıldır?

Gençlik programının genel yapısı, değişik eylemler arasında bütünleşmeyi ve bu eylemler arasında kesişim noktalarının oluşumunu destekler niteliktedir. Bu bütünleşmiş yaklaşım, Eylemler arasında daha yüksek bir sinerjinin ortaya çıkmasını sağlar; böylece de herhangi bir Eylem'de geliştirilmiş olan iyi bir örneğin, diğerlerine de aktarılması mümkün olabilir.

Bu beş temel Eylem şunlardır:

Eylem 1 Avrupa için Gençlik

Gençlik Değişimleri ve Gençlik Buluşmaları, farklı ülkelerden (yaşları 15-25 arasında olan) genç gruplarına bir araya gelme fırsatı sunar. Bu programların, grupların ortak noktalarını keşfetmeleri ve birbirlerinin kültürlerini tanımaları açısından pedagojik bir değeri ve yaygın öğrenim gibi bir amacı vardır.

5.3.1. EN İYİ PROJE UYGULAMALARI-EYLEM 1

BAŞVURAN KURULUŞ	: GENÇ İLETİŞİM DERNEĞİ
PROJE ADI	: BROADEN YOUR BORDERS (SINIRLARINIZI GENİŞLETİN)
ÖN HAZIRLIK ZİYARETİ	: 21-22.05.2005
PROJE	: 18-26.06.2005
YER	: ADANA / TÜRKİYE
ORTAKLAR	: YOUTH OCCUPATION CENTER, LİTVANYA PRAXIS, YUNANİSTAN VOCATIONAL EDUCATION CENTER, POLONYA GENÇ İLETİŞİM DERNEĞİ, TÜRKİYE
KATILIMCI SAYISI	: 6 + 1 (LİDER) / her ülke Ufuk Karaoğlu (Başkan) Y. Cem İnci (Başkan Yardımcısı) Necmettin Başol Duygu Karaoğlu

Sınırların genişlediği, iletişimin kolaylaştığı günümüzde her geçen gün yeni insanlarla, yeni diller ve dinlerle, farklı kültürler ile ilişkimiz de artıyor. Bu projeyi oluştururken ilk hedefimiz gerçek sınırlar ile birlikte bireysel ve toplumsal

sınırlarımızı genişletmekti. Çoğumuzun aklında yer etmiş kulaktan duyma, ilk izlenim ve düşüncelerimizin zeminini oluşturan önyargıları azaltmak, gençler arasında karşılıklı anlayış ve hoşgörüyü artırmaktı. Çeşitliliğin ve farklılığın getirdiği güzelliği gençliğe gösterebilmek için bu projeyi hazırladık ve gerçekleştirdik.

Projenin hazırlık aşamasında yer alan 6 ortağın hepsi Almanya'da Ağustos 2004 tarihinde düzenlenen ve Give it a Go isimli Eylem 1 eğitimine katılımcı olarak kabul edilmişlerdi. Genç İletişim Derneği adına Cem İnci de bu projeye dahil olmuştu. Proje sırasında düzenlenen bir atelye çalışmasında meydana çıkan bu projenin oluşumunda tüm ortaklar emek harcamıştır. Özellikle bu konunun seçilmesinin amacı ise önyargıların tüm kültür ve toplumların ortak sorunu olmasıydı. Projenin ana teması ve izleyeceği yol bu buluşmalarda belirlenmişti. Almanya, Polonya, İspanya, Finlandiya, Hollanda ve Türkiye (Genç İletişim Derneği) den oluşan proje ortakları eğitimde kararı alınan ve yapılması planlanan projenin hazırlıklarını hep beraber sürekli iletişim ile sürdürdü.

Aynı zamanda projenin bir ay öncesinde yapılan ön hazırlık ziyareti ile program üzerinde son düzeltmeler yapılmış, proje sırasında gerçekleştirilecek her aktivite ve lojistik hazırlıklar ayrıntısı ile konuşularak proje sırasında ortaya çıkacak tüm sorunlar bertaraf edilmiştir. Proje adımlarının tüm ortaklar ile beraber belirlenmesi ve hayata geçirilmesi ortaya çıkan projenin güzelleşmesine ve gelişmesine yardımcı olmuştur. Ön hazırlık ziyareti projenin son hazırlık safhasını oluşturmuş ve projenin iyileşmesi için iyi bir araç olmuştur.

Projeyi Türkiye'de yapmamızın en büyük sebebi ülkemizin diğer Avrupa ülkelerine göre farklılıkların daha fazla olmasıydı. Gerek kültür gerekse din olarak diğer gençlere kendimiz olduğumuz gibi önyargılardan uzak ve doğru bir şekilde tanıtmamız proje sayesinde gerçek olmuştur. Proje sırasında gerçekleştirilen tüm eylemlerde grupları oluştururken her ülkeden birer kişi alınarak gençlerin proje sırasında kaynaşmaları ve bir birleri hakkında daha fazla şey öğrenmelerine fırsat verilmiştir. Sürekli uygulanan bu yöntem sayesinde gençler kendilerine göre farklı

olanları öğrenmeye çalışmış ve kendi bildiklerini sorgulayarak önyargılarını azaltmış ve hoşgörüyü arttırmışlardır.

İnsanlar arasındaki bilgi paylaşımı arttıkça, ileride yapılabilecek projeler konuşulmaya başlanmış ve ilk adım olarak gençlerin kendi organizasyonlarında bu projeyi ve edindikleri izlenimleri diğer gençlere anlatarak projenin kapsamının artırılmasına karar verilmiştir.

Türkiye'nin AB üyeliğinin önündeki engellerin temelini oluşturan önyargıların azaltılması için iyi bir fırsat olan bu projede, sınırlı sayıda gence ulaşılmış olsa da 8 gün boyunca AB'ye tam üye ülkelerden gelen gençlere ülkemiz tanıtılmıştır. Gelen gençler sayesinde etkisinin artacağına inandığımız gerçek dışı önyargılar yıkılmış ve önyargılar arkasındaki ülkemiz gösterilmiştir.

Projemizin başarılı olmasının en büyük sebeplerinden birisi tabii ki projenin fikir aşamasından sonuna kadar her adımda ortaklarla beraber çalışılmasıdır. Proje esnasında ortakların yürüttüğü çalışmalarda olmuştur böylece sorumluluklar ve görevlerde paylaşılmıştır. Grup dinamikleri ve takım çalışmalarında oluşturulan çok kültürlü gruplar sayesinde amaca ulaşma kolaylaşmıştır. Genç İletişim Derneği olarak proje esnasında bir arada uyumlu şekilde çalışan proje ekibi sayesinde tüm aktiviteler sorunsuz ve verimli olarak gerçekleşmiştir.

Eylem 2 Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH)

Bu Eylem çerçevesinde, yaşları 18 ile 25 arasında olan gençler, toplumsal, ekolojik, çevre ile ilgili, sanat ve kültür, yeni teknolojiler, spor v.b. gibi geniş bir etkinlik alanındaki yerel projelere Avrupa gönüllüsü olarak katılıp, 12 aya kadar yurtdışında kalabilirler.

Eylem 3 Gençlik Girişimleri

Bu Eylem aracılığıyla, yaşları 15/18 ile 25 arasında olan gençler yerel düzeyde bir proje yürütmek için destek alabilirler. Amaç, gençlere girişimci ruhlarını ve yaratıcılıklarını geliştirme ve ortaya koyma şansı vermektir. Bunun yanı sıra, eski AGH gönüllülerine gönüllü hizmetleri süresince edindikleri uzmanlığı ve becerilerini kullanmaları için somut bir fırsat sunmayı amaçlamaktadır.

5.3.2.En İyi Proje Uygulamaları-Eylem 3

UYGULAMA ÖRNEĞİ 1:

PROJENİN ADI: YOK OLAN BİR MESLEĞİN SON TEMSİLCİLERİ - LÜLETAŞI PROJESİ

BAŞVURUYU YAPAN GRUP/KURULUŞ: Anadolu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Kulübü

PROJENİN KONUSU: Projenin temel amacı yitirmekte olan lületaş mesleğini geleceğe taşımaktır. Bunu sağlamak, bu sanatın gençler arasında yaygınlaştırılması ile mümkün olabilir. Proje kapsamında dünya lületaş rezervlerinin %70'lik ve en kaliteli kısma sahip olan Eskişehir'de yeni ustalar yetiştirmek amaçlı atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Lületaş, üç yüz yıl boyunca Avusturya'ya ham olarak ihraç edilmiştir. Dolayısıyla Avusturya ile kültürel ve ekonomik bağları bulunmaktadır. Lületaş işlemeciliği mesleğinin yok olmaması, lületaş gibi kültürel bir mirası paylaşan bu iki ülke için de çok önemlidir. Avusturya FH Salzburg Fachhochschulgesellschaft Üniversitesi'nden ortak grup ile birlikte bu önemli kültürel mirasın bilinci ile hareket edilmiştir. Proje çerçevesinde lületaş ustası olma potansiyeline sahip, Eskişehir'de yaşayan, 16-25 yaş arasındaki, imkanları kısıtlı gençlere, profesyonel lületaş ustaları ve güzel sanatlar fakültesi öğretim elemanları tarafından atölye çalışması şeklinde eğitimler verilmiştir. Program çerçevesinde Avusturyalı ortaklar lületaşını tanımışlar, lületaşının çıkarıldığı köyleri, ocakları ziyaret etmişlerdir. Paralel olarak hedef kitle olan imkanları kısıtlı gençler

Avusturya'ya giderek bu ortak kültürel mirasın oradaki etkilerini inceleme imkanı bulmuşlardır. Yok olma sürecindeki bu kültürel miras, yetkililerin yeterince ilgilerini çekebilirse, karanlık kaderinden kurtulacak, yetenekli fakat imkanları kısıtlı gençler tarafından geleceğe taşınacaktır.

PROJENİN BÜTÇESİ : 17.000 Euro
(Program Desteği: 12.000 Euro, Sponsor: 5.000 Euro)
İLİ : Eskişehir

Bu projeye ait detaylarla beraber fotoğraflar aşağıda verilmiştir.

Lületaş Projesi Eylem 3 kapsamındaki bir Ağ Kurma projesidir. Proje, Anadolu Üniversitesi Gençlik Programları Koordinatörlüğündeki Öğrenci Kulüplerinden Bilim ve Teknoloji Kulübü düzenlemiştir.

Türkiye'de bir ilkin gerçekleştirildiği Lületaş Projesi'nin amacı, yok olmakta olan lületaş işlemeciliği mesleğine yeni bir soluk getirmek ve bunu geleceğe gençler aracılığıyla taşımaktır.

Resim 5.1: Proje kapsamında Eskişehir'de, maddi durumu iyi olmayan ve lületaş işlemeciliği konusunda yetenekli 16-25 yaş arası 10 gence, 3 ay süre ile bir eğitim verilmiştir. Eğitimleri lületaş ustaları ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim üyeleri vermiştir.

Eğitimden sonra, lületaşı kültürel mirasının paylaşıldığı Avusturya'ya gidilmiş ve orada yapılan etkinliklerle, gençlerin ve projenin Avrupa eş koordinatörü Salzburg Fachhochschule öğrencilerinin farklı bakış açıları kazanmaları sağlanmıştır.

Değişim ile Avusturya'dan Eskişehir'e gelen konuklarla lületaşının çıkarıldığı köyler ziyaret edilmiştir.

Projenin sonunda, içinde gençlerin proje boyunca işlediği eserler, çekilen fotoğraflar ve belgeselin de olacağı bir sempozyum düzenlenerek, geniş kitlelerin ilgisi yok olma sürecine girmiş olan lületaşı mirasına çekilmeye çalışılmıştır.

Resim 5.2: Proje ile ilgili Bilim ve Teknik dergisinde yayınlanan yazı

ORTAKLAR: Avusturya FH Salzburg Fachhochschulgesellschaft Üniversitesi

SÜRE: 3,5 Ay

PROJE SAHIPLERİNİN İLETİŞİM BİLGİLERİ (E-Posta Veya Telefon):

Yeliz ERKOÇ

Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
yeliz@luletasiprojesi.org

Yusuf İŞERİ

Fen Fakültesi - Biyoloji 2. Sınıfı yusuf@luletasiprojesi.org

Kutay Deniz ATABAY

Fen Fakültesi - Biyoloji Bölümü, kutay@luletasiprojesi.org

5.3.3.Katılımcıların Görüşleri:

- Görkem Yılmaz, 1988 doğumluyum. Öğrenim durumum lisedir. Baba mesleği olduğu için kendimi bildim bileli lületaşıyla ilgileniyorum. Lületaşından ticari sebeplerden dolayı biblo, sigaralık, pipo, anahtarlık gibi ürünler yaptım. Bu projede istediğim lületaşı işlemeciliğinin sorunlarının ön plana çıkarılmasına katkıda bulunmak ve kalıplaşmış düşüncelerimden uzaklaşıp ,geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

- Mehmet Neşat Aktaş, 1981 doğumluyum. Öğrenim durumum üniversitedir. Lületaşı işlemeciliğiyle 15 yıldır uğraşıyorum. Ailemde babam, amcam, dedem lületaşıyla ilgilenirdi. Lületaşından başta ağızlık olmak üzere puro, tespih, kolye işliyorum. Bu işle ticari, boş zamanlarımı değerlendirme, meslek edinme gibi sebeplerden dolayı ilgileniyorum. Lületaşı bence hak ettiği yerde değil. Bu proje ile işlemeciliğin hem hak ettiği yere geleceğini hem de aileme reklam sağlayacağını düşünüyorum.

- Ekrem Aktaş, 1981 doğumluyum. Öğrenim durumum üniversite. Ben de lületaşıyla 15 yıldır ilgileniyorum. Ailemde babam, dedem, amcam bu işle ilgilenmiştir. Ticari sebeplerden dolayı ağızlık ve tespih işledim. Bu proje ile bu sektörün en iyi şekilde temsil edileceğini, değerinin anlaşılacağını ve gerek mesleğin gerekse Eskişehir'in reklamının yapılacağını düşünüyorum. Bu projenin bana çok şey katacağına, bilgilerime yeni bilgiler ekleyeceğime ve lületaşının iyi yerlere gelmesine katkıda bulunacağıma inanıyorum.

- Yaşar Emrah, 1988 doğumluyum. Öğrenim durumum lisedir. Baba mesleği olduğu için ben de doğduğumdan beri bu işin içindeyim. Sigaralık ve biblo işledim, pipo yapmaya çalışıyorum. Ben de ticari sebeplerden dolayı işlemecilikle ilgileniyorum. Bu proje ile birazda olsa bir şeyler öğrenmek ve ince ayrıntılar üzerinde çalışıp kendimi geliştirmek istiyorum.

- Serkan Şengül, 1986 doğumluyum. Öğrenim durumum ortaokuldur. Lületaşıyla 2 senedir ilgileniyorum. Zımpara yaparak mesleğe başladım. Lületaşı işlemeciliği benim için de baba mesleğidir. Para kazanmak amacıyla bu işin içine girdim. Bu projeden beklentilerim lületaşının en iyi şekilde tanıtılması ve geleceğe bakış açımı değiştirmesidir.

- Onur Arda, 1982 doğumluyum. Yüksekokul öğrencisiyim. Annem ve babam işlemecilikle uğraşır, ben de 10 yıldır ilgileniyorum. Lületaşının pek çok alanıyla ilgileniyorum ama ticari sebeplerden dolayı anahtarlık, pipo kutusu, ağızlık üzerinde yoğunlaştım. Bu projenin lületaşı gelişimine katkıda bulunacağını düşünüyorum. Projeden beklentim yeni arkadaşlıklar kurarak bilgi birikimi sağlamak, bilgileri paylaşmak aynı zamanda işlemeciliğin inceliklerini öğrenmektir.

- Ruhi Soyal, 1987 doğumluyum. Öğrenim durumum ortaokuldur. Ailemde babam bu işle ilgilenir. Satranç takımı ve Türk başı işlemeciliği üzerinde yoğunlaşmıştım ama şu an yapmıyorum. Bu proje ile lületaşının iyi yerlere geleceğini ümit ediyorum. Umarım bu proje ile işlemecilik hakkında daha fazla bilgi edinip, incelikleri öğrenebilirim.

- Ufuk Bolat, 1987 doğumluyum. Babam işlemecilikle uğraşır, ben de kısa bir zaman önce başladım. Öğrenci olduğum için fazla zaman ayıramıyorum. Bu işten ticari amaç gütmüyorum. Lületaşı projesinden en önemli beklentim lületaşını ve Eskişehir'i en iyi şekilde tanıtmasıdır. Bu proje ile ben de lületaşını daha iyi tanıyacağıma ve tanıtacağıma inanıyorum.

- Adım Ziya Kurt, 1981 doğumluyum. Babam bu işle uğraştığı için doğduğumdan beri işlemecilikle içli dışlıyım. Babamdan başka ailemde dayım ve dedem de lületaşıyla uğraşır. Umarım bu proje ile lületaşı hak ettiği yere gelir. Lületaşı projesi ile hayal gücümü geliştireceğime inanıyorum. Sosyal faaliyetlere güzel bir yaklaşım.

- Gökçe Demir, 1980 doğumluyum. Babam işlemecilikle uğraşır, ben de doğduğumdan beri bu işin içindeyim. Kutu ambalajı başta olmak üzere biblo ve pipo işledim. Ben de ticari sebeplerden dolayı bu işin içindeyim. Bu proje ile lületaşının gündeme getirilmesini diliyorum. Umarım meslek hakkındaki düşüncelerim de bu proje ile değişir.

Proje ile ilgili ayrıntılı bilgi <http://www.luletasiprojesi.org> adresinden temin edilebilir.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 2:

PROJENİN ADI: TARİHSEL, KÜLTÜREL, DOĞAL MİRASI KORUMA EĞİTİMİ VE KIYI TEMİZLİĞİ

BAŞVURUYU YAPAN GRUP / KURULUŞ: SİDER (Silifkeliler Kültür ve Dayanışma Derneği)

PROJENİN KONUSU: Silifke ilçesi, doğal, tarihsel ve kültürel zenginlikler açısından önemli yörelerimizden biridir. İncekum Burnu'nu da kapsayan ülkemizin en uzun kumsal kıyı şeritlerinden birinin bulunduğu yöre, I. Derece koruma alanı olan Göksu Deltası Sulak Alanını ve Kuş Cenneti'ni de içermektedir. Ayrıca antik uygarlıklardan kalmış sayısız tarihi eser ile yörenin folklorik özellikleri dünyaca üne sahiptir.

Turizmle yaz aylarında nüfusu 2-3 katına çıkan Silifke kıyı şeridinde ciddi bir çevre kirliliğinin oluştuğu gözlenmektedir. Bu proje ile, öncelikle Silifke yöresinde gençlere çevre bilinci aşılacak bir dizi eğitim etkinliği ve bunun ardından, yaz

sezonu öncesinde Taşucu Kum Mahallesinden başlayıp Boğsak Koyu'nda sona erecek bir kıyı temizliği planlanmıştır. Yörede ambalaj atıklarının geri kazanımını sağlayacak girişimlerde bulunmak da amaçlar arasındadır. Proje ile gençlerden oluşacak bir çevre timi kurulmuştur.

PROJENİN BÜTÇESİ: 17.900 Euro

(Program Desteği: 10.000 Euro, Sponsor: 7.900 Euro)

İLİ : Mersin

Bu projeye ait detaylarla beraber fotoğraflar aşağıda verilmiştir:

Proje grubu 15-25 yaşları arasında 6 erkek, 7 bayan olmak üzere 13 kişiden oluşmaktadır. Grup lideri 25 yaşın üstündedir. Grupta 1 tane de bedensel engelli genç yer almaktadır.

Resim 5.3: Boğsak Koyun'daki kıyı temizliğinden bir görüntü.

Proje ile Ankara'da bulunan bir grup üniversiteli gencin, yaz aylarında nüfusu 2-3 katına çıkan Mersin Silifke kıyı şeridinin maruz kaldığı ciddi boyutlardaki çevre kirliliğinden dolayı, o yöredeki gençlere çevre bilincinin aşılmasına yönelik bir dizi eğitim etkinliği ve bunun ardından, yaz sezonu öncesinde Taşucu Kum Mahallesi'nden başlayıp, Boğsak Koyu'nda sona erecek bir kıyı temizliği planlanmış, yöredeki ambalaj atıklarının geri kazanımını sağlayacak girişimlerde de bulunulmuş ve gençlerden oluşacak bir çevre timi kurulmuştur.

Resim 5.4. Gençlerden oluşacak bir çevre timi kurulmuş kıyı temizliğine devam edilmiştir.

Proje için destek kuruluşu Silifke Belediyesi ve Taşucu Belediyesi'dir. TURMEPA, Azizoğlu Ticaret, Taşucu Doğal Hayatı Koruma ve Eğitim Vakfı, Pozitif Matbaacılık ve Foto Ozan firmaları ise sponsorluk desteği sağlamışlardır.

Resim 5.5.: Proje çalışmalarında gençler çevre bilincinin yayılmasına öncülük etmişlerdir.

Proje çerçevesinde gençlerin takım halinde çalışma ve başarıma becerilerinin gelişmesine, kendilerinden başlayarak çevrelerini farklı ve olumlu bir bakış açısı algılayabilmelerine, kendilerini ve çevrelerini değiştirebilme gücü ve yeteneği kazanmalarına, bunların yanı sıra öz saygılarının ve özyönetimli öğrenme becerilerinin artmasına yardımcı olmak ve yerel halkta çevre bilincinin oluşturulması ve yayılmasını sağlamak hedeflenmiştir.

Resim 5.6: Bu fotoğraflar web sitesinde de yayınlanmıştır.

Belirlenen hedefler doğrultusunda proje yürütme merkezinin kurulması ve ekipmanın temininin ardından, yapılacak görev paylaşımı ile Silifke yöresinin tarihi, doğal özellikleri ve turizm potansiyeline ilişkin araştırmaları tamamlanmış ve bunun sonucunda tanıtım materyallerinin şekilsel planlaması yapılmış, web sitesinin çatısının oluşturulmuş, çevre ile ilgili fotoğrafların temininden sonra eğitim materyalleri hazırlanmıştır.

Resim 5.7.Gönüllü gençler yerel yöneticileri ve okulları da ziyaret etmişlerdir.

Projeyi yürüten gençler kıyı temizliğine ilişkin yöreye bir fizibilite gezisi yapmışlar ve yerel yönetim temsilcileri ile toplantılar yapıldıktan sonra, okullar ziyaret edilerek yöneticiler bilgilendirilmiştir. Gönüllü gençlerle iletişim kurulmasında internetten de faydalanılmıştır.

Resim 5.8: Projede görev alan gençlerin 20 Mayıs'ta yapılan Silifke Uluslararası Müzik ve Folklor Festivali'nde yetkililerle beraber etkinliklerinden bir kesit.

TURMEPA gibi STK'lardan temizlikle ilgili çöp torbası, eldiven vb. malzemeler temin edilmiş, Mayıs ayında Silifke ve Taşucu'nda bir irtibat bürosu kurulmuştur. Gençlere çevre konulu eğitimler verilmiş, 19 Mayıs törenlerinin ardından gönüllü gençler kıyıya taşınmış ve atıklar toplanmıştır. Aynı günün akşamı tiyatro gösterisi sahnelenmiştir. 20 Mayıs'ta yapılan Silifke Uluslararası Müzik ve Folklor Festivali'nde projede görev alan gençler çevre duyarlılığına ilişkin pankartlar taşıyarak yürümüşler ve bu etkinlikler sonrasında projeye ilişkin değerlendirme toplantıları yapmışlardır. Bir haber bülteni çıkarılarak Taşucu'nda dağıtılmıştır.

Resim 5.9 :Bu etkinlikler sonrasında projeye ilişkin değerlendirme toplantıları yapılmıştır.

SÜRE: 5 Ay

PROJE SAHİPLERİNİN İLETİŞİM BİLGİLERİ (E-POSTA VEYA TELEFON):

Gülsüm Gülnaz GÜLTEKİN

gulsumg@gazi.edu.tr 0.312.212 68 20 / 14 03

Süleyman ÇETİN

0 312 432 51 85

Katılımcıların Görüşleri:

- Gülsüm Gülnaz GÜLTEKİN

Böylesi bir proje, Silifkeli ve Silifkeli olmayan gençler ile yöre halkının kaynaşmasına, SİDER'in ve destek veren diğer organizasyonların yörede etkinliğinin ve saygınlığının artmasına, sivil hareketlerin gücüne olan inancın pekişmesine, etkin

görev alan gençlerin önemli deneyimler kazanmalarına, yaklaşık 30 kilometrelik bir kıyı şeridinin çöplerden arındırılmasına ve hepsinden önemlisi yediden yetmişe yöre halkının kendi yaşam çevresine ilişkin algılarında olumlu değişmelere yol açmıştır.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 3:

PROJENİN ADI: Hep Birlikte!

(Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Sanatsal Etkinlikler) Projesi

BAŞVURUYU YAPAN GRUP/KURULUŞ: Dostlar Dayanışma Derneği
Ankara Şubesi

PROJENİN KONUSU: Adalet Bakanlığı'nın gözetimi altında bulunan, Ankara Elmadağ Çocuk Tutukevi'ndeki çocuk ve gençlerin farklı yaşam deneyimleri kazanmaları, bir infaz kurumunda bulunmalarından kaynaklanabilecek olumsuz etkilenmelerden korunmaları ve toplumdan dışlanmalarını önlemek amacıyla ve hareketli, yaratıcı ve düzenli bir programla uygulanan çeşitli etkinlikler yapılmıştır.

PROJENİN BÜTÇESİ : 7.475 Euro

İLİ : ANKARA

Bu projeye ait detaylarla birlikte fotoğraflar aşağıda verilmiştir:

Proje grubu 9 erkek 7 bayan olmak üzere 16 kişiden oluşmaktadır.

Resim 5.10: Elmadağ Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan görüntüler.

Proje grubunda yer alan gençler (18-25 yaş arası ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Öğrencisi) Adalet Bakanlığı'nın gözetimi altında bulunan Ankara Elmadağ Çocuk Tutukevi'ndeki çocuk ve gençlerin (12-18 yaş) farklı yaşam deneyimleri kazanmaları, bir infaz kurumunda bulunmalarından kaynaklanabilecek olumsuz etkilenmelerden korunmaları ve toplumdan

dışlanmalarını önlemeye yönelik olarak hareketli, yaratıcı ve düzenli bir programla uygulanan çeşitli etkinlikler gerçekleştirmişlerdir.

Resim 5.11: Ankara Elmadağ Çocuk Tutukevi'ndeki çocuk ve gençlerin hareketli , yaratıcı ve düzenli bir programla toplumdaki dışlanmalarını önlemeye yönelik aktiviteler de yapılmıştır.

TÜRKİYE ÇOCUKLARA YENİDEN ÖZGÜRLÜK VAKFI projenin destek kuruluşudur.

Proje ile, tutukevindeki çocukların sosyal dışlanmalarını önlemek, farklı yaşam deneyimleri kazanmalarını sağlamak, katılımcı gençlerin çocuk suçluluğu hakkında bilgi düzeyini ve iletişim becerilerini artırmak, yardımlaşma duygusunun gelişmesi, ayrımcılık ve önyargılı olma konusunda olumsuz fikirlerin aşılması, herkesin bu alanda yapabilecek birşeylerinin olduğunun kanıtlanması ve projenin diğer gençlere örnek olması amaçlanmaktadır.

Resim 5.12: Çocuklara ve gençlere yönelik eğitsel, sosyal ve sanatsal etkinlikler düzenlenmiştir.

Resim 5.13: Gençlere yönelik sosyal etkinliklerden bir görüntü.

Bu amaçlara ulaşılabilmesi için projeyi yürütecek gençlerin eğitilmiş (iletişim, çatışma, çocuk hakları vb.), çalışma programı kesinleştikten sonra bürokratik işlemler (onay süreci) gerçekleştirilmiştir. Çocuklara ve gençlere yönelik eğitsel,

sosyal, sanatsal ve sportif etkinlikler, tanıtım ve kamuoyu yaratma çalışmaları yapılmıştır.

Resim 5.14: Çalışma programları kesinleştikten sonra tanıtım ve kamuoyu yaratma çalışmaları yapılmıştır.

Çalışmalar sonucunda ortaya çıkacak ürünler sergilenecek, sergi için medya harekete geçirilecek ve tanıtım materyalleri üretilecektir (Kartpostal, ajanda, bülten vb.).

SÜRE : 12 Ay

PROJE SAHİPLERİNİN İLETİŞİM BİLGİLERİ (E-POSTA VEYA TELEFON):

Yaşar ÇAVDAR ve Elif GÜLSEVEN

0 312 425 46 91 ddd_ankara@hotmail.com

KATILIMCILARIN GÖRÜŞLERİ:

Yaşar ÇAVDAR

Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde demokratikleşme, insan hakları gibi Avrupa Birliği kriterlerinin gerçekleştirilmesi yolunda önemli adımlardan bir tanesi olan sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin artırılması ve bu çalışmalardan elde edilecek sonuçların diğer Avrupa ülkelerinde yaşayan gençler için de bir eğitim projesi haline dönüştürülmesi projemizin temel amaçlarındandır.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 4:

PROJENİN ADI: İKİNCİ BİR YUVANIZ OLSUN

BAŞVURUYU YAPAN GRUP/KURULUŞ: DOĞA VE YABAN HAYATI KORUMA DERNEĞİ

PROJENİN KONUSU: Proje ile Samsun Yaşar Doğu Yetiştirme Yurdunda kalan gençlerle yapılan atölye çalışmalarıyla kuş yuvaları, kuş sulukları ve kuş yemlikleri hazırlatılarak bunların uygun noktalara yerleştirilmelerini sağlayıp onların çevre koruma bilinçlerini eğitimlerle geliştirmeyi ve Samsun ili için yararlı bireyler olmalarını sağlamayı amaçlamıştır.

PROJENİN BÜTÇESİ : 8.277 Euro

İLİ : Samsun

Bu projeye ait detaylarla beraber fotoğraflar aşağıda verilmiştir:

Proje grubu 15-25 yaşları arasında 3 erkek 2 bayan olmak üzere 5 kişiden oluşmaktadır.

Proje aktiviteleri kapsamında Samsun Yaşar Doğu Yetiştirme Yurdunda kalan 20 kız ve 30 erkek genç ile yapılan atölye çalışmalarında kuş yuvaları, kuş sulukları ve kuş yemlikleri hazırlanarak bunların uygun noktalara yerleştirilmelerini sağlayıp onların çevre koruma bilinçlerini eğitimlerle geliştirmeyi ve Samsun ili için yararlı bireyler olmalarını sağlamayı amaçlamıştır.

Resim 5.15: Projeye katılan gençlerin toplu halde fotoğrafları.

Proje için Samsun Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Gençlik Merkezi destek kuruluş olarak gösterilmiştir.

Resim 5.16: Gençler yaptıkları kuş yuvaları ile doğa korumacılığına katkıda bulundular.

Proje çerçevesinde gençler yapacakları kuş yuvaları ile doğa korumacılığına önemli katkılarda bulunmuşlardır. Çevre eğitimi almaları, yeni oyunlar öğrenmeleri, değişik insanlarla tanışmaları, doğayı ve özellikle kuşları yakından tanımaları, kendilerine güven duymaları, yurt ortamında yaşamış olmanın kendilerine verebileceği olumsuz hisleri yok ederek dünya barışı ve eşitlik yolunda örnek davranışlar sergileyen bireyler olmaları amaçlanmıştır.

Resim 5.17: Doğa ve Yaban Hayatı Koruma Derneği ve 19 Mayıs Kuş Gözlem Kulübü birlikte gençlere doğa eğitimi vermişlerdir.

Bahsedilen amaçlara ulaşılabilmesi için Doğa ve Yaban Hayatı Koruma Derneği ve 19 Mayıs Kuş Gözlem Kulübünün ortak çabalarıyla gençlere doğa korumacılığı, kuş gözlemciliği, kuş türleri ve kuş yuvaları hakkında doğa eğitimi verilmiştir. Ayrıca, kuş yuvaları, kuş sulukları ve kuş yemlikleri yapımı için atölye eğitimi verilerek hazırlanan 200 kuş yuvası, 30 kuş yemliği ve 20 kuş suluğunun, Valiliğin bilgilendirilmesi ve basın duyurusu sonrasında yetiştirme yurdunda kalan gençler ile Gençlik Merkezi üyesi gençlerin ortak çalışmasıyla tasarlanan yerlere yerleştirilmesi sağlanmıştır.

Resim 5.18: Avrupalı gençlerle ortak bir aktivite gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Korunmaya muhtaç olan kuş türlerinin dünyanın ortak mirası olduğundan hareketle projenin doğa korumacı genç bir kitle oluşturma kaygısı vurgulanarak proje sonrasında bir Eylem 1 projesi hazırlanacağı ve Avrupalı gençlerle ortak bir aktivite yapılacağı bildirilmiştir.

SÜRE : 4 Ay

PROJE SAHİPLERİNİN İLETİŞİM BİLGİLERİ (E-POSTA VEYA TELEFON):

Can YENİYURT ve Özden SAĞLAM

0 362 233 49 00 samsun_doga@yahoo.com

Katılımcıların görüşleri:

Can YENİYURT

Bu proje ile hem yetiştirme yurdundaki gençlerimizin kişisel gelişimlerine bir miktar katkıda bulunabilmek, hem de doğanın korunmasında pay sahibi olmak istedik. Gelecekte yeni projeler yapmayı arzu ediyoruz.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 5:

PROJENİN ADI: Gençlik Etkinlikleri ve Hayvansal Üretimde Verimliliğin Artırılması

BAŞVURUYU YAPAN GRUP/KURULUŞ: Genç Çubuk Grubu

PROJENİN KONUSU: Proje ile Ankara Çubuk İlçesinin Ağılıık köyünde büyükbaş hayvancılıkla uğraşan genç bireylerin hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı hakkında bilinçlendirilmesi, bilgiye en kolay ulaşmanın yollarının anlatılması, gençlerin sosyal ve kültürel açıdan gelişmesi amacıyla bazı kültürel ve sanatsal aktivitelerin düzenlenmesi amaçlanmıştır. Projede Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesin'de öğrenci olan gençler yer almıştır.

PROJENİN BÜTÇESİ : 8.800 Euro

İLİ : Çubuk / Ankara

Bu projeye ait detaylarla beraber fotoğraflar aşağıda verilmiştir:

Proje grubu 15-25 yaşları arasında 4 erkek 2 bayan olmak üzere 6 kişiden oluşmaktadır. Proje ile Ankara Çubuk İlçesinin Ağılıık köyünde büyükbaş hayvancılıkla uğraşan genç bireylerin hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı hakkında bilinçlendirilmesi, bilgiye en kolay ulaşmanın yollarının anlatılması, gençlerin sosyal ve kültürel açıdan gelişmesi amacıyla bazı kültürel ve sanatsal aktivitelerin düzenlenmesi amaçlanmıştır. Projede Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesinde öğrenci olan gençler yer almıştır. Proje için destek kuruluşu Veteriner Hekimleri Birliği Vakfıdır.

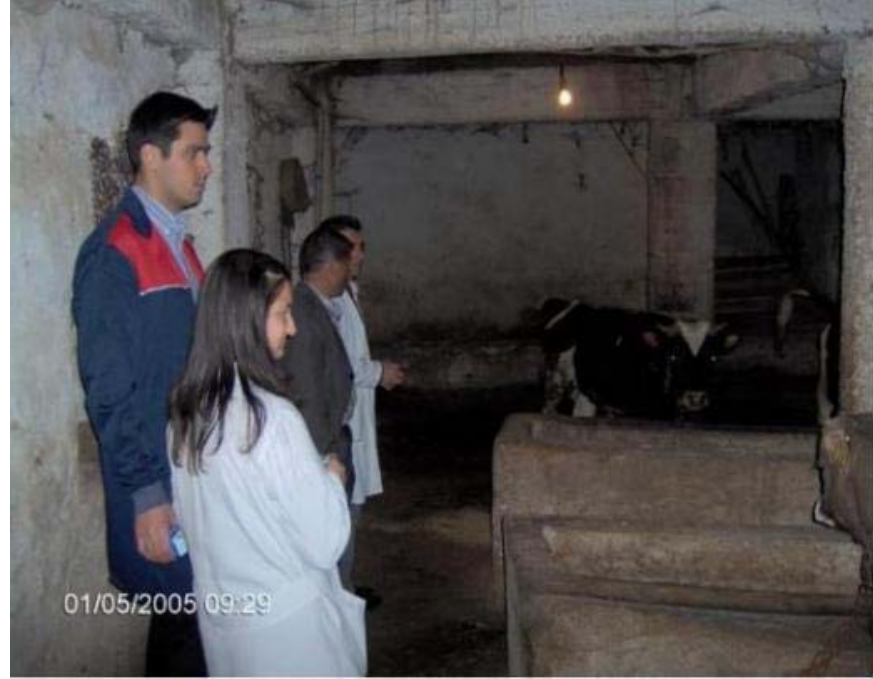
Resim 5.19: Proje ile Ankara Çubuk İlçesinin Ağılıık köyünde büyükbaş hayvancılıkla uğraşan genç bireylerin düzenledikleri aktivitelerden görüntüler.

Proje çerçevesinde hayatında hiç sinema, tiyatro izlememiş, internete bağlanmamış gençleri bu aktivitelerle buluşturmak, matbaacılık bölümü öğrencilerini gerçek bir tanıtım kampanyasını yürütme, eğitim materyallerini hazırlama ve baskısını takip etme olanağına kavuşturmak, hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği ve AB ülkelerindeki tarım işlerinin standardı konusunda bilgilendirme yapmak, gençlerin sosyal yönden gelişmesini sağlamak hedeflenmektedir.

Resim 5.20: Hayvancılıkta uzmanlık eğitimi verilmiştir.

Yukarıda açıklanan hedeflere ulaşılabilmesi için tanıtım ve eğitim materyalleri hazırlanarak bastırılmış, halk oyunları gösterisi yapılmıştır. Hayvancılıkta uzmanlık eğitimi verilmiş, gençlik şöleni düzenlenmiştir. Sinema gösterisi yapılmış, hayvancılıkta karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları konulu soru-cevap toplantısı düzenlenmiştir.

Resim 5.21: Karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları konulu bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir.

SÜRE : 3 Ay

PROJE SAHİPLERİNİN İLETİŞİM BİLGİLERİ (E-POSTA VEYA TELEFON): Mihriban ŞEN

0 536 971 74 94 mihribansenlik@mynet.com.tr

Katılımcıların görüşleri:

Mihriban ŞEN

Proje ile kırsal kesimdeki halka hayvancılık konusundaki bilinçlenmenin yanı sıra AB hakkında doğru bilgilendirmenin yapılması, bakış açılarında olumlu değişiklikler oluşturulması amaçlanmıştır.

Eylem 4 Ortak Eylemler

Bu Eylem, SOCRATES (eğitim), LEONARDO DA VINCI (mesleki eğitim) ve GENÇLİK (yaygın eğitim) programlarını bir araya getirir. Bu üç programın ve Kültür 2000 gibi diğer programların tamamlayıcı niteliğine dayalı girişimlere destek verecektir.

Eylem 5 Destek Faaliyetleri

Bu faaliyetler, iyi uygulamaların paylaşımı ya da proje düzenleyenlerin eğitilmesi gibi etkinlikler yoluyla gençlik projelerinin niteliğini yükseltmek, elde edilen kazanımları sürdürmek ya da ilerletmek, ve Topluluk düzeyinde yaratıcı etkinlikleri artırmak için diğer Gençlik programlarını desteklemektedir; ve bu programları tamamlayıcı niteliktedirler.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 1:

PROJE ADI: "KÜLTÜRDEN YANSIYAN FOTOĞRAFLAR - BEN VE ÖTEKİ -" SEMİNERİ

Cultural Reflections in Photography - Me / The Other-" Seminar

PROJE KONUSU:

"Ben ve Öteki" kavramını inceleyerek, her türlü ayrımcılığın yok edilmesine ve toplumun her düzeyinde eşitliğin sağlanmasına yardımcı olmak. Sanatı ve daha

özelde ise fotoğrafı kullanarak, atılımcıların, iyi örneklerin ve tecrübelerin paylaşımı için sağlanan bir platforma ve uluslararası grupların içinde olduğu bir öğrenme sürecine girmek.

Amaçlarımız, katılımcıların beceri, nitelik ve girişimcilik ve kişisel gelişimine katkıda bulunmak bu proje ile gelecekte yeni işbirlikleri sağlamak, Avrupa ülkeleri arasında yeni ağlar oluşturarak gelecekte yeni projelere imza atmak, "Ben ve Öteki" kavramını inceleyerek, her türlü ayrımcılığın yok edilmesine ve toplumun her düzeyinde eşitliğin sağlanmasına yardımcı olmak, Kùltürler arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların gözlemlenerek, katılımcıların yeteneklerine ve tecrübelerindeki farklılıklara rağmen tam katılımı ve yerel sivil toplum kuruluşları arasında da iletişim sağlanması ve onların gelecekte yeni projeler üretilmesi konusunda bilinçlendirilmesini sağlamak.

PROJE BÜTÇESİ : 16.039 Euro

İLİ : Ankara

Ortaklar :

PORTEKİZ	COLECTIVIDADE SÓCIO CULTURAL BARRENSE
MACARİSTAN	HUNGARIAN YOUNG GREENS
LİTVENYA	CENTRE FOR CIVIC INITIATIVES
ALMANYA	GRÜNE JUGEND
MALTA	EURO-MED MOVEMENT
POLONYA	THE POINT
FRANSA	YOUTH EXPRESS NETWORK
YUNANİSTAN	GENATHLON
İSPANYA	RAI
AVUSTURYA	TOPZ JUGEND CENTER
ESTONYA	TALLINN OPEN YOUTH CENTER

Süre : 5 gün

Proje sahiplerinin iletişim bilgileri (e-posta veya telefon):

ANKARA FOTOĞRAF SANATÇILARI DERNEĞİ - AFSAD

Yasal temsilci: Gülser Günaydın

Tel: 0312 4172115

Proje sorumlusu (irtibat kurulacak kişi) : Nuri Şener

E-posta: nurisener2004@yahoo.com

Telefon :+90532 2427640

Proje Koordinatörü ve Eğitimci: Derya Büyüktanır

Tel: 0532 711 4941

e-mail: drbuyuktanir@yahoo.com

Bu Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Katılımcılar Tarafından Değerlendirilmesi:

15 Eylül 2004, Çarşamba

Katılımcılarımızın büyük çoğunluğu Proje tarihinden önceki gün geldiler. Salı günü yani proje başlamasından bir gün önce onlarla akşam yemeğinden sonra tanışma toplantısı yaptık. Ve bu sayede proje başlamadan gelen katılımcılar birbirlerini tanımış oldular.

Çarşamba günü sabah gelen katılımcılarla sayımız tamamlandı. Öğle yemeğimize sonra tüm katılımcıların tanışması için bir araya gelindi. Önce Seminerimin amaçları ile ilgili bilgi verildi. Ve bu 5 günlük Seminer boyunca neler yapılacağı anlatıldı. Daha sonra oyunlar ve çeşitli faaliyetler ile birbirimizi, ülkelerimiz, kültürlerimiz ve organizasyonlarımızı daha iyi tanımak için fırsatımız oldu.

Akşam yemeğinden sonra hoş geldin partisi yapıldı. Otel sahipleri canlı müzik gösterisi ile gecemize renk kattılar. Bu gecede amacımız katılımcıların kaynaşması için bir fırsat yaratmak idi. Ve aynı ülkeden gelen gençlerin artık farklı ülkelere gelen katılımcılarda daha fazla vakit geçirdiği ve bu sayede informal şekilde de olsa kültürlerin kaynaşmasına tanık olduk.

16 Eylül 2004, Perşembe

Sabah oturumumuzda diğerk sivil toplum kuruluşlarından katılımcıları da davet ettik. Kuruluşumuz, Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği Yönetim kurulu üyelerinden Hasan Gençtürk bir konuşma yaptı. Ardından program süresince eğitimci olarak görev olan Derya Büyüktanır Gençlik programları ve Seminerimiz hakkında bilgi verdi. Katılımcılara içinde Türkiye, Ankara ile ilgili broşürler, Seminer Programı ve bazı gerekli bilgilerin bulunduğu dosyalar ve ayrıca hazırlanan yaka kartları dağıtıldı.

Kahve arasından sonra bir energiser / hareketlendirici yaptık ve katılımcıların birbirlerinin isimlerini tam olarak öğrenmeleri için bazı isim oyunları oynadık. Katılımcılarımızın beklentilerini öğrenmek ve Seminerimiz ile ilgili önerilerini almak amacı ile "*Çantalar*" isimli faaliyeti gerçekleştirdik. 3 ayrı büyük kartona 3 farklı çanta resmi çizildi.

Bu çantalardan birincisine:

"Bu Seminere neler getirdiniz? - What have you brought to this Seminar",
diğerk çantanın üzerine

"evinize ne götürmek istersiniz - What do you want to take back to your home?"
ve üçüncü çanta ise

"evinize götürmek istemeğiniz şeyler - the things that you don't want to take back home"

yazıları yazıldı. Ve katılımcılara post-itler dağıtıldı. Katılımcılar 15 dakika düşündükten sonra fikirlerini bu post-itler üzerine yazarak ilgili karton/çanta üzerine yapıştırdılar. Herkes bitirdikten sonra bunlar sesli olarak okundu ve bunlar üzerinde konuşmalar yapıldı..

Katılımcıların çantalar üzerine yazdıkları şu şunlardı:

What have you brought to this Seminar?

Good mood, energy, interest, questions, expectations of new contacts, photos, experience, DVD with photos, my portfolio, desire to discover different culture, expectations, picture, drinks, information about my NGO, an interactive "artwork", myself and some picture, open mind, motivation

What do you want to take back to your home?

Friendship, new contacts, experience, new ideas, a new point of view about "me/the other", more respect and tolerance for the others, different impressions, possibility to host international photo exhibitor, new questions, knowledge about other culture, some new information about photography

The things that you don't want to take back home

Bad mood, disappointment, useless information, misperceptions about other culture, stereotypes about the others,

Öneriler ise, fotoğraf ile ilgi daha fazla faaliyetin yapılması ve tartışmaların fikirlerinin ortaya koyulabileceği ortamların yaratılması, Türk kültürünü tanıtıcı faaliyetlerin olması, tüm katılımcıların aktif katılımının olabileceği yöntemler seçilmesi şeklinde oldu.

Öğleden önceki son faaliyet ise, o ana kadar yapılan faaliyetlerden sonra katılımcıların kendilerini nasıl hissettiklerini öğrenmek amacı ile ve bir anlamda değerlendirme olması açısından farklı hallerdeki insan modellerinin çizildiği bir kağıt dağıtıldı. Ve herkes hangi kişiye yakın bir durumda olduğunu ve neden öyle hissettiği açıkladı.

Öğle yemeğinden sonra ise önemli Fotoğrafçılarımızdan olan Faruk Akbaş'ın bir gösterisi sergilendi. Katılımcılarımızın görüşleri daha çok bu iki kavramın aslında içiçe geçtiği ve birbirini etkilediği fakat yapılan çalışmalar ile sanatın kültürler üzerindeki etkilerinin arttırılabileceği yönünde idi. Bir çok amaca sanatın farklı dallarının örneğin fotoğraf, kullanılarak erişebileceğini dile getirdiler. Ve yapılan bu gösteri sonunda bir çok katılımcı Türkiye ile ilgili fikirlerinin değiştiğini ve düşündüklerinden çok daha farklı ve renkli bir kültüre sahip olduğunu söylediler. Bu da aslında fotoğrafın kültürleri nasıl etkilediğinin bir örneği olarak kabul edildi.

Kahve arasından sonra ise katılımcılardan baskı, dia veya CD'ye aktarılmış olan fotoğraflarını getirmeleri istendi. Seminer sonunda yapılacak olan gösteri için bu fotoğrafları AFSAD'dan gelen fotoğrafçılardan oluşan seçici kurul ve katılımcılar birlikte seçtiler. Ve hangi fotoğrafların bu gösteride yer alması gerektiğine karar verdiler. Baskı halinde olan fotoğrafların sayısının az olmasından dolayı sergi yerine bir projeksiyon gösterisi yapılmasına karar verildi. Baskı halinde ve ayrıca dia olarak getirilen fotoğraflardan seçilenler taranmak üzere alındı. Diğer fotoğraflar ise bilgisayar ortamında seçildi ve CD'ye toplu olarak aktarıldı. Daha sonra gösteriyi hazırlayacak olan ve bilgisayar bilen AFSAD üyesi gönüllü arkadaşlar bu fotoğrafları alarak hazırlamaya başladılar.

Seçim işini bitiren katılımcılar ise akşam yemeğinden sonra yapılacak olan Kültürlerarası gece için hazırlıklarının yaptılar. 12 adet stand hazırlandı ve her ülke için birer stand verildi. Katılımcılar ülkeleri, organizasyonları ile ilgi broşür, doküman, resim, yemek ve içkilerle bu standları hazırladılar.

Akşam yemeğinden sonra diğer NGO üyesi arkadaşlar da gecemize katıldı. Her ülke kendi standını tanıttı. Ve bu sayede hem ülkeleri hem de kuruluşları ile ilgi daha fazla bilgiye sahip olduk. 12 ülkeden gelen 12 renk ile renklenen gece ülke dansları ve sohbetler ile devam etti.

17 Eylül 2004 , Cuma

Sabah yine bir energiser / hareketlendirici ile güne başladık. Bugün konuğumuz Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Avrupa Çalışmaları Merkezinde Bölüm başkanı olan Prof. Dr. Ali Gitmez ile "ben / öteki" üzerine yapılan söyleşi oldu. Ali Gitmez, önce teorik bazı bilgileri slayt gösterisi ile katılımcılara aktardı. Ve daha sonra sorularla devam eden söyleşi süresince özellikle Avrupa içinde yaşanan "ben / öteki" kavramı irdelendi. Bu arada azınlıklar, kadınlar, gençler üzerine de konuşmalar oldu. Hem tarihi hem de felsefi yönden irdelenen kavramlar katılımcıların bu konudaki soru işaretlerinin giderilmesi açısından faydalı oldu.

Öğle yemeğinden sonra ise katılımcılara Ankara'yı tanıtmak amacı ile bir Ankara turu yaptık. O gün akşam yemeğinden önce tüm katılımcılar ile genel bir değerlendirme yapıldı. Bu geri beslemeler ışığında Seminerimizin nasıl gittiği ve katılımcıların duygularını öğrenme fırsatımız oldu. Türk katılımcılar ve Seminer organizatörleri daha sonra ikinci bir iç değerlendirme ve iş bölümü yaptık ve gerekli düzenlemeleri getirilen öneriler çerçevesinde gerçekleştirdik.

18 Eylül 2004, Cumartesi

Sabah tüm katılımcılar ile birlikte kahvaltıdan sonra Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği'ne gittik. Burada Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü Dekanı Prof. Hasip Pektaş açılışı yaptı. Fotoğrafı uygulamalı olarak göstermek ve tüm katılımcılar ile birlikte bu denemeleri yapmak üzere çalışmalara başladık. Önce Hocamız, Exlibris hakkında bilgi verdi.

"Exlibris, kitapseverlerin kitaplarının iç kapağına yapıştırdıkları üzerinde adlarının ve değişik konularda resimlerin yer aldığı küçük boyutlu grafik çalışmalardır. Kitabın kartviziti ya da tapusudur. İngilizce "Bookplate" olarak da bilinen exlibris, kitap sahibini tanıtır, onu yüceltir ve kitabı ödünç alan kişiyi geri getirmesi konusunda uyarır. Exlibris önemli bir iletişim aracıdır. Bir ihtiyaç grafiği olarak dogmasına karşın, estetik kaygılarla yapılan özgün yapıtlardır."

Karanlık odaları kullanılarak baskı yaptık. Fakat baskılara geçmeden önce gruplara ayrıldık ve her grup ile ayrı ayrı çalışmalar yapıldı. Bu çalışma hem grup ruhunun oluşturulması hem de ortak çalışmaların çıkarılması için önemli bir fırsat oldu. Tüm katılımcılar kendi exlibrislerini yaptı. Öğle yemeğinden sonra ise bu yapılan baskıların kuruması ile birlikte küçük bir sergi açıldı. Bu sergide ise en iyi olan baskılar seçildi ve bu baskıların sahipleri olan katılımcılara ve gruplara Hasip Hoca tarafından küçük hediyeler verildi. Bazı katılımcıların bu konuda çalışmalar yapmak istemesi ve bunları diğer arkadaşlarla ilerde paylaşmak istemeleri gelecekte sanatla ilgili yeni ortaklıkların kurulacağını göstermekte idi. Exlibrisler CD ortamına aktarıldıktan sonra katılımcılara verildi ve ülkelerine götürmeleri istendi.

Bu faaliyetlerden sonra ise Hasip Pektaş ile kültürlerarası öğrenme, teknoloji ve küreselleşme üzerine söyleşi yapıldı. Küreselleşen dünyamızda sanatın öneminden, teknoloji ile birlikte nasıl bir değişim yaşandığından ve "ben / öteki" kavramının da değiştiğinden bahsettik ve tüm katılımcılar kendi ülkelerinden örnekler verdi ve karşılaştırmalar yaptık.

O gün dernek eğitimcilerimizden birinin düğünün olması ise çok güzel bir tesadüf idi. Ve akşam yemeğinden sonra ise Derneğimizde yapılan törene bütün katılımcılarımızı davet ettik. Birlikte hem Türk kültürünü daha yakından tanıma fırsatı buldular hem de dernek üyelerimiz ile tanışma ve kaynaşma fırsatı doğmuş oldu.

19 Eylül 2004, Pazar

Son gün ise öğleden önce, tüm katılımcılardan toplanan fotoğraflarla oluşturulan gösteriyi izledik. Müzik eşliğinde yapılan bu gösteri ardından, bu fotoğraflar ve bizlere yansıttıkları, verdiği duygular üzerine konuştuk. Fotoğraflar gerçekten kültürleri yansıtabiliyor mu? Bu gösteriden sonra diğer kültürler hakkındaki fikirlerimiz değişti mi? Sanatta objektif / sübjektif olabilmek gibi konularda konuştuk. Ve vardığımız ortak noktalar ise, sanatın özellikle görsel sanatların insanlar üzerinde çok önemli bir etkisi olduğu ve bu önemli aracın iyi kullanılması ile bir çok önyargının giderilebileceği ve kişilerin objektif olabilmelerinin bu anlamda çok zor

olduğu için bazı önyargıların ve hatta yanlış anlamaların kaçınılmaz olduğu idi. Fakat gençler olarak, bizler sanatı birleştirici bir araç olarak görerek ve kullanarak bu seminer devamında daha farklı bir sanat dalında yeniden biraraya gelmeye karar verdik.

Öğle yemeğinden sonra topluca Seminerin değerlendirmesini yaptık. Önce herkese birer boş sayfa dağıtıldı. Ve herkesten 5 dakika içinde Seminer ile o andaki duygusunu yazması istendi. Ve daha sonra bu yazılanlar paylaşıldı. Yazılanlardan bazıları ise şunlar idi:

In the way to get somewhere or something

I feel very good, because I got to know interesting people, interesting city, and new impressions about world.

The project was really interesting. I am not a professional photographer; it was really good to meet such artistic people

An important initiative! The slide touched me. I think this program is good like an introduction to the international contacts and exchanges through photography

Let's see more things!

Nice group, excellent organisation, nice venue, thank you AFSAD!

Daha sonra toplu bir değerlendirme yapıldı. Bu yapılan değerlendirmelerden katılımcılardan çoğunun Seminerimizden memnun kaldığını gördük. Fakat eleştiriler ise:

*Seminer süresinin az olması,

*Türk kültürünü tanıtıcı daha fazla faaliyetin olması gerektiği,

*Fotoğraf ile daha çok şeyin paylaşılması gibi konularda oldu.

Katılımcılardan gelen öneriler ile ileride Avrupa Birliği içindeki Kültür programlarına bu seminerin bir devamı olarak başvurulmasına karar verildi. Gelecekte başka projelerde yeniden bir araya gelme temennisinde bulunuldu. Fransa'da bu projelerde çalışan arkadaşlarımız bu konuda gönüllü oldular. Ayrıca Macaristan'dan gelen katılımcımız Seminerle ilgili bilgilerin olduğu ve ayrıca düşünce ve önerilerin paylaşılacağı bir web sayfası hazırlayacağını bildirdi. Biz de tüm katılımcıların bilgilerini alarak bir yahoo group oluşturma sözü verdik. Böylece ileride yapılacak olan tüm projelerden haberdar olma şansını yakalamış olacağız.

Bu değerlendirmeden sonra katılımcılara genel değerlendirme formları verildi. Ve bu formlar tüm Seminerin değerlendirilmesi için bizler için önemli birer kaynak oldu. Gelecekteki projelerimizde daha iyi çalışmaların yapılması ve bu projemizdeki eksiklerimiz görmemiz için bu formlardaki bilgiler bizim için önemli birer veri olacaktır. Ve verileri bilgisayar ortamında grafikler haline getirdik.

Akşam yemeğimizi ise Ankara Kalesi içindeki bir restoranda yedik. Ve Türk yemeklerini katılımcılarımıza tattırma fırsatı bulduk. Ayrıca canlı Türk Sanat müziği ve Türk halk müziğinin de olası gecenin renklenmesini sağladı. Tüm katılımcılarla birlikte yapılan Güle Güle partisi ile seminerimizi bitirdik.

20 Eylül 2004, Pazartesi

Katılımcıların bir kısmı gece bir kısmı ise sabah ülkelerine döndüler.
Yabancı Katılımcı, Proje Koordinatörü ve Türk Öğrencilerin Görüşleri

Projenin Başarılı Yönlerine Ait Katılımcıların Değerlendirmeleri:

Programımıza 12 ülkeden gençler katıldı. Katılımcılar, sanatla profesyonel veya amatörce ilgilenen, sanat eğitimi alan veya fotoğraf çekmeyi ve bu yolla duygularını aktarmayı seven çoğunluğu genç kişilerden oluştu. Projemiz ile bu kişilere fotoğraf yolu ile duygularını ve tecrübelerini paylaşma ve ayrıca kendi

kültürlerini aktarma fırsatı verdik. Bunları ise farklı metotlarla ve yaratıcı yollarla yapmaya çalıştık. Amacımız ülkemizde ve diğer ülkelerde yapılan gençlik faaliyetlerinin kalitesinin artırılması, tek taraflı değil hem projenin konusuna uygun hem katılımcı profilini göz önüne alacak şekilde bir seminer yapmaktı.

Projenin sadece uygulama aşaması değil daha sonraki aşamada da etkilerinin devam etmesi için görsel çıktılarla destekledik. Örneğin 12 ülkeden gelen gençlerin getirdikleri fotoğraflardan oluşan bir gösteri hazırladık. Ve ayrıca karanlık odada baskı çalışması yaptıktan sonra mini bir sergi açtık ve bunları dijital ortama aktardık. Bu çalışmaları ise bütün katılımcılarla paylaştık ve düşüncelerimizi ortaya koyduk. Ayrıca projemizin sadece pratik değil biraz da teorik yanının olması için Ortadoğu Teknik Üniversitesi Avrupa Çalışmaları Bölümünden Prof. Dr olan bir hocamız ile program teması olan "Ben / Öteki" kavramını Avrupa boyutunda tartıştık.

Tüm bu yapılan faaliyetlerin gençlik projelerinin daha iyi olması, gelişmesi için bir basamak olduğunu düşünmekteyiz. Ayrıca proje esnasında enegiser, ice breaking games, getting to know each other diye geçen oyun ve uygulamalarla daha renkli ve yaratıcı olmaya ve tüm katılımcıların tam katılımını sağlamaya çalıştık. Ayrıca grup çalışmalarına önem verdik ve farklı ülkelere gelen gençlerin bu gruplarda yer almasını sağladık.

Proje ile karşılıklı anlayış ile aktif bir vatandaş olabilmek için diğer kültürleri yadsımadan ve önyargılardan kurtularak bakmak için 12 değişik ülkeden gelen katılımcıların kültürlerinin benzer ve farklı yönlerini de görmeye / göstermeye çalıştık. "ben ve öteki" temasını seçmemizde amaçlardan biri de katılımcıların kendileri sorgulamaları ve en azından beyinlerinde daha önce olmayan soru işaretleri ile ülkelere dönmelerini sağlamaktı. Bu amacımıza ulaştığımızı umut ediyoruz. Örnek olarak ,Türkiye'ye ilk kez gelen katılımcılar ağırlıkta idi. Ve Türkiye hakkında olumsuz bir çok düşünce ile gelmişlerdi fakat dönerken hepsinin sorduğu soru diğer projenin ne zaman olacağı idi. Bu da bizi çok mutlu etti.

Proje sonunda yapılan değerlendirmede ise diğer katılımcıların özellikle Almanya, Fransa ve Yunanistan'dan gelen katılımcıların bu projenin devamı olarak

(follow up) farklı projeler geliştirmek istedikleri ve bu projenin 2005 yılında yapılması gibi kısa dönem için amaçlar konuldu.

Projenin Hazırlanışı Sırasında Karşılaşılan sorunlarla ilgili Katılımcıların Değerlendirmeleri:

Seminerimiz başlamadan önce bir çok kuruluş ile ek finansman için görüşmeler yapıldı fakat somut olarak yani maddi anlamada bir destek alamadık. Sadece Sanfo Color katılımcıların fotoğraf ve dıialarının ücretsiz taranması için bize destek verdi. Ayrıca proje çekimlerin yapılması için gerekli desteği yine derneğimiz üyelerinden sağladık. Bunun dışında program hibesi ile ilgili olarak en büyük sorun belirlenen hibenin proje bitiminden sonra gelmesi oldu. Temennimiz bu sıkıntıların diğer projelerde de yaşanmamasıdır.

Resim 5.22: Dia ve fotoğrafların hazırlık aşamalarındaki çalışmalardan görüntüler.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 2:

PROJE ADI: Eylem 2'de Yeni Yollar ve Yeni Ortaklıklar

ANTGED (Antalya Gençlik ve Eğitim Derneği) 20-25 Mart 2005 tarihleri arasında Belek'te düzenlediği; "Eylem 2'de Yeni Yollar ve Yeni Ortaklıklar" konulu CMS'i (Contact Making Seminar) Fransa, Avusturya, Litvanya, Almanya ve Türkiye'den katılımcılarla gerçekleştirdi. Ayrıca Türkiye Ulusal Ajansından Eylem 5 Uzmanı Meltem Valandova ve Eylem 2 Uzmanı Aytaç Torun 'un yanı sıra Socrates, Leonardo, Youth Technical Assistance Office, Gençlik departmanından Anna Cozzoli'nin de bulunduğu seminerde yeni ortaklıklar kuruldu ve yeni projeler hazırlandı.

Antalya-Belek Sillyum Otel'de gerçekleştirilen seminerde katılımcı organizasyonlar Eylem 2 projeleri için sağlam ortaklıklar kurma ve ortaklıklarını sürdürme çalışmalarını gerçekleştirdiler, Eylem 2 çalışma metotlarını irdelediler, dezavantajlı gençlerin Eylem 2 projelerindeki yeri ve önemini tartışarak, Eylem 2 Ev Sahibi ve Gönderen kuruluşların yaşadıkları deneyimler paylaşıldı. Seminere konuşmacı olarak katılan Technical Assistance Office departmanından Anna Cozzoli katılımcıları hazırlamış olduğu sunumla, Eylem 2 çalışmaları ve TAO (Technical Assistance Office) çalışmaları hakkında bilgilendirdi.

Beş gün süren seminer de katılımcılar, Organizasyon Market çalışmasıyla, hem kendi organizasyonlarını tanıtabilme hem de diğer organizasyonları tanıma fırsatı buldular ve seminerin devam eden oturumlarında Eylem 2'de yeni ortaklıklar üzerine görüşmeler yapıldı. Katılımcıların görüşlerini ifade ettiği ve fikir alışverişinde bulunduğu seminer sonunda yeni projeler hazırlandı ve ortaklıklar kuruldu. Eylem 2 projesi için gerekli olan Gönüllü, Ev Sahibi ve Gönderen organizasyon üçgeninde yerine getirilmesi gereken görevler tartışıldı. Kurulan ortaklıklar sonunda karşılıklı Gönüllü Hizmeti çalışmaları başladı. Almanya ve Avusturya'ya Avrupa Gönüllü Hizmetinde bulunmaları için gençlerimiz gönderildi.

Seminer'in üçüncü günü katılımcılar, Antalya şehir turu esnasında Antik şehir Perge ve "Children and Youths in Social Live" proje ortamı TGEV'i gezerek,akşam tarihi Kaleiçi'inde gerçekleşen Türk gecesinde Türk kültürünü ve Antalya'yı tanıma fırsatı buldular. Son gün akşam yapılan Kültür gecesinde katılımcı organizasyonlar kendi ülkelerini tanıtan görsel sunumlarla keyifli bir kültür kaynaşması gerçekleştirdiler.

Seminer bitiminde kurulan ortaklıklar ve dostluklar sayesinde yeni projeler ve çalışmalar yapılmaya devam edilmektedir. Antalya Gençlik ve Eğitim Derneği Olarak gerçekleştirdiğimiz bu seminer ile oluşturduğumuz ortaklık ağıımızı daha da genişletmiş bulunmaktayız.

Resim 5.23: ANTGED (Antalya Gençlik ve Eğitim Derneği) 20-25 Mart 2005 tarihleri arasında Belek'te düzenlediği; "Eylem 2'de Yeni Yollar ve Yeni Ortaklıklar" konulu CMS'i (Contact Making Seminar)'den görüntüler.

Resim 5.24: Seminer bitiminde kurulan ortaklıklar ve dostluklar sayesinde yeni projeler ve çalışmalar yapılmaya devam edilecektir.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 3:

PROJE ADI	: Proje Yönetimi Eğitimi
PROJE KONUSU	: Uluslararası alanda STK'ların proje yönetimi hakkında daha fazla bilgilenererek ve edindikleri deneyimleri gelecekte gerçekleştirecekleri projelerde uygulamaları suretiyle daha başarılı ve kaliteli projeler yapmaları için gerçekleştirilmiş bir eğitimidir. Eğitimde bir projenin bütün aşamaları ayrıntılı bir şekilde incelenerek, her aşama uygulamalı olarak işlenmiş böylece katılımcıların yaşayarak öğrenmeleri sağlanmıştır.
Proje Bütçesi	: 20.392 Euro
İli	: ADANA

PROJE DÖNGÜSÜ

KATILIMCILAR - EĞİTMENLER - ORGANİZASYON EKİBİ

EĞİTMENLERİMİZ

GRUP DİNAMIĞI VE TAKIM OLUŞTURMA OYUNLARI

ORGANİZASYONLARIN TANITIMLARI (Genç iletişim - Paneuropa)

ATÖLYE ÇALIŞMALARI

TÜRK GECESİ / KÜLTÜRLERARASI GECE

Ortaklar :

İTALYA - CSEAAM

İTALYA -GRAMMELOT

İSPANYA - Association Alternativo Ambiental

İSPANYA - Emprande Empleo

ALMANYA - Steinbeis Foundation

PORTEKİZ - AJE(Ass. De pela Europa)

BULGARİSTAN - Youth Center Haskovo

POLONYA - Paneuropa

HOLLANDA - Ojala

LİTVANYA - Ukmerge Business College
İSVEÇ - İsveç Türk Gençlik Federasyonu
TRABZON - Yomra Gençlik Konseyi
ADANA - Çukurova Üniv. Uluslararası Üniversite
Gençliği Kolu
ADANA - Adana Gençlik Birliği Derneği
Süre : 8 Gün (18-25 Mart 2005)

Proje sahiplerinin iletişim bilgileri (e-posta veya telefon):

Genç İletişim Derneği
genciletisim01@yahoo.com Tel/Fax: 0322 227 54 49
Ufuk Karaoğlu (Başkan)
ufukkaraoglu@yahoo.com Tel: 0532 540 50 62
Y. Cem İnci (Başkan Yardımcısı)
ceminci@hotmail.com Tel: 0536 638 78 54
Necmettin Başol
nbasol@yahoo.com Tel: 0537 762 11 41
Duygu Karaoğlu
duygu_karaoglu@yahoo.com Tel: 0535 973 56 26

Yapılan Proje Hakkında Yabancı Katılımcı, Proje Koordinatörü ve Türk Öğrencilerin Görüşleri:

Yabancı Katılımcılar: Değerlendirme formlarını incelediğimizde genel olarak proje, bütün katılımcıları tatmin etmiş ve hepsi proje hakkında çok olumlu şeyler söylemiş, beklentilerini fazlasıyla karşıladığını belirtmişlerdir. Çok değişik katılımcı profillerinden oluşan grubumuz arasında tecrübesiz olanlar, bu eğitimin kendileri için çok faydalı olduğunu ilerideki projelerine bu bilgileri kullanacaklarını, tecrübeli olan katılımcılarımız ise; farklı bakış açılarıyla bazı şeyleri görüp, bilgi birikimlerine yenilerini kattıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca yabancı katılımcılar, Türkiye'ye gelmeden önce sahip oldukları önyargılarından tamamen sıyrıldıklarını belirtmişler

ve Türk gençleri ve ülkemiz hakkında çok güzel izlenimlerle ülkelerine geri dönmüşlerdir.

Proje Koordinatörü: Proje Yönetimi Eğitimi'nin koordinatörü olan Cem İnci'ye göre ise; bu proje gerek katılımcılar gerekse organizatör ekip için çok faydalı olmuştur. Organizasyon ekibi açısından projenin uzun ve konusu itibariyle geniş olması sorumlulukları arttırmış ancak projenin başarıyla tamamlanması üzerine çok iyi bir deneyim olmuş ve gelecek için büyük bir motivasyon kaynağı oluşturmuştur.

Türk Öğrenciler: Projemizde katılımcı olarak yer alan Türk öğrencilerin belirlenmesinde titizlikle davranılmış ve daha önce uluslar arası proje deneyimi olmayan bir katılımcı profili oluşturulmuştur. Bu öğrencilerin proje sonucunda görüşleri ise, yine çok olumlu olmuştur. Bu projenin kendileri ve ileride bu alanda gerçekleştirmeyi hedefledikleri projeler için çok faydalı olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır.

Projenin Başarılı Yönleri Hakkında Katılımcıların Görüşleri:

Projemiz gerek süre gerek konusu bakımından uzun ve zor bir proje olmasına rağmen, katılımcılarımızın ve organizatör gözüyle bizim açımızdan çok başarılı bir olmuştur.

Genç İletişim Derneği olarak bizim gözümüzle projemizin en başarılı yönlerinden biri eğitmenlerimiz olmuştur. Projemiz Ulusal Ajans tarafından kabul edildikten sonra bu konuyla ilgili çalışmalarımıza başladık, projemiz uluslararası bir eğitim olduğu için eğitmenlerimizi belirlemede "uluslararası proje deneyimi" çok önemli bir kriter oluşturdu. Organizasyon takımımızda bu konuyu düşünüp tartıştıktan sonra gerçekten bu konuda Türkiye'de çok iyi ve çok tecrübeli olan Eylem Certel Ersöz ve Ufuk S. Atalay ile bu projede birlikte çalışmaya karar verdik. Bizim projeyi oluştururken kafamızda oluşan "Uluslararası Proje Yönetimi" kavramı ile eğitmenlerimizin 8 gün boyunca uyguladığı eğitim birebir örtüşmüş oldu, ve bizce projemiz hedefine ulaşmış oldu. Proje sonucunda katılımcılardan aldığımız

geribildirimler ve bizim projeden elde ettiğimiz sonuçlar bize eğitimlerimiz konusunda ne kadar da doğru bir seçim yaptığımızı gösterdi.

Projemizin diğer bir başarılı yönü ise lojistik ayarlamalardı. Organizasyon ekibi olarak daha önceki uluslararası proje deneyimlerimizin de yardımıyla, lojistik ve teknik ayarlamalar önceden tüm ayrıntısıyla ayarlanmış ve planlanmıştı. Bu ayarlamaların önceden yapılmış olması 8 gün boyunca biz organizasyon takımı için çok kolaylık sağladı.

Projenin Hazırlanışı Sırasında Karşılaşılan sorunlarla ilgili Katılımcıların Değerlendirmeleri:

Projemiz süresince genel olarak sorunlar olmamasına rağmen belki de gelecekte böyle bir eğitim gerçekleştirecek diğer arkadaşlarımıza en önemli tavsiyemiz ortaklar konusunda olabilir. Bir eğitim projesinde önceden tanıdıkları ortaklarla çalışmalarını tavsiye edebiliriz. Bizim projemizde bu konuda bazı ortaklık değişiklikleri yaşasak da şanslı olduğumuz nokta; yeni tanıştığımız ortaklarımızın projeye çok şey katmaları ve çok iyi katılımcılar göndermeleri oldu.

UYGULAMA ÖRNEĞİ 4:

Gençlik, Aile ve Modernleşme

EYLEM TÜRÜ : Destek Faaliyetleri (Eylem5 - Seminer)

PROJE ADI : Gençlerin Aile Hayatı Hakkındaki Görüşleri

PROJE SORUMLUSU :

Cemil TAHRALI (KUBBEALTI Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı İstanbul / Türkiye)

e-mail : ctahralli@yahoo.com, tel:+90 533 361 99 36

Faaliyet Tarihleri : 15-19 Temmuz 2004

Proje Bütçesi : 8.900 Euro

Katılımcı Sayısı : 20

Katılımcı Gruplar:

Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, Türkiye
(Evsahibi)

European Youth Cooperation Centre, Polonya

Biopolitics International Organization, Yunanistan

Greek Association for Atlantic European Cooperation,
Yunanistan

Association Migration Solidarite et Echanges pour le
Developpement (AMSED), Fransa

Altay Cultural, Art and Education Foundation, Türkiye

The Avrasya Foundation, Hollanda

Associazione Nosside 2000, İtalya

'Eco-Art Bulgaria' - Youth Initiatives, Bulgaristan

Youth Information Network Foundation, Bulgaristan

Projenin İngilizce Özeti: Young People's Views of Family Life

Over recent years, the context of globalization and technological innovations have been impacting on the life styles of young generations and causing the identity problems of young people and increasing conflicts among the family members. The dialogs among the young generation in modern cities are continuously decreasing and on the other hand this individualism causes a deep gap between parents and youth.

In this age of increasing divorces and single parent families, global culture, loneliness, psychological, sexual problems ... What is happening to family life? What do young people think about family life? The purpose of this seminar programme is for young people from seven different regions of Europe to discuss family life from different perspectives.

Finally, this program aims to increase the communication, cooperation and dialog among the young generation by establishment network of local young groups .

Projenin Türkçe Özeti: Gençlerin Aile Hayatı Hakkındaki Görüşleri

Değişen hayat standartları ve tarzları, aile gibi bazı önemli değerleri göz ardı etmemize neden oluyor. Bu ise toplumun yapı taşı olan ailedeki aksaklığın önce ulusal ardından global anlamda mutsuz bir gençlik, umutsuz bir gelecek fikrinin tohumlarını atıyor. Gerçekleştirmek istediğimiz aile konulu proje yardımıyla, kaybolan değerlerimizi hatırlamak ve hatırlatmak, ortak Avrupa değerleri arasına bu değeri de katmak istiyoruz. Ayrıca bu projenin, genç nesiller arasında diyalog ve ileride bu konudan hareketle yapılacak işbirliği için faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Neden Aile Konusunu Seçtik?

- Profesyonel alt yapı gerektirmeyen,
- Kültürlerarası diyalogu artırabilecek ,
- Ortak sosyal problemler üzerine tartışma olanağı sağlayacak bir konu

Farklı ülkeler arasında gerçekleştirilen projeler, kültürler arası öğrenme için bir fırsat yaratır. Bu nedenle ortak Avrupalılık bilincinin yaratılmasında kültürlerarası diyalog en önemli adımı teşkil ediyor. Bu projeye birlikte kültürler arasında etkin bir alışveriş yakalamayı amaçladık. 7 farklı kültürün biraraya gelmesi bu anlamda çok önemli. Projemizin konusunu oluşturan aile-gençlik kavramları ortaklarımızın sahip olduğu kültürel detayları öğrenmek açısından oldukça elverişlidir. Çünkü kültürel kodlar aile hayatımızın içinde gizlidir. Kültürler arası öğrenme sürecini desteklemek amacıyla partnerlerimizin kendilerini ve ülkelerini tanıtmaları ve ayrıca grup tartışmalarını ve gezileri içeren diğer aktivitelerimiz de bu öğrenme sürecine önemli katkılar sağlamıştır.

Projemizin en önemli özelliği günümüzde ihmal edilen, fakat dünya üzerindeki her toplum için temel bir öneme sahip "aile" konusunda güncel ve çok yönlü-uluslar arası bir değerlendirme yapabilme fırsatı sunmasıdır. Böylesi temel ve Avrupa toplumları için ortak olan bir konuda farklı kültürlerin bakış açısını doğrudan görebilmek ve karşılıklı fikir alışverişinde bulunabilmek projemizi farklı kılan

özelliştir. Nitekim proje başında belirlediğimiz "Farklı coğrafya, din ve kültürlere göre aile yapılarının anlaşılması" ve "modernleşmenin aile yaşayışımızda olumlu-olumsuz etkilerinin görülebilmesi" gibi içerikle ilgili hedeflere başarılı bir biçimde ulaşılmıştır. Bunun için partnerlerin tartışmalara etkin biçimde katılmasını sağlayacak oturum ve sunumlar düzenlenmiştir. Konuyla ilgili hazırladığımız anket ve faaliyetlerin sonunda katılımcıların doldurduğu değerlendirme formu da bu anlamda büyük yarar sağlamıştır. Projemize dahil olan konuşmacıların konuyla ilgili değerlendirmeleri ve katılımcıları aktif hale getiren uygulamalı sunumları da bu başarıya katkı sağlamıştır.

Projemizde içerikle ilgili esas olarak 3 aktivite yapıldı:

- Katılımcıların kendilerini ve ülkelerini tanıtmalarına, ardından diğer katılımcılarla kaynaşmasını sağlamasına yönelik etkinlikler: Çeşitli energizer ve simülasyon oyunları ile eğlenceli bir ortamda katılımcılar arasında buzları kırmak

- Konu hakkında uzmanların görüşlerini almaya yönelik konferanslar: Davet ettiğimiz iki konuşmacı bize uzman bakış açısıyla aile-geçlik kavramlarını anlattı. Soru-cevap kısmı bu konuda daha derin bilgi edinmek isteyenler için bir imkan sağladı.

Dr. Melike BAĞLI: "Aile, Roller ve Değişme"

Dr. Güleda ENGİN: "Türkiye'de ve Avrupa'da Aile Hayatı"

- Gençlerin görüşlerini rahatça açıklayabilecekleri, interaktif bir ortamda yapılacak tartışmalar ve workshoplar:

1. Oturum: "Modernleşme ve Aile Hayatı üzerinde Etkileri"

2. Oturum: "Farklı Aile Modellerinin Karşılaştırılması"

3. Oturum: "Kadının Aile içindeki Rolü"

4. Oturum: "Evlilik mi Beraber yaşamak mı? ya Sorumluluklar?"

5. Oturum: "Sosyal Kurumlar ve Ailenin Yeni İşlevleri"

6. Oturum: "Aile Bireyleri ve Nesiller arası İletişim"

Projenin son günü ise "Young View on Family" başlıklı düzenlediğimiz 28 soruluk anket yapıldı ve sonuçları katılımcılarla paylaşıldı.

Yukarıda verilen örneklerden başka “1 KASIM 2003 ve 1 ŞUBAT 2004 Proje Başvuru Dönemlerinde Türkiye’den Kabul Edilmiş Proje Örnekleri” EK 1 ‘de verilmiştir.

Büyük ölçekli projelere çağrı

Avrupa Komisyonu, Eylem 5 kapsamında sunulan fırsatlara ek olarak ve söz konusu fırsatları tamamlayıcı nitelikte, ağ kurma ve ortaklık, eğitim ve enformasyon alanındaki belirli öncelikleri hedefleyen projeler için, Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi'nde yayınlanan yıllık çağrılar yapmaktadır.

Gençlik Programlarını Kim Uygular?

Avrupa Komisyonu

Programın başlatıcısı olan Avrupa Komisyonu, programın düzgün bir şekilde işleminin nihai sorumlusudur. Bütçeyi yönetir ve Program'a ilişkin öncelikleri, hedefleri ve ölçütleri süreklilik temelinde belirler.

Ayrıca, programa katılan ülkelerin her birinde, gençlik ile ilgili işlerden sorumlu ulusal yetkililer tarafından atanmış ve yapılandırılmış ofisler olan Gençlik programı Ulusal Ajanslarının eşgüdümünün sağlanması da tamamıyla Komisyon'un sorumluluğundadır. Avrupa Komisyonu, Ulusal Ajanslar ile yakın işbirliğine girmekte ve onların etkinliklerini izlemektedir. Ayrıca Avrupa düzeyinde Programın genel uygulanışını, imajını, takibini ve değerlendirilmesini yönlendirmekte ve izlemektedir.

Ulusal Yetkililer

AB Üye Devletleri ve Programa katılan diğer ülkeler, özellikle temsilciler atadıkları Program Komitesi aracılığıyla, Gençlik'in uygulanışına katılmaktadırlar. Ayrıca, Ulusal Ajanslar'ın oluşturulmasından, ve izlenmesinden sorumludurlar. Bu ikinci görev Avrupa Komisyonu ile paylaşılmaktadır.

Gençlik Programı Ulusal Ajansları

Temel işlevleri, Program'ın ulusal düzeyde desteklenmesi ve uygulanmasıdır. Gençler için mevcut olan Avrupa programları hakkında deneyim sahibidirler ve ilgili konu ve kuruluşlar konusunda bilgilidirler.

Ulusal Ajansların her biri, Avrupa Komisyonu; ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki proje rehberleri ve de gençler arasında bir bağ görevi üstlenmektedir; ve kilit iletişim noktasıdır. Ajanslar, Gençlik programı ile ilgili genel bilginin yayılmasından ve ortaklıklar kurulmasını teşvik etmek ve kolaylaştırmaktan sorumludurlar. Ayrıca Avrupa Komisyonu'nun belirlemiş olduğu ölçütler doğrultusunda, projelerin seçimini yapmak da sorumlulukları arasındadır. Proje rehberlerine danışmanlık yapmakta ve değişik eğitim etkinlikleri düzenlemektedirler. Program'ın yararlanıcıları için birincil bilgi kaynağı Ulusal Ajanslardır.

Avrupa-Akdeniz (Euro-Med) Ulusal Koordinatörleri

Euro-Med Ulusal Koordinatörleri, Gençlik programına Avrupa-Akdeniz Gençlik Eylem Programı¹[1] aracılığıyla katılmakta olan ülkeler için, Program ülkelerindeki Ulusal Ajanslara benzer bir işlev yerine getirmektedirler.

Kılavuzun ekleri arasında Avrupa Komisyonu, Ulusal Ajanslar ve Ulusal Koordinatörler ile irtibat için detaylı bir liste mevcuttur.

[1]Avrupa Komisyonu'nun MEDA çerçevesindeki PE (98) 2153 ve PE (00) 2627 Kararları temelinde, 1488/96 sayılı ve 23 Temmuz 1996 tarihli Konsey Yönetmeliği (AK) ile kurulmuş olan Avrupa-Akdeniz Gençlik Eylem Programı.

Gençlik Programına Kimler Katılabilir?

Gençlerden oluşan gruplar, kar amaçlı olmayan sivil toplum kuruluşları ya da dernekler, kamu yetkilileri ile gençlik ve yaygın eğitim alanlarında deneyim sahibi olanlar, Gençlik programına katılabilir ve maddi destek için başvuruda bulunabilirler. Merkezi Program ülkelerinin birinde bulunan ve diğer Program ülkelerinin en az sekizinde şubesi olan Avrupa Gençlik Sivil Toplum Kuruluşları (AGSTK) da programa katılabilirler. Söz konusu kuruluşlar, doğrudan Avrupa Komisyonu'na ya da ulusal şubeleri aracılığıyla ilgili Ulusal Ajansa başvuru yapabilirler.

Gençlik programıyla eş finansmana dayalı olan projelerin birçoğuna katılmak için, söz konusu her Eylem için geçerli olan ve ortağın ya da ortakların hangi ülkeden geldiğine bağlı olarak değişen kurallara uygun olarak, bir ya da birden çok ortakla bir ortaklık ilişkisi kurulmalıdır.

Gençlik programının ana hedefi, Program ülkelerinden (AB Üye Devletleri, ASTB/ AEB ülkeleri ve katılım sürecindeki ülkeler) gelen ortaklardır. Sınırlı bir ölçüde ve belirli koşullar altında, dünyanın diğer bölgelerinden ülkelere, diğer bir deyişle üçüncü ülkelere, de açıktır.

Program Ülkeleri Hangileridir?

Gençlik programında yer alan beş eyleminin hepsine katılabilen ülkeler, "Program ülkeleri" olarak adlandırılmaktadır (Tablo 5.6).

Tablo 5.6: Gençlik programında yer alan beş eyleminin hepsine katılabilen ülkeler, "Program ülkeleri"nin listesi

Avrupa Birliği (AB) Üye Devletleri		
Avusturya	Almanya	Malta
Belçika	Yunanistan	Hollanda
Güney Kıbrıs	Macaristan	Polonya
Çek Cumhuriyeti	İrlanda	Portekiz
Danimarka	İtalya	Slovak Cumhuriyeti
Estonya	Letonya	Slovenya
Finlandiya	Litvanya	İspanya
Fransa	Lüksemburg	İsveç
		Birleşik Krallık
Avrupa Ekonomik Alanı (EEA) üyesi olan 3 Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ülkeleri		
İzlanda	Lihtenştayn	Norveç
Avrupa Birliği'ne katılmaya aday ülkeler (katılım sürecindeki ülkeler)		
Bulgaristan	Romanya	Türkiye

Youth(Gençlik) Programına Başka Hangi Ülkeler Katılabilir?

Dünyanın diğer bölgelerinde bulunan, Gençlik programı çerçevesindeki Eylem 1, 2 ve 5'e katılabilen ülkeler ("ortak ülkeler") aşağıdaki öncelik bölgelerine ayrılmıştır:

Tablo 5.7: Dünyanın diğer bölgelerinde bulunan, Gençlik programı çerçevesindeki Eylem 1, 2 ve 5'e katılabilen ülkeler, "ortak ülkeler" in listesi.

	1. Öncelik Bölgeleri		2. Öncelik Bölgeleri
Akdeniz Ortak Ülkeleri¹	Doğu Avrupa ve Kafkas Ülkeleri²	Güneydoğu Avrupa³	Latin Amerika
Cezayir	Ermenistan	Arnavutluk	Arjantin
Mısır	Azerbaycan	Bosna-Hersek	Bolivya
İsrail	Beyaz Rusya	Hırvatistan	Brezilya
Ürdün	Gürcistan	Makedonya	Şili
Lübnan	Moldova	Sırbistan-Karadağ	Kolombiya
Fas	R Rusya		Kosta Rika
Suriye	Ukrayna		Küba
Tunus			Ekvator
Türkiye			Guatemala
Batı Şeria ve Gazze			Honduras
Şeridi Filistin			Meksika
Yönetimi			Nikaragua
			Panama
			Paraguay
			Peru
			El-Salvador
			Uruguay
			Venezüela

AB üyesi devletler, Katılım sürecindeki Ülkeler, EEA ve EFTA ülkeleri, Afrika, Karayipler ve Pasifik ülkeleri, Asya ve Latin Amerika ülkeleri arasında gençlik politikaları ve gençlik çalışmaları alanında deneyim ve iyi uygulamaların değişiminin geliştirilmesine katkı sağlayan yaratıcı pilot projeler çağrısı Avrupa Komisyonu tarafından yapılacaktır.

Avrupa-Akdeniz Gençlik Eylem Programı (Euro-Med)⁴

Avrupa-Akdeniz Gençlik programı, 10 Akdeniz ortak ülkesine, gençlik alanında uluslararası işbirliği çerçevesinde ayrıcalıklı bir konum kazandırmaktadır. Amacı, Akdeniz ortak ülkelerinde gençlerin sosyal hayata ve iş yaşamına entegrasyonunu kolaylaştırmak ve sivil toplumun demokratik süreçlerini canlandırmaktır. Daha somut bir hedefi ise, Akdeniz havzasında yaşayan gençler arasında, çeşitli kültürler arasında karşılıklı saygıya, hoşgörüyeye ve kültürler arası diyaloga dayalı bir karşılıklı anlayış temeli gerçekleştirmektir. Ayrıca, gençlik kuruluşlarının önemini artırmayı, gençlerin (özellikle genç kadınların) aktif vatandaşlık bilinçlerinin geliştirilmesini ve gençlik alanındaki aktörler arasında bilgi, deneyim ve uzmanlık alışverişinin yaygınlaşmasını amaçlamaktadır.

1 Euro-Med Kaynak Merkezi: euromed@salto-youth.net/<http://www.salto-youth.net/euromed>

2 Doğu Avrupa ve Kafkasya Kaynak Merkezi: eeca@salto-youth.net/<http://www.salto-youth.net/eeca/>

3 Güney Doğu Avrupa Kaynak Merkezi: see@salto-youth.net/<http://www.salto-youth.net/see/>

4 Euro-Med İşbirliği çerçevesinde eğitim imkanları hakkında ilave bilgi için ; <http://www.salto-youth.net>

Genel Seçim Prosedürleri Nelerdir?

Proje yapmak isteyen gençler ve kullanıcılar, ilgili başvuru formlarını doldurmalı; ve her Eylem altında ve üçüncü ülkelerle işbirliği için detaylı olarak açıklanmış olan başvuru prosedürlerini takip etmelidirler.Gençlik Programı'nın ve Programın Eylemlerinin hedeflerine, teknik ve niteliksel ölçütlerine ve önceliklerine uyum, tüm hibe kararları için esastır.

Ulusal Düzeyde

Mali destek için yapılan başvuruların büyük bir çoğunluğu, ulusal düzeyde Ulusal Ajanslar tarafından işleme alınmaktadır. Projeler, gençlik alanında ve gençlik etkinlikleri konusunda bilgi sahibi kişilerden oluşan ulusal seçim panelleri tarafından seçilmektedir. Seçimler, Avrupa Komisyonu'nun kuralları uyarınca yapılmaktadır.

Avrupa Düzeyinde

Ancak, Gençlik Buluşmaları (Eylem 1), Avrupa çapında projeler (Eylem 2), başvuru sahiplerinin Akdeniz ortak ülkelerinde bulunduğu projeler, ve Avrupa Gençlik Sivil Toplum Kuruluşları (AGSTKlar) tarafından sunulan projeler gibi, belirli bazı projeler, doğrudan Avrupa düzeyinde ele alınmakta ve seçimler, Avrupa Komisyonu tarafından yapılmaktadır. Seçim panelleri de Avrupa Komisyonu, Ulusal Ajanslar, Ulusal Koordinatörler ve Avrupa Gençlik Forumu'ndan gelen temsilcilerden oluşmaktadır.

ALTINCI BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ'NE TAM ÜYELİK SÜRECİNDE “AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI” NIN İNCELENMESİ VE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ'NİN BU PROGRAMLARDAN YARARLANMA DÜZEYİNİN ANALİZİ

6.1. AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARINDAN AYRILAN KAYNAKLARIN YILLARA GÖRE DAĞILIMLARI

28.12.2005 tarihinde Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bünyesindeki AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi' nin (Ulusal Ajans) Leonardo Da Vinci Mesleki Eğitim Programı çerçevesinde Ankara'da düzenlenen “Avrupa ve Hareketlilik Bilinci Toplantısı”nın açılış toplantısında konuşan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener “ AB'nin Eğitim ve Gençlik Programlarından Türkiye'ye 2004 yılında 18.3 milyon EURO, 2005 yılında 30.5 milyon EURO katkı sağlandığını söyledi ve bu programlardan Türkiye'ye gelecek yıl 39.1 milyon EURO ayrılacağına dikkat çekti. 2013 yılına kadar bu programlardan 400 bine yakın kişinin yararlanmasını beklediklerini de ifade etti. “Bu, üyelik sürecinde en önemli gücü ifade edecektir” dedi. AB'nin Mesleki Eğitim kapsamında 1995 yılında başlattığı projelerin birinci aşamasında 1.9 milyar EURO, 2000-2006'yı kapsayan ikinci aşamasında 3.6 milyar EURO hibe ayırdığını ve 2007- 2013 yıllarını kapsayan üçüncü aşamanın ise 14 milyar EURO olmasının beklendiğini belirtti (Kaynak: Referans Gazetesi, Ankara / HABER- 29.12.2005 tarihli gazete haberi).

Ek 2'de Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Socrates ve Leonardo Da Vinci kapsamında ayrılan ödeneğin tamamının yararlanıcılara dağıtılmasıyla ilgili Başbakanlık (05.08.2005). verilmiştir.

A-Yıllara göre Başvuru Dağılımları:

Tablo 6.1: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Grundtvig, Comenius ve Leonardo Da Vinci kapsamında 2004-2005 yıllarına göre Başvuru sayılarındaki artış (%).

Programın Adı	Başvuru Sayıları (Adet)		BAŞVURU SAYISINDAKİ ARTIŞ (%)
	2004 Yılı	2005 Yılı	
GRUNDTVIG	9	175	%1844,444
COMENIUS	124	765	%516,9355
LEONARDO DA VINCI	293	2571	%777,4744

Yıllara göre Başvuru Sayısındaki Yüzde Artış Hesaplamaları:

1- GRUNDTVIG PROGRAMI İÇİN:

$$(((175/9) x 100) - 100) = 1844.444 \%$$

2- COMENIUS PROGRAMI İÇİN:

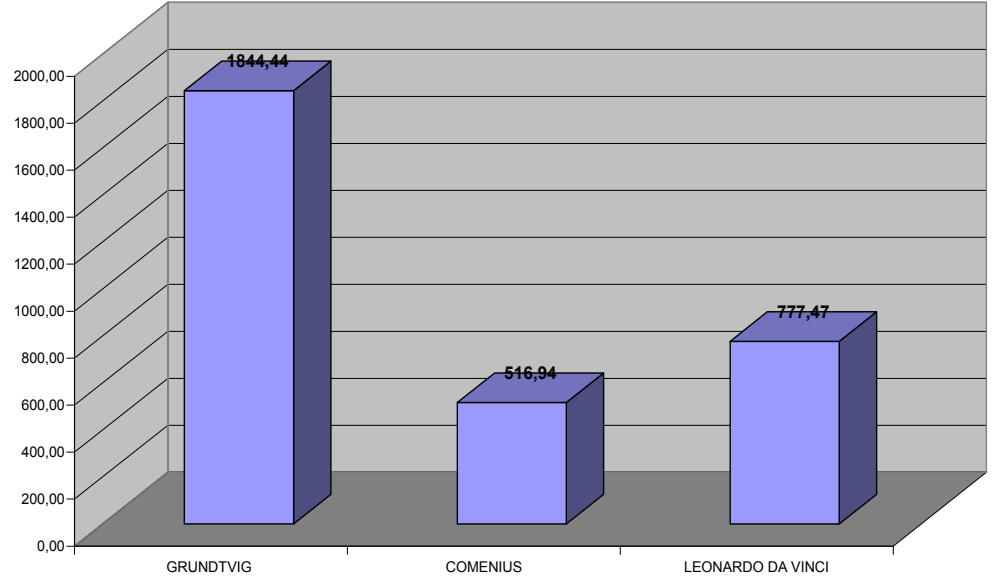
$$(((765/124) x 100) - 100) = 516.9355$$

3-LEONARDO DA VINCI PROGRAMI İÇİN:

$$(((2571 / 293) x 100) - 100) = 777.4744$$

Tablo 6.1'e göre ; aşağıda verilen şekiller oluşturulmuştur.

2004-2005 YILI AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI BAŞVURU SAYISINDAKİ ARTIŞ MİKTARI

Şekil 6.1: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Başvuru sayısındaki artış (%)

Kaynak: T.C. Başbakanlık / DPT / AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

**B- AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI
SOCRATES VE LEONARDO DA VINCI KAPSAMINDA AYRILAN
ÖDENEĞİN YARARLANICILARA DAĞILIM ANALİZİ: (2005 YILI
VERİLERİNE GÖRE)**

Tablo 6.2: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlar Socrates ve Leonardo Da Vinci kapsamında ayrılan ödeneğin yararlanıcılara dağılım analizi (2005 yılı verilerine göre).

PROGRAM ADI	DESTEKLENEN BAŞVURU SAYISI	AYRILAN ÖDENEK MİKTARI (Milyon Euro)	PROGRAMDAN YARARLANACAK BİREYLERİN SAYISI					
			ÖĞRETİM GÖREVLİSİ	ÖĞRETMEN	ÖĞRENCİ / GENÇ BİREY	YETİŞKİN	EĞİTİM YÖNETİCİSİ	MESLEKİ VE TEKNİK EĞT. SEKTÖRÜNDEKİ KİŞİLER
OKUL EĞİTİMİ (COMENIUS)	347 (83'ü önceki yıldan destekleniyor)	2.31		1.050	760			
YÜKSEK ÖĞRETİM (RASMUS)	1800 (Bu sayı planlanmışken programa 2004'e oranla 2 mislinden fazla talep olmuştur.)	9.38	650		290			
YETİŞKİN (GRUNDTIIG)	46	603.144				330		
ARION (EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN EĞİTİMİ)	110	125,499					110	
(LEONARDO VINCI)	347	7.05						3300

GENÇLİK YOUTH	204	1.46 (Toplam 3.11milyon Euro'luk hibenin 1.65 milyon Euro'luk kısmı diğer iki başvuru dönemi ile birlikte başvuru sahiplerine dağıtılacaktır)			7400			
------------------	-----	--	--	--	------	--	--	--

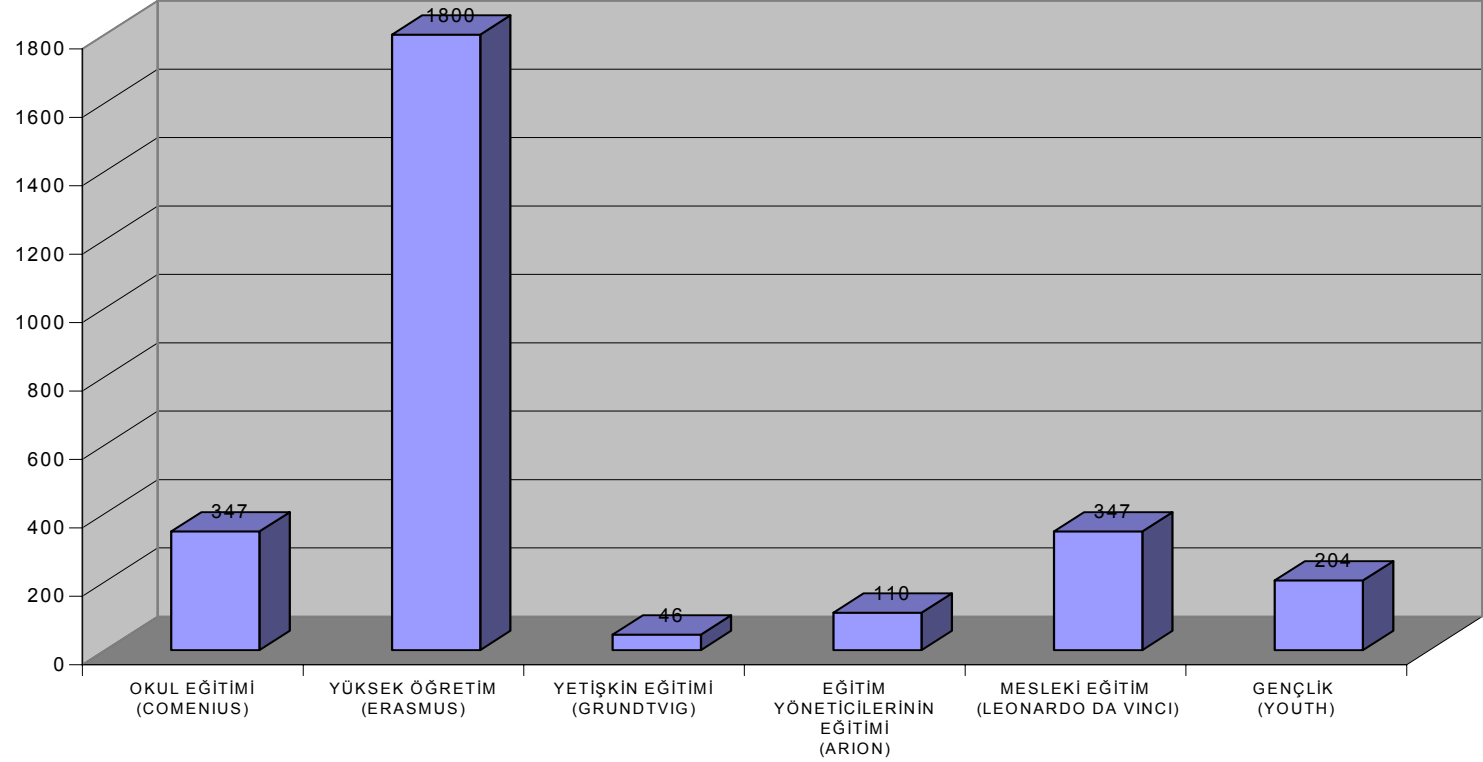
Yukarıdaki Tablo 6.2: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlar Socrates ve Leonardo Da Vinci kapsamında ayrılan ödeneğin yararlanıcılara dağılım analizi (2005 yılı verilerine göre) temel alınarak aşağıdaki şekiller oluşturulmuştur;

1-Şekil 6.2: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Desteklenen Başvuru Sayısı.

2- Şekil 6.3: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Ödenek Miktarı (Milyon Euro)

3- Şekil 6.4: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından yararlanacak birey sayısı

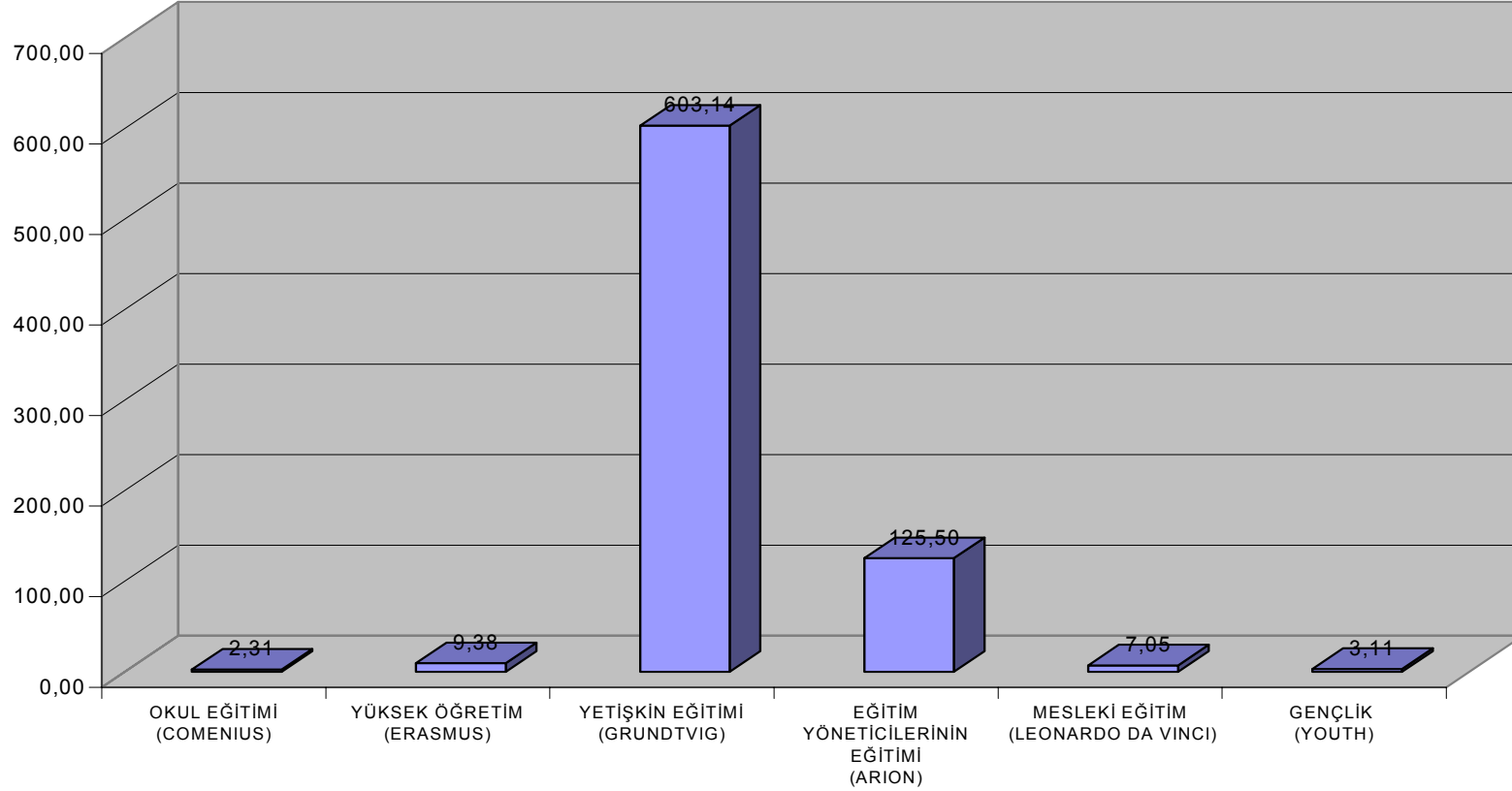
2005 YILI AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI DESTEKLENEN BAŞVURU SAYISI

Şekil 6.2: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Desteklenen Başvuru Sayısı.

Kaynak: T.C. Başbakanlık / DPT / AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

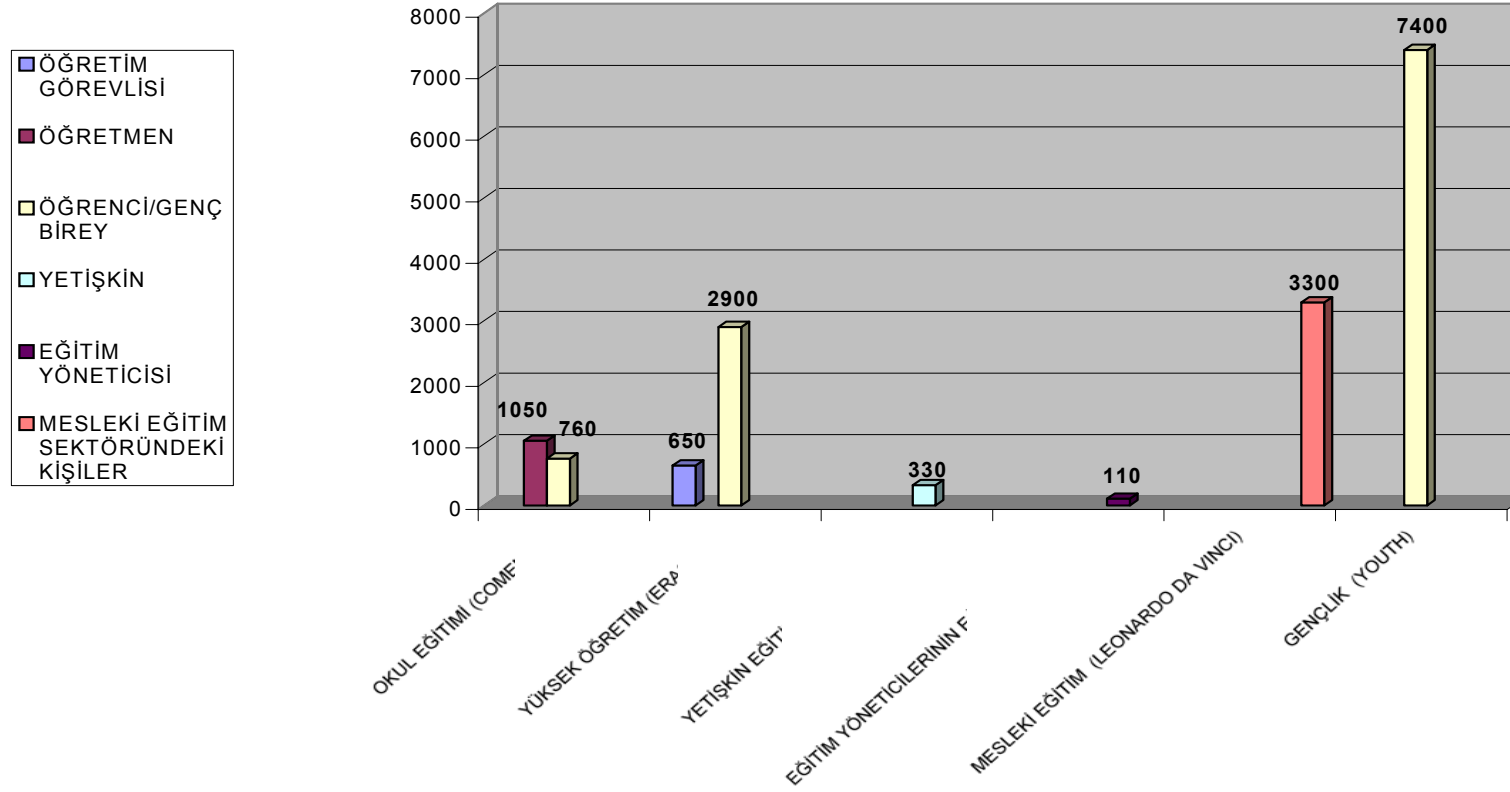
**2005 YILI AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI AYRILAN ÖDENEK MİKTARI
(MİLYON EURO)**

Şekil 6.3: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Ödenek Miktarı (Milyon Euro)

Kaynak: T.C. Başbakanlık / DPT / AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

2005 YILI AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMINDAN YARARLANACAK BİREYLERİN SAYISI

Şekil 6.4: 2004- 2005 yılı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından yararlanacak birey sayısı

Kaynak: T.C. Başbakanlık / DPT/ AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

Aşağıdaki Tablo 6.3’ de Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından biri olan Youth-Gençlik Programlarına 01.11 2003- 01.09.2005 tarihleri arasındaki proje başvuru ve kabul sayıları verilmiştir.

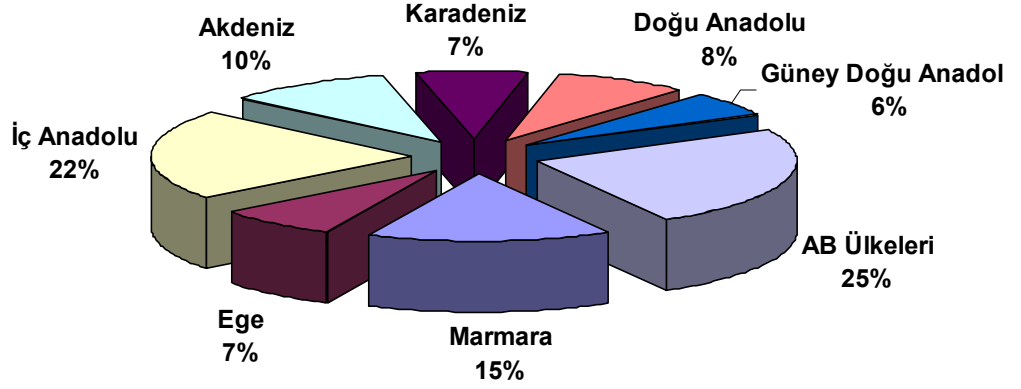
Tablo 6.3:Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından biri olan Youth-Gençlik Programlarına 01.11 2003- 01.09.2005 tarihleri arasındaki proje başvuru ve kabul sayıları

Eylemler	1 Kasım 2003		1 Şubat 2004		1 Nisan 2004		1 Haziran 2004		1 Eylül 2004		1 Kasım 2004	
	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul
Eylem 1	7	2	8	8	12	5	13	8	12	11	30	23
Eylem 2							10	8	9	9	11	10
Eylem 3	4	2	6	3	8	5	12	7	57	28	70	40
Eylem 5	8	6	3	3	5	1	9	6	9	9	13	11
TOPLAM	19	10	17	14	25	11	44	29	87	57	124	84
Eylemler	1 Şubat 2005		1 Nisan 2005		1 Haziran 2005		1 Eylül 2005		TOPLAM BAŞVURU	TOPLAM KABUL		
	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul				
Eylem 1	67	17	57	18	34	18	16		256	110		
Eylem 2	20	19	20	18	49	46	33		152	110		
Eylem 3	101	10	103	15	83	16	49		493	126		
Eylem 5	42	10	45	10	30	6	14		178	62		
TOPLAM	230	56	225	61	196	86	112	0	1.079	408		

Kaynak: T.C. Başbakanlık / DPT / AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

Aşağıdaki Tablo 6.4’de ise Avrupa Birliği Gençlik Projelerinin Bölgelere göre dağılımları verilmiştir

AVRUPA BİRLİĞİ GENÇLİK PROJELERİNİN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

Şekil 6.5. Avrupa Birliği Gençlik Projelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

Kaynak: T.C. Başbakanlık / DPT / AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Avrupa Birliği alanında, Türkçe ve İngilizce kaynaklar / araştırmalar yönünden oldukça zengin bir literatür bulunduğu belirtilebilir. Avrupa Birliği eğitim politikaları arasında Türkçe kaynak ve araştırmalar sınırlı, İngilizce, Fransızca ve Almanca Avrupa Birliği'nin resmi yayınlarında oldukça geniş kaynak ve araştırmalar bulunmaktadır. Bu alt bölümde önce Türkçe, sonra İngilizce temel kaynaklar sunulacaktır.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Avrupa Birliği Masası'na Sevinç Atabay ve Nurdan Akın tarafından çevrilen ve hazırlanan, Ahmet Kasapçopur tarafından düzenlenen "Avrupa Birliği Ülkeleri Eğitim Politikaları" adlı eser Milli Eğitim Basımevi'nce 1996'da Ankara'da basılmıştır. 70 sayfadan oluşan çalışmada Avrupa Birliği eğitim politikası üzerinde durularak, Avrupa Birliği Ülkeleri'nde eğitim

kısaca açıklanmakta ve ayrı bir başlıkta Avrupa Birliği mesleki ve teknik eğitim program çalışmaları irdelenmektedir.

Cem Topsakal'ın Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapmış olduğu “ Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Bu Politikalara Türk Eğitim Sistemi'nin Uyumu” adlı 2003 tarihli 439 sayfadan oluşan doktora tezinde tez başlığında olduğu gibi Avrupa Birliği eğitim politikaları ve bu politikalara Türk Eğitim Sistemi'nin uyumu üzerinde durulmuştur. Bu uyum Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve üniversiteler, hükümet düzeyi ve sivil toplum kuruluşları düzeylerinde incelenmiştir. Avrupa Birliği'nin gelişimi ve Türkiye'nin Avrupa Birliği süreci anlatılmıştır. Bu tezde Avrupa Birliği kimliği / vatandaşlığı ve eğitimi kavramları da incelenmiştir.

İnternet ortamında Mehmet A. Kısakürek tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim Programları” adlı çalışma bulunmaktadır.9 sayfadan oluşan çalışmada Avrupa Birliği'nin bütün eğitim programları hakkında bilgi verilmekte, programlar tanıtılmaktadır.

T.C Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nce Sevinç Atabay tarafından hazırlanan, Özel Okullar Derneği tarafından düzenlenen “ Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları” adlı eser 28 Mayıs 2002'de İstanbul'da basılmıştır. 14 sayfadan oluşan çalışmada “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına Türkiye'nin katılım süreci anlatılarak Socrates Programları ve Faaliyet Alanları – Alt Programlar hakkında genel bilgiler verilmektedir.

Tayyib Duman'ın “ Avrupa Birliği Eğitim Programları ‘ Socrates Programı ’ ” adlı makalesinde Socrates programlarının birinci ve ikinci evresi ile ilgili açıklamalar verilmektedir.Avrupa Konseyi'nin birincil kaynağına inilerek hazırlanan çalışma bu açıdan önemlidir (Milli Eğitim, Ocak-Şubat- Mart 2001, Sayı: 149, s.36-44). Aynı derginin bir sonraki sayısında “Avrupa Birliği Eğitim Programları ‘ Leonardo Da Vinci Programı ’ ” ele alınmıştır.

Filiz Çetin'in " Avrupa Birliği Eğitim Programları "adlı makalesinde bu programların yapısı , faaliyet alanları anlatılmaktadır. Tüm eğitim faaliyetleri için eğitime daha çok finans ayrılmasına imkan sağlayacak bu programlara katılabilmesi için politik çabayı gerektiren bazı engellerin de kaldırılması gerektiği önerilmektedir.

Fatih Türkmen'in T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü'nde yapmış olduğu "Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye'de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması" adlı Eylül 2002 tarihli 114 sayfadan oluşan Uzmanlık tezinde (DPT-Uzmanlık tezleri- Yayın No: DPT: 2655) ekonomik ve sosyal kalkınma ile yakından ilişki artık bütün dünya tarafından kabul gören eğitimin Türkiye ölçeğinde bu süreçlere etkisini incelemiştir.Tezinde ortaya çıkan sonuçlar, eğitime ayrılan kaynakların verimliliğinin ve etkin kullanılıp kullanılmadığının ölçülmesi ve kalkınma planlarında öngörülen hedeflere ne kadar ulaşıldığının tespiti konularına ışık tutmaktadır.

Ankara: DPT, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı'ndan Ahmet Yaman'ın "Türkiye'nin AB Eğitim ve Gençlik Programlarına Katılım süreci ve Ulusal Ajans"adlı (20.12.2002 tarihli) sunumu da bu konuda ayrılan bütçeler dahil programların hedefleri , faaliyetleri ve Ulusal Ajans'ın tanıtımı hakkında detaylı bilgiler aktarmaktadır. Bu çalışma Programların (Socrates + Leonardo Da Vinci + Youth) Hazırlık Bütçesi'ne AB'nin katkısı ile TR'nin bütçe katkısını vermektedir.Bu incelemeleri Socrates Pilot Uygulamaları bazında da yaparak sonuç toplam rakamları vermektedir. Bu çalışma; programlara katkının büyüklüğünün anlaşılması açısından benim çalışmamda da yol göstericidir ve örtüşmektedir.

Tülin Sarıdoğan, S.Buket Meydan, K.şule Erdem tarafından hazırlanan " İktisadi Kalkınma Vakfı Başkanı Meral Gezgin Eriş ile Söyleşi" nin içeriğinde Avrupa Birliği Eğitim Politikaları hakkındaki görüşlere yer verilmektedir. Bu programların Türk Eğitim Sistemine çağdaşlık ve eğitimde çeşitlilik anlamında önemli katkılar sağlayacağına dikkat çekilmektedir."Eğitimde işbirliğine yönelik

çalışmaların temel amacı; eğitimde Avrupa Boyutunun geliştirilmesi ve okullar ile üniversiteler arasında işbirliğinin ve hareketliliğin teşvik edilmesidir” şeklinde açıklama yapılmaktadır. Ayrıca “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”na ait çalışmaların geliştirilmesi önerilmektedir.Eğitimde işbirliği politikası, eğitimin her seviyesinde daha yüksek kalite, vatandaşların eğitime erişim imkanlarının geliştirilmesi ve “hayat boyu eğitim” öncelikleri çerçevesinde şekillenmesi şeklinde aktarılmaktadır (Milli Eğitim ,Ocak 2003, Sayı:35 ,s. 4-5).

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde doktora öğrencisi olan Gökhan Tuzcu’nun “ Avrupa Birliğine Geçiş Sürecinde Türk Eğitiminin Planlanması” adlı makalesinde de AB’nin Eğitim politikalarının temel hedefleri, Türkiye-AB ilişkileri , Kopenhag Kriterleri anlatılmakta ve Sosyo-Ekonomik Göstergeler itibarıyla AB Ülkeleri ve Türkiye karşılaştırılmaktadır.AB’yle bütünleşme sürecinde Eğitimden beklenenleri belirlemek için bazı sorulara yanıt aranmaktadır Milli Eğitim ,Yaz- Güz 2002, Sayı:155-156 , s. 1-12).

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığı’ndan Dr. Figen Ereş’in “ Eğitimin Sosyal Faydaları: Türkiye- AB Karşılaştırılması” adlı makalesinde Türkiye’de nüfusun eğitim durumu, ekonomik ve toplumsal göstergeleri ile AB ülkelerinin verileri karşılaştırılmış ve Türkiye’nin bu değerler anlamında AB ortalamalarına yakın olmadığı belirlenmiştir.

Zahide Ayyıldız Onaran’ın “ AB Sürecinde Eğitim ve Eğitimin Ekonomiye Etkisi (Türkiye- Avrupa Analizi) adlı makalesinde Avrupa Birliği ülkelerinde eğitimin ekonomiye etkisinin birebir görülmekte olduğu ve Türk eğitim sisteminin buna uyumlaştırılması ile kalkınma ve sürdürülebilir büyümenin kalıcı olarak sağlanacağı konuları ele alınmaktadır (Milli Eğitim, Yaz 2005, Yıl: 33, Sayı: 167).

Ömer Kanat’ın (Danışman: Kemal Turan) Marmara Üniversitesi’nin Fen Bilimleri Enstitüsü’ndeki “Avrupa Birliği’ne Giriş Sürecinde Türk- Alman Eğitim

Sistemlerinin Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi” adlı 2005 tarihli basılmamış yüksek lisans tezinden yola çıkılarak hazırlanan makalede Türk- Alman Eğitim Sistemleri karşılaştırılarak Türk Eğitim Sisteminin gelişmesine katkıda bulunabilecek öneriler sıralanmıştır.

Semra Ünal ve Esmâ Çolak’ın “AB Ülkelerinden Portekiz ve İspanya Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi ve Türk Eğitim Sistemleri ile Karşılaştırılması” adlı makalede İspanya ve Portekiz eğitim sistemleri incelenip bu eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi yapılmaktadır (Milli Eğitim, Yaz 2005, Yıl: 33, Sayı: 167).

Metin Arslan ve Çiğdem Kılıç’ın “Bazı Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi” adlı makalede Avrupa Birliği eğitim sistemlerinde yönlendirme (Almanya, Fransa, İngiltere örneği) uygulamalarının nasıl olduğu kuramsal ve ampirik verilere dayalı olarak açıklanmakta ve zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmalarına dair çözüm ve önerilere yer verilmektedir (Milli Eğitim, Ekim, Kasım, Aralık 2000 Sayı: 148).

T.C Başbakanlık AB Genel Sekreterliği Sektörel ve Bölgesel Politikalar Başkanı olan Nurşen Numanoğlu’nun “Avrupa Birliği’nin Sosyal Politikaları ve Türkiye’nin Uyum Çalışmaları” adlı makalesinde AB’nin, sosyal politikalar ve istihdam konulu müzakere başlığını, ilgili müktesebatı dağılımı da göz önüne alınarak; iş hukuku, sosyal diyalog, kadın ve erkekler arasında eşit muamele, ırkçılığa karşı mücadele, istihdam, sosyal güvenlik, yaşlılar ve dışlanma, kamu sağlığı, iş sağlığı ve iş güvenliği perspektifinde değerlendirdiği gerçeği ortaya konmaktadır (Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim , Ocak 2003, Yıl:3, Sayı: 35).

Erdal Türkkan’ın “ 2003 Sonbaharına Girerken Türkiye ve Ekonomisi; Sorunlar, Umutlar, Beklentiler” adlı makalede AB’ye tam üyelik sürecinde ; Temel Eğitimde bazı ülkelerin geçen yüzyılın başında ulaştıkları performans düzeyine hala ulaşamadığı ve eğitimin kalitesinin ayrı bir sorun olduğuna dikkat

çekilmektedir.Yüksek öğretimde eğitim ve öğretim özgürlüğünün tam olarak sağlanamadığı iddia edilmektedir (TİSK- İŞVEREN Dergisi, Eylül 2003, s.1-5).

Necdet Aykaç'ın “ Türkiye’de ve Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde Mesleki Teknik Eğitim (Almanya, Fransa, İsviçre, İspanya, Yunanistan Örneği)” makalesinde Türkiye’nin mesleki eğitimde mevcut durumu incelenerek Türkiye’nin Leonardo Da Vinci programlarına ait çalışmaları yoğunlaştırması ve mesleki eğitimini geliştirme yönünde uygun adımlar atması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Ayrıca her ilde “Mesleki Teknik Eğitim Geliştirme Ofisleri” kurulması ve AR-GE çalışmalarına geniş yer verilmesi önerilmektedir (Milli Eğitim, Yaz- Güz 2002, Sayı: 155-156, s.)

Adil Türkoğlu’nun “Avrupa Birliği Sürecinde Eğitimi Etkileyen Faktörler” adlı makalede Avrupa Birliği’ne etki eden unsurlar ve eğitimi etkileyen faktörler tartışılmıştır (Milli Eğitim, Bahar 2005, yıl 33, Sayı:166)

Melik Yayan’ın “AB Eğitim Programları ve Türkiye'nin Yararlanma Kabiliyeti” adlı makalesinde AB Eğitim Programları detaylarıyla anlatıp “Programlardan pay alınabilmesi geçerli proje önerilerinin hazırlanması ile mümkündür” görüşü dile getirilmektedir.Programların bütçesine ülkemizin de millî geliri nispetinde katkı verdiği ve katkı verip yararlanamama durumuna düşmemek için çok titiz ve ciddî proje öneriler ile katılmanın en önde gelen hedeflerimizden biri olması gerektiği savunulmaktadır (Milli Eğitim, Bahar 2003, Sayı:158).

Özlem Taşdemir’in “ AB İlerleme Raporlarında Türkiye’nin Kopenhag Kriterleri Açısından Değerlendirilmesi” adlı makalesinde Eğitim konusunda , 2001 İlerleme Raporu’nda yer alan açıklamalar verilmiştir. Bunlar;Türkiye’nin demografik yapısının önemli bir potansiyeli taşımaya rağmen, eğitim ve öğretim düzeyinde yeterli kaynak tahsisi yapamadığı ve 1998’de zorunlu eğitim 8 yıla çıkarılmasına rağmen, eğitim düzeyinin uluslararası standartlara göre oldukça düşük olduğudur.

Avrupa Birliği eğitim programlarından Socrates’i tanıtan bir çalışma Socrates-Guidelines for Applicants 1997’dir.Socrates başvurucuları için pratik bilgi, Socrates

eylemlerinin tanımı, Topluluk desteğinin diğer kaynakları: anahtar adres listesi, tanımlar, program desteği için kurum çeşitleri verilmektedir. Haziran 1996'da Belgium'da yayınlanan eser 113 sayfadır.

Avrupa Birliği eğitim programlarından Socrates'i tanıtan bir diğer çalışma ise Socrates- European Community action programme in the field of education (2000-06)- Gateway to education- Directorate- General for Education and Culture) Socrates Programlarının amaç ve hedefleri, katılımcı ülkeler, yasal dayanakları, programdan yararlananlar, programı yürüten kurumlar ve görevleri, program kapsamındaki faaliyetler, desteklenen faaliyetler, kişiler, kurumlar ve kuruluşlar detaylarıyla anlatılmaktadır. Bu araştırma da Socrates çalışmalarının açıklanması sırasında bu bilgiler temel alınmıştır.

European Communities'in başka bir çalışması olan A European Area of Lifelong Learning adlı yaşamboyu öğrenme ile ilgili çalışmanın birinci bölümünde; kapsamlı ve karşılaştırmalı yaşamboyu öğrenme stratejileri, eylem için hazırlıklar, Agenda kullanma kılavuzu, sonraki adımlar; ikinci bölümde yaşamboyu öğrenme belirleyicileri ve uygulamaları verilmektedir. Belgium'da bastırılan eserin basım yılı 2002 olup sayfa sayısı 109'dur.

İnternet ortamında ise iki site özellikle tüm araştırmacılar için zengin ve açıklayıcı bilgileri içermektedir. Bunlar: Avrupa Birliği'nin kendi resmi internet sitesi ve Avrupa Birliği'nin Türkiye temsilcisi olan Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği'nin internet sitesi. Ayrıca eğitim ve öğretimde Komisyon'un yaptığı çalışmalar ve Avrupa Komisyonu'nun eğitim programları ile ilgili genel açıklamalar sitesinde de verilmiştir.

How the European Union Works , European Commission- Directorate- General for Press and Communication Publications , June 2005 adlı rehber de ise Avrupa Birliği'nin karar organları / kurumları isimleri verilmiştir ve bu organların ayrı ayrı kuruluş aşamaları, çalışma şartları, üye ülkelerin temsil ettikleri politik gruba ait temsilci sayıları tablo ve grafik ile açıklanmıştır. Sivil örgütlerin de sesi halinde olan

kuruluşlar da anlatılmaktadır Örnek: Avrupa Birliği Ekonomik ve Sosyal Komitesi (The European Economic and Social Committee: voice of civil society). Bu çalışmada da Avrupa Birliği'nin tarihsel süreçteki yapılanması anlatılırken bu bilgilerden istifade edilmiştir.

A Constitution for Europe- Constitution adopted by the Heads of State and Government- Presentation to citizens; Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004. adlı kitapçık ise 28 sayfa olup ; Avrupa Birliği'nin tarihsel açıdan kuruluşu, ilgili anlaşmalar ve gelişim aşamaları ile kuruluşlarının Avrupa Birliği iç ve dış bünyelerindeki çalışmalarını özetleyen faydalı ve doyurucu bir dökümandır.

The Education System in the Federal Republic of Germany 2001, Published by Secretariat of the Standing Conference of the Ministers of Education and Cultural Affairs of the Landerin then Federal Republic of Germany Lennestr, Bonn, 2002 adlı eser ise Federal Almanya Kültür Bakanlığı'nın "2001 yılında Federal Almanya'da Eğitim Sistemi" isimli konferansında paylaşılan bilgileri de içermektedir. Eğitimin her aşamasındaki gelişmeleri tarihsel evrim açısından ele alan bu eser; Federal Almanya'daki Okul Öncesi, İlköğretim, Ortaöğretim, Özel Eğitim, Yüksek Öğretim, Müzik ve Sanat Eğitimi, Yetişkin Eğitimi'ni detaylarıyla anlatmaktadır. Ayrıca eğitim sektöründeki öğretmen ve diğer yöneticilerin eğitilmesi ve çalışmalarını detaylandırmaktadır. Eğitim Sistemi'ndeki Ölçme ve Değerlendirme Birimlerini de anlatan bu kitapta "Eğitimde Avrupa Boyutu" konusundaki bölümde de Socrates Programları'na yer verilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır (**Karasar, 2000**)

Betimsel analiz yaklaşımına göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analiz, bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilen işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır. Böylece araştırmada teorik çalışma içinde analitik yöntem kullanıldığı, bu modelde belli bir görüş perspektifinde mevcut materyallerin yorumlandığı, denence/ denencilerin literatür verileri ekseninde test edildiği, denenceler arasındaki ilişkilerin çözümlendiği ve gerektiğinde sentezlere ulaşılarak bir nedensellik modeli kurulmaya çalışıldığı belirtilebilir (Durmuş, A., 2002, “**Küreselleşmenin Eğitime Yansımaları**”, M.Ü. Eğitim Bilimleri Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul) .

Bu haliyle araştırma; var olan durumu ortaya koyucu betimsel bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Projeye ait araştırma için evren Türkiye’dir. Örneklem alınma yoluna gidilmeyip evrenin tamamı üzerinde çalışılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma süreci şöyle gelişmiştir: Araştırmada elektronik veri taraması yapıldı. Avrupa Birliği’nin kendi resmi internet sitesi ve Avrupa Birliği’nin Türkiye temsilcisi olan Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği’nin internet sitesinden problem tanımlanmaya çalışıldı. Problemi tanımlayan anahtar betimleyiciler spesifikleştirildi (Balcı, 2001) .

İstanbul Teknik Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi ve Kültür Üniversitelerinin kütüphanelerinde kaynak taraması yapıldı.

T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) Haber - Bilgi Bülteni ve Başvuru Rehberleri, Marmara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Enstitüsü Dergisi, İktisadi Kalkınma Vakfı Dergisi, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Milli Eğitim Dergisi, Milli Eğitim- Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, AB hakkında basın özetleri, TÜSİAD – Avrupa Birliği Temsilciliği, Brüksel) gibi temel / anahtar yayınlar incelendi. Avrupa Birliği’nde politikaları belirleyen Avrupa Birliği Antlaşmaları, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Topluluğu Mahkemesi kararları ve diğer İngilizce ve Türkçe makaleleri ve kaynakları elde edildi. Taramanın örgütlenmesi kuramsal kavramsallaştırmadan başlayarak gelişti ve araştırma sorularından gelen kavramsal çerçeve gözönünde bulunduruldu. Araştırmada tarama ile elde edilen temel kaynaklar toplandı. Veriler toplandıktan sonra analiz edildi.

Analizde, materyallerin içeriğine bağlı olarak tablolar, çizelgeler ve sınıflamalar yapıldı (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Veri toplamada birtakım bilgiler bulgular keşfedilerek araştırma soruları yeniden kavramsallaştırıldı.

Avrupa Birliği’nde politikaları belirleyen beş kurum bulunmaktadır. Bunlar:

Avrupa Konseyi (Council Of the European Union), Avrupa Komisyonu (European Commission), Bakanlar Konseyi (Council of Ministers), Avrupa Parlamentosu (European Parliament), Avrupa Adalet Divanı/Avrupa Topluluğu Mahkemesi (Court of Justice) ve Sayıştay / Denetim Kurumu (Court of Auditors)’ dur. Bu kurumlarla ilgili bilgiler internetteki resmi Avrupa Birliği web sayfasından ve Generation Europa, Arı Hareketi- Avrupa Ajandası 2005-2006’dan elde edilmiştir. Ayrıca Marmara ve İstanbul Üniversiteleri Avrupa Topluluğu Enstitüleri ve İstanbul Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi ile Kültür Üniversiteleri kütüphanelerindeki yayınlar incelenmiştir.

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi'nin toplantıları sonucu aldığı kararlar bağlayıcı ya da tavsiye niteliğinde olmaktadır. Bağlayıcı olanlar belirli prosedür sonrası Avrupa Topluluğu Resmi Gazatesi (Official Journal of the European Community)'nde yayımlanmaktadır. Tavsiye niteliğindeki kararların bir kısmı da yine aynı gazetede yayımlanmaktadır. Bakanlar Konseyi toplantıları sonucunda alınan kararların Avrupa Birliği'nin eğitim politikalarına yön verdiği ifade edilebilir. Toplantılarda tartışılan / üzerinde durulan eğitim politikalarının ana başlıkları tek tek sıralanarak birbirleriyle ilişkili olanlar sınıflandırılmıştır. Bu politikalardan birisi olan "Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları"nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri araştırılmıştır. Ayrıca bu programlara ayrılan kaynakların etkin olarak kullanılıp kullanılmadığı T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans) kaynak ve dökümanlarına bağlı olarak incelenmiştir.

Bu çalışmada sosyo- ekonomik göstergeler itibariyle Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye'nin karşılaştırılması da yapılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Çalışma konusuna ait bilgiler amaçlar doğrultusunda birleştirilmiş, belirlenen her amaç doğrultusunda çözümleme yapılarak bulgular oluşturulmuştur. Kullanılan sayısal bilgilerin güncel olması için veri ekleri son yıllara ait bilgilerden (2000-2006) seçilerek düzenlenmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Eğitimin kalkınma politikası için rolü düşünüldüğünde, ayrılan kaynakların verimli ve yerinde kullanılabilir olması gerekmektedir. Çünkü bilimsel araştırmalar eğitim düzeyi ile kalkınmanın unsurları arasında olan ekonomik anlamda büyüme, siyasal ve toplumsal gelişme arasında doğrudan ilişkiler olduğunu ortaya çıkarmıştır. Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi ve yetişen insan gücünün verimli kullanabilmesi de bu ilişkileri kuvvetlendiren en önemli unsurdur. Nitelikli insan gücü; nitelikli, sürekli bir eğitim alan, kazandığı bilgi ve becerileri ile ekonomik büyümeye katma değer katan insanların bulunduğu eğitim kurumları tarafından yetiştirilir. Buna bağlı olarak da eğitime ayrılan kaynaklar ve bunların kullanımı önemlidir. Kamu harcamaları içinde eğitime ayrılacak pay genel bütçenin belirli oranlarında olmaktadır.

Eğitim düzeyi yüksek olan yani kalkınmış olan ülkelerin ekonomik ve sosyal göstergelerinin de yüksek olduğu bildirilmektedir. Bu bilgilerden yola çıkılarak eğitim alanında Türkiye'nin ekonomik ve sosyal göstergelerinin AB'ye üye ülkelerle karşılaştırılması gerektiği düşünülmüştür.

- a- Nüfusun Eğitim Durumu,
- b- Eğitim Durumuna göre İstihdam Edilenler,
- c- Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamalar,
- d-Öğrenim Dönemleri ve Değerlendirme Süreçleri,
- e-Eğitim ve Gelir Seviyesi İlişkisi,
- f- Yoksulluk ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,
- g- Halk Sağlığı ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,
- h-Teknoloji Kullanımı,
- ı-Genel Seçimlere Katılma ve Eğitim İlişkisi,
- i- Suç Oranı ve Eğitim İlişkisi,

konularında yapılan karşılaştırmalarda edilen sonuçlara göre; eğitim konusunda Türkiye'nin ekonomik ve sosyal göstergelerinin AB ortalamasına yakın olmadığı gözlenmiştir.

Ülkeler kendi özel durumları ve ilgi alanlarına göre diğer ülkelerdeki gelişmelerden faydalanabilir ve kopya etmeden kendi sistemlerini iyileştirmede ve kaliteyi arttırmada kullanabilirler. Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde olan Türkiye'de de diğer eğitim sistemlerinin veya programlarının olumlu yönleri incelenerek kendi eğitim sistemimize uyarlanabilir. Çağın gelişmelerine açık, gelişmelere öncülük etme misyonuna sahip ve dinamik bir yapıya sahip olması gereken eğitimin bu programlarla uyumlaştırılması gerekmektedir. Bu amaca yönelik olarak ; “Yeniden yapılandırma” kapsamında “Avrupa Birliği Genel Eğitim Politikaları” içinde yer alan “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” uygun ve zengin bir ortam sunmakta ve aday ülkelerin entegrasyon sürecine etki etmektedir. Avrupa Birliği, ekonomisinin ve sosyal hayatının olumlu yönde itici gücü olarak gördüğü eğitime çok önem vermekte ve bu alana büyük yatırımlar yapmaktadır. Eğitim alanında büyük hedefler belirlemiş olan Avrupa, bu hedefleri, oluşturduğu programlar aracılığıyla hayata geçirmektedir.

“Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” adını alan bu programlardan Socrates (Genel Eğitim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Youth (Gençlik) programlarına Türkiye de katılmaktadır. Bu amaçla Türkiye'de bir Ulusal Ajans kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.

Bu programların uygulanması sürecinde eğitimin değişik konularında sıkıntılar yaşanmaktadır. Örneğin: Müfredatların, kültürlerin, dillerin, yaklaşımların farklı oluşları ve farklı yorumlanışları değişik sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu konudaki değişik sonuçların önüne geçmek ve Türkiye'nin bu eğitim programlarına ne derece uyum sağladığının analiz edilip; bu programlar detaylarıyla açıklanmalıdır. Bu çalışmada da “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın içerikleri anlatılmıştır.

Eğitim ve ğretim alanında Türkiye, 2004 Nisan ayından bu yana Topluluğun Leonardo da Vinci, Socrates ve Youth programlarına son derece başarılı bir şekilde katılmaktadır. Türk Ulusal Ajansı tarafından yürütülen bilgilendirme kampanyalarının da desteğiyle, bu programlar öğrenciler ve genç profesyoneller arasında büyük ilgi görmüştür. 2004 yılında zaten önemli bir şekilde artış kaydeden başvuru sayısı 2005 yılında daha da yükselmiştir.

28.12.2005 tarihinde Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bünyesindeki AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi' nin (Ulusal Ajans) Leonardo Da Vinci Mesleki Eğitim Programı erevesinde Ankara'da düzenlenen "Avrupa ve Hareketlilik Bilinci Toplantısı"nda AB'nin Eğitim ve Gençlik Programlarından Türkiye'ye 2004 yılında 18.3 milyon EURO, 2005 yılında 30.5 milyon EURO katkı sağlandığı belirtilmiştir. Bu programlardan Türkiye'ye gelecek yıl 39.1 milyon EURO ayrılacağına dikkat çekilmiştir. 2013 yılına kadar bu programlardan 400 bine yakın kişinin yararlanması beklenmektedir. AB'nin Mesleki Eğitim kapsamında 1995 yılında başlattığı projelerin birinci aşamasında 1.9 milyar EURO, 2000-2006'yı kapsayan ikinci aşamasında 3.6 milyar EURO hibe ayırdığı ve 2007- 2013 yıllarını kapsayan üçüncü aşamanın ise 14 milyar EURO olmasının beklendiği açıklanmıştır. Bu verilere göre Avrupa Birliği Eğitim Programları'ndan giderek artan oranlarda katkı payı sağlanmaktadır. Bu projelere ayrılan katkı payının tamamı tahsis edilmiştir.

Ayrıca Türk Eğitim Sistemi'nin bu programlardan yararlanma düzeyinin analizi yapılmıştır. Bu kapsamda ise; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Socrates ve Leonardo Da Vinci kapsamında ayrılan ödeneğin yararlanıcılara dağılım analizi (2005 verilerine göre) yapılmıştır. Bu kapsamda yıllara göre başvuru dağılımları tablo ile gösterilmiştir.

Bu analizlere göre Avrupa Birliği Eğitim Programları'nın tüm alt programlarına katılım artışı % 100'n çok üzerindedir. Türk Ulusal Ajansı bu programların uygulanmasından sorumludur. Programların tanıtılmasında gerçekleştirilen seminer çalışmalarının katkısı büyüktür. Başvuruların

değerlendirilmesi, başarılı olanlarla sözleşme yapmak, ödenek alacaklara ödemeleri yapmak ve onlardan rapor almakla yükümlü olan Ulusal Ajans bilgilerin yaygınlaştırılması, uygun proje ortaklarının bulunmasında yardım sağlamak, projelerdeki ilerlemeyi izlemek ve programın işleyiş biçimi konusunda geri bildirim sağlamak görevlerini de yürütmektedir. Türk Ulusal Ajansı, projelerle ilgili seçim, sözleşme, faydalanıcılara ödeme, proje denetleme ve Komisyona bilgi verme dâhil, programların dağıtılmış faaliyetlerin yönetimine ilişkin görevlerini tatminkâr bir şekilde yerine getirmiştir. Türk Ulusal Ajansı, AB ortaklarıyla birlikte 9000'den fazla Türk katılımcının dâhil olduğu projeler için bu faaliyetlere tahsis edilen fonların % 90'ının ihalesini gerçekleştirebilmiştir.

Ayrıca programlardan yararlanıcıların; sadece projenin odaklandığı konuda ya da alanda değil, aynı zamanda ekip çalışması, toplumsal ilişkiler (öğrenci- öğrenci , öğrenci-öğretmen, veya yararlanıcılarla diğer kişi ve kurumlar arasındaki ilişkiler), işbirliğine dayalı planlama ve üstlenme ile bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma açısından da beceri sahibi oldukları sonucuna varılabilir.

B- Desteklenen başvuru sayılarına bakıldığında en fazla başvurunun ;Yüksek Öğretim (Erasmus) , en az başvurunun da Yetişkin Öğretimi (Grundtvig) programlarında olduğu görülmektedir. Okul Eğitimi (Comenius ve Mesleki Eğitim (Leonardo Da Vinci) programlarına başvuru sayıları ise örtüşmektedir.

C- Ayrılan Ödenek miktarlarına bakıldığında ise sırasıyla en fazla ödeneklerin; Yetişkin Öğretimi (Grundtvig)'ne ve Eğitim Yöneticilerinin Eğitimi (Arion)'a ayrıldığı görülmektedir. En az ödenek ise Yüksek Öğretim (Erasmus) verilmiştir.

D- Programlardan yararlanacak bireylerin sayısı incelendiğinde; en fazla Gençlik (Youth)'a başvuru yapılmıştır. Bu programlardan Mesleki Eğitim (Leonardo Da Vinci) ve Yüksek Öğretim (Erasmus)'un başvuru sayıları hemen hemen birbirine yakındır.En az başvuru ise Eğitim Yöneticilerinin Eğitimi (Arion)'ne yapılmıştır.

E- Avrupa Birliği Gençlik Projelerinin Bölgelere Göre Dağılımları değerlendirildiğinde de;

Ülkemizdeki bölgelere göre dağılımlar birbirine çok yakın rakamları içermektedir.Ama en fazla İç Anadolu Bölgesi (% 22) bu projelere katılım göstermiştir. AB lkelerinin ise dağılımlar içerisinde en yüksek rakama sahip olduğu görülmektedir (% 25). Türkiye’deki bölgelerin proje dağılımları bu yüzdenin altındadır. Sadece İç Anadolu Bölgesinin katılım yüzdesi AB yüzdesine çok yakındır.

F- Avrupa Birliği Eğitim Programları’na katılan proje sahiplerinin uygulamalar sırasında kazanımları ve yaşadıkları sorunlar; T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan haber bülteni, rehber ve internet yayınlarından temin edilen “EN İYİ PROJE ÖRNEKLERİ” temel alınarak araştırıldığında ise şu bulgular elde edilmiştir;

1- alışmalar sırasında ek finansman ihtiyacı doğmakta görüşmeler yapılan bazı kuruluşlardan destek alınamamaktadır.

2-Hazırlık ziyaretlerinde veya irtibat seminerlerinde başlangıçta değişik ülkeden gelen katılımcıların kültürlerinin benzer ve farklı yönlerini tanımaya çalışmak zaman almakta ve dikkat gerektirmektedir.nk bu projeler sadece bireysel değil bir ülke kültürü veya insanının da yansımasıdır.

3- Bu projeler Türk gençlerinin çalıştıkları yörelerde halkla kaynaşmasına, projeye destek veren diğer organizasyonların yörede etkinliğinin ve saygınlığının artmasına, sivil hareketlerin gücüne olan inancın pekişmesine, etkin görev alan gençlerin önemli deneyimler kazanmalarına, yediden yetmişe yöre halkının kendi yaşam çevresine ilişkin algılarında olumlu değişmelere yol amiştir.

4- Programlarda bazen hibenin proje bitiminden sonra gelmesi sorun yaratmaktadır.

5- Projelerde katılımcı olarak yer alan Türk öğrencilerin belirlenmesinde titizlikle davranılmakta ve daha önce uluslar arası proje deneyimi olan bir katılımcı profili oluşturulmaktadır. Bu öğrencilerin projeler sonucunda görüşleri ise, yine çok olumlu olmuştur. Bu projelerin kendileri ve ileride bu alanda gerçekleştirmeyi hedefledikleri yeni projeler için çok faydalı olduğu konusunda fikir birliğine varmışlardır.

6- Projeler katılımcılara duygu ve tecrübelerini paylaşma ve ayrıca kendi kültürlerini aktarma fırsatı verilmektedir. Bu paylaşım sırasında da farklı ve yaratıcı yeni yöntemler bulmaya çalışılmaktadır. Bu titiz ve farklı proje içerikleri oluşturmaktan amaç; ülkemizde ve diğer ülkelerde yapılan gençlik faaliyetlerinin kalitesinin artırılması artırılarak gençlik eğitime katkılar sağlamaktır.

7- Eğitim alanındaki her bir projenin bütün aşamaları ayrıntılı bir şekilde incelenerek, her aşama uygulamalı olarak işlenmiş böylece katılımcıların yaşayarak öğrenmeleri sağlanmıştır.

Ayrıca; En İyi Örnek Proje olarak ilan edilen projeler için yabancı katılımcıların ve Proje Koordinatörlerinden bazılarının görüşleri de şöyledir:

Yabancı katılımcıların Görüşleri:

1-Değerlendirme formları incelendiğinde genel olarak projeler, bütün katılımcıları tatmin etmiş ve hepsi proje hakkında çok olumlu görüşler sunup, projelerin beklentileri fazlasıyla karşıladığını belirtmişlerdir.

2-Çok değişik katılımcı profillerinden oluşan grubumuz arasında tecrübesiz olanlar, bu eğitimin kendileri için çok faydalı olduğunu ilerideki projeleri için bu bilgileri kullanacaklarını, tecrübeli olan katılımcılarımız ise; farklı bakış açılarıyla bazı konuları değerlendirme imkanı bulup bilgi birikimlerine yenilerini kattıklarını belirtmişlerdir.

3-Bu çalışmaların bitiminde Türkiye'ye gelmeden önce sahip oldukları önyargılarından tamamen sıyrıldıklarını belirtmişler ve Türk gençleri ile ülkemiz hakkında çok güzel izlenimlerle ülkelerine geri dönmüşlerdir.

Proje Koordinatörünün Görüşleri:

1-Proje gerek katılımcılar gerekse organizatör ekip için çok faydalı olmuştur. Organizasyon ekibi açısından projelerin uzun süreli ve konusu itibariyle geniş olması sorumlulukları arttırmakta ancak projenin başarıyla tamamlanması için büyük bir motivasyon kaynağı oluşturmaktadır.

2-Projelerde eskiden çalışma yapmış tanınan ortaklarla çalışma yapmak; proje içeriğine katılımların daha fazla olmasına sebep olduğundan dolayı kazanımlara artmakta ve çalışmalar daha hızlı yürümektedir.

3- Uluslararası proje deneyimleri olan katılımcılarla gerçekleştirilen projeler; başarılı olmakta, katılımcılar (özellikle lojistik ve teknik ayarlamalarda) organizasyon takımı gibi davranarak tüm ayrıntıları planlamakta böylelikle projelerin tamamlanmasında büyük kolaylık sağlamaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkeler kendi özel durumları ve ilgi alanlarına göre diğer ülkelerdeki gelişmelerden faydalanabilir ve kopya etmeden kendi sistemlerini iyileştirmede ve kaliteyi arttırmada kullanabilirler. Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde olan Türkiye'de de diğer eğitim sistemlerinin veya programlarının olumlu yönleri incelenerek kendi eğitim sistemimize uyarlanabilir. Çağın gelişmelerine açık, gelişmelere öncülük etme misyonuna sahip ve dinamik bir yapıya sahip olması gereken eğitimin bu programlarla uyumlaştırılması gerekmektedir. Bu amaca yönelik olarak ; “Eğitimi Yeniden yapılandırma” ve “Bilgi Toplumu” olma yönünde “Avrupa Birliği Genel Eğitim Politikaları” içinde yer alan “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” uygun ve zengin bir ortam sunmakta ve aday ülkelerin entegrasyon sürecine etki etmektedir. Türkiye 1 Nisan 2004'te “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları” çerçevesinde Avrupa Birliği'ne girmiş bulunmaktadır. Bu programların uygulanması sürecinde eğitimin değişik konularında sıkıntılar yaşanmaktadır. Örneğin: Müfredatların, kültürlerin, dillerin, yaklaşımların farklı oluşları ve farklı yorumlanışları değişik sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu konudaki değişik sonuçların önüne geçmek ve Türkiye'nin bu eğitim programlarına ne derece uyum sağladığının analiz edilip;bu programlar detaylarıyla açıklanmalıdır.

Türkiye'de “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı - Ulusal Ajans” tarafından yürütülen “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanaklar nelerdir?Bu programlar için ayrılan ödenekler hangi faaliyetlere ne şekilde dağıtılmaktadır? Ayrılan kaynakların verimli ve etkin bir şekilde kullanılmış mıdır? Programlara katılan kişilerin uygulamada yaşadıkları sorunlar var mıdır? Başarılı oldukları yönler ve kazanımları nelerdir?

Bu sorulara cevap verilmesi için, özellikle 2000-2006 dönemindeki T.C Devlet Planlama Teşkilatı “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı (Ulusal Ajans) kaynak ve dökümanlarına dayalı olarak, “Avrupa Birliği Eğitim

Programları” analiz edilerek bir durum değerlendirilmesi yapılmıştır. Programlara ait faaliyetler ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Bu programlardan yararlanan kişilerin görüşleri alınarak uygulamada yaşadıkları sorunlar açıklanarak gelecekte projeleri yapacak yararlanıcılara yol gösterilmiş olur. Bu araştırmadan ortaya çıkacak verilerin Eğitim Politikalarını oluşturanların doğru kararlar vermesini sağlayarak çalışmalarında katkı sağlaması da beklenmektedir.

Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları’nın Türk eğitim Sistemine sağlayacağı yararların daha iyi anlaşılması için;

- a) Avrupa Birliği’nin gelişim süreci
 - b) Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne ve Genel Eğitim Programlarına katılım aşamaları
 - c) Türk Eğitim Sistemi’nin AB’ye üye ülkelerle sosyo ekonomik göstergeler açısından analiz edilmesi
- konularının araştırılarak mevcut bilgilerin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada alt problemler de şu şekilde özetlenebilir:

1-Türkiye’de “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı - Ulusal Ajans” tarafından yürütülen “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanaklar nelerdir?

2-Bu programların daha iyi anlaşılması ve değerlendirmelerin yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu anlamda 2004- 2005 yıllarında programlardan Türk Eğitim Sistemi’nin yararlanma düzeyi nedir?

Bu programlarda;

A)Başvuru sayıları nedir?

B)Başvuru sayısındaki artış miktarı nedir?

C) Yararlanacak (Öğretim görevlisi, öğretmen, öğrenci/genç birey, yetişkin, eğitim yöneticisi ve mesleki ve teknik eğitim sektöründeki) kişi sayılarının dağılım analizleri nedir?

D) Bu programlar için ayrılan ödenek miktarı nedir ? Ve ödeneğin tamamı yararlanıcılara dağıtılmış mıdır? Bu sonuçlara ait bir durum değerlendirilmesi yapılmasına ihtiyaç vardır.

3-Bu programlara örnek olarak alınabilecek Gençlik Programlarındaki projelerin; “Bölgelerimize göre” dağılım analizi nasıldır?

4- Bu programlara ait faaliyetlere katılmış olan kişilerin görüşleri nelerdir?

Bu çalışmanın Avrupa Birliği’ne Tam üyelik süreci yolunda bulunan Türk Eğitim Sistemi’nin gelişimine katkı sağlayarak Eğitim Politikalarını oluşturanların doğru kararlar vermesine yardımcı olması beklenmektedir. Türkiye’de “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı-Ulusal Ajans” tarafından yürütülen “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanakların ortaya konması ile 2000-2006 döneminde Türk Eğitim Sistemi’nin bu programlardan yararlanma düzeyi ; T.C Devlet Planlama Teşkilatı “AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı (Ulusal Ajans)” kaynak ve dökümanlarına dayalı olarak yukarıda belirtilen alt problemler analiz edilerek bir durum değerlendirilmesi yapılmış olacaktır ve çalışma bu açıdan önemlidir.

Araştırma sırasında, T.C BAŞBAKANLIK –Devlet Planlama Teşkilatı – Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans), Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) dökümanlarından alınan tüm verilerin gerçek durumu yansıttığı kabul edilmiştir.

Sadece aşağıda belirtilen ana başlıklar halinde eğitimde sosyo ekonomik göstergeler açısından Türkiye ile Avrupa Birliği’ne Üye Devletler arasındaki

karşılaştırmalı analizler yapılmıştır. Belirli başlıklarda toplanabilecek saptama veya sonuçlar aşağıdaki gibidir:

a- Nüfusun Eğitim Durumu

Tablo 4.1 incelendiğinde nüfusun eğitim düzeyi yıllara göre yükselmektedir. Kadınların eğitim süresindeki yükseliş, erkeklere oranla daha hızlıdır. Bu sürenin önümüzdeki yıllarda hem erkekler , hem de kadınlar için en az zorunlu eğitim süresi kadar olması beklenmektedir. Fakat Tablo 4.1 değerlendirildiğinde 6 yaş ve üstü grubun tümünün zorunlu ilköğretime devam etmediği anlaşılmaktadır.

b- Eğitim Durumuna göre İstihdam Edilenler,

1990 ve 2000 yılı verilerine göre Türkiye’ de ilkokul mezunlarının istihdamı oldukça yüksektir. İlkokul mezunu çalışan işgücünün niteliği ve bu niteliğe dayalı performansının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Nüfusun eğitim düzeyi ile istihdamı verileri karşılaştırıldığında; ilkokul mezunlarının diğerlerine oranla yüksek oluşu, ilkokul mezunlarının istihdamının yükselmesine neden olmaktadır. Bu durum tarım, sanayi ve hizmetler grubunda çalışan nüfusun verimlilik düzeylerine de yansıtacaktır.

c- Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamalar,

Eğitim için harcanan kaynaklara bakıldığında; AB ülkelerinin tümü Türkiye’den daha çok kaynak kullanmaktadırlar. AB GSYİH’nın ortalama % 5,5’ini eğitim için harcarken, Türkiye % 3,5’ini harcamaktadır (Tablo 4.4). AB Ülkelerinin ortalama olarak Türkiye’den 3 kat daha yüksek GSMH’a sahip olduğu dikkate alındığında, eğitim için harcanan kaynakların boyutu görülecektir.

Tablo 4.5’de görüldüğü gibi, AB Ülkelerinin GSYİH’den kamu eğitimine ayırdıkları pay, ortalama olarak Türkiye’den 2 kat daha fazladır. Oysa Türkiye, AB normlarına ulaşmayı hedeflemektedir. Ayrıca, Türkiye’nin çözmekle karşı karşıya bulunduğu eğitim sorunları ile anılan ülkelerin eğitim sorunları hem nicel hem nitel anlamda farklıdır. Örneğin, Türkiye’de 1997 yılında nüfusun % 15’i okuma-yazma

bilmezken AB ülkelerinin çoğunluğunda okuma-yazma sorunu bulunmamaktadır. Türkiye’de 25- 64 yaş grubu nüfusun ancak % 6’sı yükseköğretim mezunu iken AB ülkelerinde % 20’si yükseköğretim mezunudur. Öğrenci başına eğitim harcamalarında da Türkiye son sırada yer almaktadır. Görülen AB ülkelerinin öğrenci başına yaptığı harcama, Türkiye’nin;

- okulöncesi eğitimde 11,
- ilköğretimde 10,
- ortaöğretimde 10,
- yükseköğretimde 3 katıdır (Tablo 4.6).

Son yıllardaki veriler göz önüne alınarak AB’ye üye ülkeler ile Türkiye’nin eğitim harcamaları ve öğrenci başına harcamaları (Tablo 4.7) ise yine eğitim göstergeleri açısından Türkiye’nin AB ortalamasının altında kaldığı görülmektedir. Türkiye nüfusunun ortalama eğitim süresi, AB ortalaması olan 11.7 yılın altındadır. Ayrıca eğitime ayrılan bütçe ve öğrenci başına düşen harcamalar da AB ortalamasına ulaşamamıştır. AB ülkelerinde nüfus artış hızının Türkiye’ ye oranla düşük olması, kişi başına harcanan miktarı artırmaktadır.

d-Öğrenim Dönemleri ve Değerlendirme Süreçleri,

*Tablo 4.8’e göre İspanya ve Portekiz eğitim sistemlerinin bireyi 18 yaşının sonuna dek ortaöğretim sisteminin içinde tuttuğu görülmektedir. Bu yönüyle Türk Eğitim Sistemi ile farklılıklar görülmektedir. Zorunlu eğitim süresi İspanya’da 10, Portekiz’de 9 yıl iken Türkiye’de bu süre 8 yıldır.

*Değerlendirme süreçleri açısından incelendiğinde; İspanya’da bakalorya, Portekiz’de ise bitirme sınavları ön plana çıkmıştır. Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pek çoğunda aynı yapı göze çarpmaktadır. Örneğin, Fransa’da bakalorya, Avusturya’da matura, Hollanda’da ise olgunluk sınavı adıyla ortaöğretim sonu bitirme sınavları gerçekleştirilmektedir.

e-Eğitim ve Gelir Seviyesi İlişkisi,

*Eğitimin bireye sağladığı faydalardan en önemlisi, bireylerin gelir seviyesindeki artışlardır. Bunun temel nedeni ilave eğitimin, işgücü piyasasında katma değeri daha yüksek bir iş bulmasına sağladığı katkıdır. Eğitim düzeyi ile gelir seviyesi ilişkisinin en önemli özelliği eğitim düzeyinin yüksekliğinin, gelir düzeyinin yükselmesine etkisidir. Tablo 4.9'a göre; bir yükseköğretim kurumunu bitirenlerin gelir seviyesi en yüksek düzeydedir. Tabloda dikkati çeken bir konu ise ilkokul mezunlarının ülke gelirinin en çoğunu almalarıdır. Bu durum ilkokul mezunlarının sayıca fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca Türkiye' de meslek lisesi mezunları ile lise mezunlarının gelir seviyesindeki farklılık da önemli bir diğer bulgudur. Bir meslek eğitimi olarak iş yaşamına başlayanların hiç meslek eğitimi almamış lise mezunlarına oranla daha az gelir elde etmesi dikkat çekmektedir.

f- Yoksulluk ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,

*Eğitim seviyesinin düşükliğü, ortalama gelir düzeyinin düşükliğünü açıklayan en önemli nedendir. Eğitim düzeyi ile yoksulluk oranları karşılaştırıldığında ise sonuç yine değişmemektedir. Tabloya 4.10 'a göre Türkiye nüfusunun yaklaşık % 27'si yoksuldur. Yoksulluk oranları eğitim düzeyine göre incelendiğinde eğitim düzeyi yükseldikçe yoksulluk oranı düşmektedir. Bununla birlikte kırsal kesimde yaşayan nüfusun kentte yaşayanlara göre daha yoksul oldukları da anlaşılmaktadır. Kırsal kesimde yoksulluk oranının yükselmesinde, eğitim hizmetlerinin kırsal kesime yeterince gitmediği ve kentleşmenin bireyin sosyoekonomik düzeyinin gelişmesine etki ettiğini söylemek mümkündür.

g- Halk Sağlığı ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,

*Eğitimin, halk sağlığı üzerine faydası, halk sağlığının beklenen düzeyde olması ile ilişkilidir. Bir toplumda sağlık hizmetleri nitelikli insangücü ile sağlık kurumlarının donanımına ve sayısına da bağlıdır. Türkiye sağlık durumu ve sağlık bakımlarına erişim açısından çoğu orta gelir seviyesindeki ve Avrupa Birliğine giriş aşamasındaki ülkelerin de gerisinde yer almaktadır. Hayat beklentisi, OECD ortalamasının neredeyse on yıl altındadır ve bebek ve anne ölümleri, orta gelir seviyesindeki ülkeler arasında, en yüksek olanlardan biridir. Türkiye'de sağlık

sektörünün performansı yetersiz olup, sosyoekonomik kalkınma seviyesine uygun sağlık sonuçları sağlanmamaktadır.

*Aşırı doğurganlık, sağlığı hem doğrudan hem de dolaylı olarak olumsuz etkilemektedir.

*Tablo 4.11'den anlaşıldığı gibi kadınların eğitim düzeyi yükseldikçe, doğurganlık oranı azalmaktadır. Doğurganlık oranının azalması ise nüfus artış hızı yüksek olan yoksul ülkeler için önemli bir sosyal fayda sayılmaktadır. Ayrıca Türkiye'de kadının eğitim düzeyi ile doğum oranı arasında önemli bir ilişki vardır. Türkiye'de kadın nüfusun eğitim düzeyi yükseldikçe doğum oranı da azalmaktadır. Eğitimsiz ya da yetersiz eğitilmiş annelerin çocuk sayısı yükselmektedir. Bu durum annenin sağlığını etkilemekle birlikte annenin çocuklarını gerektiği şekilde yetiştirememesi, çocuk için harcanan paranın azalması, çocukların eğitimine yeterli ekonomik kaynak sağlanamaması vb. pek çok olumsuzluklara neden olacaktır.

h-Teknoloji Kullanımı,

*Sanayi hizmetlerinde çalışan nüfusun düşük olmasında teknolojinin gelişimi, üretilmesi ve kullanılmasında yetersizliklerin olması söz konusudur. Tablo 4.12 incelendiğinde, Türkiye'nin Avrupa ülkelerine oranla oldukça az oranda teknoloji ürünü ürettiği ve ihraç ettiği anlaşılmaktadır.

ı-Genel Seçimlere Katılma ve Eğitim İlişkisi,

*Eğitim ile Demokratikleşme arasındaki ilişkiyi de belirleyen önemli göstergelerden birisi de seçimlere katılma olarak gösterilebilir. Tablo 4.13'den seçime katılım oranları incelendiğinde; seçime katılmanın veya diğer deyişle oy kullanımının Türkiye'de her geçen seçim döneminde azalmakta olduğu görülmektedir.

i- Suç Oranı ve Eğitim İlişkisi,

*Eğitimin suç miktarını azalttığı kabul edilmektedir. Tablo 4.14 incelendiğinde; eğitim ile suç işleme oranlarının yakın ilişkisi olduğu görülmektedir.

Araştırma, araştırmanın sonuçlandığı ŞUBAT 2006 tarihi sonuna kadarki Avrupa Birliği eğitim politikalarından birisi olan “Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları”na ait verilerle sınırlıdır. Ancak bu politikaların daha iyi ortaya çıkması için Avrupa Birliği süreci kuruluş ve kurumları açısından incelenerek Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin gelişimi de verilecektir.

Avrupa Birliği eğitim politikalarına üye ve aday ülkelerin ne derece uyum sağladığının incelenmesi ayrı bir çalışma konusu olduğundan çalışma dışı bırakılmıştır.

Bu programlarda 2000-2006 yılları arasında başvurusu kabul edilen projeler incelendiğinde Türk Milli Eğitimi açısından aşağıda belirtilen kazanımlar göze çarpmaktadır:

1- Ana okulundan yüksek öğretime kadar tüm öğrenciler ile eğitime tekrar dönen veya dönmek isteyen herkes bu çalışmalara katılabilmektedir. Bu olanak; yediden yetmiş insanlarımızın adeta “Topluma Katma Değer Katarak” yaşamlarına devam etme olanağı sağlamaktadır.

2- Eğitim alanında yer alan tüm kesimler değişik kültürlerden gelen gençler birbirlerinin kültürlerini tanıyacak; aradaki farklılıkların, barış içinde yaşamaya engel olmadığını yaşayarak göreceklendir.

3-İmkanları kısıtlı gençlerin kendilerini buldukları topluma ait hissetmeleri ve duyarlı birer vatandaş olma bilincine sahip olabilmeleri için sivil toplum yapısına katılmalarının gerekliliği tartışılacaktır

4-Kadın ve erkeklere eşit fırsatlar sunulması konusunda duyarlı olunarak kadınların toplumun her alanında aktif rol almaları konusunda cesaretlendirilmeleri için olanak sağlanmaktadır.

5-Özellikle Comenius projeleri kapsamında “Müfredat Geliştirme Çalışmaları” da yapılmaktadır. Sanılanın aksine; bu projelerde yöntem, içerik ve yapı bakımından “tam benzerlik” veya “tek tip” bir eğitim yerine, ülkelerin kültürleri arasındaki farklılıklardan doğan yeni kombinasyonların oluşturulması hedeflenip uygulanmaktadır. Üye ülkelerin kendi uluslarına göre biçimlenen eğitim politikalarının karşılıklı görüş alışverişleriyle uyumlaştırılmasına çalışılmaktadır. Bu konu da eğitimde kalitenin arttırılmasına yardımcı olacak ve ezberden uzak bir eğitimin Müfredat Programlarıyla desteklenmesine olanak verecektir.

6- Hem ülke içinde hem de AB’ye üye ülkelerin değişik bölgelerindeki eğitim kurum ve kuruluşları arasında işbirliği geliştirilerek “Bağımsız, yaratıcı ve girişimci bir gençlik” kavramının temelleri atılmaktadır. Gelecekte ülkemizin yönetiminde de aktif rol alacak bu gençlerin kendi kültürel ve sosyal olanaklarını zenginleştirmelerine de imkan sağlanmaktadır. Eğitildiğinde nitelikli işgücü elde edilebilir bir nüfusa sahip olma şansına sahip olan ülkemizde niteliksiz bir gençliğin yetiştirilmesinin telafisi veya geri dönüşü yoktur.

7-Öğrenci, öğretmen, eğitim ve öğretim alanında görev yapan personelin eğitim- öğretim stratejileri veya eğitim materyalleri hazırlamasına olanak sağlayarak Türk Eğitim Sistemi’nin kalitesinin yükseltilmesine ve yeniliklerin desteklenmesine hizmet edilmektedir. Eğitim Sistemleri ve politikalarının karşılaştırmalı analizi ve gözlemleri için ortam oluşturulmaktadır. Avrupa ülkelerinde bu alanda çalışan meslektaşlar ve farklı türde kurumlar arasında güçlü bağların oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

8- Dezavantajlı grupların eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik daha iyi yöntem ve tekniklerin bulunmasına çalışılarak bu bireylerin toplumsal hayata hazırlanması ve uyumlarının kolaylaştırılmasına yardımcı olunmaktadır.

9- Demokrasi, insan hakları ve temel özgürlükler gibi temel ilke ve değerlerin toplum bireyleri tarafından benimsenmesine yardımcı olmaktadır.

10- Dil becerilerinin ve farklı kültürlerin anlaşılması teşvik edilmektedir.

11- Açık ve uzaktan Eğitim ve Bilgi ve İletişim Teknolojileri'nin eğitim alanında kaçınılmaz olduğu düşüncesinin toplumun her katmanı tarafından anlaşılması ve destek ortamı yaratılması sağlanmaktadır. Bu konuda yeterli pedagojik destek oluşturulması hedeflenmektedir.

12- Eğitimde değişik kalite göstergeleri, istihdam, gelecekteki eğitim sistemleri gibi konularda ülkelerarası yenileştirici ve geliştirici projelerin yapılması ve değerlendirilmesinde görev alan proje yararlanıcıları kazanımlarını aktararak eğitim alanındaki politika belirleyicilerin çalışmalarına yön verecektir.

13- Okullar, üniversiteler, çoklu ortam (multimedya) üretici sektörü, yayıncılar, toplum kuruluşları, akademik dernekler, Ulusal veya Uluslar arası Konsorsiyum ve Birlikler, Eğitimde yeniliklerle ilgilenen Enstitüler, bakanlıklar, kar amacı gütmeyen organizasyonların katılımıyla toplumun her kesimini içine alan toplumsal kaynaşmayı sağlayıp ülke insanları arasındaki iletişimi arttırmaktadır. Bu kurumlarla etkileşim halinde olan bireyler gelecekte de aktif olarak rol alabilirler.

14- Gençlerin toplumsal tehlikelere (ırkçılık, ayrımcılık, dışlama vb.) karşı uyanık ve bilinçli olmalarına imkan sağlanmaktadır.

15- Gençlerin uyuşturucu gibi sağlığa zararlı alışkanlıklar hakkında bilgilencmeleri veya çevre sorunlarına karşı duyarlı olmaları hayata yönelik farkındalık düzeylerinin artması için gereklidir. Bu programlar bu konunun desteklenmesine de imkan sağlamaktadır.

16- Okul öncesi eğitimden yüksek öğretime, yetişkinlere hatta eğitimlerini tamamlamış insanlardan emeklilere kadar her seviyedeki insanı kucaklayan bu projeler adeta "Aktif Yaşlanmayı" da içine alan eğitim sistemlerini desteklemektedir. Yaşam boyu eğitim ve öğretimin yaygınlaştırılması, özendirilmesi ve desteklenmesi sağlanmaktadır.

17- Yeni istihdam imkanları, rekabet ve girişimcilik dikkate alınarak sağlanan desteklerle mesleki eğitimin , toplumun yenileşme sürecine katkısı arttırılmaktadır.

18- Dil öğrenim ve öğretiminin geliştirilmesi projeleri kapsamında da AB'ye tam üyelik sürecinde olan Türkiye'de bireylerin yabancı dil öğrenimine erişimi kolaylaşmaktadır.

19- Hizmet içi eğitim kursları sayesinde başka ülkelerden meslektaşlarıyla değişik bir kültürde ve ortamda çalışarak takım çalışması becerisini arttıran yararlanıcılar; ülkelerine dönüşte motivasyon ve istek artışıyla kazanımlarını Türk Eğitim Sistemi'ndeki programların içeriklerini yenilemek ve gözden geçirmek için harcamaktadırlar.

20- Proje ağlarında çalışmalardan elde edilen sonuç ve bulguların daha geniş kitlelere duyurulması mümkün olduğundan memleketimizin herhangi bir bölgesinde yapılan faydalı bir çalışmadan diğer yararlanıcıların da bilgilenmesi sağlanarak "Bilgi Ağı" kurulmaktadır.Sadece bireysel değil "Toplumsal Farkındalık" oluşturulmaktadır. Eğitimde değişik bölgelere ait mevcut sorunlar geniş kitlelerce paylaşılmaktadır.

21- Projeler sırasında çalışma ziyaretleri veya irtibat seminerleri yapılması , atölye çalışmaları ,konferans ve seminerler düzenlenmesi, müfredatların geliştirilmesi gibi değişik aktiviteler gerçekleştirilmektedir. Proje günlükleri , kitapçıkları, CD-ROM'ları , poster veya panoların hazırlanması, web siteleri oluşturulması, video çekimi gerçekleştirilme, kartpostal, tişört, takvim, ajanda, broşür, gazete veya haber bülteni tasarlanması gibi somut çıktılar üretilmektedir. Bu çalışmalar eğitimle ilgili ortamlarda oluşturulan sergilerde tanıtılmaktadır. Böylelikle yararlanıcıların kendi yerel çevrelerindeki girişimleri paylaşılmaktadır.

22- Proje çalışmaları "Kendi Kendini Denetleme" özelliğine de sahiptir. Çünkü bu çalışmaların belirli dönemlerinde yararlanıcılardan çalışmaları değerlendirmesine katkıda bulunması ve bunun akademik çalışmasına etkisini değerlendirmesi

istenmektedir. Böylece sistemin gelecekte kendini yenilemesi veya geliştirmesi sağlanmaktadır.

23- Proje kapsamında üniversitelerin uluslar arası ofis oluşturma, uluslar arası anlaşma zemini ve çeşitli üniversiteleriyle işbirliği zemini hazırlamalarına ortam yaratılmaktadır.

24- Tüm alt programlar için gerek Ulusal Ajans yardımıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin gerek Avrupa Birliği Komisyonu tarafından maddi destek veya katkılar sağlanmaktadır. Tüm bu katkılar Türk Eğitim Sistemi'ne sağlanacak katkıların alt yapısını oluşturmaktadır.

25-Avrupa Kredi Transfer Sistemi kredi belirleme ve transfer sistemidir ve akademik tanınmayı verimli ve uygulanabilir bir sistem ile sağlamaktadır.Kendi başına içeriği, yapıyı ve akademik programların eşitliğini düzenlemez; çünkü bunlar eğitim kalitesi ile ilgili konulardır ve üniversitelerin “Kendi programlarını ve müfredatlarını belirlerken kendi başlarına karar verme inisiyatifleri” bulunmaktadır. Bu anlamda da çalışmalarda verimli ve uygulanabilir bir sistem oluşturmuştur.

26- “Yaratıcı olma , gözlem yapma ve yenilikler oluşturma” anlayışlarını yaygınlaştıracak çıkarımlar elde edilen bu programların Türk Eğitim Sistemi'nde “Avrupa Boyutu” nu arttıracadı düşünölmektedir.

Sonuç olarak bu programlardaki çalışmalarla toplum öğrenmemektedir. İnsanlar için ortamlar yaratılıp öğrenmeler sağlanmaktadır. Yani “Öğrenme Toplumu” oluşturulmaktadır. Bu konunun da öлке gelişimine her yönden katkı sağlayacağı tartışılmaz bir gerçektir.

ÖNERİLER:

Yukarıda belirtilen ana başlıklar halinde eğitimde sosyo ekonomik göstergeler açısından Türkiye ile Avrupa Birliği'ne Üye Devletler arasındaki karşılaştırmalı analiz sonuçlarına karşı öneriler aşağıdaki gibidir:

a- Türkiye'de Nüfusun Eğitim Durumu:

*Tablo 4.1'de elde edilen sonuçlar zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmalarının daha etkin şekilde yürütülmesi gerektiği konusunu gündeme getirmektedir. Bu anlamda,zorunlu eğitimde öğrenim süreci içinde öğrencilerin; ders, sosyal ve eğitsel çalışmalar, kurs, iş ve meslek seçimi kararlarını vermek durumunda kaldıklarında etkili kararlar verebilmeleri için küçük yaşlardan itibaren bilgi ve farkındalıklarını artırmak gerekmektedir.

*Tablo 4.2'den elde edilen sonuçlara karşı da şu önlemler önerilebilir;

1- Zorunlu eğitimde yönlendirme çalışmaları daha erken yaşlara alınıp, Temel Eğitim Okullarının 6. sınıfından itibaren öğrencinin yeteneklerine yönelik zenginleştirilmiş programlar uygulanabilmelidir. Bu programlar arasında yatay geçiş sağlanmalıdır.

2- Öğrencilerin eğitimsel ve mesleki anlamda yönlendirilmelerinin verimli olabilmesi özel kurum ve kuruluşlar ile resmi kuruluşların ortaklaşa çabalarını gerektirmektedir. Yönlendirme çalışmaları sadece rehber öğretmenlerin görevi gibi algılanmadan, Avrupa'da olduğu gibi, eğitimsel yönlendirme ve iş bulma görevini üstlenecek özel kuruluşlar teşvik edilmelidir.

b)Türkiye'de Eğitim Durumuna göre İstihdam Edilenler (000):

*Nüfusun eğitim düzeyi ile istihdamı verileri karşılaştırıldığında; ilkokul mezunlarının diğerlerine oranla yüksek oluşu,ilkokul mezunlarının istihdamının yükselmesine neden olmaktadır.Bu durum tarım,sanayi ve hizmetler grubunda

çalışan nüfusun verimlilik düzeylerine de yansiyacaktır.Bu konunun dikkatle takip edilmesi gerekmektedir.

*Bilindiği gibi AB Ülkeleri ve Türkiye’de eğitim hizmetleri çok yoğun olarak “kamu” kesimince sunulmaktadır ve bu oran Türkiye’de % 98’dir. Bu nedenle kamu eğitim harcamalarının karşılaştırılması, daha anlamlı olacaktır.

c- Eğitim Harcamaları ve Öğrenci Başına Harcamalar,

*AB ülkelerine göre nüfus artış hızı yüksek olan Türkiye gerekli önlemleri alarak nüfus artış hızını azaltmalıdır. Böylelikle kişi başına eğitim harcamaları da artacaktır.

d-Öğrenim Dönemleri ve Değerlendirme Süreçleri,

*Türkiye zorunlu eğitim süresi açısından daha kısa bir süreyi kapsamaktadır bu süre uzatılabilir.Bu daha nitelikli bireylerin yetiştirilmesi açısından da önemlidir.

* Türk Eğitim Sistemi’nde de orta öğretimin önemini ve eğitimin kalitesini arttırmak için AB ülkelerindekine benzer bitirme sınavları uygulanabilir.

e-Eğitim ve Gelir Seviyesi İlişkisi,

*Tablo 4.9 incelendiğinde; eğitim düzeyi yükseldikçe bireyin gelir seviyesinin de yükseldiği anlaşılmaktadır. Yükseköğretim kurumunu bitirenlerin sayısı ilkökul mezunlarının sayısını geçmelidir. Bu eğitimin kalitesinin artmasına sebep olup bireylerin gelir seviyesinin de artmasına yol açacaktır.

*Ayrıca Türkiye’ de meslek lisesi mezunları ile lise mezunlarının gelir seviyesindeki farklılık da ortadan kaldırılmalıdır. Bir meslek eğitimi alarak iş yaşamına başlayanların hiç meslek eğitimi almamış lise mezunlarına oranla daha az gelir elde etmesi önlenmelidir. Bu nedenle mesleki eğitim programları tekrar gözden geçirilmeli, teknik araç ve gereçlerin kalitesinin üst seviyelere çıkarılması için sanayi- mesleki eğitim iletişimi güçlendirilmelidir.AB ile ortak yürütülen Leonardo Da Vinci ve benzeri Eğitim Programları için okullar teşvik edilmelidir.

f- Yoksulluk ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,

*Eğitim düzeyi yükseldikçe yoksulluk oranı düşmektedir ve kırsal kesimde yaşayan nüfusun kentte yaşayanlara göre daha yoksul oldukları da anlaşılmaktadır. Kentlerde olduğu gibi kırsal kesime eğitim hizmetlerinin yeterince gitmesi için yeni pilot projeler oluşturulup uygulanmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı bu projelerde deneyimli, uzman, vatansever ve gönüllü eğitimcileri de görevlendirebilir.

g- Halk Sağlığı ve Eğitim Seviyesi İlişkisi,

*Kadınlarımızın eğitim düzeyi yükseltilerek , doğurganlık oranının azalması sağlanabilir. Böylelikle anne ve bebek sağlığı açısından da olumlu gelişmeler kaydedilecektir. Bebek ve anne ölüm oranları da azalacaktır.

h- Teknoloji Kullanımı,

*Belirli katkı payları veya projeler sayesinde devletimizin de yardımıyla Türkiye'nin teknoloji ürünü üretimi ve ihracatı desteklenmeli ve 21.yy'da bilgi çağına ayak uydurması için okullarımız başta olmak üzere Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin kullanımına da gereken önem verilmelidir.

ı- Genel Seçimlere Katılma ve Eğitim İlişkisi,

*Seçime katılma veya diğer deyişle oy kullanım oranının gerekli projeler üretilip uygulanarak Türkiye'de her geçen seçim döneminde azalması önlenmelidir. Elbette bu da eğitimli insan sayısının artırılması anlamına da gelmektedir.

i- Suç Oranı ve Eğitim İlişkisi,

*Eğitimli insan sayımız yükseltilmelidir. Milli Eğitim Bakanlığımız yurdumuzun her bölgesine yüksek standartlarda ve çağımıza uygun eğitim teknolojilerine sahip hizmeti götürmeye aralıksız olarak devam etmelidir. Böylelikle suç oranları azalacaktır.

AB tarafından yürütülen en büyük parasal kaynaklı 2. program olan AB Eğitim ve Gençlik Programları, eğitim ve öğretim alanında bir Avrupa İşbirliği Alanı kurarak, 2010 yılına kadar “ Bilgi Avrupa'sı”nı oluşturmayı hedeflemektedir. En ve

en fazla nüfusa sahip olan ülkemizin de başarılı projeler üretmeye devam ederek kendi payına düşen parasal destekleri almaya devam etmelidir. Bu büyük imkandan giderek artan oranlarda yararlanmak gerekir. Türk Eğitim Sistemi'nin iyileştirme ve entegrasyon çalışmalarına bu programların sağladığı faydalar daha farklı ve yeni araştırma konularının da içeriğini teşkil edebilir. Türk Eğitim Sistemi'nin değişik alanlarındaki uygulamalarla ilgili araştırmaların yanı sıra Avrupa Birliği Eğitim Programları hakkında da yeni araştırmalar yapılmalıdır. Bu araştırmalar aşağıda önerilen konu başlıkları altında toplanabilir:

1- Avrupa Birliği Eğitim Programlarında sivil kurum , kuruluş veya organizasyon yetkilileri açısından elde edilen kazanımlar nelerdir?

2- Ülkemizin değişik bölgeleri açısından Avrupa Birliği Eğitim Programları'nın uygulanmasında yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların giderilmesi için ne gibi önlemler alınabilir?

3-Öğretmen, öğrenci, yetişkin, eğitim yöneticileri, mesleki ve teknik eğitim alan kişiler ve gençler açısından proje faaliyetleri hakkında bilinenlerin analizi

4- Avrupa Birliği Eğitim Programları'nın Türk Eğitim Sistemi'ne sağladığı faydalar yönünden yararlanıcıların farkındalık düzeyleri .

5- Avrupa Birliği Eğitim Programları'ndan katkı alan yararlanıcıların proje bitimlerinde Türk Eğitim Sistemi'ne sağladıkları yeni değer ve katkıların araştırılması vb.

Kişilikli, kendine güvenli, bilgide dünyanın her yerinde yarışabilecek bir gençlik yetiştirilmesine yeni katkılar sağlaması sebebiyle bu ve benzeri proje çalışmalarına katılmak, fırsatları değerlendirmek eğitim politikalarını yönlendirenler için de ulusal bir görev olmalıdır. Çünkü dünyada gittikçe artan acımasızca bir rekabet olduğu herkesin bildiği bir gerçektir. Bu rekabetin üstesinden gelmenin çaresi de yeni projelerle yeni fikirler üretmek ve başarılı projelerin sonuçlarını

programlardan yararlanan tüm ülkelere yaygınlaştırarak ülkelerin eğitimlerinin dolayısıyla insanların kalitesini yükseltmektir. Eğitilmiş insanların kalitesinin yükselmesi, bu insanların ürettikleri mal ve hizmetlerin de kalitesinin yükselmesi anlamına geleceğinden, ülkelerin dolayısıyla Avrupa Birliği'nin dünya üzerindeki rekabet edebilirlik kapasitesi de artacaktır.

Avrupa Birliği; Avrupa Birliği Eğitim Programları içeriğindeki faaliyetlerle “Ortak Akıl” kullanılarak 2010 yılında “Bilgi Avrupa'sı” nı oluşturmayı hedeflemektedir. Peki bu “Ortak Akıl” ne demektir? Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları'ndan yararlanmak isteyen kamu veya özel kuruluşlar, dernekler, vakıflar veya sivil toplum kuruluşları hazırlayacakları projelere “Yenilik, Avrupa Boyutu ve Yaygınlaştırma Planı” eklemek zorundadırlar. Bu üç temel unsur bu projelerin olmazsa olmazıdır. Bu temel ideallerle yola çıkan programlarla Avrupa Birliği adeta yeni bir “Rönesans Hareketi” başlatma arzusu içindedir.

Eğitim yöneticileri ve eğitime yön veren politikacılarımız; “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları” ile başlatılan “Rönesans ve Reform Hareketi”lerini derinlemesine incelemelidir ve ülkemizde başlatılan proje seferberliğinin devamına yardımcı olmalıdırlar. Eğitimle ilgilenen tüm kişi, kurum ve kuruluşlar da bu harekete ivme kazandırmalıdırlar. Binlerce insanın bir araya gelerek hazırladıkları ve paylaştıkları projeler için yapılan beyin fırtınalarının sonuçlarının beklenenleri vermemesi mümkün değildir.

Hem bilimsel alanda hem de bilimin vazgeçilmez unsuru ve beslendiği en önemli kaynak olan çıktılarının yani yapılan yatırımın sonuçlarının alınması uzun zaman gerektiren “Eğitim” alanında organize faaliyetleri desteklemek üzere büyük miktarlarda kaynaklar tahsis ederek oluşturulan “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları”nın başarılı uygulamalarından elde edilecek kazanımlarla Ulu Önder Atatürk'ün “Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma” hedefini benimseyen genç ve büyük beyinlere sahip Türkiye; Dünya Milletler Topluluğu'ndaki yerini alacaktır.

EKLER LİSTESİ

EK 1:

1 KASIM 2003 ve 1 ŞUBAT 2004 PROJE BAŞVURU DÖNEMLERİNDE TÜRKİYE'DEN KABUL EDİLEN GENÇLİK PROJELERİ BAŞVURULARI LİSTESİ

1 KASIM 2003 DÖNEMİ KABUL EDİLEN GENÇLİK PROJE LERİ BAŞVURULARI LİSTESİ				
PROJE TÜRÜ	PROJE BAŞLIĞI	KİMDEN	PROJE ÖZETİ	PROJE SORUMLUSU
EYLEM-1	ABOLISHING PREJUDICES	İSTANBUL ODTÜ MEZUNLARI DERNEĞİ	Türkiye, Avusturya, İtalya ve Bulgaristan'dan 28 genç 12 günlük bir süre için Ankara'da, katılımcıların birbirleriyle kaynaşmaları ve bu sayede kültürlerarası önyargıların yıkılması amacıyla biraraya gelecekler.	OKAN NETEK
EYLEM-1	SU İÇİN(DE) ALLIANOI (ALLIANOI: BORN AND DAWNED IN WATER	DOKUZ EYLÜL ÜNİ. İŞLETME FAKÜLTESİ MEZUNLARI DERNEĞİ	Türkiye, İtalya, İspanya, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Macaristan'dan 30 genç, 9 gün süreyle Bergama'da ortak tarihi ve kültürel mirasın korunması bilincini aşlamak amacıyla biraraya gelecekler.	SERKAN UZMEN
EYLEM-3	HERKESE KİTAP	BİNGÖL İL İZCİ KURULU	Bingöl İl İzci Kurulu üyesi 16 genç, 8 ay süreyle, Bingöl'de 5 tane halk kütüphanesi oluşturmayı amaçlamışlardır.	CAFER ERTUĞRUL
EYLEM-3	UNUTULMUŞ HAZİNE KARATEPE	CUMHUR OLCAR	Osmaniye-Kadirli'den 7 genç, 6 aylık proje vasıtasıyla, Kadirli yakınlarında bulunan antik Karatepe şehrinin tanıtımını yapmayı amaçlamaktadırlar.	CUMHUR OLCAR
EYLEM-5	MOR DÜNYANIN SAKLI MELEKLERİ	EGE ÜN. AB OFİSİ	Türkiye, Macaristan, Almanya, İngiltere, Polonya'dan 25 kişilik katılımcı ile İzmir'de, kırsal kesimden kente göç eden kadınların topluma uyum sağlama ve sosyal dışlanma sorununu kapsayan bir seminer düzenlenecektir.	Ali Rıza Alpöz
EYLEM-5	YENİ ORTAKLIKLAR KEŞFETMEK - DISCOVERING FUTURE PARTNERSHIP	AEGEE-ADANA	Almanya, İtalya, İspanya, Polonya, İngiltere, Estonya, Fransa, Kıbrıs Rum Kesimi ve Türkiye'den 34 katılımcı ile Adana'da bir irtibat kurma semineri düzenlenecektir.	Necmettin Başol
EYLEM-5	HAYATA DOKUN	YEREL GÜNDEM 21- TRABZON GENÇLİK MECLİSİ	Türkiye, İtalya, Almanya, Belçika, İspanya, Yunanistan, Macaristan, Kıbrıs, Estonya, Bulgaristan ve Romanya'dan 36 kişi ile Trabzon'da bir irtibat kurma semineri düzenlenecektir.	Burhan Çiçek
EYLEM-5	AVRUPA YEREL GENÇLİK PLATFORMLARI İLETİŞİM KÖPRÜSÜ	HABİTAT VE GÜNDEM 21 GENÇLİK DERNEĞİ	Türkiye, Danimarka, Romanya, Hollanda, İtalya, Bulgaristan, Litvanya, Finlandiya, Fransa ve Slovenya'dan 22 katılımcı ile İstanbul'da bir seminer düzenlenecektir.	Pelin Ayan
EYLEM-5	GENÇ SES	YEREL GÜNDEM 21 ANTALYA GENÇLİK MECLİSİ	Türkiye, Polonya ve Birleşik Krallık'tan 6 kişi ile bir Eylem 1 projesi gerçekleştirmek amacıyla Antalya'da bir fizibilite gezisi düzenlenecektir.	Osman Dinçer Kemer
EYLEM-5	AVRUPA GENÇLİĞİ: ÜNİVERSİTE KULÜPLERİ VE GENÇLİK ORGANİZASYONLARI	INTERNATIONAL YOUTH ACTIVITY CLUB	Türkiye, Polonya, Almanya ve Slovenya'dan toplam 24 kişinin katılımıyla İstanbul'da yapılacak seminer, Avrupa Gençlik Politikalarının güçlendirilmesi ve Gençlik Programı hedeflerine ulaşmasına katkı sağlanmasını amaçlamıştır.	Ferhunde Özyurt
1 ŞUBAT 2004 DÖNEMİ KABUL EDİLEN GENÇLİK PROJE BAŞVURULARI LİSTESİ				
EYLEM-1	BAŞKA AÇIDAN BAKMA TANIMA	UTÖD- TÜRK ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİ DERNEĞİ	Batı ülkelerinde okuyan Türk öğrencilerini biraraya getirmeyi amaçlayan UTÖD (ITSA) tarafından sunulan değişim projesi ile Avusturya ve Türkiye'den 30'ar genç İstanbul'da 8 gün süreyle biraraya gelecekler. Avusturyalı ortak kuruluş olan Between Gençlik ve Kültür Merkezi de, gençlerin sosyal ihtiyaçlarını gidermeye yönelik faaliyetler yürüten bir kuruluştur. Proje ile	KENAN TIRYAKI

			değişik kültürlerden gelen gençler birbirlerinin kültürlerini tanıyacak; aradaki farklılıkların, barış içinde yaşamaya engel olmadığını yaşayarak görecektir.	
EYLEM-1	FOUR DIFFERENT FOR ONE AIM	SEMA YAZAR GENÇLİK VAKFI	Sema Yazar Gençlik Vakfı tarafından sunulan proje, Romanya, Birleşik Krallık ve İtalya'dan 6'şar tane ve Türkiye'den de 7 tane olmak üzere 25 genci 12 günlük bir faaliyet programı ile Nevşehir'de bir araya getirecektir. Değişim, gayet normal bir durum olan kültürel farklılıkların katılımcı gençler tarafından tanınması ve bu farkındalıkla yaşamının güzelliklerini ortaya çıkarmayı; gençlerin kendine güven duygusunu ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmayı; toplum içinde faal rol üstlenmelerini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu proje sayesinde katılımcılar, bütün farklılıklara rağmen ortak bir şeyler yapmanın ve üretmenin zevkine varacaklar.	FATMA ÖZTÜRK
EYLEM-1	GELENEK VE GELECEK – ENTEGRASYON SÜRECİNDE AVRUPA GENÇLİĞİ	BOĞAZIÇI GENÇLİK DERNEĞİ	“Gelenek ve Gelecek-Entegrasyon Sürecinde Avrupa Gençliği” başlıklı Gençlik Değişim Projesi, Avrupa Birliği entegrasyon sürecinde gençliği bilgilendirme ve ortak Avrupa kültürü konusunda duyarlılık oluşturma amacıyla hazırlanmıştır. Başvuru sahibi, çeşitli Avrupa ülkelerinde kardeş kuruluşlara sahip Boğaziçi Topluluğu üyesi Boğaziçi Gençlik Derneği'dir. 14 gün süreyle İstanbul, Antakya ve Gaziantep'te gerçekleştirilecek olan proje katılımcıları Yunanistan (7), Almanya (7), Romanya (7) ve Türkiye (9)'dendir. Proje üç ayrı dinin barış içerisinde yaşandığı Türkiye'nin üç değişik bölgesinde gerçekleştirilecektir. Bu sayede projenin, kültürlerarası diyalogun gelişmesine katkı sağlayacağı ve ayrıca yerle olumlu bir etki bırakacağı öngörülmektedir	KAZIM DURMUŞ
EYLEM-1	HAYATIMIZDAKİ YAPAYLIKLAR (ARTIFICIAL TOUCH TO OUR LIVES)	HACETTEPE ÜNİ. GENÇ KİMYACILAR TOPLULUĞU	Hayatımızdaki Yapaylıklar (Artificial Touch to Our Lives) başlıklı proje, Hacettepe Üniversitesi Genç Kimyacılar Topluluğu tarafından sunulmuştur. İspanya, İtalya, Estonya ve Türkiye'den 9'ar genci Ankara ve İstanbul'da bir araya getirecek olan proje, insanlığın çevresinde bulunan bütün yapaylıkları inceleyerek gençlere çevre bilincini kazandırma ve dünyanın geleceğini daha sağlıklı hale getirmeye matuf bir amaca sahiptir. Faaliyet programında bu amaca dönük atölye çalışmaları ve benzeri faaliyetler görülmektedir.	SELDA ÖNDEROĞLU
EYLEM-1	AVRUPA'DA DOĞAL AFETLER VE AVRUPALI GENÇLİĞİN DAYANIŞMASI	BOLU GENÇLİK KULÜBÜ DERNEĞİ	Bolu Gençlik Kulübü Derneği tarafından sunulan değişim projesi Türkiye, Romanya, Malta, İtalya ve Macaristan'dan 7'şer genci 9 günlük bir faaliyet programı ile bir araya getirmeyi öngörmektedir. 1999 yılında iki büyük deprem felaketi yaşamış olan Bolu'da yapılacak olan projede doğal afetlere karşı katılımcı ülkelere gelen gençlerin bakış açıları ortaya konmak suretiyle ortak bir sorunlar amacı güdülmektedir. Adı geçen depremlerden sonra yürütülen rehabilitasyon çalışmalarında tecrübe sahibi olan katılımcıların bu tecrübeleri diğer gruplarla paylaşması ve diğer taraftan yapılacak diğer kültürel faaliyetlerle katılımcı gençlerin birbirlerinin ülkeleri ve kültürleri hakkında bilgi edinmeleri öngörülmektedir.	TUNCAY GÜLGÖNÜL
EYLEM-1	KALBİMİZDEKİ DOSTLUK: SANAT	GENÇ DENİZLİLİLER BİRLİĞİ	Genç Denizlililer Birliği (GENDENBİR) tarafından başvurusu yapılan proje ile Almanya (6), Yunanistan (6), Fransa (6), Polonya (6) ve Türkiye (8)'den toplam 32 genç Denizli'de buluşacaklar. Dünya çapında ünlü ressamlar yetiştiren Denizli'de (Çal) resim sanatı vasıta kılınarak değişik ülkelere gelen gençlerin kaynaşmaları sağlanacaktır. Bu sayede Çal'ı bir sanat kasabası haline getirmek	DENİZ IŞIK

			amaçlanmaktadır. Evrensel bir dile sahip olan sanat vasıta kılınarak kültürlerarasındaki önyargılar ve bariyerler ortadan kaldırılmaya çalışılacaktır.	
EYLEM-1	GENÇLİĞİN DEMOKRATİK KATILIMI	YEREL GÜNDEM 21, TRABZON GENÇLİK MECLİSİ DERNEĞİ	Başvuru sahibi, Yerel Gündem 21 Trabzon Gençlik Meclisi Derneği. 13 günlük bir faaliyet programı çerçevesinde İtalya (7), Romanya (7), Letonya (7) ve Türkiye (11)'den toplam 32 genci Trabzon'da bir araya getirecek olan değişim projesi, gençlerin demokratik ve sosyal hayata bilinçli olarak girmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu sayede gençlerin, geleceğin dünyasının şekillenmesinde sorumluluk ve inisiyatif alması öngörülmektedir.	BURHAN ÇİÇEK
EYLEM-1	GELECEK NESİL	ERZURUM ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	Atatürk Üniversitesi tarafından sunulan değişim projesi ile Fransa (6), İspanya (6), Letonya (6) ve Türkiye(8)'den toplam 26 genç Erzurum'da 10 günlük bir faaliyet programı çerçevesinde bir araya geleceklerdir. Atatürk Üniversitesi'nde AB Eğitim ve Gençlik Programları Bilgilendirme Ofisi'nin de sorumluluğunu üstlenen bir grup genç tarafından hazırlanan proje ile katılımcılar arasındaki muhtemel önyargıları yok etmek suretiyle dostluk ve hoşgörüyü artırmaya yönelik bir amaç güdülmektedir. Gerçekleşeceği yer itibarıyla, projenin Erzurum'a önemli bir katkı sağlayacağı hesaplanmaktadır.	KENAN KARAKOÇ
EYLEM-3	GENÇLİK İLETİŞİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLAR: GÖRÜNTÜLERİMİZLE TARİH YAZIYORUZ	VIDEA-VERİ TABANI ÇALIŞMA GRUBU	Proje grubu 18-25 yaşları arasında 7 bayan 5 erkek olmak üzere 12 gençten oluşmaktadır. Proje grubundan 3 kişi 25 yaşın üzerindedir. Grup Türkiyede üretilen video işleri ve kısa metrajlı filmler üzerine bir veri tabanı oluşturmayı, yerel ve ulusal çapta gençlerin bu veri tabanına ulaşabilmelerini sağlamayı hedeflemektedir.	Burcu ÖLEZ
EYLEM-3	GENÇLİK KENDİ GELECEĞİNİ ÖRÜYOR	BİNGÖL-GENÇ TEMA	Proje grubu 15-25 yaşları arasında 6 bayan 8 erkek olmak üzere 14 gençten oluşmaktadır. Proje Grubunda iki kişi 25 yaşın üzerindedir. Bunlardan birincisi proje sorumluluğunu üstlenen ve aynı zamanda TEMA Vakfı il temsilcisi olan ve GSİM toplantılarına bingöl'ü temsilen katılan Cuma Karaarslandı. Diğer 25 yaş üzerinde olan kişi ise daha önce uyuşturucu kullanıp daha sonra bu kötü alışkanlıktan kurtulmuş olan bir kişidir. Grup, Bingöl ilinde gençleri tehdit eden uyuşturucu madde kullanımı ile mücadele etmeği, gençleri bu kötü alışkanlıktan korumayı, başta gençler, öğrenciler ve veliler olmak üzere bölge halkını bilinçlendirmeyi hedeflemektedir. Projeye Bingöl Emniyet Müdürlüğü yetkililerinin, TEMA Vakfı il temsilciliğinin ve Bingöl Meslek Yüksekokulu yönetici ve öğrencilerinin destek vereceği belirtilmektedir.	Cuma KARAARSLAN
EYLEM-3	MARDİN KÜLTÜRÜNÜ TANITMA EVİ	MARDİN KÜLTÜRÜNÜ TANITMA GRUBU	Proje grubu 18-25 yaşları arasında 3 bayan 3 erkek olmak üzere 6 gençten oluşmaktadır. Proje temel olarak, Mardin ve civarının kültürel ve tarihi mirsını tanıtmaya ve tanıtmaya yönelik bir Mardin Kültürünü Tanıtma Evinin oluşturulmasına ve burada Mardinli gençlerin bir araya gelerek çeşitli etkinliklerde bulunmalarına yöneliktir. Projede Mardin İnşaat Mühendisleri Odası destek kuruluş olarak belirtilmektedir	Mehmet ACABEY
EYLEM-5	UYUŞ'MA	YALOVA YEREL GÜNDEM 21 GENÇLİK MECLİSİ	Yalova Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi, Yalova'nın geleceğinin rasyonel kriterlerle ve demokratik katılım yoluyla planlanabileceği gerçeğinden yola çıkarak halkın yönetime katılımı esasına dayalı sürdürülebilir kalkınma planıdır. Bünyesinde ilçe meclisleri, kadın meclisi, emekliler meclisi, gençlik meclisi, mahalle meclisleri, çocuk meclisi ve	GÜLGÖNÜL BOZOĞLU

			engelliler meclisi bulunmaktadır. 2002 tarihinde bulunan Gençlik Meclisi, her kesimden genci bünyesinde bulunduran bir platformdur. 20-25. 08. 2004 tarihlerinde Yalova'da BE(1), IT(2), ML(2), DE(2), TR(3) den toplam 10 kişilik bir grup UYUSMA adlı gençlerin uyuşturucu madde kullanımına karşı bilinçlendirilmesine yönelik bir çalışma ziyareti gerçekleştirmek amacıyla toplanacaklardır.	
EYLEM-5	Young People's Views of Family Life	KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR VE SANAT VAKFI	1972 yılında kurulan Kubbealtı akademisi Kültür ve Sanat Vakfı , kültür ve sanat değerlerimize sahip çıkmak, bunları genç nesillere aktarmak ve tanıtmak amacıyla yönelik faaliyetler yürütmektedir. Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı 'nın önderliğinde PL(2), GR (4),FR(2),TR(4) NE(2) RO(2), IT (2), PO(2), HU (2), BG'den (4) olmak üzere toplam 26 kişi 15-18.07.2004 tarihlerinde İstanbul'da "Gençlerin Aile Hayatı Hakkındaki Görüşleri" adlı bir seminer düzenleyeceklerdir.	CEMİL TAHRALI
EYLEM-5	INTEGRATION OF DISADVANTAGED YOUTH INTO THE NGO MOVEMENT	EGE Üni. Rektörlüğü Toplumsal Duyarlılık Projeleri Birimi	Ege üniversitesinde değişim ve sürdürülebilir gelişim; Üniversitem programı altında başlatılan çalışmalar 2001 tarihinden beri devam etmektedir. Toplumsal duyarlılık projeleri de Üniversitem çatısı altında kurulmuş ve içinde yaşadığımız toplumda yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve toplumsal sorunların çözümüne gönüllü katkıda bulunmak amacıyla Ege üniversitesinde 2003-2004 yılında başlatılmıştır. TDP Birimi, İzmir'de 24-28.05.2004 tarihlerinde TR(4), FR(4), BG (4), DE(4), BL(4)'den 20 katılımcı ve TR(6) ve FR (1) den 7 konuşmacıyla beraber toplam 27 kişilik 4 gün sürecek "Integration of disadvantaged Youth into the NGO Movement" adlı bir seminer düzenleyecektir. Bu seminerde, imkanları kısıtlı gençlerin kendilerini buldukları topluma ait hissetmeleri ve duyarlı birer vatandaş olma bilincine sahip olabilmeleri için sivil toplum yapısına katılmalarının gerekliliği tartışılacaktır	GONCA ERCEGİL

Ek 2

BAŞBAKANLIK DUYURUSU(05.AĞUSTOS.2005)

AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI SOCRATES VE LEONARDO DA VINCI KAPSAMINDA AYRILAN ÖDENEĞİN TAMAMI YARARLANICILARA DAĞITILDI

Bilindiği gibi ULUSAL AJANS olarak da bilinen Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı 1 Nisan 2004 tarihinde SOCRATES, LEONARDO DA VINCI ve GENÇLİK PROGRAMLARINA tam katılım hakkını elde etmişti. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, 2005 yılında SOKRATES ve LEONARDO DA VINCI ülke merkezli faaliyetler için ayrılan toplam yaklaşık 19 milyon Avro'nun tamamını tahsis etmiş bulunmaktadır.

AB Eğitim ve Gençlik Programlarının ülke merkezli faaliyetleri kapsamında yer alan bütün bu programlarda bir önceki yıla göre gerek başvuruda ve gerek kabulde büyük artışlar gözlenmiştir. İlk yıl yalnızca 9 başvuru alan ve özellikle Sivil Toplum Kuruluşlarını ilgilendiren Grundtvig programında ikinci yıl başvurular 19 kat artarak 175'e yükselmiştir. Aynı durum 2004'te 124, 2005'te ise 765 başvuru alan Comenius programı için de geçerlidir. Leonardo da Vinci hareketlilik projelerinde 2004 de yapılan 293 başvuruya karşı 2005 yılında 2571 başvuru alınmıştır. Bu başvurular sonucunda 2005 yılı ülke merkezli faaliyetler için ayrılan ödeneğin tamamının yararlanıcılara tahsis edilebileceği belirtilmişti.

Genel Eğitim (Socrates) Programı

a. Okul Eğitimi (Comenius) programı

Comenius okul ortaklıkları projeleri için 1 Şubat 2005'te yapılan toplam 765 başvuru değerlendirildikten sonra ayrılan 2,31 milyon Avro'luk ödenek karşılığında 83'ü geçen yıldan devam eden projeler olmak üzere toplam 347 proje Yönlendirme ve İzleme Komitesi'nin onayından geçerek desteklenmeye değer bulunmuştur. 2005 yılında kabul edilen 264 proje ile Comenius programından yaklaşık 1.050 öğretmen ve 760 öğrencimiz yararlanabilecektir.

b. Yüksek Öğretim (Erasmus) programı

2005-2006 öğrenim döneminde ayrılan 5,07 milyon Avro'luk ödeneğe mukabil 1.800 öğrencinin gönderilmesi planlanmış idi. Ancak ERASMUS programına da 2004'e oranla iki mislinden fazla bir talep oluşmuştur. Bu nedenle ULUSAL AJANS bütçesinden 2,75 milyon Avro'luk ek kaynak tahsis edilerek, gönderilecek öğrenci sayısının 2.900'ün üzerine çıkarılması sağlanmıştır. Bu şekilde 2005-2006 yılları için ERASMUS programı için toplam yaklaşık 9,38 milyon Avro'luk ödeneğin tamamı kullanılmış olacak, 2900 öğrenciye ilave olarak 650 öğretim görevlisi de Avrupa üniversitelerinde ders verme imkanına kavuşacaktır.

c. Yetişkin Eğitimi (Grundtvig) programı

Grundtvig programına 1 Mart 2005 tarihinde yapılan toplam 175 müracaattan 46 Grundtvig projesine Yönlendirme ve İzleme Komitesince destek verilmesi kararlaştırılmıştır. 2005 yılında Grundtvig programı için ayrılan 603.144 Avro'luk ödeneğin tamamının kullanılması ve bu projelerden 330 kişinin yararlanması beklenmektedir.

d. Eğitim Yöneticilerinin Eğitimi (Arion) Programı

2005 yılında Arion programı için 125.499 Avro olarak belirlenen ödenekle eğitim sektöründe çalışan 110 yöneticinin çalışma ziyaretlerine katılması ve ödeneğin tamamının kullanılması beklenmektedir.

Mesleki Eğitim (Leonardo da Vinci) Programı Hareketlilik (Mobility)

Hareketlilik Programına 11 Şubat 2005 tarihinde yapılan 2571 proje başvurusundan 347si desteklenmeye layık bulunmuştur. Hareketlilik projeleri için ayrılan 7,05 milyon Avro'luk ödeneğin tamamı bu projelere tahsis edilmiştir. 2005

yılında Hareketlilik projelerinden yararlanacak kişi sayısının ise yaklaşık 3.300 olması öngörülmektedir.

Gençlik (Youth) Programı

Gençlik Programında diğer iki programdan ayrı olarak ülke merkezli projelerde yılda beş başvuru dönemi bulunmaktadır. 2005 yılı için bu başvuru süreçlerinden üçü sonuçlandırılmış ve yapılan 657 proje başvurusundan 204 tanesi desteklenmeye değer görülerek bugüne kadar toplam 1,46 milyon Avro'luk hibe Yönlendirme ve İzleme Komitesinin kararı üzerine yararlanıcılara ödenmiştir. Kalan 1,65 milyon Avro'luk hibenin diğer iki başvuru dönemi ile birlikte başvuru sahiplerine tahsisinin yapılması ve bu şekilde 3,11 milyon Avro'luk Gençlik bütçesinin tamamı yararlanıcılara kullanılmış olacaktır.

Böylece Gençlik Programı ile birlikte Ulusal Ajans tarafından yürütülen üç programa 23 milyon Avro dolayında hibe tahsis edilmiş olacak ve yaklaşık 14.700 kişi söz konusu programlardan yararlanmış olacaktır.

EK 3:

2005 İlerleme Raporunda Ulusal Ajans

Fasıl 26: Eğitim ve Kültür

Eğitim, öğretim, gençlik ve kültür alanları genel olarak Üye Ülkelerin yetkisi dâhilindedir. Ulusal politikaların uyumlaştırılması ve açık eşgüdüm yöntemi aracılığıyla paylaşılan hedeflere ulaşılmasını teminen, Avrupa seviyesinde eğitim ve öğretim alanlarında bütün faaliyetleri bütünleştiren “Eğitim ve Öğretim 2010” programının kurulmasına da neden olan, eğitim ve öğretim politikaları konusunda işbirliği çerçevesi geliştirilmiştir. Kültürel çeşitlilik konusunda ise Üye Ülkelerin, AT Antlaşmasınının 151. Maddesinde yerini bulan ilkelere uymaları ve uluslararası yükümlülüklerinin kültürel çeşitliliğin korunması ve ilerletilmesine imkan vermesini sağlamaları gerekmektedir. Eğitim, öğretim ve gençlik alanlarındaki Topluluk programlarının (Leonardo da Vinci, Socrates, Youth) mali yönetiminin sağlıklı bir şekilde sağlanması için Üye Ülkelerin hukuki, idari, mali çerçevelere ve gerekli uygulama kapasitesine sahip olmaları gerekmektedir.

Eğitim ve öğretim alanında Türkiye, 2004 Nisan ayından bu yana Topluluğun Leonardo da Vinci, Socrates ve Youth programlarına son derece başarılı bir şekilde katılmaktadır. Türk Ulusal Ajansı tarafından yürütülen bilgilendirme kampanyalarının da desteğiyle, bu programlar öğrenciler ve genç profesyoneller arasında büyük ilgi görmüştür. 2004 yılında zaten önemli bir şekilde artış kaydeden başvuru sayısı 2005 yılında daha da yükselmiştir.

Türk Ulusal Ajansı, projelerle ilgili seçim, sözleşme, faydalanıcılara ödeme, proje denetleme ve Komisyona bilgi verme dâhil, programların dağıtılmış faaliyetlerin yönetimine ilişkin görevlerini tatminkâr bir şekilde yerine getirmiştir. Türk Ulusal Ajansı, AB ortaklarıyla birlikte 9000’den fazla Türk katılımcının dâhil olduğu projeler için bu faaliyetlere tahsis edilen fonların % 90’ının ihalesini gerçekleştirebilmiştir. Türk Ulusal Ajansının, başvuru sayılarındaki önemli artışla baş edebilmek için yönetim kapasitesini takviye etmeye yönelik çabalarını sürdürmesi gerekmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı, Milli Eğitim Bakanlığı, AB

İşleri Genel Sekreterliği, Yüksek Öğretim Kurulu, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Türk İş Kurumu temsilcilerinden oluşan bir Yönlendirme ve İzleme Komitesi, Birlik Programlarının uygulanmasına yönelik genel politikalar belirlemek ve Ulusal Ajansın çalışmasını izlemekte ve değerlendirmek için düzenli toplantılar yapmaktadır. Programların, bu alandaki ulusal politikalara da faydalı olmasını sağlamak için, sektörel bakanlıkların Yönlendirme ve İzleme Komitesine etkin katılımları gereklidir. Bu bağlamda, ilgili bütün bakanlıklar arasında işbirliği ve eşgüdüm güçlendirilmelidir.

Türkiye, AB Lizbon stratejisinin bir parçası olan Eğitim ve Öğretim 2010 çalışma programına katılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, 2010 çalışma programının uygulanışı hakkındaki 2006 Ortak Raporu'na katkı olarak, Türkiye'nin eğitim ve öğretim sistemlerinin modernizasyonu hakkında bir ulusal rapor sunmuştur. Eğitime erişimde gelişme olmuştur. **Son dört yılda, okul öncesi eğitimdeki çocuk sayısındaki % 68'lik bir artış halen düşüktür. (bu yaş grubunun %16'sı). 2003 yılında başlatılan ve kız çocuklarının okula gönderilmelerini teşvik eden kampanya, 2005 yılında 20 şehirde daha uygulamaya sokulmuştur ve bu alandaki çabalar sürdürülmelidir.** Özel öğretime tabi çocukların eğitimi için daha çok mali kaynak tahsis edilmiş olmakla birlikte, hala bu alanda yapılacak çok şey vardır. **2005-2006'da ulusal çapta uygulanması öngörülen, temel eğitimin ilk beş sınıfının yeni ders programının pilot uygulaması, 2004-2005'te 9 şehirde 120 ilköğretim okulunda başlamıştır. 6'dan 8'e kadar olan sınıfların ders programları kabul edilmiştir.** Mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesine ilişkin, Eğitim Kurulu hem genel hem meslek liselerinin üç yıldan dörde çıkarılması uygulamasına başlamıştır. Bu reform, mesleki/teknik ve genel ortaokullar arasında yatay geçişi sağlamıştır. Bunun tersine, teknik lise mezunlarının üniversite giriş sınavındaki katsayısı düşürülmüştür. Öncelik, işletmelerde ve meslek örgütlerinde beceri eğitiminin geliştirilmesine verilmelidir. Mesleki ve teknik eğitim (MTE) için öğretmen yetiştiren Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri, Avrupa Kredi Transfer Sisteminin uygulanabilmesi için yeniden yapılandırılmalıdır. Bu, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içerisinde ve hâlihazırda devam eden MTE Modernizasyon programından

yararlanarak, tüm yüksek öğretim sisteminin yeniden yapılandırılmasının bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Yüksek öğretim alanında, Bologna sürecinin Türkiye’de uygulanmasında kayda değer ilerlemeler sağlanmıştır. Akademik değerlendirme ve kalite kontrol alanındaki mevzuat, Kalite Teminatı için Avrupa Ağı tarafında geliştirilen Avrupa standartları ve yönergeleri dikkate alınarak gözden geçirilmiştir. Ulusal bir diploma eki, Avrupa Komisyonu, Avrupa Konseyi ve UNESCO tarafında ortaklaşa olarak hazırlanan bir model temel alınarak hazırlanmış ve Türk üniversitelerine dağıtılmıştır; uygulanması Türkiye’deki tüm yüksek öğretim kurumlarında 2005 yılından itibaren zorunlu olacaktır.

Türkiye, Lizbon Stratejisi doğrultusunda, üniversitelerin bilgi temelli ekonomiye tam olarak katkı yapabilmelerini sağlamak için, çerçeve yönetmeliklerinin üniversitelerin özlu değişiklikler yapabilme ve stratejik önceliklerini takip edebilmesine imkân vermesini sağlamak zorundadır. Eğitim sisteminin yerel ihtiyaçlara cevap verebilmesini teminen, âdemimerkeziyetçilik için daha çok çaba sarfedilmelidir. Bu, halen oldukça merkezi nitelik taşıyan sistem için önemli bir zorluk teşkil etmektedir.

Her ne kadar eğitim ve öğretimin değişik alanlarında ilerleme olduğuna dair kanıtlar olsa da, yaşam boyu öğrenime katılımın derecesi ve gelişimine ilişkin genel bir görüntü elde etmek zordur. Böyle bir katılımın temelleri, öğrenci merkezli bir yaklaşımla, esneklik ve uyum sağlama ilkelerini bütünleştiren tutarlı ve kapsamlı yaşam boyu öğrenme stratejisinin geliştirilmesi ve farklı ortamlarda öğrenmeye katılmaya devam etme arzusunun teşvik edilmesi suretiyle atılmalıdır. **Kültürle ilgili olarak, Türkiye Temmuz ayında **Kültür 2000 programına** katılma isteğini teyit etmiş ve 2006’daki katılımı için gerekli olan mali katkısını ödemeye hazır olduğunu beyan etmiştir. Türkiye, şimdi katılımını sağlayacak olan Mutabakat Zaptı’nın sonuçlandırılması için hazırlıklarını bitirmeli ve ona uygun mali ve idari tedbirleri almalıdır.**

Sonuç

Kültür ve eğitim alanında bazı ilerlemeler olmuştur. Türkiye Birliğin belirli üç programına başarıyla katılmıştır. Eğitim ve öğrenim alanında sürdürülen reformlar, ortak Avrupa hedefleri ve öncelikleriyle genelde uyuşmaktadır. Türk yetkililer artık uyumlu ve kapsamlı hayat boyu öğrenme stratejisi ortaya koymalıdır. Bu nedenle, Türkiye'nin Eğitim ve Öğretim 2010 çalışma programına etkin bir katılım sağlamalı ve 2010 yılına kadar gerçekleştirilmek üzere için gerçekçi ama zorlu hedefler seçmesi önem taşımaktadır. Genel olarak, yüksek öğretim daha çok ademi merkezileştirilmelidir.

Kültür alanında AB müktesebatıyla tam uyumu sağlamak için, Türkiye'nin, BM çerçevesindekiler de dâhil olmak üzere, AB'nin kültürel çeşitliliğin korunması politikalarını tamamen benimsemesi gerekecektir.

KAYNAKLAR

Abalı, Ü., 2000, **Almanya'daki Türk Eğitimcileri için Öğretmen El Kitabı**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

Adem, M., 1988, **“Uygar Toplum Olmanın Yolu Çağdaş Eğitimden Geçer” Prof.Dr. Yaşar Karayalçın'a 65'inci Yaş Armağanı**, Türkiye İş Bankası Yayınları Olgaç Matbaası, Ankara.

Arslan ve Kılıç, 2000 , “ Bazı Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 148, Ankara.

Atabay, S., 2002, **Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları**, Özel Okullar Derneği- Çantay Yayınları ,İstanbul.

Avrupa Birliği Müktesebatı'nın Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı, (24.07.2003, 18 SK), Resmi Gazete, Sayı: 25178.

Aytaç, K.,1999, **Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Okul Sistemi**, Engin Yayınevi, Ankara.

Balcı, A., 2001, **Sosyal Bilimlerde Araştırma**, Pegem A Yayınları, Ankara.

Borissova, O. and Todorova, S., 2003, European Integration and South Eastern Europe- Country Profiles, (Edit:R. Biermann), Zentrum für Europäische Integrationsforschung Center for European Integration Studies- Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität , Bonn.

Çetin, F., 2002, “Avrupa Birliği Gençlik ve Eğitim Programları”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:155-156, Ankara.

Demirel, Ö., 2000, **Karşılaştırmalı Eğitim**, Pegem Yayınları, Ankara.

Devlet Planlama Teşkilatı-Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı(Ulusal Ajans), 2005, **Eğitimde Diyalog Haber Bülteni**, DPT-Ulusal AjansYayınları, Sayı:3, s.1-13, Ankara.

Devlet Planlama Teşkilatı, 2003- 2004, **Avrupa Birliği Mesleki Eğitim Eylem Programı, Leonardo Da Vinci, İkinci Aşama: 2000-2006, Proje Sahipleri İçin Genel Rehber-Hareketlilik (Mobility)**, DPT-Ulusal AjansYayınları, Ankara.

Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, **Avrupa Birliği Mesleki Eğitim Eylem Programı, Leonardo Da Vinci, İkinci Aşama: 2000-2006, Proje Sahipleri İçin Genel Rehber**, DPT-Ulusal AjansYayınları, Ankara.

Devlet Planlama Teşkilatı, 2004, **Socrates Eğitim Alanında Topluluk Faaliyet Programı 2000-2006 Başvuru Rehberi** , DPT- Ulusal Ajans Yayınları, Ankara

Devlet Planlama Teşkilatı, 2003d, Ulusal Ajans Leonardo Da Vinci Programı Dokümanları- Broşür, DPT-Ulusal Ajans Yayınları, Ankara.

DİE, 2003, **Hane Halkı İş Gücü Anketi** ,DİE Matbaası, Ankara.

DİE , 2005, **Türkiye İstatistik Yıllığı**, DİE Matbaası, Ankara.

DİE,2000, **Türkiye İstatistik Yıllığı** , DİE Matbaası, Ankara.

Duman, T., 2001, “Avrupa Birliği Eğitim Programları-Socrates Programı”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 149, Ankara.

Duman, T., 2001, “Avrupa Birliği Eğitim Programları-Leonardo Da Vinci Programı”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 150, Ankara.

Durmuş, A., 2002, **Küreselleşmenin Eğitime Yansımaları**, M.Ü. Eğitim Bilimleri Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

European Commission, 1999, **Key Data EU Member State** , Luxembourg.

European Union, 2005, How the European Union Works , European Commission-Directorate- General for Press and Communication Publications , Brussels.

European Commission, 2000, **Guide to programmes and actions- Education and Culture**, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.

Ereş, F., 2005, “Eğitimin Sosyal Faydaları:Türkiye- AB Karşılaştırılması”,Milli Eğitim Dergisi, Yıl: 33, Sayı: 167, Ankara.

H.Ü, Nüfus Etütleri Enstitüsü, **Türkiye’de Nüfus ve Sağlık Araştırması**, 2003
Kaynak: <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2003/>

Jonen, G., 2002, **The Education System in the Federal Republic of Germany 2001**, Published by Secretariat of the Standing Conference of the Ministers of Education and Cultural Affairs of the Landerin then Federal Republic of Germany Lennestr, Bonn.

Karasar, N., 2000, Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Karakütük,K., 2002,Planlama Teknikleri: 2002-2003 Öğretim Yılı Ders Notları, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kısakürek, M., 2005, **Ankara Üniversitesi Avrupa Birliği Eğitim Programları ve ECTS Koordinatörlüğü Dökümanı**, s. 1-15, Ankara.

Lott, J.,2005, Eğitim Niçin Devlet Tarafından Sunulmaktadır(Edit: M.Meriç)
Kaynak: <http://www.canaktan.org/ekonomi/ozellestirme/kamu-ekonomisi-genisleme/meric-lott-education.htm>

Metinsoy ve Eroğlu, 2004, Değişen Dünya ve Türkiye'nin Dış Politika Gündemi,
DonKişot Yayınları, İstanbul.

Meydan Larousse Ansiklopedisi, 1985, Meydan Yayınevi,İstanbul.

Meydan ve Uslu, 2003, “ Türkiye Avrupa Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa DÖNMEZ: AB Üyeliği Uzaktaki Bir Hedef Değildir”, Bilim ve Aklın Aydınliğında Eğitim Dergisi , Yıl:3, Sayı: 35.

Milli Eğitim Bakanlığı,1990, Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Geliştirme 1: Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Özel İhtisas Komisyonu Raporu , s.19, Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı,1996, “2000’li Yıllarda Türk Milli Eğitimi”, 15. Milli Eğitim Şurası Genel Sekreterliği, Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı,1995 , “Bazı Ülkelerin Eğitim Sistemleri ve Yüksek Öğretime Geçiş” Onbeşinci Milli Eğitim Şurası, Ankara

Murat, S., 2000 , Bütünleşme Sürecinde Türkiye ve Avrupa Birliği'nin Karşılaştırmalı Sosyal Yapısı, Filiz Kitabevi, İstanbul.

OECD, **Education At A Glance-2001**, s.80

OECD,**Education At A Glance-2000**, s.94 ve **Türkiye için MEB.**

OECD,**Education at a Glance**; OECD Indicators 2004

Onaran, Z. A., 2005, “AB Sürecinde Eğitim ve Eğitimin Ekonomiye Etkisi(Türkiye-Avrupa Analizi)”, Milli Eğitim Dergisi, Yıl :33, Sayı:166.

Öncül; R., 2000, **Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Sayfa: 392 ve 407, Ankara.

Özoğlu, S.Ç., 1982, Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Ege Üniversitesi , Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir.

Referans Gazetesi, Ankara / HABER- 29.12.2005 tarih

Şenver, E., 2003, “İkinci Rönesans”, Altın Bilezik, AB Leonardo Da Vinci Mesleki Eğitim Programı Haber Bülteni, Sayı: 1,s. 3-4 , Ankara.

Tapan, N., “Alman Eğitim Sisteminin Avrupa’daki Son Gelişmeler Işığında Tanıtılması”, T.C İstanbul Kültür Üniversitesi 2000’li Yıllarda Lise Eğitimine Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu, 08-09 Haziran 2002, İstanbul.

Tavşancıl, E. ve Aslan, A.E., 2001, **İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri**, Epsilon Yayınları, İstanbul.

TC.Başbakanlık, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı- Ankara

The World Bank Indicators, 2005, Kaynak: <http://devdata.worldbank.org>

Thorburn ve Önen, 2005, **Avrupa Ajandası 2005- 2006** , Generation Europe Vakfı, Arı Hareketi, Still Matbaa, Sayfa: 15 , İstanbul.

Topsakal, C., 2003, **Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Bu Politikalara Türk Eğitim Sisteminin Uyumu** , Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul.

Tuzcu, G., 2002, “Avrupa Birliği’ne Geçiş Sürecinde Türk Eğitiminin Planlanması”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:155-156, Ankara.

Turan K., 2005, “Avrupa Birliği’ne Giriş Sürecinde Türk-Alman Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim- Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:33, Sayı: 167, Ankara.

Türkiye Ulusal Ajansı, 2003, **Socrates Eğitim Alanında Topluluk Faaliyet Programı 2000-2006 Başvuru Rehberi**, Avrupa Toplulukları Resmi Yayınları Bürosu , Ankara.

Türkkan, E., 2003, “ 2003 Sonbaharına Girerken Türkiye Ekonomisi; Sorunlar, Umutlar, Beklentiler”,TİSK- İşveren Dergisi, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Yayınları, Kaynak:

http://www.tisk.org.tr/isveren_sayfa.asp?yazi_id=790&id=47

(Ulaşım Tarihi: 10.01.2006)

Türkmen, F., 2002, **Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye’de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması**,Uzmanlık Tezi, DPT Yayınları, No: 2655, Ankara.

Türkoğlu, A., 2005, “Avrupa Birliği Sürecinde Eğitimi Etkileyen Faktörler”, Milli Eğitim, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl :33, Sayı:166.

Ünal ve Çolak, 2005, “AB Ülkelerinde Portekiz ve İspanya Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi ve Türk Eğitim Sistemi ile Karşılaştırılması”, Milli Eğitim, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl :33, Sayı:167.

UNICEF, Dünya Çocuklarının Durumu, 2004, UNICEF Türkiye Temsilciliği, Ankara.

Yayan, M., 2003, “AB Eğitim Programları ve Türkiye’nin Yararlanma Kabiliyeti”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:158, Ankara.

http://www.euturkey.org.tr/up2003/up_files/doc/IV-18.doc (Ulaşım Tarihi: 08.09.2005)

http://www.mess.org.tr/ab/absol/ozet_UP.doc. (Ulaşım Tarihi: 10.11.2005)

<http://www.dtm.gov.tr> (Ulaşım Tarihi: 08.11.2005)

<http://www.ikv.org.tr> (Ulaşım Tarihi: 29.09.2005)

www.europa.eu.int (Ulaşım Tarihi: 08.09.2005)

www.deltur.cec.eu.int (Ulaşım Tarihi: 08.09.2005)

http://www.ankara.edu.tr/faculties/educational/haberler/AB_programlari.htm
(Ulaşım Tarihi: 17.10.2005)

<http://ekutup.dpt.gov.tr/egitim/yamana/ulusalaj.ppt> (Ulaşım Tarihi: 07.09.2005)

http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education (Ulaşım Tarihi: 07.09.2005)

<http://www.die.gov.tr> (Ulaşım Tarihi: 03.03.2005)

<http://www.ucas.ac.uk/higher/candq/intquals2000.pdf>,”International Qualifications For Higher Education”. Universities Colleges Admissions Services.(Ulaşım Tarihi : 15.04.2005)

<http://www.eurydice.org/Eurybase/Application/frameset.asp?country=PT&language=EN>, “ The Education System in Portugal (2002/2003). The Information Network on Education in Europe”, (Ulaşım Tarihi:15.05 2005)

<http://www.eurydice.org/Eurybase/Application/frameset.asp?country=PT&language=EN>, “ The Education System in Spain (2002/2003). The Information Network on Education in Europe”, (Ulaşım Tarihi:15.05 2005)

<http://europa.eu.int/comm/education/socrates/download.html>
(Ulaşım Tarihi:01.03.2002)

<http://europa.eu.int/comm/education/languages/actions/lingua2.html> (Ulaşım Tarihi 02.04.2003)

<http://www.trainingvillage.gr/> (Ulaşım Tarihi: 16.01.2006)

www.salto-youth.net (Ulaşım Tarihi: 16.01.2006)

<http://europa.eu.int/comm/youth.html>. (Ulaşım Tarihi: 15.02.2006)

http://europa.eu.int/comm/youth/call/index_en.html (Ulaşım Tarihi: 25.11.2005)

www.ua.gov.tr , Başbakanlık Duyurusu (Ulaşım Tarihi :05.08.2005).

euromed@salto-youth.net/<http://www.salto-youth.net/euromed>
(Ulaşım Tarihi: 05.12.2005)

eeca@salto-youth.net/<http://www.salto-youth.net/eeca/>
(Ulaşım Tarihi: 05.12.2005)

see@salto-youth.net/ <http://www.salto-youth.net/see/> (Ulaşım Tarihi: 05.12.2005)
<http://www.salto-youth.net> (Ulaşım Tarihi: 05.12.2005)

ÖZGEÇMİŞ

Lisans. 1989, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü

Lise: 1983, Beşiktaş Atatürk Anadolu Lisesi

İlköğretim: 19 Mayıs İlkokulu

İş/ İstihdam

- 1989- 1990 Özel Naci Şener Lisesi (Biyoloji öğretmeni)
- 1990- 1995 İstek Özel Kaşgarlı Mahmut Lisesi (Biyoloji öğretmeni)
- 1995-1999 İstek Özel Semiha Şakir Lisesi (Biyoloji öğretmeni)
- 1999-2004 İstek Özel Atanur Oğuz Lisesi (Fen Dersleri Bölüm Başkanlığı)
- 2004-2005 Özel Irmak Okulları (Biyoloji öğretmeni)
- 2005-.... İTÜ Geliştirme Vakfı Özel Ekrem Elginkan Lisesi
(Biyoloji öğretmeni-devam ediyor).

Yayın ve Diğer Çalışmaları:

1- 2004-2006 Yılları arasında T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'nda Dış Uzman olarak görev yapmıştır.

2- 2000-2001 First Step to Nobel Prize in Physics “ Resarch Paper” kategorisinde “The Study of Optical Absorption Properties of Er Doped TeO- ZnO Laser Glass” konulu çalışma ile Honourable Mention ödülü

3- Sabancı Üniversitesi –İstanbul, Eğitimde İyi Örnekler Konferansı , 2005'te “Bilimsel Tiyatroyla Rekreatif Eğitim” isimli bildiri sunumu.